॥अथ शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहिता॥

श्री शेषाचल साधुमहाराज आनं

श्री शेषाचल साधुमहाराज आनंदवनअगडि.

॥ अथ प्रथमदशकप्रारम्भः ॥

शुद्धिपत्र.

संख्या	पंक्तिः	अशुद्धाक्षराणि	शुद्धाक्षराणि
२	१८	स्यंवधूतं	स्यवंधूतं
२	१९	त्वादिंत्या	त्वादिंत्या
३	३	सिवे	सिवे
५	७	सदनृतस्य	सदन्नृतस्य
६	१२	तुर्यज्ञ	तर्यज्ञ
६	१६	पोहांमि	पोंहामि
६	१८	जस्यै	जस्यै
७	८	यक्त	यत्क
९	९	भुवस्व	भुवस्व
१०	७	यानि	योनि
१२	३	षुणः	षुनः
१८	९	अपावंधी	अपांवधी
१९	१२	स्रेधो	स्रेधो
२०	६	वेष्णवान्	वैष्णवान्
२२	१६	स्यूनु	स्सूनु
२२	१८	हविः	हविः
२४	१७	स्था।।वि	स्थावि
२७	१०	रंस्याम	रंस्स्याम
२७	१६	द्रवन्त	द्रव[illegible]ा
३५	९	भुवस्व	भुवस्स्व
४०	२०	जभ्रिरे	जभ्रिरे
४१	८	र्येयज्ञे	र्येज्ञे
४१	१०	प्रजा	प्रजा
४१	१०	वोअ	वोंअ

४१	१९	आदित्यं	आदित्यं
४२	८	षळ्तून्	षळृतून्
४३	१०	रक्ष	रक्ष
४४	१९	वृहस्पतये	बृहस्पतये
४६	३	ब्राह्मणानाꣳ	ब्राह्मणऽनाꣳ
४६	६	विश्वा	विश्वा
४७	११	नाऽशु	नाशु
४७	१२	वधुः	वयुः
४८	७	श्रृण्वन्तु	शृण्वन्तु
५०	१५	वृत	व्रत
५०	१५	महाँअ	महाँअं
५१	४	स्यत्कून्	स्यक्तून्
५५	१८	भृशात्	भ्रशात्
५७	५	नरर्क्षिभिः	नरऋषिभिः
५७	१६	अस्यौ	अस्यो
५८	२०	इद्रा	इन्द्रा
५९	१	प्रक्ष	पृक्ष
५९	५	वृता	व्रता
६०	१२	कृत्वो	क्रत्वो
६०	१६	इक्तिला	इत्किला
६१	२	यक्तिश्व	यत्किश्च
६१	४	बाद्ध्व	बाधध्व
६१	१२	ह्दे	हृदे
६५	९	सहमाना	सहमाना
६७	१२	गृच्छनु	गृच्छतु
६८	११	छा	शां
७०	१३	हुतं	हतं
७६	२	स्वगे	स्वर्गे

७६	९	पुञिक	पुञ्जिक
७८	१८	अर्वाङत्स्व	अर्वाङ्क्स्व
७९	१४	नयस्स्व	नयस्व
७९	१७	ज्येष्ठ्या	ज्यैष्ठ्या
८३	१	गृहि	ग्रहि
८४	१०	इरण्या	इरिण्या
८४	११	वृज्या	व्रज्या
८८	१६	भुंवना	भुवंना
९१	११	अकः	अकः
१११	११	चतुदश	चतुर्दश
११२	२	यक्ष्य	युक्ष्य
११५	१४	बलं	वलं
११६	१६	याहि	यांहि
११८	८	इद्रियं	इन्द्रियं
१२८	१२	होव्यैं	होठ्यैं
१२९	१२	हान्त्यां	हान्त्या
१३०	१९	माम्नौ	मम्नौ
१३४	७	वेशा	वेश३
१३८	१६	इशंकाते	शकाते
१४०	१०	मृक्षराभिः	मृक्षलाभिः
१४१	९	हृदा	हृदा
१४१	१८	यस्यच्छाया	यस्यछाया
१४२	१२	श्रुणुयाम	शृणुयाम
१४३	६	चषाळं	चषालं
१४६	९	न्द्रः	द्र
१४६	१८	मग्ने	मन्ने
१४७	५	दथ	दध
१५०	१४	वरवृषभ	वरंवृषभ

१५१	२०	शिक्षितो	शिक्षितौ
१५२	२	नराशँस	नरा॒शँस
१६१	१७	पाथ	पार्थ
१६३	१	नागा॑	ना॑गा
१६३	७	थुस्व	थुस्स्व,
१६८	११	प॒दज्ञा	पद॒ज्ञा
१६८	१९	ओषधी॒	ओष॑धी
१६९	११	र॒श्मिना	रश्मिना
१७३	११	कारीं	कारिं
१७३	१३	येऽपी	येपी
१७६	१५	म्यु॒सौ	म्यसौ
१७६	१९	भवतु	भवन्तु
१७९	१	दृ॒ते	धृ॒ते
१७९	२	दृ॒ते	धृ॒ते
१८३	२	बर्हिभ्यो	बर्हिभ्यौं
१८६	८	मर्शत्	मर्षत्
१८७	३	कर्षे	कऋषे
१७६	१०	ते	ते॒

श्रीगणेशाय नमः॥ श्रीयाज्ञवल्क्यगुरुभ्योनमः॥हरिःॐम्॥इषेत्वोर्जेत्वावाय
वस्स्थ। देवोवस्सविताप्रार्पयतु श्रेष्ठतमाय कर्मणे॥१॥ आप्यायध्व मघ्न्याइन्द्राय
भागम्प्रजावतीरनमीवाअयक्ष्माः॥मावस्तेनईशतमाघशंसः॥२॥ध्रुवाअस्मिन्गो
पतौस्यातबह्वीः॥ यजमानस्य पशून्पाहिवसोःपवित्रमसि ॥३॥ १

द्यौरसिपृथिव्यसिमातरिश्वनोघर्मोऽसि॥विश्वधाःपरमेणधाम्ना॥१॥दृंहस्वमाह्वा
र्मातेयज्ञपतिर्ह्वार्षीत् ॥ वसोःपवित्रमसिशतधारँवसोःपवित्रमसि सहस्रधारम्॥२॥
देवस्त्वा सवितापुनातुवसोःपवित्रेण शतधारेण॥ सुप्वाकामधुक्षः ॥३॥ साविश्वा
युस्साविश्वकर्मा साविश्वधायाः॥ इन्द्रस्यत्वाभागंसोमेनातनच्मिविष्णोहव्यं
रक्षस्व ॥ ४ ॥ २

अग्नेव्रतपतेव्रतञ्चरिष्यामितच्छकेयन्तन्मेराध्यताम्॥इदमहमनृतात्सत्यमुपैमि॥१

कस्त्वायुनक्तिसत्वा युनक्तिकस्मैत्वायुनक्तितस्मैत्वायुनक्ति॥कर्मणेवांवेषायवाम्॥२॥
प्रत्युष्टꣳरक्षः प्रत्युष्टाअरातयोनिष्टप्तꣳरक्षोनिष्टप्ताअरातयः॥ उर्वन्तरिक्षमन्वेमि ॥३॥
धूरसिधूर्वधूर्वन्तन्धूर्वतँय्योऽस्मान्धूर्वतिधूर्वतय्यंवयन्धूर्वामः ॥४॥ देवानामसिस्र
स्नितमँवह्नितमम्पप्रितमञ्जुष्टतमन्देवहूतमम् ॥ अह्रुतमसिहविर्धानन्दृꣳहस्वमा
ह्वार्मातेयज्ञपतिर्ह्वार्षीत्॥५॥विष्णुस्त्वाक्रमतामुरुवातायापहतꣳरक्षोयच्छन्तापञ्च ।
देवस्यत्वासवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥६॥ अग्नयेजुष्टङ्गृह्णा
म्यग्नीषोमाभ्याञ्जुष्टङ्गृह्णामि ॥ भूतायत्वानारातयेस्वरभिविख्येषम् ॥७॥ दृꣳह
न्तान्दुर्याःपृथिव्यामुर्वन्तरिक्षमन्वेमि॥पृथिव्यास्त्वानाभौसादयाम्यदित्याउपस्थे॥
अग्नेहव्यꣳरक्षस्व ॥ ८ ॥　　३

पवित्रेस्थोवैष्णव्यौसवितुर्वःप्रसवउत्पुनामि॥अच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्यस्यरश्मिभिः॥१॥

देवीरापोअग्ग्रेगुवोअग्ग्रेपुवः ॥ अग्रइममद्ययज्ञन्नयतसुधातुयँय्यज्ञपतिन्देवायुवम् ।२।
युष्माइन्द्रोऽवृणीतवृत्रतूर्येय्यूयामिन्द्रमवृणीध्वँवृत्रतूर्येप्रोक्षिताःस्थ॥अग्नयेत्वाजुष्टम्
प्रोक्षाम्यग्नीषोमाभ्यान्त्वाजुष्टम्प्रोक्षामि॥३॥ दैव्यायकर्मणेशुन्धध्वन्देवयज्यायै ॥
यद्वोऽशुद्धः पराजघ्नैतद्वस्तच्छुन्धामि ॥ ४॥ ४

शर्मास्यवधूतꣳरक्षोऽवधूताअरातयः॥अदित्यास्त्वगसिप्रतित्वादितिर्वेत्तु ॥ १ ॥
अद्रिरसिवानस्पत्योग्रावासिपृथुबुध्नः ॥ प्रतित्वादित्यास्त्वग्वेत्तु ॥ २॥ अग्नेस्त
नूरसिवाचोविसर्जनम् ॥ देववीतयेत्वागृह्णामि ॥ ३ ॥ बृहद्ग्रावासिवानस्पत्य
स्सइदन्देवेभ्यः॥ हव्यꣳशमीष्वसुशमिशमीष्वहविष्कृदेहि ॥४॥ कुक्कुटोऽसिमधु
जिह्वइषमूर्जमावद ॥ वयꣳसंघातंसंघातंजेष्म ॥ ५ ॥ वर्षवृद्धमसिप्रतित्वावर्ष
वृद्धंवेत्तु॥ परापूतꣳरक्षःप्रतिपूताअरातयः ॥ ६ ॥ अपहतꣳरक्षोवायुर्वोविविन

क्तु ॥ देवोवस्सविताप्रतिगृह्णातुहिरण्यपाणिरच्छिद्रेणपाणिना ॥ ७ ॥ ५

धृष्टिरस्यपाग्नेअग्निमामादञ्जहि ॥ निष्क्रव्याद ँ सेधादेवयजंवह ॥ १ ॥ ध्रुवमसि पृथिवीन्दृ ँ ह ॥ ब्रह्मवनित्वाक्षत्रवनिसजातवन्युपदधामिद्विषतोवधाय ॥ २ ॥ अग्नेब्रह्म गृभ्णीष्वधरुणमस्यन्तरिक्षन्दृ ँ ह ॥ ब्रह्मवनित्वाक्षत्रवनिसजातवन्युपदधामिद्विषतो वधाय ॥ धर्त्रमसिदिवन्दृ ँ ह ॥ ब्रह्मवनित्वाक्षत्रवनिसजातवन्युपदधामिद्विषतो वधाय ॥ ३ ॥ विश्वाभ्यस्त्वाशाभ्यउपदधामिद्विषतोवधाय ॥ चितस्थोर्ध्वचितो भृगूणामङ्गिरसान्तपसातप्यध्वम् ॥ ४ ॥ ६

शर्मास्यवधूत ँ रक्षोवधूताअरातयः ॥ अदित्यास्त्वगसिप्रतित्वादितिर्वेत्तु ॥ १ ॥ धिषणासिपर्वतीप्रतित्वादित्यास्त्वग्वेत्तु ॥ दिवस्स्कम्भनीरसिधिषणासिपार्वतेयीप्रति त्वापर्वतीवेत्तु ॥ २ ॥ धान्यमसिधिनुहिदेवान्धिनुहियज्ञन्धिनुहियज्ञपतिम् ॥ धिनुहिमाँय्य

ग्न्यंसम्॥३॥ प्राणायत्वोदानायत्वाव्यानायत्वा। दीर्घामनुप्रसितिमायुषेधान्देवोवस्स
विताप्रतिगृह्णातुहिरण्यपाणिरच्छिद्रेणपाणिना ॥ चक्षुषेत्वामहीनाम्पयोऽसि ॥४॥
वेदोऽसिवेदयेनत्वन्देववेदन्देवेभ्योवेदोऽभवः ॥ तेनमह्यंवेदोभव ॥ ५ ॥ ७
देवस्यत्वासवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम्। सँव्वपामिसमापओष
धीभिस्समोषधयोरसेन ॥ सँ रेवतीर्जगतीभिस्सम्मधुमतीर्मधुमतीभिःपृच्यन्ताम्।
जनयत्यैत्वासँय्यौमि ॥१॥ इदमग्नेरिदमग्नीषोमयोरिषेत्वा ॥ घर्मोऽसिविश्वायुरुरुप्र
था उरुप्रथस्वोरुतेयज्ञपतिःप्रथताम् ॥२॥ अग्निष्टेत्वचम्माहिँसीदन्तारितँरक्षोऽन्त
रिताअरातयः ॥ देवस्त्वासविताश्रपयतुवर्षिष्ठेऽधिनाके ॥३॥ माभेर्मासँव्विक्थाअ-
तमेरुर्यज्ञोऽतमेरुर्यजमानस्यप्रजाभूयात् ॥ त्रितायत्वाद्वितायत्वैकतायत्वा ॥४॥ ८
देवस्यत्वासवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम्। आददेऽध्वरकृतन्देवे

भ्यः ॥ इन्द्रस्यबाहुरसिदक्षिणस्सहस्रभृष्टिश्शततेजाः॥वायुरसितिग्मतेजाद्विषतोव
धः॥१॥पृथिव्यैवर्मासिपृथिंविदेवयजनि॥ओषध्यास्तेमूलम्माहिंꣳसिषम्॥२॥ व्रजङ्गच्छ
गोष्ठानँव्वर्षतुतेद्यौर्बधानदेवसवितःपरमस्याम्पृथिव्याꣳशतेनपाशैः॥योऽस्मान्द्वेष्टिय
ञ्चवयन्द्विष्मस्तमतोमामौक्॥३॥अपाररुँव्वध्यासम्पृथिव्यैदेवयजनात्॥व्रजङ्गच्छगो
ष्ठानंव्वर्षतुतेद्यौर्बधानदेवसवितःपरमस्याम्पृथिव्याꣳशतेनपाशैः॥योऽस्मान्द्वेष्टियञ्च
वयन्द्विष्मस्तमतोमामौक्॥अररोदिवम्मापप्तोद्रप्सस्तेद्याम्मास्कन्॥ व्रजङ्गच्छगोष्ठानं
व्वर्षतुतेद्यौर्बधानदेवसवितःपरमस्याम्पृथिव्याꣳशतेनपाशैः ॥योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवय
न्द्विष्मस्तमतोमामौक्॥४॥ गायत्रेणत्वाच्छन्दसापरिगृह्णामित्रैष्टुभेनत्वाच्छन्दसा
परिगृह्णामिजागतेनत्वाच्छन्दसापरिगृह्णामि॥सुक्ष्माचासिशिवाचासिस्योनाचासि
सुषदाचासि॥ऊर्जस्वतीचासिपयस्वतीच॥५॥पुराक्रूरस्यविसृपोविरप्शिन्नुदादायपृथि

वीञ्जीवदानुम्।यामैरयꣳश्चन्द्रमसिस्वधाभिस्तान्धीरासोअनुदिश्ययजन्ते। द्विषतोव
धोऽसि६।९।प्रत्युष्टꣳरक्षःप्रत्युष्टाअरातयोनिष्टप्तꣳरक्षोनिष्टप्ताअरातयः।आनिशितोऽसि
सपत्न क्षिद्वाजिनन्त्वावाजेध्यायैसम्मार्ज्मि।प्रत्युष्टꣳरक्षःप्रत्युष्टाअरातयोनिष्टप्तꣳर
क्षोनिष्टप्ताअरातयः। अनिशितासिसपत्नक्षिद्वाजिनीन्त्वावाजेध्यायैसम्मार्ज्मि॥१।
अदित्यैरास्नासीन्द्राण्यैसन्नहनम्। विष्णोर्वेष्पोऽस्यूर्जेत्वादब्धेनत्वाचक्षुषावपश्या
मि ॥२॥ अग्नेर्जिह्वासिसुभूर्देवेभ्यः।धाम्नेधाम्नेमवयजुषेयजुषे। सवितुस्त्वाप्रसव
उत्पुनाम्यच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्यस्यरश्मिभिः।सवितुर्वःप्रसवउत्पुनाम्यच्छिद्रेणपवित्रे
णसूर्यस्यरश्मिभिः ॥३॥ तेजोऽसिशुक्रमस्यमृतमसिधामनामासि। प्रियन्देवानाम
नाधृष्टन्देवयजनम् ॥ ४ ॥ यस्तेप्राणःपशुषुप्रविष्टोदेवानाँविष्ठामनुयोवितस्थे॥ आ
त्मन्वान्त्सौमघृतवान्हिभूत्वाग्निङ्गच्छस्वर्यजमानायविन्द ॥५॥ १० हरिःॐम्

इषेत्वातिस्रः ॥ ३ ॥ द्यौरसिचतस्रः ॥ ४ ॥ अग्नेव्रतपतेऽष्ट ॥ ८ ॥ पवित्रेस्थश्चत
स्रः ॥ ४ ॥ शर्मासिसप्त ॥ ७ ॥ धृष्टिरसिचतस्रः ॥ ४ ॥ शर्मपञ्च ॥ ५ ॥
देवस्यत्वाचतस्रः ॥ ४ ॥ द्वितीयोदेवस्यत्वाषट् ॥ ६ ॥ प्रत्युष्टम्पञ्च ॥ ५ ॥ दशा
नुवाकेषुपञ्चाशत् ॥ इषेदेवस्यसमाःपञ्चाशत् ॥ ५० ॥ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्व
संहितापाठेप्रथमोऽध्यायः ॥ ॥ हरिःॐम्

कृष्णोऽस्याखरेष्ठोऽग्नयेत्वाजुष्टम्प्रोक्षामिवेदिरसिबर्हिषेत्वाजुष्टाम्प्रोक्षामि। बर्हिरसि
स्रुग्भ्यस्त्वाजुष्टम्प्रोक्षामि ॥१। अदित्यैव्युन्दनमसिविष्णोस्स्तुपोऽसि। ऊर्णम्रदसन्त्वा
स्तृणामिस्वासस्थान्देवेभ्यः २ भूपतयेस्वाहा भुवनपतयेस्वाहा भूतानाम्पतयेस्वाहा ग
न्धर्वस्त्वाविश्वावसुःपरिदधातुविश्वस्यारिष्ट्यै ३ यजमानस्यपरिधिरस्यग्निरिळईळि
तः। इन्द्रस्यबाहुरसिदक्षिणोविश्वस्यारिष्ट्यै। यजमानस्यपरिधिरस्यग्निरिळईळितः ॥

मित्रावरुणौत्वोत्तरतः परिधत्तान्ध्रुवेणधर्मणा विश्वस्यारिष्ट्यै ॥ यजमानस्यपरिधिरस्यग्निरिळईळितः ॥४॥ वीतिहोत्रन्त्वाकवेद्युमन्तꣳसमिधीमहि ॥ अग्नेबृहन्तमध्वरे ॥५॥ समिदसिसूर्यस्त्वापुरस्तात्पातुकस्याश्चिदभिशस्त्यै ॥ सवितुर्बाहूस्थः ॥६॥ ऊर्णम्रदसन्त्वास्तृणामिस्वासस्थन्देवेभ्यः ॥ आत्वावसवोरुद्रा आदित्यास्सदन्तु ॥७॥ घृताच्यसिजुहूर्नामसेदम्प्रियेणधाम्ना प्रियसदसिसीद ॥ घृताच्यस्युपभृन्नामसेदम्प्रियेणधाम्ना प्रियसदसिसीद॥घृताच्यसिध्रुवानामसेदम्प्रियेणधाम्ना प्रियसदसिसीद प्रियेणधाम्ना प्रियसदसिसीद ॥८॥ ध्रुवाअसदन्नृतस्ययोनौताविष्णोपाहि ॥ पाहियज्ञम्पाहियज्ञपतिम्पाहिमाँय्यज्ञन्यम् ॥९॥ १

अग्नेवाजजिद्वाजन्त्वासरिष्यन्तंवाजजितꣳसम्मार्ज्मि ॥ नमोदेवेभ्यस्स्वधापितृभ्यस्सुयमेमेभूयास्तम् ॥१॥ अस्कन्नमद्याज्यन्देवेभ्यस्साम्प्रियासम्॥अङ्घ्रिणा

मित्रावरुणौत्वोत्तरतः परिधत्तान्ध्रुवेणधर्मणा विश्वस्यारिष्ट्यै ॥ यजमानस्यपरि
धिरस्यग्निरिळईळितः ॥४॥ वीतिहोत्रन्त्वाकवेद्युमन्तꣳसमिधीमहि ॥ अग्नेबृह
न्तमध्वरे ॥५॥ समिदसिसूर्यस्त्वापुरस्तात्पातुकस्याश्चिदभिशस्त्यै ॥ सवितुर्बाहू
स्थः ॥६॥ ऊर्णम्रदसन्त्वास्तृणामिस्वासस्थन्देवेभ्यः ॥ आत्वावसवोरुद्रा आदि
त्यास्सदन्तु ॥७॥ घृताच्यसिजुहूर्नामसेदम्प्रियेणधाम्ना प्रियेसदसिसीद ॥ घृता
च्यस्युपभृन्नामसेदम्प्रियेणधाम्ना प्रियेसदसिसीद॥घृताच्यसिध्रुवानामसेदम्प्रिये
णधाम्ना प्रियेसदसिसीद प्रियेणधाम्ना प्रियेसदसिसीद ॥८॥ ध्रुवाअसदन्नृत
स्ययोनौताविष्णोपाहि ॥ पाहियज्ञम्पाहियज्ञपतिम्पाहिमाँय्यज्ञन्यम् ॥९॥ १

अग्नेवाजजिद्वाजन्त्वासरिष्यन्तंꣳवाजजितꣳसम्मार्ज्मि ॥ नमोदेवेभ्यस्स्वधा
पितृभ्यस्सुयमेमेभूयास्तम् ॥१॥ अस्कन्नमद्याज्यन्देवेभ्यस्साम्स्त्रियासम्॥आङ्घ्रिणा

विष्णोमात्वावक्रमिषम् ॥२॥ वसुमतीमग्नेतेच्छायामुपस्थेषँविष्णोस्स्थानमासि॥
इतइन्द्रोवीर्यमकृणोदूर्ध्वोऽध्वरआस्थात् ॥३॥ अग्नेवेर्होत्रँव्वेर्दूत्यम् ॥ अवतान्त्वाद्या
वापृथिवीअवत्वन्द्यावापृथिवी ॥४॥ स्विष्टकृद्देवेभ्यइन्द्रआज्येनहविषाभूत्स्वाहा॥ स
ञ्ज्योतिषाज्योतिः ॥५॥ अत्रपितरोमादयध्वँय्यथाभागमावृषायध्वम् ॥ अमी
मदन्तपितरोयथाभागमावृषायिषत॥६॥ उपहूतापृथिवीमातोपमाम्पृथिवीमाताह्वय
ताम्॥ अग्निराग्नीध्रात्स्वाहा ॥७॥ उपहूतोद्यौष्पितोपमान्द्यौष्पिताह्वयताम्॥अग्निरा
ग्नीध्रात्स्वाहा ॥८॥ मयीदमिन्द्रइन्द्रियन्दधात्वस्मान्रायोमघवानस्सचन्ताम् ॥अ
स्माकँसन्त्वाशिषस्सत्यानस्सन्त्वाशिषः ॥ अग्नेवाजजिद्वाजन्त्वाससृवाँसँव्वाज
जितँसम्मार्ज्मि ॥ ९ ॥ २

देवसवितरेतन्त्वावृणतेबृहस्पतिम्ब्रह्माणम् ॥ तदहम्मनसेप्रब्रवीमि ॥१॥

मनो गाय-त्रैगायत्रीत्रिष्टुभेत्रिष्टुब्जगत्यैजगत्यनुष्टुभे ॥ अनुष्टुप्प्रजापतयेप्रजापति
र्विश्वेभ्योदेवेभ्यः ॥ २ ॥ बृहस्पतिर्देवानाम्ब्रह्माहम्मनुष्याणाम् ॥ भूर्भुवस्स्वर्निर
स्तःपाप्मेदमहम्बृहस्पतेस्सदसिसीदामि ॥३॥ मित्रस्यत्वाचक्षुषाप्रतीक्षे ॥ देवस्य
त्वासवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ प्रतिगृह्णामिपृथिव्यास्त्वाना
भौसादयाम्यदित्याउपस्थे ॥ देवस्यत्वासवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ता
भ्याम् ॥ ४ ॥ आददेऽग्नेष्ट्वास्येनप्राश्नामिबृहस्पतेर्मुखेन॥ याअप्स्वन्तर्देवतास्ता
इदꣳशमयन्तु ॥ ५ ॥ स्वाहाकृतञ्जठरमिन्द्रस्यगच्छ ॥ घासिनामेमासम्पृक्थाऊ
र्ध्वम्मेनाभेस्सीद ॥ ६ ॥ इन्द्रस्यत्वाजठरेसादयामि ॥ प्रजापतेर्भागोस्यूर्जस्वान्प
यस्वान् ॥ ७॥ प्राणापानौमेपाहिसमानव्यानौमेपाह्युदानव्यानौमेपाहि ॥ ऊर्ग
स्यूर्जम्मयिधेह्यक्षितिरासिमामेक्षेष्ठाअमुत्रामुष्मिंल्लोकइहच ॥ ८ ॥ एषातेअग्नेस

मित्तथावर्धस्वचाप्यायस्व ॥ वर्धिषीमहिचवयमाप्यासिषीमहि ॥ ९ ॥ एतत्ते
देवसवितुर्यज्ञम्प्राहुर्बृहस्पतयेब्रह्मणे ॥ तेनयज्ञमवतेनयज्ञपतिन्तेनमामव ॥ १० ॥
मनोज्योतिर्जुषतामाज्यस्यबृहस्पतिर्यज्ञमिमन्तनोतु ॥ अरिष्टँय्यज्ञꣳसमिमन्दधा
तुविश्वेदेवासइहमादयन्तामोंꣳप्रतिष्ठ ॥ ११ ॥ ३

अग्नीषोमयोरुज्जितिमनूज्जेषँवाजस्यमाप्रसवेनप्रोहामि ॥ अग्नीषोमौतम
पनुदताँय्योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मोवाजस्यैनम्प्रसवेनापोहामि ॥ इन्द्राग्न्योरुज्जि
तिमनूज्जेषँवाजस्यमाप्रसवेनप्रोहामि ॥ इन्द्राग्नीतमपनुदताँय्योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवय
न्द्विष्मोवाजस्यैनम्प्रसवेनापोहामि ॥१॥ वसुभ्यस्त्वारुद्रेभ्यस्त्वादित्येभ्यस्त्वा ॥
सञ्जानाथान्द्यावापृथिवीमित्रावरुणौत्वावृष्ट्यावताम् ॥२॥ व्यन्तुवयोरिप्तोरिहाणा
मरुताम्पृषतीङ्गच्छ ॥ वशापृश्निर्भूत्वादिवङ्गच्छततोनोवृष्टिमावह ॥ ३ ॥ चक्षुष्पा

असिचक्षुर्मेपाहि ॥ यम्परिधिम्पर्यधत्थाअग्नेदेवपणिभिर्गुह्यमानः ॥४॥ तन्तएत

मनुजोषम्भराम्येषनेत्त्वदपचेतयातै । अग्नेःप्रियम्पाथोऽपीतम् ॥५॥ सꣳस्त्रवभा

गास्स्थेषा बृहन्तःप्रस्तरेष्ठाःपरिधेयश्चदेवाः ॥ इमाꣳवाचमभिविश्वेगृणन्तआसद्या

स्मिन्बर्हिषिमादयध्वꣳस्वाहावाट् ॥ घृताचीस्थोधुर्यौपातꣳसुम्नेस्थस्सुम्नेमाधत्त

म् ॥ ६ ॥ ४

अग्नेऽदब्धायोऽशीतमपाहिमादिद्योःपाहिप्रसित्यैपाहिदुरिष्ट्यैपाहिदुरद्मन्यै॥

अविषन्नःपितुङ्कृणुसुषदायोनौस्वाहावाट् ॥१॥ अग्नयेसꣳवेशपतयेस्वाहासरस्वत्यै

यशोभगिन्यैस्वाहा ॥ उलूखलेमुसलेयच्चशूर्पेआशिश्लेषदृषादियत्कपाले ॥ २ ॥

उत्प्रुषौविप्रुषस्सञ्जुहोमिसत्यास्सन्तुयजमानस्यकामास्स्वाहा ॥ आप्यायतान्ध्रु

वाहविषाघृतेनयज्ञय्यज्ञम्प्रतिदेवयद्भ्यः ॥ सूर्यायाऊधोअदित्याउपस्थउरुधारा

पृथिवीयज्ञेअस्मिन् ॥ ३ ॥ देवागातुविदोगातुमित्वागातुमित ॥ मनसस्पतइ
मन्देवयज्ञꣳस्वाहावातेधाः ॥ ४ ॥ सम्बर्हिरङ्क्ताꣳहविषाघृतेनसमादित्यैर्वसुभि
स्सम्मरुद्भिः ॥ समिन्द्रोविश्वदेवेभिरङ्क्तान्दिव्यन्नभोगच्छतुयत्स्वाहा ॥५॥कस्त्वा
विमुञ्चतिसत्वाविमुञ्चतिकस्मैत्वाविमुञ्चति तस्मैत्वाविमुञ्चति॥ पोषायरक्षसाम्भा
गोऽसि॥६ ॥ वेषोऽस्युपवेषोद्विषतोग्रीवाउपवेविद्धि ॥ वेशाँऽअग्नेसुभगधारयेह ॥७॥
ऋध्द्याः कर्मण्याअनपायिनोयथासन् ॥ जुहोमित्वासुभगसौभगायपुरूतमम्पुरुहूतश्च
वस्यन् ॥८॥ ५

सँव्वर्चसापयसासन्तनूभिरगन्महिमनसासꣳशिवेन॥त्वष्टासुदत्रोविदधातु
रायोऽनुमार्ष्टुतन्वोयद्विलिष्टम् ॥१॥ यज्ञशञ्चतउपच ॥ शिवेमेसन्तिष्ठस्वारिष्टेमेस
न्तिष्ठस्वस्विष्टेमेसन्तिष्ठस्व।२।दिविविष्णुर्व्यक्रꣳस्तजागतेनच्छन्दसाततोनिर्भक्तः॥

योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मः॥अन्तरिक्षेविष्णुर्व्यक्रᳬस्तत्रैष्टुभेनच्छन्दसाततोनि
र्भक्तः॥योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मः॥पृथिव्याँविष्णुर्व्यक्रᳬस्तगायत्रेणच्छन्दसा
ततोनिर्भक्तः॥ योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मः ॥ ३ ॥ अस्मादन्नादस्यैप्रतिष्ठाया
अगन्मस्वः ॥ सञ्ज्योतिषाभूम ॥४॥ स्वयम्भूरसिश्रेष्ठोरश्मिर्वर्चोदाअसिवर्चोमेदे
हि॥ सूर्यस्यावृतमन्वावर्ते ॥ ५ ॥ अग्नेगृहपतेसुगृहपतिरहन्त्वयागृहपत्याभूया
सम् ॥ सुगृहपतिस्त्वम्मयागृहपत्याभूयाः ॥ ६ ॥ अस्थूरिणोगार्हपत्यानिस
न्तुशतᳬहिमाः ॥ तिग्मेननस्तेजसासᳬशिशाधिसूर्यस्यावृतमन्वावर्ते ॥७॥ उ
रुविष्णोविक्रमस्वोरुक्षयायनस्कृधि ॥ घृतङ्घृतयोनेपिबप्रप्रयज्ञपतिन्तिर ॥८॥
ततोऽसितन्तुरस्यनुमातन्तुहि ॥ अस्मिन्यज्ञेस्याᳬसाधुकृत्यायामस्मिन्नन्नेऽस्मिंल्लोके
॥ ९ ॥ इदम्मेकर्मेदँव्वीर्यम्पुत्रोनुसन्तनोतु ॥अग्नेव्रतपतेव्रतमचारिषन्तदशकन्त

न्मेऽराधि ॥ इदमहँय्यएवास्मिसएवास्मि ॥ १० ॥ ६

अग्नयेकव्यवाहनायस्वाहासोमायपितृमतेस्वाहा ॥ अपहताअसुरारक्षाँ᳝सिवेदिषदः ॥ १ ॥ येरूपाणिप्रतिमुञ्चमानाअसुरास्सन्तस्स्वधयाचरन्ति ॥ परापुरोनिपुरोयेभरन्त्यग्निष्टांल्लोकात्प्रणुदात्यस्मात् ॥ २ ॥ अत्रपितरोमादयध्वँय्यथाभागमावृषायध्वम् ॥ अमीमदन्तपितरोयथाभागमावृषायिषत ॥ ३ ॥ नमोवःपितरऽइशुष्मायनमोवःपितरस्तपसे ॥ नमोवःपितरोयज्जीवन्तस्मैनमोवःपितरोरसाय ॥ नमोवःपितरोघोरायमन्यवेस्वधायैवःपितरोनमः ॥ एतद्वःपितरोवासोगृहान्नःपितरोदत्त ॥ ४ ॥ उदायुषास्वायुषोत्पर्जन्यस्यधामभिः ॥ उदस्थाममृताँऽअनु ॥ ५ ॥ आधत्तपितरोगर्भङ्कुमारम्पुष्करस्रजम् ॥ यथेहपुरुषोऽसत् ॥ ६ ॥ ऊर्जँव्वहन्तीरमृतङ्घृतम्पयः कीलालम्परिस्रुतम् ॥ स्वधास्थतर्पयतमे

पितॄन् ॥ ७ ॥ ७ ॥ हरिः ॐ ॥ कृष्णोऽसिनव ॥ ९ ॥ अग्नेवाजजिच्च ॥९॥ देवसवितरेकादश ॥ ११ ॥ अग्नीषोमयोष्षट् ॥ ६ ॥ अग्नेऽदब्धायोऽष्ट ॥ ८ ॥ सँव्वर्चसादश ॥ १० ॥ अग्नयेकव्यवाहनायसप्त ॥ ७ ॥ सप्तानुवाकेषुषष्टिः ॥ ६० ॥ कृष्णइमम्मेषष्टिः ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदसंहितापाठेद्वितीयोऽध्यायः हरिःॐ ॥

समिधाग्निन्दुवस्यतघृतैर्बोधयतातिथिम् ॥ आस्मिन्हव्याजुहोतन ॥१॥ सुसमिद्धायशोचिषेघृतन्तीव्रञ्जुहोतन ॥ अग्नयेजातवेदसे ॥ २ ॥ तन्त्वासमिद्भिरङ्गिरोघृतेनवर्धयामसि ॥ बृहच्छोचायविष्ठ्य ॥ ३ ॥ उपत्वाग्नेहविष्मतीर्घृताचीर्यन्तुहर्यत ॥ जुषस्वसमिधोमम ॥ ४ ॥ भूर्भुवस्वर्द्यौरिवभूम्नाभूमिरिववरिम्णा ॥ तस्यास्तेपृथिविदेवयजनिपृष्ठेऽग्निमन्नादमन्नाद्यायादधे ॥ ५ ॥ आय

द्यौःपृश्निरक्रमीदसंदन्मातरम्पुरः ॥ पितरंञ्चप्रयन्त्स्वः ॥ ६ ॥ अन्तश्चरतिरो
चनास्यप्राणादपानती ॥ व्यख्यन्महिषोदिवम् ॥ ७ ॥ त्रिᳬंशद्धामविराजति
वाक्पतङ्गायधीयते ॥ प्रतिवस्तोरहद्युभिः ॥ ८ ॥ १

अग्निर्ज्योतिषन्त्वावायुमतीम्प्राणवतीम् ॥ स्वर्ग्याᳬंस्वर्गायोपदधामिभा
स्वतीम् ॥ अग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निस्स्वाहा ॥ १ ॥ सूर्यज्योतिषन्त्वावायुमतीम्प्राण
वतीम् ॥ स्वर्ग्याᳬंस्वर्गायोपदधामिभास्वतीम् ॥ सूर्योज्योतिर्ज्योतिस्सूर्यस्स्वाहा ॥ २ ॥
सजूर्देवेनसवित्रासजूरात्र्येन्द्रवत्या ॥ जुषाणोअग्निर्वेतुस्वाहा ॥ ३ ॥ सजूर्देवेन
सवित्रासजूरुषसेन्द्रवत्या ॥ जुषाणस्सूर्योवेतुस्वाहा ॥ ४ ॥ इहपुष्टिम्पुष्टिपतिर्द
धात्विहप्रजाᳬंरमयतुप्रजापतिः ॥ अग्नयेगृहपतयेरयिमतेपुष्टिपतयेस्वाहा ॥ अग्न
येऽन्नादायान्नपतयेस्वाहा ॥ ५ ॥ अनमितम्मेअधरागनमित्रमुदक्कृधि ॥ इन्द्रान

मित्रम्पश्चान्मेऽनामित्रम्पुरस्कृधि ॥ ६ ॥ इन्द्रः पश्चादिन्द्रः पुरस्तादिन्द्रोऽअस्माँ२ऽअ
भिपातुविश्वतः ॥ इन्द्रोजिघांꣳसतामन्मनांꣳसिविषूचीनाव्व्यस्यतात् ॥ ७ ॥ सामि
द्धंसिसामिद्धोमेअग्नेदीदिहि ॥ समेद्धातेअग्नेदीद्यासम् ॥ ८ ॥ २

उपप्रयन्तोअध्वरम्मन्त्रंव्वोचेमाग्नये ॥ आरेअस्मेचशृण्वते ॥ १ ॥ अग्नि
र्मूर्धादिवः ककुत्पतिः पृथिव्याअयम् ॥ अपांꣳरेतांꣳसिजिन्वति ॥ २ ॥ उभावा
मिन्द्राग्नीआहुवध्याउभाराधसस्सहमादयध्यै ॥ उभादातारांइषांꣳरयीणामुभावा
जस्यसातयेहुवेवाम् ॥ ३ ॥ अयन्तेयोनिर्ऋत्वियोयतोजातोअरोचथाः ॥ तञ्जानन्नग्न
आरोहाथानोवर्धयारयिम् ॥ ४ ॥ अयमिहप्रथमोधायिधातृभिर्होतायजिष्ठोअ
ध्वरेष्वीड्यः ॥ यमप्नवानोभृगवोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंव्विभ्वंव्विशेविशे ॥ ५ ॥
अस्यप्रत्नामनुद्युतꣳशुक्रन्दुदुह्रेअह्रयः ॥ पयस्सहस्रसामृषिम् ॥६॥ तनूपाअ

ग्नेऽसितन्वंम्मेपाह्यायुर्दाअंग्नेस्यायुर्मेदेहि ॥ वर्चोदाअंग्नेऽसिवर्चोमेदेहि ॥ ७ ॥
अग्नेयन्मेंतन्वाऊनन्तन्म्मआपृण ॥ इन्धानास्त्वाशतꣳहिमांद्युमन्तꣳसमिधीमहि
॥ ८ ॥ वयंस्वन्तोवयस्कृतꣳसहंस्वन्तस्सहस्कृतम् ॥ अग्नेसपत्नदम्भनमदं
ब्धासोअदाभ्यम् ॥ ९ ॥ चित्रांवसोस्वस्तितेपारमंशीय ॥ सन्त्वमंग्नेसूर्यस्य
वर्चसागथास्समृषीणाꣳस्तुतेनं ॥ १० ॥ सम्प्रियेणधाम्नासमहमायुषासँव्वर्चसा
सम्प्रजयासꣳरायस्पोषेणग्मिषीय ॥ अन्धस्स्थान्धोवोभक्षीयमहंस्स्थमहोवोभक्षी
य ॥ ११ ऊर्जस्स्थोर्ज्जँव्वोभक्षीयरायस्पोषंस्स्थरायस्पोषँव्वोभक्षीय ॥ रेवंती
रमंध्वमस्मिन्योनावस्मिन्गोष्ठेऽस्मिन्क्षयेऽस्मिँल्लोके ॥ १२ ॥ इहैवस्ततोमा
पंगात ॥ सꣳहितासिविश्वरूप्यूर्जामाविंशगौपत्येनं ॥ १३ ॥ उपंत्वाग्नेदिवेदिं
वेदोषावस्तर्धियावयम् ॥ नमोभरंन्तएमंसि ॥ १४ ॥ राजंन्तमध्वराणां

ङ्गोपामृतस्यदीदिविम् ॥ वर्धमानꣳस्वेदमे ॥ १५ ॥ सनः पितेवसूनवेऽग्नेसू
पायनोभव ॥ सचस्वानस्स्वस्तये ॥ १६ ॥ अग्नेत्वन्नोअन्तमउतत्राताशि
वोभवावरूथ्यः ॥ वसुरग्निर्वसुश्रवाअच्छानक्षिद्युमत्तमꣳरयिन्दाः ॥ १७ ॥
तन्त्वाशोचिष्ठदीदिवस्सुम्नायनूनमीमहेसखिभ्यः ॥ सनोबोधिश्रुधीहवमुरु
ष्याणोअघायतस्समस्मात् ॥ १८ ॥ इळएह्यदितएहिकाम्यएहि ॥ मयि
वःकामधरणम्भूयात् ॥ १९ ॥ सोमानꣳस्वरणङ्कृणुहिब्रह्मणस्पते ॥ कक्षीव
न्तँय्यऔशिजः ॥ २० ॥ योरेवान्योअमीवहावसुवित्पुष्टिवर्धनः ॥ सनस्सि
षक्तुयस्तुरः ॥ २१ ॥ मानश्शꣳसोअररुषोधूर्तिःप्रणङ्मर्त्यस्य ॥ रक्षाणोब्रह्म
णस्पते ॥ २२ ॥ महित्रीणामवोऽस्तुद्युक्षम्मित्रस्यार्यम्णः ॥ दुराधर्षँव्वरु
णस्य ॥ २३ ॥ नहितेषाममाचननाध्वसुवारणेषु ॥ ईशेरिपुरघशꣳसः ॥ २४ ॥

तेहिपुत्रासोअदितेःप्रजीवसेमर्त्याय ॥ ज्योतिर्यच्छन्त्यजस्रम् ॥ २५ ॥ कदाचनस्तरीरसिनेन्द्रसश्चसिदाशुषे ॥ उपोपेन्नुमघवन्भूयइन्नुतेदानन्देवस्य पृच्यते ॥ २६ ॥ तत्सवितुर्वरेण्यम्भर्गोदेवस्यधीमहि ॥ धियोयोनःप्रचोदयात् ॥ २७ ॥ परितेदूळभोरथोऽस्माँ२अश्नोतुविश्वतः ॥ येनरक्षसिदाशुषः ॥ समिद्धोमासमर्धयप्रजयाचधनेनच ॥ २८ ॥ ३

भूर्भुवस्स्वस्सुप्रजाः प्रजयाभूयासम् ॥ सुवीरोवीरैस्सुपोषःपोषैः ॥ १ ॥ नर्यप्रजाम्मेपाहिशꣳस्यपशून्मेपाहि ॥ आगन्मविश्ववेदसमस्मभ्यँवसुवित्तमम् ॥२॥ अग्ने सम्राळभिद्युम्नमभिसहआयच्छस्व ॥ अयमग्निर्गृहपतिर्गार्हपत्यः प्रजावान्वसुवित्तमः ॥३॥ अग्नेगृहपतेऽभिद्युम्नमभिसहआयच्छस्व ॥ गृहामाबिभीतमावेपध्वमूर्जम्बिभ्रतएमसि ॥ ४ ॥ ऊर्जम्बिभ्रद्वस्सुमनास्सुमेधागृहानैमिमनसामोद

मानः ॥ येषांमध्येतिंप्रवसन्येषुंसौमनसोबहुः ॥ ५ ॥ गृहानुपंह्वयामहेतेनोंजान

न्तुजानतः ॥ उपंहूताइहगावउपंहूताअजावयः ॥६ ॥ अथोअन्नंस्यकीलालउपंहू

तोगृहेषुंणः ॥ क्षेमांयवश्शान्त्यैप्रपंद्ये ॥ शिवꣳशग्मꣳशंय्योश्शंय्योः ॥ ७ ॥ ४ ॥

प्रघासिनोंहवामहेमरुतंश्चरिशादंसः ॥ करम्भेणंसजोषंसः ॥ १ ॥ य

द्ग्रामे यदरंण्येयत्सभायांय्यदिंन्द्रिये ॥ यदेनंश्चकृमावयमिदन्तदवंयजामहे

स्वाहां ॥ २ ॥ मोषूणंइन्द्रात्रंपृत्सुदेवैरस्तिहिष्मांतेशुष्मिन्नवयाः ॥ मह

श्चिद्यस्यंमीढुषोंयव्याहविष्मंतोमरुतोवन्दंतेगीः ॥ ३ ॥ अक्रन्कर्मंकर्मकृतं

स्सहवाचामंयोभुवां ॥ देवेभ्यःकर्मंकृत्वास्तम्प्रेतंसचाभुवः ॥ ४ ॥ अवंभृथ

निचुम्पुणनिचेरुरंसिनिचुम्पुण ॥ अवंदेवैर्देवकृंतमेनोंऽयासिषमवमर्त्यैर्मर्त्यंकृत

म्पुरुराव्णोंदेवरिषस्पांहि ॥ ५ ॥ ५

पूर्णादर्विपरापतसुपूर्णापुनरापत ॥ वस्नेवविक्रीणावहाइषमूर्जꣳशतक्रतो ॥१॥ देहिमेददामितेनिमेधेहिनितेदधौ ॥ निहारन्निहरामितेनिहारन्निहरासिमेस्वाहा ॥ २ ॥ ६

अक्षन्नमीमदन्तह्यवप्रियाअधूषत॥ अस्तोषतस्वभानवोविप्रानविष्ठयामती योजान्विन्द्रतेहरी ॥ १ ॥ सुसन्दृशन्त्वावयम्मघवन्वन्दिषीमहि ॥ प्रनून म्पूर्णबन्धुरस्स्तुतोयासिवशाँ२अनुयोजान्विन्द्रतेहरी ॥ २ ॥ मनोन्वाहुवामहे नाराशꣳसेनस्तोमेन ॥ पितृणाञ्चमन्मभिः ॥ ३ ॥ आनएतुमनःपुनःक्रत्वे दक्षायजीवसे ॥ ज्योक्चसूर्यन्दृशे ॥४॥ पुनर्नःपितरोमनोददातुदैव्योजनः ॥ जीवंव्रातꣳसचेमहि ॥ ५ ॥ वयꣳसोमव्रतेतवमनस्तनूषुबिभ्रतः ॥ प्रजावन्तस्सचेमहि ॥६॥ ७

एषतेरुद्रभागस्सहस्वस्राम्बिकयातञ्जुषस्वस्वाहा ॥ एषतेरुद्रभागआखुस्ते
पशुः ॥१॥ अवरुद्रमदीमह्यवदेवन्त्र्यम्बकम् ॥ यथानोवस्यसस्करद्यथानश्श्रेयस
स्करद्यथानोव्यवसाययात् ॥ २॥भेषजमसिभेषजङ्गवेऽश्वायपुरुषायभेषजम् ॥ सुग
म्मेषायमेष्यै ॥३॥ त्र्यम्बकँय्यजामहेसुगन्धिम्पुष्टिवर्धनम् ॥ उर्वारुकमिवबन्धना
न्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् ॥४॥ त्र्यम्बकँय्यजामहेसुगन्धिम्पतिवेदनम् ॥ उर्वारुकमि
वबन्धनादितोमुक्षीयमामुतः ॥५॥ एतेनरुद्रावसेनपरोमूजवतोतीहि ॥ अवतत
धन्वापिनाकावसःकृत्तिवासाअहिँसन्नश्शिवश्शान्तोतीहि ॥ ६ ॥ ८
वाजिनाँव्वाजोऽवतुभक्षोअस्मान्नेतस्सिक्तममृतम्बलाय ॥ विश्वेदेवाअभियत्स
म्बभूवुस्तन्मोधिनोतुप्रजयाधनेन ॥ १ ॥ वाज्यहँव्वाजिनस्योपहूतउपहूतस्यभ
क्षयामि ॥ वाजेवाजीभूयासम् ॥ २ ॥ सवित्राप्रसूतादैव्यआपउन्दन्तुतेतनू

मृ ॥ दीर्घायुत्वायवर्चसे ॥ ३ ॥ कश्यपस्य॒त्र्यायुषञ्जमदग्नेस्त्र्यायुषम् ॥
यद्देवानांन्त्र्यायुषन्तन्मेअस्तुत्र्यायुषम् ॥ ४ ॥ येनधाताबृहस्पतेरिन्द्रस्यचायुषेवं
पत् ॥ तेनतेवपामिब्रह्मणाजीवातवेजीवनाय ॥ ५ ॥ दीर्घायुत्वायबलायव
र्चसे ॥ सुप्रजास्त्वायचासाअथोजीवशरदश्शतम् ॥ ६ ॥ ९ ॥ हरिःॐ ॥

समिधाग्निमष्ट ॥ ८ ॥ अग्निर्ज्योतिषन्त्वाच ॥ ८ ॥ उपप्रयन्तोऽष्टाविंशतिः ॥ २८ ॥
भूर्भुवस्सप्त ॥ ७ ॥ प्रघासिनःपञ्च ॥ ५ ॥ पूर्णादर्विद्वे ॥ २ ॥ अक्षन्नमीमदन्तष
ट् ॥ ६ ॥ एषतेच ॥ ६ ॥ वाजिनांवाजश्च ॥ ६ ॥ नवानुवाकेषुषट्सप्ततिः ॥ ७६ ॥
इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहितापाठेतृतीयोऽध्यायः ॥

हरिःॐ ॥ एदमगन्मदेवयजनम्पृथिव्यायत्रदेवासोअजुषन्तविश्वे ॥ ऋक्सा
माभ्यांᳪसन्तरन्तोयजुर्भीरायस्पोषेणसमिषामदेम ॥ १ ॥ इमाआपश्शमुमेसन्तु

देवीरोषधेत्रायस्वस्वधितेमैनꣳहिꣳसीः ॥ आपोअस्मान्मातरꣳशुन्धयन्तुघृतेन नोघृतप्प्वः पुनन्तु ॥ २ ॥ विश्श्वꣳ हिरिप्रम्प्रवहन्ति देवीरुदिदाब्भ्यꣳशुचिरापू तएमि ॥ दीक्षातपसोस्तनूरसि तान्त्वा शिवाꣳ शग्माम्परि दधेभद्द्रँव्वर्णम्पु ष्यन्॥ ३ ॥ १

महीनाम्पयोऽसिवर्चोदाअसिवर्चोमेदेहि ॥ वृत्रस्यकनीनकासिचक्षुर्दाअसि चक्षुर्मेदेहि ॥ १ ॥ चित्पतिर्म्मापुनातुवाक्पतिर्म्मापुनातुदेवोमासवितापुनात्वच्छिद्द्रे णपवित्रेणसूर्यस्यरश्मिभिः ॥ तस्यतेपवित्रपतेपवित्रपूतस्ययत्कामःपुनेतच्छकेयम् ॥ २ ॥ आवोदेवासईमहेवामम्प्रयत्यध्वरे ॥ आवोदेवासआशिषोयज्ञियासोहवा महे ॥ ३ ॥ स्वाहायज्ञम्मनसस्स्वाहोरोरन्तरिक्षात् ॥ स्वाहाद्यावापृथिवीभ्याꣳ स्वाहावातादारभे ॥ ४ ॥ २

आकूत्यैप्रयुजेऽग्नयेस्वाहामेधायैमनसेऽग्नयेस्वाहादीक्षायैतपसेऽग्नयेस्वाहासरस्व
त्यैपूष्णेऽग्नयेस्वाहा ॥ आपोदेवीर्बृहतीर्विश्वशम्भुवोद्यावापृथिवीउर्वन्तरिक्ष ॥
बृहस्पतयेहविषाविधेमस्वाहा ॥१॥ विश्वोदेवस्यनेतुर्मर्तोवुरीतसख्यम् ॥ वि
श्वोरायइषुध्यतिद्युम्नँव्वृणीतपुष्यसेस्वाहा ॥२॥ ३
ऋक्सामयोश्शिल्पेस्थस्तेवामारभेतेमापातम् ॥ आस्ययज्ञस्योदृचः ॥ १ ॥ श
र्मासिशर्ममेयच्छनमस्तेअस्तुमामाहिꣳसीः ॥ ऊर्गस्याङ्गिरस्यूर्णम्रदाऊर्ज्जम्मेय
च्छ ॥ २ ॥ सोमस्यनीविरसिविष्णोश्शर्मासिशर्मयजमानस्य ॥ इन्द्रस्ययो
निरसिसुसस्याःकृषीस्कृधि ॥ ३ ॥ उच्छ्रयस्ववनस्पतऊर्ध्वोमापाह्यꣳहसः ॥
आस्ययज्ञस्योदृचः ॥४॥ ४
व्रतंकृणुतव्रतंकृणुतव्रतंकृणुत ॥ अग्निर्ब्रह्माग्निर्यज्ञोवनस्पतिर्यज्ञियः ॥ १ ॥ दै

वीन्धियंम्मनामहेसुमृळीकामभिष्टये ॥ वर्चोदाँविश्वधायसꣳसुतीर्थानोअसद्दशे॥ २ ॥ येदेवामनोजातामनोयुजोदक्षंक्रतवः ॥ तेनोवन्तुतेनःपान्तुतेभ्यस्स्वाहा ॥ ३ ॥ श्वात्राःपीताभवतयूयमापोअस्माकमन्तरुदरेसुशेवाः ॥ ताअस्मभ्यमयक्ष्माअनमीवाअनागसस्स्वदन्तुदेवीरमृताऋतावृधः ॥ ४ ॥ इयन्तेयज्ञियातनूरपोमुञ्चामिनप्रजाम् ॥ अꣳहोमुचस्स्वाहाकृताःपृथिवीमाविशतपृथिव्यासम्भव ॥ ५ ॥ अग्नेत्वꣳसुजागृहिवयꣳसुमन्दिषीमहि ॥ रक्षाणोअप्रयुच्छन्प्रबुधेनःपुनस्कृधि ॥ ६ ॥ पुनर्मनःपुनरायुर्मआगात्पुनश्चक्षुःपुनश्श्रोत्रम्मआगात् ॥ पुनःप्राणःपुनरात्मामआगाद्वैश्वानरोअदब्धस्तनूपाअग्निर्मापातुदुरितादवद्यात् ॥ ७ ॥ त्वमग्नेव्रतपाअसिदेवआमर्त्येष्वा ॥ त्वंयज्ञेष्वीड्यः ॥ ८ ॥ रास्वेयंत्सोमाभूयोभर ॥ देवोनस्सवितावसोर्दातावस्वदात् ॥ ९ ॥ ५

एषातेशुक्रतनूरेतद्वर्चस्तयासम्भवभ्राजङ्गच्छ ॥ जूरसिधृतामनसाजुष्टाविष्णवे ॥ १ ॥ तस्यास्तेसत्यसवसःप्रसवेतनुयन्त्रमशीयस्वाहा ॥ चन्द्रमासिशुक्रमस्यमृतमासिवैश्वदेवमसि ॥ २ ॥ चिदसिमनासिधीरसिदक्षिणासिक्षत्रियासियज्ञियास्यदितिरस्युभयतश्शीर्ष्णी ॥ सानस्सुप्राचीसुप्रतीचीभव ॥ ३ ॥ मित्रस्त्वापादिबध्नीताम्पूषाध्वनस्पात्विन्द्रायाध्यक्षाय ॥ अनुत्वामातामन्यतामनुपितानुभ्राता सगर्भ्योऽनुसखासयूथ्यः ॥ ४ ॥ सादेविदेवमच्छेहीन्द्रायसोमम् ॥ रुद्रस्त्वावर्तयतुस्वस्तिसोमसखापुनरेहि ॥ ५ ॥ ६

वस्व्यस्यदितिरस्यादित्यासिरुद्रासिचन्द्रासि ॥ बृहस्पतिष्ट्वासुम्नेरम्णातुरुद्रोवसुभिराचके ॥ १ ॥ अदित्यास्त्वामूर्धन्नाजिघर्मिदेवयजनेपृथिव्याः ॥ इळायास्पदमसिघृतवत्स्वाहा ॥२॥ अस्मेरमस्वास्मेतेबन्धुः ॥ त्वेरायोअस्मेरायः ॥३॥

मावय ँूरायस्पोषेणवियौष्मतोतोरायः।। समख्येदेव्याधियासन्दाक्षिणयोरुचक्षसा॥
मामआयुःप्रमोषीर्मोअहन्तवंवीरान्विदेयतवंदेविसन्दृशि ॥ ६ ॥ ७
एषतेगायत्रोभागइतिमेसोमायब्रूतादेषतेत्रैष्टुभोभागइतिमेसोमायब्रूतात् ॥ एष
तेजागतोभागइतिमेसोमायब्रूताच्छन्दोमानाना ँूसाम्राज्यङ्गच्छतादितिमेसोमाय
ब्रूतात् ॥ १ ॥ आस्माकोऽसिशुक्रस्तेग्रह्यः ॥ विचितस्त्वाविचिन्वन्तु ॥ २ ॥
अभित्यन्देव ँूसवितारमोण्योः कविक्रतुमर्चामिसत्यसव ँूरत्नधामाभिप्रियम्मतिङ्क
विम्॥ ऊर्ध्वायस्यामतिर्भाअदिद्युतत्सवीमनिहिरण्यपाणिरमिमीतसुक्रतुः कृपास्वः
॥ ३ ॥ प्रजाभ्यस्त्वाप्रजास्त्वानुप्राणन्तु ॥ प्रजास्त्वमनुप्राणिहि॥ ४ ॥ ८
चन्द्रन्त्वाचन्द्रेणक्रीणामिशुक्र ँूशुक्रेणामृतममृतेन ॥ सग्मेतेगोरस्मेतेचन्द्राणि॥
१ ॥ तपसस्तनूरसिप्रजापतेर्वर्णः॥ परमेणपशुनाक्रीयसेसहस्रपोषम्पुषेयम् ॥ २ ॥

मित्रोनएहिसुमित्रधइन्द्रस्योरुमाविशदक्षिणम् ॥ उशन्नुशन्तꣳस्योनस्स्योनम् ॥
३॥ स्वानभ्राजाङ्घारेबम्भारेहस्तसुहस्तकृशानो ॥ एतेवस्सोमक्रयणास्तान्रक्षध्व
म्मावोदभन् ॥४॥ परिमाग्नेदुश्चरिताद्बाधस्वामासुचरितेभज ॥ उदायुषास्वायुषो
दस्थाममृताँ२ऽअनु॥५॥प्रतिपन्थामपद्महिस्वस्तिगामनेहसम् ॥ येनविश्वाःपरिद्वि
षोवृणक्तिविन्दतेवसु॥६॥ ९

आदित्यास्त्वगस्यदित्यैसदआसीद ॥ अस्तभ्नाद्यामृषभोअन्तरिक्षममिमीतव
रिमाणम्पृथिव्याः ॥ आसीदद्विश्वाभुवनानिसम्राड्विश्वेत्तानिवरुणस्यव्रतानि ॥१॥
वनेषुव्यन्तरिक्षन्ततानवाजमर्वत्सुपयउस्रियासु॥ हृत्सुक्रतुँवरुणोविक्ष्वग्निन्दिवि
सूर्यमदधात्सोममद्रौ ॥२॥ सूर्यस्यचक्षुरारोहाग्नेरक्ष्णःकनीनकाम् ॥ यत्रैतशेभिरी
यसेभ्राजमानोविपश्चिता॥३॥ उस्राएतन्धूर्वाहौयुज्येथामनश्रूअवीरहणौब्रह्मचोद

नौ ॥ स्वस्तियजमानस्य गृहान्गच्छतम् ॥ ४ ॥ भद्रोमेऽसि प्रच्यवस्व भुवस्प

तेविश्वान्यभिधामानि ॥ मात्वापरिपरिणोविदन्मात्वा परिपन्थिनोविदन्मात्वा

वृकाअघायवोविदन् ॥ श्येनोभूत्वा परापतयजमानस्य गृहान्गच्छतन्नौ सꣳस्कृत

म् ॥ ५ ॥ नमोमित्रस्य वरुणस्यचक्षसे महोदेवायतदृतꣳसपर्यत ॥ दूरेदृशेदे

वजातायकेतवे दिवस्पुत्रायसूर्यायशꣳसत ॥ ६ ॥ वरुणस्योत्तम्भनमसिवरुणस्य

स्कम्भसर्जनीस्थः ॥ वरुणस्य ऋतसदन्यसि वरुणस्यऋतसदनमसि वरुणस्यऋ

तसदनमासीद ॥ ७ ॥ यातेधामानि हविषायजन्तिताते विश्वापरिभूरस्तु यज्ञ

म् ॥ गयस्फानः प्रतरणस्सुवीरोऽवीरहा प्रचरासो मदुर्यान् ॥ ८ ॥ १०

एदमगन्मातिस्रः॥३॥ महीनाश्चतस्रः॥४॥ आकूत्यैद्वे॥२॥ ऋक्सामयोश्चतस्रः॥४॥

व्रतंकृणुतनव॥९॥ एषातेपञ्च॥५॥वस्व्यसिचतस्रः॥४॥ एषतेच॥४॥ चन्द्रन्त्वाषट्॥

६॥ अदित्यास्त्वगष्ट॥८॥ दशानुवाकेष्वेकोनपञ्चाशत्॥४९॥ इति शुक्लयजुर्वेद का
ण्व संहितापाठे चतुर्थोऽध्यायः॥ हरिः ॐ॥

हरिः ॐ॥ अग्नेस्तनूरसिविष्णवेत्वासोमस्यतनूरसिविष्णवेत्वा ॥ अतिथे
रातिथ्यमसिविष्णवेत्वाश्येनायत्वासोमभृते विष्णवेत्वाग्नयेत्वारायस्पोषदेविष्णवे
त्वा ॥१॥ अग्नेर्जनित्रमसिवृषणौस्थः ॥ उर्वश्यस्यायुरसिपुरूरवाअसि ॥ गायत्रे
णत्वाच्छन्दसामन्थामित्रैष्टुभेनत्वाच्छन्दसामन्थामि जागतेनत्वाच्छन्दसामन्था
मि ॥२॥ भवतन्नस्समनसौसचेतसाअरेपसौ ॥ मायज्ञꣳहिꣳसिष्टम्मायज्ञपतिञ्जा
तवेदसौशिवौभवतमद्यनः ॥३॥ अग्नाअग्निश्चरतिप्रविष्टऋषीणाम्पुत्रोअभिशस्तिपा
वा ॥ सनस्स्योनस्सुयजायजेहदेवेभ्योहव्यꣳसदमप्रयुच्छन्त्स्वाहा ॥४॥ १

आपतयेत्वागृह्णामिपरिपतयेत्वागृह्णामि ॥ तनूनप्त्रेशाक्वरायशक्मन्नोजिष्ठाय॥

१ ॥ अनाधृष्टमस्यनाधृष्यन्देवानामोजः ॥ अनभिशस्त्यभिशस्तिपा अनभिश
स्तेन्यम् ॥ २॥ अञ्जसासत्यमुपगेषꣳ सुविते मा धाः ॥ अग्नेव्रतपास्त्वेव्रतपाः ॥ ३ ॥
यातवतनूरियꣳसा मयियाममं तनूरेषासा त्वयि ॥ सहनौ व्रतपते व्रतान्यनुमेदी
क्षान्दीक्षापतिर्मन्यंतामनु तपस्तपस्पतिः ॥४॥ अꣳशुरꣳ शुष्टे देवसोमाप्यायता
मिन्द्रायैकधनविदे ॥ आतुभ्यमिन्द्रः प्यायतामात्वमिन्द्राय प्यायस्व ॥ ५ ॥
आप्याययास्मान्त्सखीन्त्सन्यामेधया ॥ स्वस्ति ते देवसोम सुत्यामुदृचमशीय ॥
६ ॥ एष्टारायः प्रेषे भगाय ॥ ऋतमृतवादिभ्यो नमो दिवेनमः पृथिव्यै ॥ ७ ॥
यातेअग्नेयश्शयातनूर्वर्षिष्ठा गह्वरेष्ठा ॥ उग्रँव्वचोअपावधीत्त्वेषँव्वचोअपावधीत्स्वा
हा ॥ यातेअग्ने रजश्शया तनूर्वर्षिष्ठागह्वरेष्ठा॥ उग्रँव्वचो अपावधत्त्विषँव्वचोअ
पावधीत्स्वाहा ॥ यातेअग्ने हरीशया तनूर्वर्षिष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रँव्वचोअपावधीत्त्वेषँ

ठ्वचोअपांवधीत्स्वाहा ॥ ८ ॥ २

तप्तायंनीमेऽसिवित्तायंनीमेऽसि ॥ अवंतान्माव्यथितमवंतान्मानाथितम् ॥१॥ विदेरग्नेर्नभोनामाग्नेअङ्गिरआयुनानाग्नेहि ॥ योस्याम्पृथिव्यामसियत्तेनांधृष्टन्नामं यज्ञियन्तेनत्वादंधे ॥ विदेरग्नेर्नभोनामाग्नेअङ्गिरआयुनानाग्नेहि ॥ योद्वितीयस्या म्पृथिव्यामसियत्तेनांधृष्टन्नामंयज्ञियन्तेनत्वादंधे ॥ विदेरग्नेर्नभोनामाग्नेअङ्गिरआ युंनानाग्नेहि ॥ यस्तृतीयस्याम्पृथिव्यामसियत्तेनांधृष्टन्नामंयज्ञियन्तेनत्वादंधे ॥ अनुंत्वादेववींतयेसि ँ हासिसपत्नसाहीदेवेभ्यंः कल्पस्वासि ँ हासि सपत्नसाहीदेवेभ्यं ऽशुन्धस्वासि ँ हासिसपत्नसाहीदेवेभ्यंऽशुम्भस्व ॥२॥ ३

इन्द्रघोषस्त्वावसुंभिः पुरस्तांत्पातुप्रचेतास्त्वारुद्रैः पश्चात्पांतु ॥ मनोजवास्त्वापि तृभिर्दक्षिणतः पांतुविश्वकंर्मात्वादित्यैरुत्तरतः पांतु ॥१॥ इदमहन्तप्तँ्वार्बहिर्द्धायज्ञा

न्निस्सृजामि ॥ सि॒ᳪंह्य॑सि॒स्वाहा॑सि॒ᳪंह्य॑स्या॒दि॒त्यव॑निस्स्वाहा॑ ॥२॥ सि॒ᳪंह्य॑सि॒ब्रह्मव

निः॒क्ष॒त्र॒व॑निस्स्वाहा॑ सि॒ᳪंह्य॑सि॒सुप्र॒जाव॑नीरा॒यस्पो॑षव॑निस्स्वाहा॑ ॥ सि॒ᳪंह्य॑स्याव॑ह दे॒

वान्यज॑मानाय॒स्वाहा॑भू॒तेभ्य॑स्त्वा ॥३॥ ध्रु॒वो॑ऽसिपृ॒थि॒वीन्दृ॑ᳪंह ध्रु॒व॒क्षि॒द॑स्यन्त॒रिक्ष

न्दृᳪंह ॥ अ॒च्यु॒त॒क्षि॒द॑सि॒दिव॒न्दृᳪंहा॒ग्नेर्भस्मा॑स्य॒ग्नेः पुरी॑षमासि ॥४॥ ४

यु॒ञ्ज॒ते॒ मन॑ उ॒तयु॑ञ्ज॒तेधियो॒ विप्रा॒विप्र॑स्यबृह॒तो॒वि॒प॒श्चित॑ः ॥ विहो॑त्रा॑ द॒धे व॒यु

ना॒वि॒दे॒क॒इन्म॒ही॒दे॒वस्य॑सवि॒तुः परि॑ष्टुतिः ॥ १ ॥ इ॒दँ॑ विष्णु॒र्विच॑क्रमेत्रे॒धानि द॑धेप॒

द॒म् ॥ सम्मूढमस्यपाᳪंसुरे स्वाहा॑ ॥ २ ॥ इरा॑वती धे॒नु॒म॒ती॒हि॒भू॒तᳪं सू॒यव॒

सि॒नीम॑नवेद शस्या ॥ व्य॑स्कभ्ना॒रोद॑सी विष्ण॒ए॒ते दा॒धर्थ॒पृथि॒वी म॒भि॒तो॑ म॒यू॒

खैस्स्वाहा॑ ॥ ३॥ दे॒व श्रु॒तौ॒दे॒वेष्वा॒घोष॑तम् ॥ प्राचीप्रे॒त॑मध्व॒रङ्क॒ल्पय॑न्ती ऊ॒र्ध्वँय॒

ज्ञन्नय॑तम्मा जि॒ह्वरतम् ॥ ४ ॥ स्वङ्गो॒ष्ठमा॒वद॒तन्दे॒वीदु॒र्ये आयु॒र्मानि॒र्वौ॑दि॒ष्टम्प्र॒जा

स्मानिर्वीदिष्टम् ॥ अत्रैरमे थाँव्वर्ष्मैन्पृथिव्याः ॥ ५ ॥ विष्णोर्नुकँव्वीर्याणि प्रवो
चँय्यः पार्थिवानिविममेरजाꣳसि ॥ योअस्कभायदुत्तरꣳ सधस्थँव्विचक्रमाणस्त्रे
धोरुगायो विष्णवेत्वा ॥ ६ ॥ दिवोवा विष्णउतवा पृथिव्या महोवाविष्ण उरोर
न्तरिक्षात् ॥ उभाहिहस्ता वसुना पृणस्वाप्रयच्छ दक्षिणादोतसव्याद्विष्णवेत्वा ॥
७ ॥ प्रतद्विष्णुस्स्तवतेवीर्येण मृगोनभीमः कुचरोगिरिष्ठाः ॥ यस्योरुषुत्रिषु विक्र
मणेष्वधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ ८ ॥ विष्णोरराटमसि विष्णोश्श्नप्त्रेस्थोवि
ष्णोस्स्यूरसिविष्णोर्ध्रुवोऽसि ॥ वैष्णवमसिविष्णवेत्वा ॥ ९ ॥ ५

देवस्यत्वासवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेनार्यसीद
महꣳरक्षसोग्रीवाअपिकृन्तामि ॥ बृहन्नसिबृहद्रवाबृहतीमिन्द्रायवाचँव्वद ॥ रक्षो
हणँव्वलगहनँव्वैष्णवीम् ॥ १ ॥ इदमहन्तँव्वलगमुत्किरामियन्नोनिष्ट्योयममात्योनिच

खानं॥ इदमहन्तँव्वंलगमुद्वंपामियन्नंस्समानोयमसंमानोनिचखानं॥ इदमहन्तँ व्वंलगमुद्वंपामियन्नस्सबन्धुर्यमसंबन्धुर्निचखानं ॥ इदमहन्तँव्वलगमुद्वपामियन्नं स्सजातोयमसंजातोनिचखानोत्कृत्याङ्किरामि ॥२॥ स्वराळंसिसपत्नहासंत्रराळंस्य भिमातिहा ॥ जनराळंसि रक्षोहा संर्वराळंस्यमित्रहा ॥३॥ रक्षोहणों वलगहनः प्रोक्षांमि वैष्णवान्रंक्षोहणों वलगहनोऽवंनयामि वैष्णवान् ॥ रक्षोहणों वलगहनो ऽवंस्तृणामि वैष्णवान् ॥४॥ रक्षोहणौं वलगहनाउपंदधामि वैष्णवी रंक्षोहणौं व लगहनौं पर्यूहामि वैष्णवी ॥ वैष्णवमंसि वैष्णवास्स्थं ॥५॥ ६

देवस्यंत्वा सवितुः प्रंसवेऽश्विनोंर्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आदंदेनार्यसी दमहꣳ रक्षंसोग्रीवा अपिं कृन्तामि ॥ यवोंऽसि यवयास्मद्द्वेषोंयवयारातीः ॥ दिवे त्वान्तरिंक्षाय त्वापृथिव्यैत्वां ॥ १ ॥ शुन्धन्तांल्लोकाः पिंतृषदंनाः पितृषदंनम

सि ॥ उद्दिवं॑ स्तभानान्तरिक्षम्पृण दृ॑ हंस्व पृथिव्याम् ॥ २ ॥ द्युतानस्त्वा मारु
तोमिनोतु मित्रावरुणौ ध्रुवेण धर्मणा ॥ ब्रह्मवनित्वा क्षत्रवनि रायस्पोषवनिपर्यू
हामि ॥ ३ ॥ ब्रह्मदृ॑ह क्षत्रन्दृ॑हायुर्दृ॑हप्रजान्दृ॑ह ॥ ध्रुवासि ध्रुवोऽस्मिन्यज
मान आयतने भूयात् ॥ घृतेन द्यावापृथिवी पूर्येथामिन्द्रस्यच्छदिरसि विश्वजन
स्यच्छाया ॥ ४ ॥ परित्वा गिर्वणोगिरइमाभवन्तु विश्वतः ॥ वृद्धायुमनुवृद्धयोजु
ष्टाभवन्तुजुष्टयः॥५॥इन्द्रस्य स्यूरसीन्द्रस्य ध्रुवोऽसि॥ऐन्द्रमसिवैश्वदेवमसि॥६॥७

विभूरसि प्रवाहणोवह्निरसि हव्यवाहनः ॥ श्वात्रोऽसि प्रचेतास्तुथोऽसि विश्व
वेदाः ॥१॥ उशिगसिकविरङ्घारिरसिबम्भारिः ॥ अवस्यूरसि दुवस्वाञ्छुन्ध्यूरसि
मार्जालीयः ॥२॥ ऋतधामासि स्वर्ज्योतिस्समुद्रोऽसि विश्वव्यचाः ॥ अजोस्येक
पादहिरसिबुध्न्यः ॥ ३ ॥ सम्राळसि कृशानुः परिषद्योऽसि पवमानः ॥ नभोऽसि

प्रतक्वा मृष्टोऽसि हव्यसूदनः ॥ ४ ॥ समूह्योऽसि विश्ववेदा ऊनातिरिक्तस्यं प्रति
ष्ठा ॥ अग्नयस्सगरास्सगरा स्थसगरेण नाम्नारौद्रेणानीकेन ॥ पातमाग्नयः पिपृत
माग्नयोनमोवोऽस्तु मामा हिꣳसिष्ट ॥ ५ ॥ ८

ज्योतिरसि विश्वरूपँविश्वेषान्देवानाꣳसमित् ॥ त्वꣳसोम तनूकृद्भ्योद्वेषो
भ्योऽन्यकृतेभ्यः ॥ उरुयन्तासि वरूथꣳस्वाहा॥जुषाणोअप्तुराज्यस्य वेतुस्वाहा ॥ १ ॥
अग्नेनय सुपथाराये अस्मान्विश्वानि देववयुनानि विद्वान् ॥ ॥ युयोध्यस्मज्जुहुरा
णमेनोभूयिष्ठान्तेनमउक्तिँविधेम ॥ २ ॥ अयन्नोअग्निर्वरिवस्कृणोत्वयम्मृधः पुर
एतु प्रभिन्दन् ॥ अयँवाजाञ्जयतु वाजसाता अयꣳशत्रूञ्जयतुजर्हृषाणस्स्वाहा ॥
३ ॥ उरुविष्णो विक्रमस्वोरुक्षयाय नस्कृधि ॥ घृतङ्घृतयोने पिबप्रप्रयज्ञपतिन्तिरस्वा
हा ॥ ४ ॥ देवसवितरेषते सोमस्तꣳरक्षस्व मात्वा दभन् ॥ एतत्त्वन्देव सोम

देवोदेवाँ२ऽउपांगाः॥५॥इदमहम्मनुष्यान्त्सहरायस्पोषेणस्वाहानिर्वरुणस्यपाशान्मु
च्ये ॥ अग्ने व्रतपास्त्वेव्रतपाः ॥ ६ ॥ यातव तनूर्मय्यभूदेषासात्वयि याममतनू
स्त्वय्यभूदियꣳसामयि ॥ यथायथन्नौ व्रतपते व्रतान्यनु मेदीक्षान्दीक्षापतिरमꣳ
स्तानु तपस्तपस्पतिः ॥ ७ ॥ ९

उरुविष्णो विक्रमस्वोरुक्षयाय नस्कृधि ॥ घृतङ्घृतयोने पिबप्रप्र यज्ञपतिन्तिरस्वा
हा ॥ १ ॥ अत्यन्याँ२ऽ अगान्नान्याँ२ऽ उपागाम् ॥ अर्वाक्त्वा परेभ्यः परोऽवरेभ्यः ॥
२ ॥ तन्त्वाजुषामहे देववनस्पते देवयज्यायै ॥ देवास्त्वादेवयज्यायैजुषन्ताँ ऽवि
ष्णवेत्वा ॥ ३ ॥ ओषधे त्रायस्व स्वधिते मैनꣳहिꣳसीः ॥ दिवम्मालेखीरन्तरिक्ष
म्माहिꣳसीःपृथिव्यासम्भव ।४। अयꣳहित्वा स्वधितिस्तेतिजानःप्रणिनायमहतेसौ
भगाय ॥ अतस्त्वन्देव वनस्पते शतवल्शोविरोह सहस्रवल्शावि वयꣳरुहेम ।५।१०।

इति पञ्चमोऽध्यायः॥ ६॥अग्नेस्तनूरसिचतस्रः॥४॥आपतयेऽष्टौ॥८॥तप्तायनीद्वे॥२॥
इन्द्रघोषश्चतस्रः॥४॥युञ्जतेनव॥९॥देवस्यत्वापञ्च॥५॥द्वितीयदेवस्यत्वाषट्॥६॥ वि
भूरसिपञ्च॥ ५ ॥ ज्योतिरसिसप्त ॥७॥ उरुविष्णोपञ्च ॥ ५ ॥ दशानुवाकेषुपञ्च
पञ्चाशत्॥ ५५ ॥ अग्नेस्तनूरसिसहस्रशीर्षापञ्चपञ्चाशत् ॥

हरिः ॐ ॥ देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पू
ष्णो हस्ताभ्याम्॥आददे नार्यसीदमहꣳ रक्षसोग्रीवा अपिकृन्तामि॥यवोऽसि य
वयास्मद्द्वेषो यवयारातीः॥दिवे त्वान्तरिक्षायत्वापृथिव्यै त्वा ॥ शुन्धन्ताँल्लोकाः
पितृषदनाः पितृषदनमसि ॥१॥ अग्रेणीरसिस्वावेश उन्नेतॄणामेतस्य वित्तादधि
त्वा स्थास्यति॥ देवस्त्वा सविता मध्वा नक्तुसुपिप्पलाभ्यस्त्वौषधीभ्यः॥ द्विवम
ग्रेणास्पृक्ष आन्तरिक्षम्मध्येनाप्राः पृथिवीमुपरेणादृꣳहीः ॥२॥ या ते धामान्युश्म

सिगमंध्यै यत्र गावो भूरिशृङ्गा अयासः ॥ अत्राह तदुरुगायस्य विष्णोः परमम्पद
मवभारि भूरि ॥३॥ ब्रह्मवनि त्वा क्षत्रवनि रायस्पोषवनि पर्यूहामि ॥ ब्रह्म दृꣳह क्ष
त्रन्दृꣳहायुर्दृꣳह प्रजान्दृꣳह ॥४॥ विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो व्रतानि पस्पशे ॥
इन्द्रस्य युज्यस्सखा ॥५॥ तद्विष्णोः परमम्पदꣳ सदा पश्यन्ति सूरयः ॥ दिवीव
चक्षुराततम् ॥६॥ परि वीरसि परि त्वा दैवीर्विशो व्ययन्ताम् ॥ परीमँय्यजमानꣳ
रायो मनुष्याणान्दिवस्सूनुरस्येषते पृथिव्याँल्लोक आरण्यस्ते पशुः ॥७॥१

उपावीरस्युप देवान्दैवीर्विशः प्रागुरुशिजो वह्नितमान् ॥ देव त्वष्टर्वसुरमहव्या
ते स्वदन्ताम् ॥१॥ रेवतीरमध्वम्बृहस्पते धारया वसूनि ॥ ऋतस्य त्वा देवहविः
पाशेन प्रतिमुञ्चामि धर्षान्मानुषः ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां
म्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥२॥ अग्नीषोमाभ्याञ्जुष्टन्नियुनज्मि ॥ अद्भ्यस्त्वौषधीभ्यः

प्रोक्षाम्यनु त्वा माता मन्यतामनु पितानु भ्राता सगर्भ्योऽनु सखा सयूथ्यः ॥ अग्नी षोमाभ्यान्त्वा जुष्टम्प्रोक्षामि ॥ ३ ॥ अपाम्पेरुरस्यापो देवीस्स्वदन्तु ॥ स्वात्तञ्चित्स देवहविः ॥४॥ सन्ते प्राणो वातेन गच्छताᳫं समङ्गानि यजत्रैः ॥ सँय्यज्ञपतिराशिषा ॥ ५ ॥घृतेनाक्तौ पशुन्त्रायेथाᳫं रेवति यजमाने ॥ प्रियन्धा आविश ॥६॥ उरोरन्तरिक्षात्सजूर्देवेन वातेन ॥ अस्य हविषस्त्मना यज समस्य तन्वा भव ॥७॥ वर्षो वर्षीयसि यज्ञे यज्ञपतिन्धाः ॥ स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्यस्स्वाहा ॥ माहिर्भूर्मा पृदाकुः ॥ ८ ॥ २ ॥

नमस्त आतानानर्वा प्रेहि ॥ घृतस्य कुल्या उप ऋतस्य पथ्या उप ॥ १ ॥ देवीरापः शुद्धा वोढ्वᳫं सुपरि विष्टा देवेषु ॥ सुपरिविष्टा वयम्परि वेष्टारो भूयास्म ॥ २ ॥ वाचन्ते शुन्धामि प्राणन्ते शुन्धामि चक्षुस्ते शु-

न्धामि श्रोत्रन्ते शुन्धामि ॥ नाभिन्ते शुन्धामि मेढ्रन्तेशुन्धामि पायुन्तेशुन्धामि चरित्राꣳस्ते शुन्धामि ॥३॥ मनस्त आप्यायतांवाक्त आप्यायताम्प्राणस्त आ प्यायताञ्चक्षुस्त आप्यायताꣳ श्रोत्रन्त आप्यायताम् ॥ यत्ते क्रूरँय्यदास्थितन्तत्त आप्यायताम्तत्त निष्ट्यायतान्तत्ते शुध्यतु शमहोभ्यः ॥ ४ ॥ ओषधेत्रायस्वस्व धिते मैनꣳ हिꣳसीः ॥ रक्षसाम्भागोऽसि निरस्तꣳ रक्षः ॥ ५ ॥ इदमहꣳरक्षो ऽभितिष्ठामीदमहꣳ रक्षोऽवबाधे ॥ इदमहꣳ रक्षोऽधमन्तमो नयामि ॥ ६ ॥ घृते न द्यावापृथिवी प्रोर्णुवाथाँव्वायो वेस्स्तोकानाम् ॥ जुषाणो अग्निराज्यस्य वेतुस्वाहा ॥ स्वाहा कृते ऊर्ध्वनभसम्मारुतङ्गच्छतम् ॥ ७ ॥ ३ ॥

सन्तेमनो मनसासम्प्राणःप्राणेन गच्छताम्॥रेळस्यग्निष्ट्वा श्रीणात्वापस्त्वासमरिणन्।१। वातस्यत्वा ध्राज्यै पूष्णोरꣳह्या ऊष्मणो व्यथिषत् ॥ प्रयुतन्द्वेषः ॥२॥ घृत

ङ्तपावानःपिबत वसाँव्वसापावानः पिबत ॥ अन्तरिक्षस्य हविरसि स्वाहा ॥३॥ दिशःप्रदिश आदिशो विदिश उद्दिशो दिग्भ्यस्स्वाहा ॥ ऐन्द्रः प्राणोअङ्गेअङ्गे निधीत ऐन्द्र उदानो अङ्गे अङ्गे निदीधे ॥ ४ ॥ देव त्वष्टर्भूरि ते सꣳ समेतु स लक्ष्मा यद्विषुरूपम्भवाति ॥ देवत्रायन्तमवसे सखायोऽनुत्वा माता पितरो मदन्तु ॥५ ॥ ४ ॥

समुद्रङ्गच्छस्वाहा देवꣳसवितारङ्गच्छस्वाहा ॥ अन्तरिक्षङ्गच्छस्वाहा मित्रावरुणौ गच्छ स्वाहा ॥ अहोरात्रे गच्छ स्वाहाच्छन्दाꣳसिगच्छ स्वाहा ॥ द्यावापृथिवी गच्छस्वाहा सोमङ्गच्छस्वाहा ॥ यज्ञङ्गच्छस्वाहा नभो दिव्य ङ्गच्छ स्वाहा ॥ अग्निँव्वैश्वानरङ्गच्छस्वाहा मनो मे हार्दियच्छ ॥ १ ॥ दिवन्ते धूमो गच्छत्वन्तरिक्षञ्ज्योतिः ॥ पृथिवीम्भस्मनापृण स्वाहा ॥ २ ॥ मापोमौ

षधीर्हि॑ꣳसीर्धाम्नो धाम्नो राजꣳस्ततो वरुण नो मुञ्च ॥ यदाहुरघ्न्या इति वरुणे
ति शपामहे ततो वरुण नो मुञ्च ॥ ३ ॥ सुमित्रिया न आप ओषधयस्सन्तु
दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु ॥ योऽस्मान्द्वेष्टि यञ्च वयन्द्विष्मः ॥ ४ ॥ इदमापः प्रवे
हत यत्किञ्च दुरितम्मयि ॥ यद्वाहमभिदुद्रोह यच्छेप उतानृतम् ॥ ५ ॥ ५

हविष्मतीरिमा आपो हविष्माँ आविवासति ॥ हविष्मान्देवो अध्वरो ह
विष्माँ अस्तु सूर्य्यः ॥ १ ॥ अग्नेर्वोऽपन्नगृहस्य सदसि सादयामि ॥ इन्द्राग्न्योर्भा
गधेयीस्थ मित्रावरुणयोर्भागधेयीस्थ ॥ विश्वेषान्देवानाम्भागधेयीस्थ ॥ २ ॥ अ
मूर्या उपसूर्ये याभिर्वा सूर्यस्सह ॥ तानो हिन्वन्त्वध्वरम् ॥ ३ ॥ ६

हृदे त्वा मनसे त्वा दिवे त्वा सूर्याय त्वा ॥ ऊर्ध्वो अध्वरन्दिवि देवेषु हो
त्रा यच्छ ॥ १ ॥ सोमराजन्विश्वास्त्वम्प्रजा उपावरोह ॥ विश्वास्त्वाम्प्रजा उपावरो

हन्तु ॥ २ ॥ शृणोत्वग्निस्समिधा हवम्मे शृण्वन्त्वापो धिषणाश्च देवीः ॥ श्रोता ग्रावाणो विदुषो न यज्ञꣳ शृणोतु देवस्सविता हवम्मे स्वाहा ॥३॥ देवीरापो अपान्नपाद्यो वऊर्म्मिर्हविष्य्यः ॥ इन्द्रियावान्मदिन्तमः ॥ ४ ॥ तन्देवेभ्यो देवत्रा दात शुक्रपेभ्य्यः ॥ येषाम्भागस्थ स्वाहा ॥ ५ ॥ कार्षिरसि समुद्रस्य त्वा क्षित्या उन्नयामि ॥ समापो अद्भिरग्मत समोषधीभिरोषधीः ॥ ६ ॥यमग्ने पृत्सुमर्त्यमवा वाजेषु यञ्जुनाः ॥ स यन्ता शश्वतीरिषस्स्वाहा ॥ ७ ॥ ७

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥ आददेरावासि गभीरमिममध्वरङ्कृधीन्द्राय सुषूतमम् ॥ उत्तमेन पविनोर्ज्जस्वन्तम्मधुमन्तम्पयस्वन्तम् ॥ निग्राभ्या स्थ देवश्रुतस्तर्पयत मा ॥ १ ॥ मनो मे तर्पयत वाचम्मे तर्पयत प्राणम्मे तर्पयत चक्षुर्मे तर्पयत श्रोत्रम्मे तर्पयत ॥ आत्मानम्मे तर्पयत प्र

जाम्मैतर्पयत पशून्मैतर्पयत गणान्मैतर्पयत गणामेमावितृषन् ॥ २ ॥ इन्द्रा
यत्वावसुमते रुद्रवंत इन्द्रायत्वादित्यवंते ॥ इन्द्रायत्वाभिमातिघ्ने श्येनायत्वा
सोमभृतेऽग्नयेत्वारायस्पोषदे ॥ ३ ॥ यत्तेसोमदिवि ज्योतिर्यत्पृथिव्याँय्यदुराअ
न्तरिक्षे ॥ ॥तेनास्मै यजमानायोरुराये कृध्याधि दात्रेवोचः ॥ ४ ॥ श्वात्रास्थ
वृत्रतुरोराधोगूर्ता अमृतस्य पत्नीः ॥ तादेवीर्देवत्रेमँय्यज्ञन्नयतोपहूतास्सोमस्य
पिबत ॥ ५ ॥ माभेर्मा सँविक्था ऊर्जन्धत्स्व धिषणे वीड्वीसती वीळयेथा
मूर्जन्दधाथाम् ॥ पाप्माहतोन सोमः ॥ ६ ॥ प्रागपागुदगधराक्सर्वतस्त्वादि
शआधावन्तु ॥ अम्बनिष्परसमरीविंदाम् ॥ ७ ॥ त्वमङ्गप्रशँसिषोदेवश्श
विष्ठमर्त्यम् ॥ नत्वदन्योमघवन्नास्ति मर्डितेन्द्र ब्रवीमि तेवचः ॥ ८ ॥ ८

हरिःॐ ॥ देवस्यत्वासप्त ॥ ७ ॥ उपावीरस्यष्ट ॥ ८ ॥ नमस्तेसप्त ॥ ७॥ सन्ते

पञ्च ॥ ५ ॥ समुद्रम्पञ्च ॥ ५ ॥ हविष्मतीस्तिस्त्रः ॥ ३ ॥ हृदेत्वासप्त ॥ ७ ॥ देवस्यत्वाष्ट ॥ ८ ॥ अष्टानुवाकेषुपञ्चाशत् ॥ ५० ॥ इषेदेवस्यसमाःपञ्चाशत् इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेषष्ठोऽध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिःॐ ॥ वाचस्पतये पवस्व वृष्णोअ॑ꣳशुभ्याङ्गभस्तिपूतः ॥ देवोदेवेभ्यः पव स्व येषाम्भागोऽसि मधुमतीर्न इषस्कृधि ॥ १ ॥ यत्ते सोमादाभ्यन्नाम जागृ वि तस्मैत सोम सोमाय स्वाहा ॥ स्वाहोर्वन्तरिक्षमन्वेमि स्वाङ्कृतोऽसि विश्वे भ्य इन्द्रियेभ्योदिव्येभ्यः पार्थिवेभ्यः ॥ २ ॥ मनस्त्वाष्टु स्वाहा त्वा स्वभवस्सू र्याय ॥ देवेभ्यस्त्वा मरीचिपेभ्योदेवाꣳशोयस्मै त्वेळे ॥ तत्सत्यमुपरिप्रुता भ ङ्गेन हतोसौ फट्प्राणाय त्वाव्यानायत्वा ॥ ३ ॥ १

उपयामगृहीतोऽस्यन्तर्यच्छ मघवन्पाहि सोमम् ॥ उरुष्य रायोवेषोयजस्व ॥ १ ॥

अन्तस्ते द्यावापृथिवी दधाम्यन्तर्दधाम्युर्वन्तरिक्षम् ॥ सजूर्देवेभिरवरैः परैश्चा
न्तर्यामेमघवन्मादयस्व ॥ स्वाहोर्वन्तरिक्षमन्वेमि स्वाङ्कृतोऽसि विश्वेभ्यइन्द्रि
येभ्योदिव्येभ्यः पार्थिवेभ्यः ॥ मनस्त्वाष्टु स्वाहा त्वासुभवस्सूर्याय ॥ देवे
भ्यस्त्वा मरीचिपेभ्य उदानायत्वा ॥ २ ॥ २

आवायो भूष शुचिपाउपनस्सहस्रन्ते नियुतोविश्ववार ॥ उपोते अन्धोमद्य
मया मियस्यदेवदधिषे पूर्वपेयँवायवेत्वा ॥ १ ॥ इन्द्रवायू इमे सुताउपप्रयोभि
रागतम् ॥ इन्दवोवा मुशन्तिहि ॥ उपयामगृहीतोऽसि वायवइन्द्रवायुभ्यां
त्वैषते योनिस्सजोषोभ्यान्त्वा ॥ २ ॥ ३

अयँवाम्मित्रावरुणा सुतस्सोमऋतावृधा ॥ ममेदिह श्रुतꣳहवम् ॥ उपया
मगृहीतोऽसि मित्रावरुणाभ्यान्त्वा ॥ १ ॥ रायावयꣳससवाꣳसोमदेम हव्येनदे

वायवंसेन गार्वः ॥ तान्धेनुर्म्मित्रावरुणा युवन्नौविश्वाहां धत्तमनंपस्फुरन्तीम् ॥ एषते योनिर्ऋतायुभ्यान्त्वा ॥ २ ॥ ४

याबाङ्कशा मधुमत्यश्विना सूनृतावती ॥ तया यज्ञम्मिमिक्षतम् ॥ उपयाम गृहीतोऽस्यश्विभ्यान्त्वैषते योनिर्माध्वीभ्यान्त्वा ॥ १ ॥ ५

तम्प्रत्नथा पूर्वथा विश्वथेमथा ज्येष्ठतातिम्बर्हिषदंᳪस्वर्विदम् ॥ प्रतीचीनँ वृजनन्दोहसेधुनिमाशुञ्जयन्तमनु यासुवर्धसे ॥ उपयामगृहीतोसिशण्डायत्वा ।१।

एषते योनिर्वीरताम्पाह्यपमृष्टश्शण्डोदेवास्त्वा शुक्रपाः प्रणयन्त्वनाधृष्टासि ॥ सुवीरोवीरान्प्रजनयन्परीह्यभि रायस्पोषेण यजमानम् ॥ सञ्जग्मानोदिवा पृथि व्या शुक्रश्शुक्रशोचिषा निरस्तश्शण्डश्शुक्रस्याधिष्ठानमसि ॥ २ ॥ अच्छिन्न स्यते देवसोम सुवीर्यस्य रायस्पोषस्य ददितारस्याम ॥ साप्रथमासᳪस्कृतिर्वि

श्ववांरा सप्रंथमोवरुंणोमित्रोअग्निः ॥ ३ ॥ सप्रंथमोबृहस्पतिंश्चिकित्वाँस्तस्मा इन्द्रांय सुतमाजुंहोत स्वाहां ॥ तृम्पन्तु होत्रा मधोर्यास्विष्टाँय्यस्सुभृंताँय्यत्स्वा हां ॥ ४ ॥ ६

अयँवेनश्चोदयत्पृश्निंगर्भा ज्योतिर्जरा यूरजंसोविमाने ॥ इममपाँसङ्गमे सूर्यस्य शिशुन्नविप्रा मतिभींरिहन्ति ॥ उपयामगृंहीतोऽसि मर्कांयत्वा ॥ १ ॥ मनोन्नयेषु हवंनेषु तिग्मँविपश्शच्या वनुथोद्रवन्त ॥ आयश्शर्याभिस्तुविनृम्णो अस्याश्रीणीतादिशङ्गभंस्तौ ॥ २ ॥ एषते योनिः प्रजाः पाह्यपंमृष्टोमर्कोदेवा स्त्वां मन्थिपाः प्रणंयन्त्वना धृष्टासि ॥ सुप्रजाः प्रजाः प्रंजनयन्परीह्यभि राय स्पोषेण यजंमानम् ॥ सञ्जग्मानोदिवा पृथिव्या मन्थी मन्थिशोंचिषानिरस्तो मर्कोंमन्थिनोंधिष्ठानंमसि ॥ ३ ॥ अच्छिन्नस्यते देवसोम सुवीर्यस्य रायस्पोषे

स्यदद्वितारँस्स्याम ॥ साप्रथमा सँस्कृतिर्विश्ववारा सप्रथमोवरुणोमित्रोअग्निः ॥
४ ॥ सप्रथमोबृहस्पतिश्चिकित्वाँस्तस्माइन्द्राय सुतमाजुहोत स्वाहा ॥ तृम्पन्तु
होत्रा मधोर्यास्विष्टाँय्यत्सुभृताँय्यत्स्वाहा ॥ ५ ॥ ७

येदेवासोदिव्येकादशस्थ पृथिव्यामध्येकादशस्थ ॥ अप्सुक्षितोमहिनैका
दशस्थ तेदेवासोयज्ञमिमञ्जुषध्वम् ॥ १ ॥ उपयामगृहीतोऽस्याग्रयणोऽसि स्वा
ग्रयणः ॥ पाहियज्ञम्पाहियज्ञपतिम् ॥ २ ॥ विष्णुस्त्वामिन्द्रियेण पातुविष्णु
न्त्वम्पाह्यभिसवनानि पाहि ॥ सोमः पवते सोमः पवते सोमः पवते ॥ ३ ॥
अस्मै ब्रह्मणे पवतेऽस्मै क्षत्राय पवतेऽस्मैसुन्वते यजमानायपवते ॥ इषऊर्जे प
वतेऽद्भ्यओषधीभ्यः पवते द्यावापृथिवीभ्याम्पवते सुभूताय पवते ब्रह्मवर्चसाय
पवते ॥ विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यएषते योनिर्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः ॥ ४ ॥ ८

उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा बृहद्वते वयस्वत उक्थायुवङ्गृह्णामि ॥ यत्तइन्द्र बृहद्वयस्तस्मैत्वा विष्णवेत्वैषतेयोनिरुक्थेभ्यस्त्वा ॥ १ ॥ देवेभ्यस्त्वा देवायुवङ्गृह्णामियज्ञस्यायुषे मित्रावरुणाभ्यान्त्वा देवायुवङ्गृह्णामि यज्ञस्यायुषे ॥ इन्द्रायत्वा देवायुवङ्गृह्णामियज्ञस्यायुषइन्द्राग्निभ्यान्त्वा देवायुवङ्गृह्णामियज्ञस्यायुषे ॥ इन्द्रायत्वा देवायुवङ्गृह्णामियज्ञस्यायुषइन्द्रावरुणाभ्यान्त्वा देवायुवङ्गृह्णामि यज्ञस्यायुषे ॥ इन्द्राबृहस्पतिभ्यान्त्वा देवायुवङ्गृह्णामि यज्ञस्यायुषइन्द्राविष्णुभ्यान्त्वादेवायुवङ्गृह्णामि यज्ञस्यायुषे ॥ २ ॥ ९

मूर्धानन्दिवोअरतिम्पृथिव्यावैश्वानरमृत आजातमग्निम् ॥ कविꣳसम्राजमतिथिञ्जनानामासन्नापात्रञ्जनयन्त देवाः ॥ १ ॥ उपयामगृहीतोऽसिध्रुवोऽसि ध्रुवक्षितिर्ध्रुवाणान्ध्रुवतमोऽच्युतानामच्युतक्षित्तमः ॥ एषते योनिर्वैश्वानराय

त्वा ॥ २ ॥ ध्रुवन्ध्रुवेण मनसा वाचासोममवनयामि ॥ अथान इन्द्रइद्विशो

सपत्नास्समनसस्करत् ॥ ३ ॥ १०

यस्ते द्रप्सस्स्कन्दति यस्तेअꣳशुर्ग्रावच्युतोधिषणयोरुपस्थात् ॥ अध्वर्योर्वापरिवा

यः पवित्रात्तन्ते जुहोमि मनसा वषट्कृतꣳस्वाहा देवानामुत्क्रमणमसि ॥ १ ॥ ११

उपयामगृहीतोऽसि मधवेत्वोपयामगृहीतोऽसि माधवायत्वा ॥ उपयामगृ

हीतोऽसि शुक्रायत्वोपयामगृहीतोऽसि शुचयेत्वा ॥ उपयामगृहीतोऽसि नभसेत्वो

पयामगृहीतोऽसि नभस्यायत्वा ॥ उपयामगृहीतोऽसीषेत्वोपयामगृहीतोऽस्यूर्जे

त्वो ॥ उपयामगृहीतोऽसि सहसेत्वोपयामगृहीतोऽसि सहस्यायत्वा ॥ उप

यामगृहीतोऽसि तपसेत्वोपयामगृहीतोऽसि तपस्यायत्वा ॥ उपयामगृहीतोऽस्य

ꣳहसस्पतयेत्वा ॥ १ ॥ १२

इन्द्राग्नी आगत सुतङ्गीर्भिर्नभोवरेण्यम् ॥ अस्यपातन्धियेषिता ॥ उपयाम
गृहीतोऽसीन्द्राग्निभ्यान्त्वैषते योनिरिन्द्राग्निभ्यान्त्वा ॥ १ ॥ १३

आघाये अग्निमिन्धते स्तृणन्ति बर्हिरानुषक् ॥ येषामिन्द्रोयुवा सखा ॥
उपयामगृहीतोऽस्यग्नीन्द्राभ्यान्त्वैषते योनिरग्नीन्द्राभ्यान्त्वा ॥ १ ॥ १४

ओमासश्चर्षणीधृतोविश्वेदेवास आ गत ॥ दाश्वा सोदाशुषस्सुतम् ॥ उ
पयामगृहीतोऽसिविश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य एषते योनिर्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः ॥ १ ॥ १५

विश्वेदेवासआगत शृणुतामइम हवम् ॥ एदम्बर्हिर्निषीदत ॥ उपया
मगृहीतोऽसिविश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्य एषतेयोनिर्विश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यः ॥ १ ॥ १६

इन्द्रमरुत्वइहपाहिसोमय्यथाशार्यातेअपिबस्सुतस्य ॥ तवप्रणीतीतवशूरशर्मन्ना
विवासन्तिकवयस्सुयज्ञाः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वामरुत्वतएषतेयोनिरिन्द्रा

यत्वामरुत्वते ॥ १ ॥ १७

मरुत्वन्तँवृषभँवावृधानमकवारिन्दिव्यꣳशासमिन्द्रम् ॥ विश्वासाहम
वसे नूतनायोग्रꣳसहोदामिहतꣳहुवेम ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा मरुत्व
त एषते योनिरिन्द्राय त्वामरुत्वते ॥ १ ॥ १८

उपयामगृहीतोऽसि मरुताम् ॥ ओजसेत्वा ॥ १ ॥ १९

सजोषाइन्द्रसगणोमरुद्भिस्सोमम्पिब वृत्रहाशूर विद्वान् ॥ जहिशत्रूꣳरपमृधोनु
दस्वाथाभयङ्कृणुहि विश्वतोनः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा मरुत्वतएषते
योनिरिन्द्रायत्वा मरुत्वते ॥ १ ॥ २०

महाँꣳइन्द्रो नृवदाचर्षणि प्राउतद्विबर्हा अमिनस्सहोभिः ॥ अस्मद्र्यग्वावृधे
वीर्यायोरुः पृथुस्सुकृतः कर्त्तृभिर्भूत् ॥ उपयामगृहीतोसि महेन्द्रायत्वैषतेयोनि

र्महेन्द्रायत्वा ॥ १ ॥ २१

महाँ२इन्द्रोय ओजसा पर्जन्योवृष्टिमाँ२इव ॥ स्तोमैर्वत्सस्य वावृधे ॥ उपयामगृहीतोऽसि महेन्द्राय त्वैषते योनिर्महेन्द्रायत्वा ॥ १ ॥ २२ ॥हरिः ॐ ॥

वाचस्पतयेतिस्रः ॥ ३ ॥ उपयामगृहीतोऽसि ॥ २ ॥ आवायो ॥ २ ॥ अयँवां द्वेद्वे ॥ २ ॥ यावाङ्कशा ॥ १ ॥ तम्प्रत्नथाचतस्रः ॥ ४ ॥ अयँवेनःपञ्च ॥ ५ ॥ येदेवासश्चतस्रः ॥ ४ ॥ इन्द्रायत्वाद्वे ॥ २ ॥ मूर्धानन्तिस्रः ॥ ३ ॥ यस्ते ॥ १ ॥ मघवे ॥ १ ॥ इन्द्राग्नीआगतम् ॥ १ ॥ आघाये ॥ १ ॥ ओमासश्चर्षणीधृतः ॥ १ ॥ विश्वेदेवासः ॥ १ ॥ इन्द्रमरुत्वः ॥ १ ॥ मरुत्वन्तँवृषभम् ॥ १ ॥ मरुत्वमोजसे ॥ १ ॥ सजोषाइन्द्र ॥ १ ॥ महाँइन्द्रः ॥ १ ॥ महाँइन्द्रइत्येकैका ॥ १ ॥ द्वाविंशत्यनुवाकेषु चत्वारिँशत् ॥ ४० ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेसप्तमोऽध्यायः ॥ हरिः ॐ

हरिः ॐ ॥ कदाचनस्तरीरसि नेन्द्रसश्चसि दाशुषे ॥ उपोपेन्नुमघवन्भूयइन्नुते

दानन्देवस्य पृच्यतआदित्येभ्यस्त्वा ॥ १ ॥ कदाचनप्रयुच्छस्युभे निपासि जन्मनी ॥ तुरीयादित्य सवनन्तइन्द्रियमातस्था अमृतन्दिव्यादित्येभ्यस्त्वा ॥ २ ॥

यज्ञोदेवानाम्प्रत्येति सुम्नमादित्यासोभवता मृळयन्तः ॥ आवोर्वाची सुमतिर्ववृत्याद्ᳪहोश्चिद्यावरिवोवित्तरासदादित्येभ्यस्त्वा ॥ विवस्वाँ२आदित्यैषते सोमपीथस्तस्मिन्मत्स्व ॥ ३ ॥ १

श्रदस्मैनरोवचसे दधातनयदाशीर्दा सम्पती वामसश्नुतः ॥ पुमान्पुत्रो जायते विन्दते वस्वधा विश्वाहारप एधते गृहे ॥ १ ॥ २

वाममद्यसवितर्वाममुश्वोदिवेदिवे वाममस्मभ्यᳪसावीः ॥ वामस्य हि क्षयस्य देवभूरे रयाधियावामभाजस्स्याम ॥ १ ॥ ३

उपयामगृहीतोऽसि सावित्रोऽसि चनोधाश्चनोसाऽऽयि धेहि ॥ जिन्व यज्ञञ्जिन्व यज्ञपतिम्भगायसवित्रेत्वा ॥ १ ॥ ४

उपयामगृहीतोऽसि सुशर्मासि सुप्रतिष्ठानोबृहदुक्षाय नमः ॥ विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य एषते योनिर्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः ॥ १ ॥ ५

उपयामगृहीतोऽसि बृहस्पतिसुतस्य ते देवसोम ॥ इन्द्रइन्द्रियावतः पत्नीवतोग्रहाँ२ऋध्यासम् ॥ १ ॥ अहम्परस्तादहमवस्ताद्यदन्तारिक्षन्तदुमे पितास॥ अहꣳसूर्यमुभयतो ददर्शाहन्देवानाम्परमङ्गुहायत् ॥ २ ॥ अग्ने वाक्पत्नि सजूर्देवेनत्वष्ट्रा ॥ सोमम्पिबस्वाहा ॥ ३ ॥ प्रजापतिर्वृषासि रेतोधारेतोमयिधेहि॥ प्रजापतेस्तेवृष्णोरेतोधसोरेतोधामशीय ॥ ४ ॥ ६

उपयामगृहीतोऽसि हरिरसिहारियोजनोहरिभ्यान्त्वा ॥ हर्योर्धानास्थ सहसो

मा इन्द्राय ॥ १ ॥ यस्ते देव सोमाश्वसनिर्भक्षोयोगोसनिः ॥ तस्यंत इष्टयं जुष स्स्तुतस्तौमस्य शस्तोक्थस्योपहूतउपहूतस्य भक्षयामि ॥ २ ॥ ७

युक्ष्वाहि केशिना हरी वृषणा कक्ष्यप्रा ॥ अथा नइन्द्र सोमपा गिरामुपश्रुतिश्चर ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोळशिने एषते योनिरिन्द्राय त्वा षोळशिने ॥ १ ॥ ८

आतिष्ठ वृत्रहन्रथँयुक्तातेब्रह्मणा हरी ॥ अर्वाचीनᳪसुते मनोग्रावा कृणोतु वग्नुना ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोळशिने एषते योनिरिन्द्रायत्वा षोळशिने ॥ १ ॥ ९

इन्द्रमिद्धरी वहतोप्रतिधृष्टशवसम् ॥ ऋषीणाश्चस्तुतीरुप यज्ञञ्च मानुषाणाम् ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोळशिने एषते योनिरिन्द्राय त्वा षोळ

शिनै ॥ १ ॥ १०

यस्मान्न जातःपरोअन्योअस्ति यआविवेश भुवनानिविश्वा ॥ प्रजापतिःप्र
जयासᳫंरराणस्त्रीणिज्योतीᳫंषि सचते सषोडशी ॥ १ ॥ इन्द्रश्च सम्राड्वरुण
श्चराजा तौते भक्षञ्चक्रतुरग्रएतम् ॥ तयोरहमनु भक्षम्भक्षयामिवाग्देवी जुषा
णासोमस्य तृप्यतु सहप्राणेन स्वाहा ॥ २ ॥ ११

अग्नआयूᳫंषि पवस आसुवोर्जमिषञ्चनः ॥ आरेबाधस्व दुच्छुनाम् ॥ उ
पयामगृहीतोऽस्यग्नये त्वा वर्चस एषते योनिरग्नये त्वावर्चसे ॥ अग्ने वर्चस्वन्व
र्चस्वाᳫंस्त्वन्देवेष्वसि ॥ वर्चस्वानहम्मनुष्येषु भूयासम् ॥ १ ॥ १२

अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वर्चस्सुवीर्यम् ॥ दधद्रयिम्मयि पोषम् ॥ उपया
मगृहीतोऽस्यग्नये त्वावर्चस एषतेयोनिरग्नये त्वावर्चसे ॥ अग्ने वर्चस्वन्वर्चस्वाᳫं

स्त्वन्देवेष्वसि ॥ वर्चस्वानहम्मनुष्येषु भूयासम् ॥ १ ॥ १३

उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वी शिप्रेअवेपयः ॥ सोममिन्द्र चमूसुतम् ॥ उप यामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वौजस एषते योनिरिन्द्राय त्वौजसे ॥ इन्द्रौजस्वन्नोज स्वाꣳस्त्वन्देवेष्वसि ॥ ओजस्वानहम्मनुष्येषु भूयासम् ॥ १ ॥ १४

अदृश्रमस्य केतवोविरश्मयोजनाँ२अनु ॥ भ्राजन्तोअग्नयोयथा ॥ उपया मगृहीतोऽसि सूर्यायत्वा भ्राज एषते योनिस्सूर्यायत्वा भ्राजे ॥ सूर्य भ्राजस्व न्भ्राजस्वाꣳस्त्वन्देवेष्वसि ॥ भ्राजस्वानहम्मनुष्येषुभूयासम् ॥ १ ॥ १५

उदुत्यञ्जातवेदसन्देवँव्वहन्ति केतवः ॥ दृशे विश्वाय सूर्यम् ॥ उपयाम गृहीतोऽसि सूर्यायत्वा भ्राज एषते योनिस्सूर्यायत्वा भ्राजे ॥ सूर्यभ्राजस्वन्भ्रा जस्वाꣳस्त्वन्देवेष्वसि ॥ भ्राजस्वानहम्मनुष्येषु भूयासम् ॥ १ ॥ १६

चित्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ॥ आप्राद्यावापृथिवी अ
न्तरिक्षꣳसूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥ उपयामगृहीतोऽसि सूर्यायत्वा भ्राज
एषते योनिस्सूर्यायत्वा भ्राजे ॥ सूर्य भ्राजस्वन्भ्राजस्वाꣳस्त्वन्देवेष्वसि ॥ भ्रा
जस्वानहम्मनुष्येषुभूयासम् ॥ १ ॥ १७

विन इन्द्र मृधोजहिनीचा यच्छ पृतन्यतः ॥ योअस्माँ२अभिदा सत्यधरङ्ग
मया तमः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा विमृध एषते योनिरिन्द्रायत्वा वि
मृधे ॥ १ ॥ १८

वाचस्पतिँ विश्वकर्माणमूतये मनोजुवँ वाजे अद्याहुवेम ॥ सनोविश्वानिह
वनानि जोषद्विश्वशम्भूरवसे साधुकर्मा ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा विश्वक
र्मण एषते योनिरिन्द्रायत्वा विश्वकर्मणे ॥ १ ॥ १९

विश्वकर्मन्हविषा वावृधानस्स्वयँय्यजस्व पृथिवीमुतद्याम् ॥ मुह्यन्त्वन्ये अभितंस्सपत्ना इहास्माकम्मघवा सूरिरस्तु ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा विश्वकर्मण एषते योनिरिन्द्रायत्वा विश्वकर्मणे ॥ १ ॥ २०

विश्वकर्मन्हविषा वर्द्धनेन त्रातारमिन्द्रमकृणोरवध्यम् ॥ तस्मै विशस्समनमन्तपूर्वीरयमुग्रोविहव्योयथासत् ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा विश्वकर्मणएषते योनिरिन्द्रायत्वा विश्वकर्मणे ॥ १ ॥ २१

उपयामगृहीतोऽस्यग्नये त्वागायत्रच्छन्दसङ्गृह्णामीन्द्रायत्वा त्रिष्टुप्च्छन्दसङ्गृह्णामि ॥ विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्योजगच्छन्दसङ्गृह्णाम्यनुष्टुप्तेऽभिगरः ॥ १ ॥ व्रेशीनान्त्वा पत्मन्नाधूनोमि कुकूननानान्त्वा पत्मन्नाधूनोमि भन्दनानान्त्वा पत्मन्नाधूनोमि मदिन्तमानान्त्वापत्मन्नाधूनोमि ॥ शुक्रन्त्वा शुक्रआधूनोम्यह्नोरूपे सू

यस्य रश्मिषु ॥ २ ॥ ककुहꣳरूपंवृषभस्यरोचते बृहत्सोमस्सोमस्य पुरोगाश्शु क्रश्शुक्रस्य पुरोगाः ॥ यत्ते सोमादाभ्यन्नाम जागृवितस्मैत्वा गृह्णामि तस्मैते सोमसोमाय स्वाहा ॥ ३ ॥ उशिक्त्वन्देव सोमाग्नेः प्रियम्पाथोपीहि वशीत्व न्देव सोमेन्द्रस्य प्रियम्पाथोपीहि ॥ अस्मत्सखा त्वन्देव सोम विश्वेषान्देवा नाम्प्रियम्पाथोपीहि ॥ ४ ॥ २२ हरिःॐ

कदाचनतिस्रः ॥ ३ ॥ अदस्मै ॥ १ ॥ वाममद्य ॥ १ ॥ सावित्रः ॥ १ ॥ सुश र्मेत्येकैका ॥ १ ॥ बृहस्पतिचतस्रः ॥ ४ ॥ हरिरसिद्वे ॥ २ ॥ युक्ष्वाहि ॥ १ ॥ आतिष्ठ ॥ १ ॥ इन्द्रमित्येकैका ॥ १ ॥ यस्मान्नजातइतिद्वे ॥ २ ॥ अग्नआयूꣳषि ॥ १ ॥ अग्नेपवस्व ॥ १ ॥ उत्तिष्ठन् ॥ १ ॥ अदृश्रम् ॥ १ ॥ उदुत्यम् ॥ १ ॥ चि त्रम् ॥ १ ॥ विनः ॥ १ ॥ वाचस्पतिम् ॥ १ ॥ विश्वकर्मन् ॥ १ ॥ विश्वकर्मान्नि

त्येकैका ॥ १ ॥ अग्नयेत्वाचतस्त्रः ॥ ४ ॥ द्वाविꣳशत्यनुवाकेषुद्वात्रिꣳशत् ॥ ३२ ॥ शुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेअष्टमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिःॐ प्राणायमे वर्चोदावर्चसे पवस्व व्यानायमेवर्चोदा वर्चसे पवस्व ॥ उदानायमेवर्चोदावर्चसे पवस्व वाचेमे वर्चोदावर्चसे पवस्व ॥ १ ॥ क्रतूदक्षाभ्याम्मे वर्चोदावर्चसे पवस्व श्रोत्रायमे वर्चोदावर्चसे पवस्व ॥ चक्षुर्भ्याम्मेव र्चोदसौवर्चसे पवेथाम् ॥ २ ॥ आत्मनेमेवर्चोदावर्चसे पवस्वौजसे मेवर्चोदा वर्चसे पवस्वायुषे मेवर्चोदावर्चसे पवस्व ॥ विश्वाभ्योमे प्रजाभ्योवर्चोदसौ व र्चसेपवेथाम् ॥ ३ ॥ कोऽसि कतमोऽसि कस्यासि कोनामासि ॥ यस्यते नामामन्महियन्त्वासोमेनातीतृपाम ॥ ४ ॥ भूर्भुवस्वस्सुप्रजाः प्रजया भूयासम् ॥ सुवीरोवीरैस्सुपोषः पोषैः ॥ ५ ॥ १

उदुत्यञ्जातवेदसन्देवँव्वहन्ति केतवः ॥ दृशेविश्वायसूर्यम् ॥ १ ॥ चित्रन्देवाना
मुदगादनीकञ्चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ॥ आप्राद्यावापृथिवी अन्तरिक्षꣳसूर्य आ
त्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥ २ ॥ अग्नेनय सुपथाराये अस्मान्विश्वानि देव वयुना
नि विद्वान् ॥ युयोध्यस्मज्जुहु राणमेनोभूयिष्ठान्तेनम उक्तिँव्विधेम ॥ ३ ॥ अय
न्नोअग्निर्वरिवस्कृणोत्वयम्मृधः पुरएतु प्रभिन्दन् ॥ अयँव्वाजाञ्जयतु वाजसाता
अयꣳशत्रूञ्जयतुजर्हृषाणस्वाहा ॥ ४ ॥ रूपेणवोरूपमभ्यागान्तुथोवोविश्ववेदा
विभजतु ॥ ऋतस्यपथाप्रेत चन्द्र दक्षिणाः ॥ ५ ॥ विस्वः पश्यव्यन्तरिक्षँय्य
तस्व सदस्यैः ॥ ब्राह्मणमद्यविदेय पितृमन्तम्पैतृमत्यमृषिमार्षेयꣳसुधातु द
क्षिणम् ॥ ६ ॥ अस्मद्राता देवत्रा गच्छप्रदातारमाविश ॥ अग्नयेत्वामह्यँव्वरु
णोददातु सोऽमृतत्वमशीयात् ॥ ७ ॥ आयुर्दात्रएधि मयोमह्यम्प्रतिग्रहीत्रे ॥ रु

द्रायत्वा मह्यँव्वरुणोददातु सोऽमृतत्वमशीय प्राणोदात्र एधि मयोमह्यम्प्र तिग्रहीत्रे ॥ बृहस्पतयेत्वा मह्यँव्वरुणोददातु सोऽमृतत्वमशीय ॥ त्वग्दात्र एधिमयोमह्यम्प्रतिग्रहीत्रे ॥ यमायत्वा मह्यँव्वरुणोददातुसोऽमृतत्वमशीय ॥ वयोदात्र एधि मयोमह्यम्प्रतिग्रहीत्रे ॥ ८ ॥ कोऽदात्कस्मा अदात्कामोऽदात्का मायादात् ॥ कामोदाता कामः प्रतिग्रहीता कामैतत्ते तवकाम सता भुनजा महै ॥ ९ ॥ २

समिन्द्रणोमनसा नेषिगोभिस्सँसूरिभिर्मघवन्त्सँस्वस्त्या ॥ सम्ब्रह्मणादेवकृतंयदस्ति सन्देवानाँसुमतौ यज्ञियानाम् ॥ १ ॥ सँव्वर्चसा पयसा सन्तनूभिरगन्महि मनसा सँशिवेन ॥ त्वष्टा सुदत्रोविदधातु रायोनु मार्ष्टु तन्वो यद्विलिष्टम् ॥ २ ॥ धातारातिस्सवितेदञ्जुषन्ताम्प्रजापतिर्निधिपा देवोअग्निः ॥

त्वष्टाविष्णुः प्रजया सꣳरराणोयजमानाय द्रविणन्दधातु ॥ ३ ॥ सुगावोदेवा
स्सदना अकर्मय आजग्मेदꣳसवनञ्जुषाणाः ॥ भरमाणा वहमाना हवीꣳष्य
स्मे धत्त वसवोवसूनि ॥ ४ ॥ याँ२आवह उशतोदेव देवाꣳस्तान्प्रेरयस्वे अग्ने
सधस्थे ॥ जक्षिवाꣳसःपपिवाꣳसश्च विश्वेसुङ्घर्मꣳस्वरातिष्ठतानु ॥ ५ ॥ वय
ꣳहित्वा प्रयति यज्ञे अस्मिन्नग्ने होतारमवृणीमहीह ॥ ऋधगया ऋधगुताशमि
ष्ठाः प्रजानन्यज्ञमुपयाहि विद्वान् ॥ ६ ॥ देवागातुविदोगातुमित्वा गातुमित ॥
मनसस्पत इमन्देव यज्ञꣳस्वाहा वाते धाः ॥ ७ ॥ यज्ञयज्ञङ्गच्छ यज्ञपतिङ्गच्छ
स्वाँय्योनिङ्गच्छ स्वाहा ॥ एषते यज्ञोयज्ञपते सहसूक्तवाकस्सर्ववीरस्तञ्जुषस्व
स्वाहा ॥ ॥ ८ ॥ ३

माहिर्भूर्मापृदाकुः ॥ उरुꣳहिराजावरुणश्चकारसूर्य्यायपन्थामन्वेतवाउ ॥ अपदेपादा

प्रतिधातवेकरुतापवक्ताहृदयाविधश्चित् ॥ नमोवरुणायाभिष्ठितोवरुणस्यपाशः॥१॥
अग्नेरनीकमप आविवेशापान्नपात्प्राति रक्षन्न सुर्यम् ॥ दमेदमे समिधंय्यक्ष्यग्ने
प्रति ते जिह्वा घृतमुच्चरण्यत्स्वाहा ॥ २ ॥ समुद्रे ते हृदयमप्स्वन्तस्सन्त्वाविशन्त्वोषधीरुतापः ॥ यज्ञस्यत्वा यज्ञपते सूक्तोक्तौ नमोवाके विधेम यत्स्वाहा ॥
३ ॥ देवीराप एषवोगर्भस्तꣳसुप्रीतꣳ सुभृतम्बिभृत ॥ देवसोमैषतै लोकः
परिच वक्षि शच्चवक्षि॥अवभृथ निचुम्पुण निचेरुरसि निचुम्पुण ॥ अवदेवैर्देवकृतमेनोयासिषमवमर्त्यैर्मर्त्यकृतम्पुरुराव्णोदेव रिषस्पाहि ॥ देवानाꣳसमिदसि ॥ ४ ॥ ४

एजतु दशमास्योगर्भोजरायुणा सह ॥ यथायँवायुरेजति यथासमुद्र एजत्ये वायन्दशमास्योअस्त्रज्जरायुणा सह ॥ १ ॥ यस्यास्ते यज्ञियोगर्भोयस्यायो

निर्हिरण्ययी ॥ अङ्गान्यहुता यस्य तन्मात्रा समजगिमᳫंस्वाहा ॥ २ ॥ पुरुदस्मोविषुरूप इन्दुरन्तर्महिमानमानञ्ज धीरः ॥ एकपदीन्द्विपदीन्त्रिपदीञ्चतुष्पदीमष्टापदीम्भुवनानु प्रथन्ताᳫंस्वाहा ॥ ३ ॥ मरुतोयस्य हिक्षये पाथादिवो विमहसः ॥ ससुगोपातमोजनः ॥ ४ ॥ महीद्यौः पृथिवी चनइमँय्यज्ञम्मिमिक्षताम् ॥ पिपृतान्नोभरीमभिः ॥ ५ ॥ ५

आजिघ्र कलशम्महात्वा विशन्त्विन्दवः ॥ पुनरूर्जा निवर्तस्व सानस्सहस्रन्धुक्ष्वोरुधारा पयस्वती पुनर्मा विशताद्रयिः ॥ १ ॥ हव्ये काम्यइळे रन्ते चन्द्रे ज्योतेदिते सरस्वति महि विश्रुति ॥ एताते अघ्न्ये नामानि देवेषु मासुकृतम्ब्रूतात् ॥ २ ॥ इह रतिरिह रमध्वमिह धृतिरिह स्वधृतिस्स्वाहा ॥ उपसृजन्धरुणम्मात्रे धरुणोमातरन्धयन्रायस्पोषमस्मासु दीधरत्स्वाहा ॥ ३ ॥ अग्ने

न्मज्योतिरमृता अभूम दिवम्पृथिव्या अध्यारुहाम ॥ अविदाम देवान्स्वर्ज्यो
तिः ॥ ४ ॥ युवन्तामिन्द्रा पर्वता पुरोयुधा योनःपृतन्या दपतन्तमिद्धतँव्वज्रेण
तन्तमिद्धतम् ॥ दूरे चत्तायच्छन्तसद्गहनँय्यदिनक्षदस्माकꣳशत्रून्परिशूर विश्व
तोदर्मा दर्शीष्ट विश्वतः ॥ ५ ॥ भूर्भुवस्स्वस्सुप्रजाः प्रजया भूयासम् ॥ सुवी
रोवीरैस्सुपोषः पोषैः ॥ ६ ॥ ६

परमेष्ठ्यभिधीतः प्रजापतिर्वाचिव्याहृतायामन्धो अच्छेतस्सवितासन्याम् ॥
विश्वकर्मा दीक्षायांम्पूषासोमक्रयण्याम् ॥ १ ॥ इन्द्रश्च मरुतश्च क्रया योपो
त्थितः ॥ असुरः पण्यमानोमित्रःक्रीतः ॥ २ ॥ विष्णुश्शिपिविष्ट ऊरा आस
न्नोविष्णुर्नरन्धिषः प्रोह्यमाणः ॥ सोमआगतोवरुण आसन्द्यामासन्नः ॥ ३ ॥
अग्निराग्नीध्र इन्द्रोहविर्धाने ॥ अथर्वोपावह्रियमाणो विश्वे देवा अꣳशुषुन्युप्य

मानेषु ॥ ४ ॥ विष्णुराप्रीतपाआप्यायय्यमानोयमस्सूयमानो विष्णुस्साम्भ्रियमा
णः ॥ वायुः पूय मानश्शुक्रःपूतः ॥ ५ ॥ शुक्रःक्षीरश्रीर्मन्थीसक्तुश्रीः ॥ वि
श्वे देवाश्चमसेषून्नीतो सुर्हो मायोद्यतः ॥ ६ ॥ रुद्रो हूयमानो वातोऽभ्यावृत्तो
नृचक्षाःप्रतिख्यातो भक्षः पीतः पितरो नाराशꣳसास्साद्यमानः ॥ सिन्धुरवभृथा
योद्यतस्समुद्रोभ्यवह्रियमाणस्सलिलःप्रप्लुतः ॥ ७ ॥ ययोरोजसा स्कभिता रजा
ꣳसि वीर्येभिर्वीरतमा शविष्ठा ॥ यापत्येते अप्रतीतासहोभिर्विष्णू अगन्वरुणा
पूर्वहूतौ ॥ ८ ॥ देवान्दिवं मगन्यज्ञस्ततोमाद्रविणमष्टुमनुष्यानन्तरिक्षमगन्य
ज्ञस्ततोमाद्रविणमष्टु ॥ पितॄन्पृथिवी मगन्यज्ञस्ततोमाद्रविणमष्टुयङ्कञ्च लोकमग
न्यज्ञस्ततोमे भद्रमभूत् ॥ ९ ॥ ७ हरिःॐ

प्राणायमेपश्च ॥ ५ ॥ उदुत्यन्तव्र ॥ ९ ॥ समिन्द्रणोऽष्ट ॥ ८ ॥ माहिश्चत

स्वः ॥ ४ ॥ एजतुदशमास्यःपञ्च ॥ ५ ॥ आजिघ्रषट् ॥ ६ ॥ परमेष्ठीनव ॥ ९ ॥
सप्तानुवाकेषुषट्चत्वारिꣳशत् ॥४६॥ प्राणावाज होतायज्ञाषट्चत्वारिꣳशत् ॥४६॥
इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेनवमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिःॐ ॥ देव सवितः प्रसुव यज्ञम्प्रसुवेमम्भगाय ॥ दिव्योगन्धर्वः केत
पाः केतन्नः पुनातु वाचस्पतिर्नोअद्यवाजंꣳस्वदतु ॥ १ ॥ ध्रुवसदन्त्वा नृषद
म्मनस्सदम् ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येषते योनिरिन्द्रायत्वा
जुष्टतमम् ॥ २ ॥ अप्सुषदन्त्वा घृतसदँव्योमसदम् ॥ उपयामगृहीतोऽसी
न्द्रायत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येषते योनिरिन्द्रायत्वा जुष्टतमम् ॥ पृथिवि सदन्त्वान्तरिक्ष
सदन्दिविसदन्देव सदन्नाकसदम् ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा जुष्टङ्गृह्णा
म्येषते योनिरिन्द्रायत्वा जुष्टतमम् ॥ ३ ॥ अपाꣳरसमुद्वयसꣳसूर्ये सन्तꣳसमा

हितम् ॥ अपाꣳरसंस्यये रसस्तँव्वो गृह्णाम्युत्तमम् ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रा
यत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येषते योनिरिन्द्रायत्वा जुष्टतमम् ॥ ४ ॥ ग्रहा ऊर्जाहुतयो
व्यन्तोविप्राय मतिम् ॥ तेषाँविशिप्रियाणाँव्वोहमिषमूर्जꣳसमग्रभम् ॥ उप
यामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येषते योनिरिन्द्रायत्वा जुष्टतमम् ॥ ५ ॥
सम्पृचस्थ सम्मा भद्रेण पृङ्क्त ॥ विपृचस्थविमापापेनपृङ्क्त ॥ ६ ॥ १

इन्द्रस्य वज्रोऽसि वाजसास्त्वयायँव्वाजꣳसेत् ॥ वाजस्य नु प्रसवे मातरम्म
ही मदितिन्नाम वचसा करामहे ॥ यस्यामिदँविश्वम्भुवनमाविवेश तस्यान्नो
देवस्सविता धर्म साविषक् ॥ १ ॥ देवीरापो आपान्नपाद्योव ऊर्मिः प्रतूर्तिः ॥ क
कुन्मान्वाजसास्तेनायँव्वाजꣳसेत् ॥ २ ॥ अप्स्वन्तरमृतमप्सु भेषजमपामुत प्र
शस्तिभिः ॥ अश्वाभवत वाजिनः ॥ ३ ॥ वातोवावो मनोवागन्धर्वास्सप्तविꣳशं

तिः ॥ ते अग्रेश्वमयुञ्ज॑ᳪस्ते अस्मिञ्जवमादधुः ॥ ४ ॥ वातरᳪहा भव वाजि
न्युज्यमान इन्द्रस्येवदक्षिणः श्रियेधि ॥ युञ्जन्तु त्वा मरुतोविश्ववेदस आते
त्वष्टा पत्सु जवन्दधातु ॥ ५ ॥ जवोयस्ते वाजिन्निहितोगुहायश्श्येने परीतोअ
चरच्च वाते ॥ तेन नोवाजिन्बलवान्बलेन वाजजिच्चैधि समने चपारयिष्णुः ॥ ६ ॥
वाजिनोवाजजितोवाजᳪसरिष्यन्तः ॥ बृहस्पतेर्भागमव जिघ्रत ॥ ७ ॥ २

देवस्य वयᳪसवितुस्सवे सत्यसवसः ॥ बृहस्पतेरुत्तमन्नाकᳪरुहेमेन्द्रस्योत्त
मन्नाकᳪरुहेम ॥ देवस्य वयᳪसवितुस्सवे सत्यसवसः ॥ बृहस्पतेरुत्तमन्ना
कमरुहामेन्द्रस्योत्तमन्नाकमरुहाम ॥ १ ॥ बृहस्पते वाजञ्जय बृहस्पतये वाचँ
व्वदत ॥ बृहस्पतिँव्वाजञ्जापयत ॥ २ ॥ इन्द्रवाजञ्जयेन्द्रायवाचँव्वदत ॥
इन्द्रँव्वाजञ्जापयत ॥ ३ ॥ एषा वस्सा सत्या सँव्वाग भूघया बृहस्पतिँव्वाज

मर्जीजपत ॥ अजीजपत बृहस्पतिँ॰वाचँ॰वनस्पतयोविमुच्यध्वम् ॥ ४ ॥ देवस्य
वयꣳ सवितुस्सवे सत्यसवसः ॥ बृहस्पतेर्वाजजितो वाजञ्जेष्म ॥ ५ ॥ वाजि
नो वाजञ्जयताध्वनस्स्कभ्नन्तः ॥ योजनामिमानाः काष्ठाङ्गच्छत ॥ ६ ॥ एषस्य
वाजी क्षिपणिन्तुरण्यति ग्रीवायाम्बद्धो अपिकक्ष आसनि ॥ क्रतुन्दधिक्रा अ
नु सन्तवीत्वत्पथामङ्काꣳस्यन्वा पनीफणत् ॥ ७ ॥ उतस्मास्य द्रवतस्तुरण्य
तः पर्णन्न वेरनु वाति प्रगर्धिनः ॥ श्येनस्येवध्रजतो अङ्कसम्परि दधिक्राꣳणस्स
होर्जा तरित्रतः ॥ ८ ॥ शन्नोभवन्तु वाजिनोहवेषु देवताता मितद्रवस्स्वर्काः ॥
जम्भयन्तोऽहिँ॰वृकꣳरक्षाꣳसि सनेम्यस्मद्युयवन्नमीवाः ॥ ९ ॥ तेनो अर्वन्तोह
वनश्रुतो हवँ॰विश्वेशृण्वन्तु वाजिनो मितद्रवः ॥ सहस्रसा मेधसाता इवत्मना
महोयेधनꣳसामिथेषु जभ्रिरे ॥ १० ॥ वाजेवाजेवत वाजिनोनोधनेषु विप्राअमृता

ऋतज्ञाः ॥ अस्यमध्वः पिबत मादयध्वन्तृप्तायातपथिभिर्देव यानैः ॥ ११॥ आ
मा वाजस्य प्रसवो जगम्यादेमे द्यावापृथिवी विश्वरूपे ॥ आमा गन्ताम्पितरा
मातरा युवमामा सोमो अमृतत्वाय गम्यात् ॥ १२ ॥ वाजिनो वाजजितो वा
जꣳसस्सवाꣳसः ॥ बृहस्पतेर्भागमवे जिघ्रत निम्मृजानाः ॥ १३ ॥ ३

आपये स्वाहा स्वापये स्वाहा पिजायस्वाहा क्रतवे स्वाहा ॥ वसवे स्वाहा
हर्पतये स्वाहा ॥ अहेमुग्धायस्वाहा मुग्धाय वैनꣳशिनायस्वाहा विनꣳशिन आ
न्त्यायनाय स्वाहान्त्याय भौवनायस्वाहा भुवनस्य पतये स्वाहाधिपतये स्वाहा ॥
१ ॥ आयुर्यज्ञेन कल्पताम्प्राणो यज्ञेन कल्पताञ्चक्षुर्यज्ञेन कल्पताꣳश्रोत्रंयज्ञेन
कल्पताम् ॥ पृष्ठँयज्ञेन कल्पताँय्यज्ञोयज्ञेनकल्पताम् ॥ २ ॥ जायएहि स्वोरोहा
व ॥ प्रजापतेः प्रजाअभूम स्वर्देवा अगन्मामृताअभूम ॥ ३ ॥ अस्मेवोअस्त्विव

न्द्रियमस्मे नृम्णमुतक्रतुः ॥ अस्मेवर्चौँऽसि सन्तुवः ॥ ४ ॥ नमौमात्रे पृथि
व्या इयन्तेराडयन्तासि यमनः ॥ ध्रुवोऽसिधरुणःकृष्यैक्षेमायरय्यै पोषाय ॥ ५ ॥४
वाजस्येमम्प्रसवस्सुषुवेऽग्रेसोमँऽराजानमोषधीष्वप्सु ॥ ताअस्मभ्यम्मधुम
तीर्भवन्तु वयँऽराष्ट्रे जागृयाम पुरोहिताः ॥ १ ॥ वाजस्येदम्प्रसव आबभूवेमा
च विश्वा भुवनानि सर्वतः ॥ सनेमि राजा परियाति विद्वान्प्रजाम्पुष्टिँ वर्धयमा
नोअस्मे ॥ २ ॥ वाजस्येमाम्प्रसवश्शिश्रिये दिवमिमाच विश्वाभुवनानि सम्रा
ट् ॥ अदित्सन्तन्दापयति प्रजानन्त्सनो रयिँऽसर्ववीरान्नि यच्छतु ॥ ३ ॥ अ
ग्ने अच्छाव देहनः प्रतिनस्सुमना भव ॥ प्रनोयच्छ सहस्राजित्त्वँऽहि धनदा अ
सि ॥ ४ ॥ सोमँऽराजानमवसेऽग्निमन्वारभामहे ॥ आदित्यँ विष्णुँऽसूर्यम्ब्र
ह्माणञ्च बृहस्पतिम् ॥ ५ ॥ प्रनोयच्छत्वर्यमा प्रपूषा प्रसरस्वती ॥ प्रवाग्देवी

दंदातुनः ॥ ६ ॥ अर्यमणम्बृहस्पतिमिन्द्रन्दानाय चोदय ॥ वाचँविष्णुꣳ
सरंस्वतीꣳसवितारंञ्च वाजिनम् ॥७॥ देवस्यत्वा सवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां
म्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ सरस्वत्यै वाचोयन्तुर्ये तुर्यन्दधामि ॥ बृहस्पतेष्ट्वा
साम्राज्येनाभिषिञ्चामीन्द्रस्य त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥ ८ ॥ ५

अग्निरेकाक्षरेण प्राणमुदंजयत्तमुज्जेषमाश्विनौ द्व्यक्षरेण द्विपदोमनुष्यानुदंज
यतान्तानुज्जेषम् ॥ विष्णुस्त्र्यक्षरेण त्रीनिमाँल्लोकानुदंजयत्तानुज्जेषꣳसोमश्चतुर
क्षरेण चतुष्पदः पशूनुदंजयत्तानुज्जेषम् ॥ १ ॥ पूषापञ्चाक्षरेण पञ्चं ऋतूनु
दंजयत्तानुज्जेषꣳसविता षळक्षरेण षलृतूनुदंजयत्तानुज्जेषम् ॥ मरुतस्सप्ताक्षरे
ण सप्तग्राम्यान्पशूनुदंजयꣳस्तानुज्जेषम्बृहस्पतिरष्टाक्षरेण गायत्री मुदंजयत्ता
मुज्जेषम् ॥ २ ॥ मित्रोनवाक्षरेण त्रिवृतꣳस्तोममुदंजयत्तमुज्जेषँवरुणोदशा

क्षरेण विराजमुदजयत्तामुज्जेषम् ॥इन्द्रएकादशाक्षरेण त्रिष्टुभमुदजयत्तामुज्जे षँविश्वे देवाद्वादशाक्षरेण जगतीमुदजयꣳस्तामुज्जेषम् ॥ ३ ॥ वसवस्त्रयोदशा क्षरेण त्रयोदशꣳस्तोममुदजयꣳस्तमुज्जेषꣳरुद्राश्चतुर्दशाक्षरेण चतुर्दशꣳस्तोममु दजयꣳस्तमुज्जेषम् ॥ आदित्याःपञ्चदशाक्षरेण पञ्चदशꣳस्तोममुदजयꣳस्तमुज्जे षमदितिष्षोळशाक्षरेण षोळशꣳस्तोममुदजयत्तमुज्जेषम् ॥ प्रजापतिस्सप्तद शाक्षरेण सप्तदशꣳस्तोममुदजयत्तमुज्जेषम् ॥ ४ ॥ ६ ॥हरिःॐ

देवसवितषट् ॥ ६ ॥ इन्द्रस्यवज्ररसप्त ॥ ७ ॥ देवस्यवयन्त्रयोदश ॥ १३ ॥ आपयेपञ्च ॥ ५ ॥ वाजस्येममष्ट ॥ ८ ॥ अग्निरेकाक्षरेणचतस्रः ॥ ४ ॥ षळनुवा केषु त्रयश्चत्वारिꣳशत् ॥ ४३ ॥ देवसवितरिमꣳस्तनन्त्रयश्चत्वारिꣳशत् ॥हरिःॐ

॥ इति प्रथमोद्दशकःसमाप्तः ॥

॥ अथ द्वितीयदशकप्रारंभः ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ हरिःॐ ॥ एषते निर्ऋते भागस्त ञ्जुषस्व स्वाहाग्निनेत्रेभ्यो देवेभ्यः पुरस्सद्भ्यस्स्वाहा यमनेत्रेभ्यो देवेभ्यो द क्षिणसद्भ्यस्स्वाहा ॥ विश्वदेवनेत्रेभ्यो देवेभ्यः पश्चात्सद्भ्यस्स्वाहा मित्राव रुणनेत्रेभ्योवा मरुन्नेत्रेभ्योवा देवेभ्य उत्तरसद्भ्यस्स्वाहा ॥ सोमनेत्रेभ्यो देवेभ्यउ परिसद्भ्योदुवस्वद्भ्यस्स्वाहा ॥ १ ॥ येदेवा अग्निनेत्राः पुरस्सदस्तेभ्यस्स्वाहा येदे वायमनेत्रादक्षिणसदस्तेभ्यस्स्वाहा ॥ येदेवा विश्वदेवनेत्राःपश्चात्सदस्तेभ्यस्स्वा हा येदेवा मित्रावरुणनेत्रावा मरुन्नेत्रावोत्तरसदस्तेभ्यस्स्वाहा ॥ येदेवास्सोमने त्रा उपरिसदो दुवस्वन्तस्तेभ्यस्स्वाहा ॥ २ ॥ अग्ने सहस्व पृतना अभिमातीर पास्य ॥ दुष्टरस्तरन्नरातीर्वर्चोधा यज्ञवाहसि ॥ देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेऽश्वि नोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ ३ ॥ उपाꣳशोर्वीर्येण जुहोमि हतꣳरक्षस्स्वाहा ॥

रक्षंसान्त्वा वधायावंधिष्मरक्षोऽमुष्यंत्वा वधायामुमंवधिष्म॥ जुषाणोऽअवाज्यंस्य
वेतुस्वाहा ॥ ४ ॥ १

अपोदेवा मधुंमतीरगृभ्णन्नूर्जस्वतीराजस्वाश्चितांनाः ॥ याभिर्मित्रावरुंणाऽअ
भ्यषिंञ्चन्याभिरिन्द्रमनंयन्नत्यरांतीः ॥ १ ॥ वृष्णंऽऊर्मिरंसि राष्ट्रदा राष्ट्रम्मे दे
हिस्वाहा वृष्णंऽऊर्मिरंसि राष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदेहि ॥ वृषसेनोंऽसिराष्ट्रदा राष्ट्रम्मे
देहिस्वाहा वृषसेनोंऽसिराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदेहि ॥ २ ॥ अर्थेतंस्थराष्ट्रदा राष्ट्रम्मे
दत्तस्वाहार्थेतंस्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ ओजंस्वतीस्थ राष्ट्रदा राष्ट्रम्मेदत्त
स्वाहौजंस्वतीस्थ राष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ आपंः परिवाहिणींस्थराष्ट्रदा राष्ट्र
म्मेदत्तस्वाहापंः परिवाहिणींस्थराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ अपाम्पतिंरासिराष्ट्रदा
राष्ट्रम्मेदेहि स्वाहापाम्पतिंरसि राष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदेहि ॥ अपाङ्गर्भोंऽसि राष्ट्र

दाराष्ट्रम्मैदेहि स्वाहापाङ्गभौऽसि राष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदेहि ॥ सूर्यवर्चसस्थराष्ट्र
दाराष्ट्रम्मै दत्तस्वाहा सूर्यवर्चसस्थराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ सूर्यत्वचस्थराष्ट्र
दाराष्ट्रम्मैदत्तस्वाहा सूर्यत्वचस्थराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ व्रजक्षितस्थराष्ट्रदा
राष्ट्रम्मैदत्तस्वाहा व्रजक्षितस्थराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ वाशास्थराष्ट्रदा राष्ट्रम्मैद
त्तस्वाहावाशास्थराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ मान्दास्थराष्ट्रदा राष्ट्रम्मैदत्तस्वाहा
मान्दास्थराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ शक्करीस्थराष्ट्रदा राष्ट्रम्मैदत्तस्वाहा शक्करीस्थ
राष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ जनभृतस्थराष्ट्रदा राष्ट्रम्मैदत्तस्वाहा जनभृतस्थरा
ष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ विश्वभृतस्थराष्ट्रदा राष्ट्रम्मैदत्तस्वाहा विश्वभृतस्थरा
ष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ शैष्ठास्थराष्ट्रदा राष्ट्रम्मैदत्तस्वाहा शैष्ठास्थराष्ट्रदा राष्ट्रम
मुष्मैदत्त ॥ आपस्स्वाराज्ञीस्थराष्ट्रदा राष्ट्रममुष्मैदत्त ॥ ३ ॥ सम्मधुमतीर्मधुम

तीभिः पृच्यन्ताम्महिक्षत्रङ्क्षत्रियां यवन्वानाः ॥ अनांधृष्टास्सीदत सहौजंसा महि क्षत्रङ्क्षात्रियां यदधंतीः ॥ ४ ॥ २

सवितात्वां प्रसवानांꣳसुवतामग्निर्गृहपतीनांꣳसोमोवनस्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्वाच इन्द्रोज्यैष्ठ्याय रुद्रः पशूनाम्मित्रस्सत्याय वरुणो धर्मपतीनाम् ॥ १ ॥ इमन्देवा असपत्नꣳसुवध्वम्महते क्षत्राय महतेज्यैष्ठ्याय ॥ इममसुममुष्यपुत्रममुष्याःपुत्रमस्यैविशे ॥ २ ॥ एषवः कुरवोराजैषवः पञ्चाला राजा ॥ सोमोऽस्माकम्ब्राह्मणानांꣳराजा ॥ ३ ॥ ३

सोमस्यत्विषिरस्यग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहा॥ पूष्णे स्वाहा बृहस्पतये स्वाहा ॥ १ ॥ इन्द्राय स्वाहाꣳशाय स्वाहाश्लोकायस्वाहा घोषाय स्वाहा भगाय स्वाहार्यम्णेस्वाहा ॥ सवितुर्वः प्रसवउत्पुनाम्यच्छिद्रेण

पवित्रेण सूर्यस्यरश्मिभिः ॥ अनिभृष्टमसि वाचोबन्धुस्तपोजास्सोमस्य दात्रमसि

स्वाहाराजस्वः ॥२॥ सधमादो द्युम्निनीरापएता अनाधृष्टा अपस्योवसानाः ॥ पस्त्या

सुचक्रे वरुणस्सधस्थमपाᳪंशिशुर्मातृतमास्वन्तः ॥३॥ क्षत्रस्योल्बमासि क्षत्रस्य जरा

य्वसि क्षत्रस्यनाभिरसि क्षत्रस्ययोनिरसि ॥ इन्द्रस्यवार्त्रघ्नमसि त्वयायँवृत्रँवध्या

न्मित्रस्यासि वरुणस्यासि ॥ ४ ॥ रुजासि द्रुवासि क्षुपासि ॥ पातैनम्प्राञ्चम्पातैन

म्प्रत्यञ्चम्पातैनन्तिर्यञ्चान्दिग्भ्यःपात ॥ ५ ॥ आविर्मर्या आवित्तो अग्निर्गृहपति

रावित्तइन्द्रोवृद्धश्रवा आवित्तः पूषा विश्ववेदा अवित्तौ मित्रावरुणौ धृतव्रतौ ॥

अवित्ते द्यावापृथिवी विश्वशम्भू आवित्तादितिरुरुशर्मा ॥ ६ ॥ ४

अवेष्टा दन्दशूकाः प्राचीमारोह गायत्री त्वावतु ॥ रथन्तरᳪंसाम त्रिवृत्स्तो

मोवसन्त ऋतुर्ब्रह्म द्रविणम् ॥ १ ॥ दक्षिणामारोह त्रिष्टुप्त्वावतु ॥ बृहत्सामप

ऋदशस्स्तोमों ग्रीष्मऋतुःक्षत्रन्द्रविणम् ॥ २ ॥ प्रतीचीमारोह जगतीत्वावतु ॥ वैरूपꣳसामसप्तदशस्स्तोमोवर्षाऋतुर्विड्द्रविणम् ॥ ३ ॥ उदीचीमारोहानुष्टुप्त्वावतु ॥ वैराजꣳसामैकविꣳशस्तोमश्शरदृतुः फलन्द्रविणम् ॥ ४ ॥ ऊर्ध्वामारोह पङ्क्तिस्त्वावतु ॥ शाक्वररैवते सामनी त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौ स्तोमौ हेमन्तशिशिरा ऋतूवर्चोद्रविणम् ॥ प्रत्यस्तन्नमुचेश्शिरः ॥५॥ सोमस्य त्विषिरसि तवेवमे त्विषिर्भूयात् ॥ मृत्योः पाह्योजोऽसिसहोऽस्यमृतमसि ॥ ६ ॥ हिरण्यरूपा उषसोविरोक उभा इन्द्रा उदितस्सूर्यश्च ॥ आरोहतंवरुण मित्र गर्तन्ततश्चक्षाथामदितिन्दितिश्च ॥ मित्रोऽसि वरुणोऽसि ॥ ७ ॥ ५

सोमस्यत्वा द्युम्नेनाभिषिञ्चाम्यग्नेर्भ्राजसा सूर्यस्य वर्चसा ॥ इन्द्रस्येन्द्रियेणमरुतामोजसा क्षत्राणाङ्क्षत्रपतिरेध्यतिदिद्यून्पाहि ॥ १ ॥ इमन्देवा असपत्नꣳ

सुंवध्वम्महते क्षत्राय महते ज्यैष्ठ्याय महते जानराज्याय ॥ इममसुममुष्यपु
त्रममुष्याः पुत्रमस्यैविशे ॥ २ ॥ एषवः कुरवो राजैषवः पञ्चालाराजा ॥ सो
मोऽस्माकम्ब्राह्मणानाᳪराजा ॥ ३ ॥ प्रपर्वतस्य वृषभस्य पृष्ठान्नावश्चरन्ति स्व
सिचइयानाः ॥ ताआववृत्रन्नधरा गुदक्ता अहिम्बुध्न्यमनुरीयमाणाः ॥ विष्णो
विक्रमणमसि विष्णोर्विक्रान्तमसि विष्णोः क्रान्तमसि ॥ ४ ॥ प्रजापते नत्वदे
तान्यन्योविश्वारूपाणि परिता बभूव ॥ यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नोअस्तुवयᳪस्याम
पतयोरयीणाम् ॥ ५ ॥ रुद्रयत्ते क्रिविपरन्नाम ॥ तस्मैहुतमस्यमेष्टमसिस्वाहा ॥ ६ ॥ ६

इन्द्रस्य वज्रोऽसि मित्रावरुणयोस्त्वा प्रशास्त्रोःप्रशिषा युनज्मि ॥ अव्यथा
यैत्वा स्वधायै त्वारिष्टः फल्गुनः ॥ मरुताम्प्रसवेन जयापाममनसासमिन्द्रियेण ॥
॥१॥ मातइन्द्रते वयन्तुराषाळयुक्तासोअब्रह्मता विदसाम ॥ तिष्ठारथमधि यद्व

ज्रहस्ता रश्मीन्देवयुवसेस्वश्वान् ॥२॥ अग्नयेगृहपतये स्वाहा सोमाय वनस्पतये स्वाहा ॥ इन्द्रस्येन्द्रियाय स्वाहा मरुतामोजसे स्वाहा ॥ पृथिवि मातर्मामाहिꣳसी र्मोअहन्त्वाम् ॥३॥ हꣳसश्शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतम्बृहत् ॥४॥ इयदस्यायुर स्यायुर्मेदेहियुङ्ङसि वर्चोऽसि वर्चोमे देहि ॥ऊर्गस्यूर्ज्जम्मायि धेहीन्द्रस्यवाम्बाहू वीर्यकृता उपावहरामि ॥ ५ ॥ ७

स्योनासि सुषदासि क्षत्रस्ययोनिरासि ॥ स्योनामासीद सुषदामासीद क्षत्र स्ययोनिमासीद ॥ १ ॥ निषसाद धृतव्रतो वरुणः पस्त्यास्वा ॥ साम्राज्याय सुक्रतुः ॥२॥ अभिभूरस्ययानामेतास्तेपञ्चादिशःकल्पन्ताम्॥ ब्रह्मꣳस्त्वम्ब्रह्मासि ॥३॥ सवितासि सत्यप्रसवो वरुणोऽसि सत्यौजाः ॥ इन्द्रोऽसि विशौजा रुद्रोऽसि सुशे

वः ॥४ ॥ प्रियंङ्करश्श्रेयस्करभूयस्कर ॥ इन्द्रस्यवज्रोऽसितेनमेरध्य ॥ ५ ॥ अग्निः पृथुर्धर्मणस्पतिर्जुषाणोअग्निः पृथुर्धर्मणस्पतिः ॥ आज्यस्य हविषोवेतु स्वाहा ॥ स्वाहाकृतास्सूर्यस्य रश्मिभिर्यतध्वꣳसजातानाम्मध्यमे ष्ठ्याय ॥ ६ ॥ ८

सवित्राप्रसवित्रा सरस्वत्यावाचा ॥ त्वष्ट्रारूपैः पूष्णा पशुभिरिन्द्रेणास्मे ॥ १ ॥ बृहस्पतिना ब्रह्मणा वरुणेनौजसाग्निना तेजसासोमेन राज्ञा ॥ विष्णुना देवतया दशम्येमँय्यज्ञँव्विष्णुमाप्नवानि ॥ २ ॥ ९

अश्विभ्याम्पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय सुत्राम्णे पच्यस्व ॥ वायोः पूतः पवित्रेणप्रत्यङ्क्सोमोअतिस्रुतः ॥ इन्द्रस्य युज्यस्सखा ॥ १ ॥ कुविदङ्गयवमन्तोय वाञ्चिद्यथादान्त्यनु पूर्वँव्वियूय ॥ इहेहैषाङ्कृणुहिभोजनानि येबर्हिषोनम उक्तिन्न जग्मुः ॥ उपयामगृहीतोऽस्याश्विभ्यान्त्वा सरस्वत्यैत्वेन्द्राय त्वासुत्राम्णे ॥ २ ॥

युवꣳसुराममश्विना नमुचा आसुरे सचा ॥ विपिपानाꣳशुभस्पती इन्द्रङ्कर्मस्वावतम् ॥ ३ ॥ पुत्रमिवपितरा अश्विनोभेन्द्रावथुः काव्यैर्दꣳसनाभिः ॥ यत्सुरामँव्य पिबश्शचीभिस्सरस्वती त्वामघवन्नभिष्णक् ॥ ४ ॥ १० ॥ हरिः ॐ

एषतेचतस्रः ॥ ४ ॥ अपोदेवाश्च ॥ ४ ॥ सवितात्वातिस्रः ॥ ३ ॥ सोमस्य त्विषिषट् ॥ ६ ॥ अवेष्टासप्त ॥ ७ ॥ सोमस्यत्वाषट् ॥ ६ ॥ इन्द्रस्यवज्रः पञ्च ॥ ५ ॥ स्योनासिषट् ॥ ६ ॥ सवित्राद्वे ॥ २ ॥ अश्विभ्याञ्चतस्रः ॥ ४ ॥ दशानुवाकेषु सप्तचत्वारिꣳशत् ॥ ४७ ॥ एषतेतेजोऽसिसप्तचत्वारिꣳशत् ॥ अर्थेतओजस्वतीरापोऽपाम्पतिरपाङ्गर्भस्सूर्यवर्चसस्सूर्यत्वचोव्रजाक्षितो वाशा मान्दाश्शक्करीर्जनभृतोविश्वभृतश्शैष्ठा आपः इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठे एकादशोऽध्यायः हरिः ॐ

श्रीगुरुभ्योनमः हरिःॐ ॥ युञ्जानः प्रथमम्मनस्तत्वाय सविता धियः ॥ अ
ग्नेर्ज्योतिर्निचाय्य पृथिव्या अध्याभरत् ॥ १ ॥ युक्तेन मनसा वयन्देवस्य सवि
तुस्सवे ॥ स्वर्गेयाय शक्त्या ॥ २ ॥ युक्त्वाय सविता देवान्त्स्वर्यतोधियादि
वम् ॥ बृहज्ज्योतिःकरिष्यतस्सविता प्रसुवातितान् ॥ ३ ॥ युञ्जते मन उत
युञ्जते धियो विप्रा विप्रस्य बृहतोविपश्चितः ॥ विहोतादधे वयुना विदेकइन्म
ही देवस्य सवितुः परिष्टुतिः ॥ ४ ॥ युजेवाम्ब्रह्म पूर्व्यन्नमोभिर्विश्लोक एतुप
थ्येव सूरेः ॥ शृण्वन्तु विश्वे अमृतस्य पुत्रा आये धामानि दिव्यानि तस्थुः ॥
५ ॥ यस्य प्रयाणमन्वन्यइद्ययुर्देवादेवस्य महिमानमोजसा ॥ यःपार्थिवानि
विममे सएतशोरजाꣳसि देवस्सविता महित्वना ॥ ६ ॥ देव सवितः प्रसुवय
ज्ञम्प्रसुव यज्ञपतिम्भगाय ॥ दिव्योगन्धर्वः केतपूः केतन्नःपुनातु वाचस्पति

वा॑चं॑न्नस्स्वदतु ॥ ७ ॥ इमन्नो॑देव सवितर्य॒ज्ञम्प्रण॑य देवा॒व्यं॑ꣳसखि॒विद॑ꣳसत्रा
जितं॑न्धनाजितं॑ꣳस्वर्जितम् ॥ ऋचास्तोमꣳसमर्धय गायत्रेणं रथन्तरम्बृहद्गा यत्र
वर्तनि स्वाहा ॥ ८ ॥ देवस्य॑त्वा सवितुः प्र॑सवेऽश्विनो॑र्बा॒हुभ्यां॑म्पूष्णोहस्ता॑भ्या
म् ॥ आद॑दे॒गायत्रेण च्छन्द॑साङ्गिरस्वत्पृ॑थिव्यास्सधस्था॑दाग्निम्पु॑रीष्य॑माङ्गिरस्व
दाभ॑र ॥ त्रैष्टु॑भेनच्छन्द॑साङ्गिरस्वत् ॥ ९ ॥ अभ्रि॑रसि नार्य॑सि त्वया॑ वयम
ग्निꣳश॑केम खनितुम् ॥ सधस्थ आजाग॑तेनच्छन्द॑साङ्गिरस्वत् ॥ १० ॥ हस्त॑
आधाय॑ सविता बिभ्रदभ्रि॑ꣳहिरण्ययीम् ॥ अग्नेर्ज्यो॑ति॑र्नि॑चाय्यं पृथिव्या अ
ध्याभ॑रदानु॑ष्टुभेन च्छन्द॑साङ्गिरस्वत् ॥ ११ ॥ ॥ १

प्रतू॑र्त्तंव्वाजिन्नाद्र॑ववरि॑ष्ठामनु॑सँव्वतम् ॥ दिविते जन्म॑ परममन्तरि॑क्षे तव
नाभिः॑पृथिव्यामधियो निरित् ॥ १ ॥ युञ्जाथाꣳरास॑भँय्युवमस्मिन्यामे॑ वृषणव

सू ॥ अग्निम्भरन्तमस्मयुम् ॥ २ ॥ योगेयोगे तवस्तरँव्वाजेवाजे हवामहे ॥
सखाय इन्द्रं मूतये ॥ ३ ॥ प्रतूर्वन्नेह्यवक्रामन्नशस्ती रुद्रस्य गाणपत्यम्मयोभू
रेहि ॥ उर्वन्तरिक्षँव्वीहि स्वस्ति गव्यूतिरभयानि कृण्वन्पूष्णा सयुजा सह ॥
४ ॥ पृथिव्यास्सधस्थादग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वदा भर ॥ अग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्व
दच्छेमोऽग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वद्भरिष्यामः ॥ ५ ॥ अन्वग्निरुषसामग्रमख्यदन्वहा
निप्रथमो जातवेदाः ॥ अनुसूर्यस्य पुरुत्रा च रश्मीननुद्यावापृथिवी आ तत
न्थ ॥ ६ ॥ आगत्य वाज्यध्वानꣳसर्वा मृधो विधूनुते ॥ अग्निꣳसधस्थे महति
चक्षुषा निचिकीषते ॥ ७ ॥ आक्रम्य वाजिन्पृथिवीमग्निमिच्छ रुचात्वम् ॥ भू
म्या वृत्वाय नो ब्रूहि यतःखनेम तँव्वयम् ॥ ८ ॥ द्यौस्ते पृष्ठम्पृथिवी सधस्थमा
त्मान्तरिक्षꣳसमुद्रो योनिः ॥ विख्याय चक्षुषा त्वमभितिष्ठ पृतन्यतः ॥ ९ ॥

उत्क्राम महते सौभगायास्मादास्थानाद्द्रविणोदा वाजिन् ॥ वयꣳस्याम सुमतौ पृथिव्या अग्निङ्खनन्त उपस्थे अस्याः ॥ १० ॥ उदक्रमीद्द्रविणोदावाज्यर्वाकस्सुलोकꣳसुकृतम्पृथिव्याम् ॥ ततः खनेम सुप्रतीकमग्निꣳस्वोरुहाणा अधिनाकमुत्तमम् ॥ ११ ॥ आत्वा जिघर्मि मनसा घृतेन प्रतिक्षियन्तम्भुवनानि विश्वा ॥ पृथुन्तिरश्चावयसा बृहन्तँव्यचिष्ठमन्नैरभसन्दृशानम् ॥ १२ ॥ आविश्वतः प्रत्यञ्चञ्जिघर्म्य रक्षसा मनसा तज्जुषेत ॥ मर्यश्रीस्स्पृहयद्वर्णो अग्निर्नाभिमृशे तन्वा जर्भुराणः ॥ १३ ॥ परि वाजपतिः कविरग्निर्हव्यान्यक्रमीत् ॥ दधद्रत्नानि दाशुषे ॥ १४ ॥ परित्वाग्ने पुरंव्वयँव्विप्रꣳसहस्य धीमहि ॥ धृषद्वर्णन्दिवेदिवे भेत्तारम्भङ्गुरावताम् ॥ १५ ॥ त्वमग्ने द्युभिस्त्वमाशुशुक्षणिस्त्वमद्भ्यस्त्वमश्मनस्परि ॥ त्वँव्वनेभ्यस्त्वमोषधीभ्यस्त्वन्नृणान्नृपते जायसे

शुचिः ॥ १६ ॥ २

देवस्य त्वा सवितुःप्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥ पृथिव्यास्सध स्थादग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वत्खनामि ॥ ज्योतिष्मन्तन्त्वाग्नेसुप्रतीकमजस्रेण भानु नादीद्यतम् ॥ शिवम्प्रजाभ्योऽहिँ ँसन्तम्पृथिव्यास्सधस्थादग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्व त्खनामः ॥ १ ॥ अपाम्पृष्ठमसियोनिरग्नेस्समुद्रमभितः पिन्वमानम् ॥ वर्धमा नोमहाँ२आच पुष्करे दिवोमात्रयावरिम्णा प्रथस्व ॥ २ ॥ शर्मचस्थो वर्मचस्थोऽ च्छिद्रे बहुले उभे ॥ व्यचस्वती सँव्वसाथाम्भृतमग्निम्पुरीष्यम् ॥ ३ ॥ सँव्वे साथाँ ँस्वर्विदा समीची उरसात्मना ॥ अग्निमन्तर्भरिष्यन्ती ज्योतिष्मन्तमज स्रमित् ॥ पुरीष्योऽसि विश्वभरा अथर्वात्वा प्रथमोनिरमन्थदग्ने ॥ ४ ॥ त्वा मग्ने पुष्करा दध्यथर्वा निरमन्थत ॥ मूर्ध्नोविश्वस्य वाघतः ॥ ५ ॥ तमुत्वा द

ध्यङ् ऋषिः पुत्र ईधे अथर्वणः ॥ वृत्रहणम्पुरन्दरम् ॥ ६ ॥ तमुत्वा पाथ्यो वृषा
समीधेदस्युहन्तमम् ॥ धनञ्जयꣳरणेरणे ॥ ७ ॥ सीदहोतस्स्वउलोके चिकित्वा
न्त्सादया यज्ञꣳसुकृतस्ययोनौ ॥ देवावीर्देवान्हविषा यजास्यग्ने बृहद्यजमाने वयो
धाः ॥ ८ ॥ निहोता होतृषदने विदानस्त्वेषो दीदिवाँ२असदत्सुदक्षः ॥ अद
ब्धव्रतप्रमतिर्वसिष्ठस्सहस्रम्भरश्शुचिजिह्वोअग्निः ॥ ९ ॥ सꣳसीदस्व महाँ२अ
सिशोचस्व देववीतमः ॥ विधूमसग्ने अरुषम्मियेध्य सृजप्रशस्त दर्शतम् ॥१०॥ ३

अपोदेवीरुपसृज मधुमतीरयक्ष्माय प्रजाभ्यः ॥ तासामास्थानादुज्जिहतामोष
धयस्सुपिप्पलाः ॥ १ ॥ सन्ते वायुर्मातरिश्वा दधातूत्तानाया हृदयँय्यद्विकस्तम्॥
योदेवानाञ्चरासि प्राणथेन कस्मै देववषळस्तु तुभ्यम् ॥ २॥ सुजातो ज्योतिषा
सहशर्मवरूथमा सदत्स्वः ॥ वासोअग्ने विश्वरूपꣳसँव्ययस्व विभावसो ॥ ३ ॥

उदुंतिष्ठस्वध्वरावांनो देव्या धिया ॥ दृशेचंभासा बृंहता सुंशुकनिराग्ने याहिसु
शस्तिभिः ॥ ४ ॥ ऊर्ध्वं ऊषुणं ऊतयेतिष्ठा देवोन संविता ॥ ऊर्ध्वोवाजंस्य स
निंता यदञ्जिभिर्वाघर्द्भिर्विंह्वयांमहे ॥ ५ ॥ सजातो गर्भो असिरोदंस्योरग्ने
चारुर्विभृंतओषंधीषु ॥ चित्रश्शिशुः परितमांᳬस्यक्तून्प्रमातृभ्यो अधि कनिंक्रद
द्गाः ॥ ६ ॥ स्थिरोभंव वीडुंवङ्ग आशुर्भंव वाज्यर्वन् ॥ पृथुर्भंव सुषदस्त्वमग्नेः
पुंरीषवाहंणः ॥ ७ ॥ शिवोभंवप्रजाभ्यो मानुंषीभ्यस्त्वमंङ्गिरः ॥ माद्यावां पृथि
वी अभि शोंचीर्मान्तरिंक्षम्मावनस्पतींन् ॥ ८ ॥ प्रैतुंवाजी कनिंक्रदन्नानंदद्रांसं
भस्पत्वां ॥ भरंन्नग्निम्पुंरीष्यम्मापाद्यायुंषः पुरा ॥ ९ ॥ वृषाग्निंवृषंणम्भरंन्न
पाङ्गर्भंᳬसमुद्रियंम् ॥ अग्न आयांहि वीतयें ॥ ऋतᳬसत्यमृतᳬसत्यमाग्निम्पुंरी
ष्यंमङ्गिरस्वद्भरामः ॥ १० ॥ ओषंधयः प्रतिंमोदध्वमग्निमेतᳬशिवमायन्तमभ्यत्रं

ओषधयः प्रतिगृभ्णीत पुष्पवतीस्सुपिप्पलाः ॥ अयँव्वो गर्भ ऋत्वियः प्रत्नꣳसधस्थ

युष्माः ॥ व्यस्यन्विश्वाअनिराअमीवा निषीदन्नो अपदुर्मतिञ्जहि ॥ ११ ॥ ओष

मासदत् ॥ १२ ॥ विपाजसा पृथुना शोशुचानो बाधस्व द्विषो रक्षसो अमीवाः ॥

सुशर्मणो बृहतश्शर्मणिस्यामग्नेरहꣳसुहवस्यप्रणीतौ ॥ १३ ॥ ४

आपोहिष्ठा मयोभुवस्तानऊर्जे दधातन ॥ महेरणाय चक्षसे ॥ १ ॥ योवꣳशि

वतमोरसस्तस्य भाजयतेहनः ॥ उशतीरिव मातरः ॥ २ ॥ तस्माअरङ्गमा

मवो यस्यक्षयाय जिन्वथ ॥ आपोजनयथाचनः ॥ ३ ॥ मित्रस्सꣳसृज्य पृथिवी

म्भूमिञ्च ज्योतिषा सह ॥ सुजातञ्जातवेदसमयक्ष्माय त्वा सꣳसृजामि प्रजा

भ्यः ॥४॥ रुद्रास्सꣳसृज्य पृथिवीम्बृहज्ज्योतिस्समीधिरे ॥ तेषाम्भानुरजस्र इच्छु

क्रो देवेषु रोचते ॥ ५ ॥ सꣳसृष्टाँव्वसुभी रुद्रैर्धीरैः कर्मण्याम्मृदम् ॥ हस्ताभ्या

स्मृद्धीङ्क्कृत्वा सिनीवाली कृणोतु ताम् ॥ ६ ॥ सिनीवाली सुकपर्दा सुकुरीरा स्वौपशा ॥ सा तुभ्यमदिते मह्योखान्दधातु हस्तयोः ॥ ७ ॥ उखाङ्कृणोतु शक्त्या बाहुभ्यामदितिर्धिया ॥ माता पुत्रँय्यथोपस्थेसाग्निम्बिभर्तु गर्भ आ ॥८॥ मखस्य शिरोऽसि वसवस्त्वा कृण्वन्तु गायत्रेण च्छन्दसाङ्गिरस्वद्ध्रुवासि पृथिव्यसि ॥ धारया मयि प्रजाꣳ रायस्पोषङ्गौपत्यꣳ सुवीर्यꣳ सजातान्यजमानाय ॥ रुद्रास्त्वाकृण्वन्तु त्रैष्टुभेनच्छन्दसाङ्गिरस्वद्ध्रुवास्यन्तरिक्षमसि ॥ धारया मयि प्रजाꣳ रायस्पोषङ्गौपत्यꣳ सुवीर्यꣳ सजातान्यजमानाय ॥ आदित्यास्त्वा कृण्वन्तु जागतेनच्छन्दसाङ्गिरस्वद्ध्रुवासि द्यौरसि ॥ धारया मयि प्रजाꣳ रायस्पोषङ्गौपत्यꣳ सुवीर्यꣳ सजातान्यजमानाय ॥ विश्वेत्वा देवा वैश्वानराःकृण्वन्त्वानुष्टुभेन च्छन्दसाङ्गिरस्वद्ध्रुवासिदिशोऽसि ॥ धारया मयि प्रजाꣳरायस्पोषङ्गौपत्यꣳ

सुवीर्यं॑ सजातान्यजमानाय ॥ अदित्यै रास्नास्यदितिष्टे बिलं गृभ्णातु ॥ ९ ॥
कृत्वाय सा महीमुखाम्मृन्मयीं योनिमग्नये ॥ पुत्रेभ्यः प्रायच्छददितिः श्रपया
निति ॥ १० ॥ वसवस्त्वा धूपयन्तु गायत्रेण च्छन्दसाङ्गिरस्वद्रुद्रास्त्वा धूपयन्तु
त्रैष्टुभेनच्छन्दसाङ्गिरस्वत् ॥ आदित्यास्त्वा धूपयन्तु जागतेनच्छन्दसाङ्गिरस्व
द्विश्वे त्वा देवा वैश्वानरा धूपयन्त्वानुष्टुभेनच्छन्दसाङ्गिरस्वत् ॥ इन्द्रस्त्वा धूप
यतु वरुणस्त्वा धूपयतु विष्णुस्त्वा धूपयतु ॥ ११ ॥ ५

अदितिष्ट्वा देवी विश्वदेव्यावती ॥ पृथिव्यास्सधस्थे अङ्गिरस्वत्खनत्वव
ट ॥ १ ॥ देवानान्त्वा पत्नीर्देवीर्विश्वदेव्यावतीः ॥ पृथिव्यास्सधस्थे अङ्गि
रस्वद्दधतूखे ॥ धिषणास्त्वा देवीर्विश्वदेव्यावतीः ॥ पृथिव्यास्सधस्थे अङ्गि
रस्वदभीन्धतामुखे ॥ वरूत्रीष्ट्वा देवीर्विश्वदेव्यावतीः ॥ पृथिव्यास्सधस्थे

अङ्गिरस्वच्छ्रृपयन्तूखे ॥ ग्नास्त्वा देवीर्विश्वदेव्यावतीः ॥ पृथिव्यास्सधस्थे अ
ङ्गिरस्वत्पचन्तूखे ॥ जनयस्त्वाच्छिन्नपत्रा देवीर्विश्वदेव्यावतीः ॥ पृथिव्यास्सध
स्थे अङ्गिरस्वत्पचन्तूखे ॥ २ ॥ मित्रस्य चर्षणीधृतोऽवो देवस्य सानासि ॥ द्यु
म्नञ्चित्रश्रवस्तमम् ॥ ३ ॥ देवस्त्वा सविितोद्वपतु सुपाणिस्स्वङ्गुरिस्सुबाहुरुतश
क्त्या ॥ अव्यथमाना पृथिव्यामाशा दिश आ पृण ॥ ४ ॥ उत्थाय बृहती
भवोदुतिष्ठ ध्रुवात्वम् ॥ मित्रैतान्त उखाम्परिददाम्यभित्त्या एषा मा भेदि ॥
वसवस्त्वाच्छृन्दन्तु गायत्रेणच्छन्दसाङ्गिरस्वद्रुद्रास्त्वाच्छृन्दन्तु त्रैष्टुभेनच्छन्दसा
ङ्गिरस्वत् ॥ आदित्यास्त्वाच्छृन्दन्तु जागतेनच्छन्दसाङ्गिरस्वद्विश्वेत्वा देवा
वैश्वानरा आच्छृन्दन्त्वानुष्टुभेनच्छन्दसाङ्गिरस्वत् ॥ ५ ॥ ६

आकूतिमग्निम्प्रयुजꣳस्वाहा मनो मेधामग्निम्प्रयुजꣳस्वाहा ॥ चित्तँविज्ञातम

ग्निम्प्रयुजꣳस्वाहा वाचो विधृतिमग्निम्प्रयुजꣳस्वाहा ॥ प्रजापतये मनवेस्वाहाग्न
ये वैश्वानराय स्वाहा ॥ १ ॥ विश्वो देवस्य नेतुर्मर्तो वुरीत सख्यम् ॥ विश्वो
राय इषुध्यति द्युम्नँवृणीत पुष्यसे स्वाहा ॥ २ ॥ मा सु भित्था मा सु रिषो
ऽम्ब धृष्णु वीरयँस्वसु ॥ अग्निश्चेदङ्करिष्यथः ॥ ३ ॥ दृꣳहस्व देवि पृथिवि स्वस्त
य आ सुरी माया स्वधया कृतासि ॥ जुष्टन्देवेभ्य इदमस्तु हव्यमरिष्टा त्वमु
दिहि यज्ञे अस्मिन् ॥ ४ ॥ द्र्वन्नस्सर्पिरासुतिः प्रत्नो होता वरेण्यः ॥ सहसस्पु
त्रो अद्भुतः ॥ ५ ॥ परस्या अधि सँवतोऽवराँ२अभ्यातर ॥ यत्राहमास्मिताँ२अ
व ॥ ६ ॥ परमस्याः परावतो रोहिदश्व इहा गहि ॥ पुरीष्यः पुरुप्रियोऽग्ने त्वन्त
राम्मृधः ॥ ७ ॥ यदग्ने कानिकानि चिदाते दारूणि दध्मसि ॥ सर्वन्तदस्तु
ते घृतन्तज्जुषस्व यविष्ठ्य ॥ ९ ॥ अहरहरप्रयावम्भरन्तोऽश्वायेव तिष्ठते घासम

स्मै ॥ रायस्पोषेण समिषा मदन्तोऽग्ने माते प्रतिवेशा रिषाम ॥ १० ॥ नाभा पृथिव्यास्संमिधाने अग्नौ रायस्पोषाय बृहते हवामहे ॥ इरम्मदम्बृहदुक्थँय्यजं त्रञ्जेतारमग्निम्पृतना सुसासाहिम् ॥ ११ ॥ यास्सेना अभीत्वरीराव्याधिनीरुगंणा उत ॥ ये स्तेना ये चतस्कंरास्ताꣳस्ते अग्नेऽपि दधाम्यास्ये ॥ १२ ॥ दꣳष्ट्राभ्या म्मलिम्लूञ्जम्भ्यैस्तस्कराँ२उत ॥ हनुभ्याꣳस्तेनान्भगवस्ताꣳस्त्वङ्खाद सुखा दितान् ॥ १३ ॥ ये जनेषुमलिम्लवस्स्तेनासस्तस्करा वने ॥ ये कक्षेष्वघायवस्ता ꣳस्ते दधामि जम्भयोः ॥ १४ ॥ यो अस्मभ्यमरातीयाद्यश्चनो द्वेषते जनः ॥ नि न्दाद्यो अस्मान्धिप्साच्चसर्वन्तम्मंस्मसा कुरु ॥ १५ ॥ सꣳशितम्मे ब्रह्मसꣳशित व्वीर्यम्बलम् ॥ सꣳशितंक्षत्राञ्जिष्णु यस्याहमस्मि पुरोहितः ॥ १६ ॥ उदेषाम्बाहू अतिरमुद्वर्चो अथोबलम् ॥ क्षिणोमि ब्रह्मणामित्रानुन्नयामि स्वाँ२ अहम् ॥ १७ ॥

अन्नपतेऽन्नस्य नोदेह्यनमीवस्य शुष्मिणः ॥ प्रप्र दातारन्तारिष ऊर्जन्नो देहि द्विपदे चतुष्पदे ॥ विश्वकर्मणे स्वाहा ॥ १८ ॥ पुनस्त्वादित्या रुद्रा वसवस्समि न्धताम्पुनर्ब्रह्माणो वसुनीथ यज्ञैः ॥ घृतेन त्वन्तन्वँ᳖वर्धयस्व सत्यास्सन्तुयजमान स्य कामास्स्वाहा ॥ १९ ॥ ७ हरिः ॐ

युञ्जान एकादश ॥ ११ ॥ प्रतूर्तँ᳖वाजिन्षोळश ॥ १६ ॥ देवस्यत्वादश ॥१०॥ अपोदेवीस्त्रयोदश ॥ १३ ॥ आपोह्येकादश ॥ ११ ॥ अदितिष्ट्वापञ्च ॥ ५ ॥ आ कूतिमेकोनविंशतिः ॥ १९ ॥ सप्तानुवाकेषुपञ्चाशीतिः ॥ ८५ ॥ युञ्जानोऽग्नेजा तान्पञ्चाशीतिः ॥ शुक्लयजुर्वेद काण्वसँहितापाठे द्वादशोऽध्यायः ॥ हरिः ॐ

हरिःॐ ॥ दृशानो रुक्म उर्व्या व्यद्यौद्दुर्मर्षमायुःश्रिये रुचानः ॥ अग्निर मृतो अभवद्वयोभिर्यदेनन्द्यौरजनयत्सुरेताः ॥ १ ॥ नक्तोषासा समनसाविरूपे

धापयेते शिशुमेकꣳ समीची ॥ द्यावाक्षामारुक्मो अन्तर्विभाति देवा अग्नि न्धारयन्द्रविणोदाः ॥ २ ॥ विश्वा रूपाणि प्रतिमुञ्चते कविः प्रासावीद्भद्रन्द्विप दे चतुष्पदे ॥ विनाकमख्यत्सविता वरेण्योऽनु प्रयाणमुषसो विराजति ॥ ३ ॥ सुपर्णोऽसि गरुत्माꣳस्त्रिवृत्ते शिरः ॥ गायत्रञ्चक्षुर्बृहद्रथन्तरे पक्षौ ॥ ४ ॥ स्तोम आत्माच्छन्दाꣳस्यङ्गानि यजूꣳषि नाम ॥ सामते तनूर्वामदेव्यँय्यज्ञायज्ञियम्पुच्छन्धिष्ण्याश्शफाः ॥ ५ ॥ सुपर्णोऽसि गरुत्मान्दिवङ्गच्छस्वः पत ॥ विष्णोःक्रमोऽसि सपत्नहा गायत्रञ्छन्द आरोह ॥ पृथिवीमनु विक्रमस्व ॥ विष्णोः क्रमोऽस्यभिमातिहा त्रैष्टुभञ्छन्द आरोह ॥ अन्तरिक्षमनु विक्रमस्व ॥ विष्णोःक्रमोऽस्यरातीयतो हन्ता जागतञ्छन्द आरोह ॥ दिवमनुविक्रमस्व ॥ विष्णोः क्रमोऽसि शत्रूयतो हन्तानुष्टुभञ्छन्द आरोह ॥ दिशोनुविक्रमस्व ॥

६ ॥ अक्रन्ददग्निस्स्तनयन्निवद्यौःक्षामारेरिहद्वीरुधस्समञ्जन् ॥ सद्यो जज्ञानो
विहीमिद्धो अख्यदारोदसी भानुना भात्यन्तः ॥ ७ ॥ अग्नेभ्यावर्तिन्नभिमा
निवर्तस्वायुषा वर्चसा प्रजया धनेन ॥ सन्यामेधया रय्या पोषेण ॥ ८ ॥ अ
ग्ने आङ्गिरश्शतन्ते सन्त्वा वृतस्सहस्रन्त उपावृतः ॥ अधापोषस्य पोषेण पुनर्नो
नष्टमाकृधि पुनर्नो रयिमाकृधि ॥ ९ ॥ पुनरूर्जा निवर्तस्व पुनरग्न इषायुषा ॥
पुनर्नः पाह्यꣳहसः ॥ १० ॥ सहरय्या निवर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया ॥ विश्व
प्स्न्या विश्वतस्परि ॥ ११ ॥ आत्वाहार्षमन्तरभूर्ध्रुवस्तिष्ठाविचाचलिः ॥ वि
शस्त्वा सर्वा वाञ्छन्तु मात्वद्राष्ट्रमधिभ्रशत् ॥ १२ ॥ उदुत्तमꣳवरुणपाशमस्मद
वाधमꣳविमध्यमꣳश्रथाय ॥ अथावयमादित्य व्रते तवानागसो अदितये स्या
म ॥ १३ ॥ अग्रे बृहन्नुषसामूर्ध्वोअस्थान्निर्जगन्वान्तमसो ज्योतिषागात् ॥

अग्निर्भानुना रुशता स्वङ्ग आजातो विश्वासद्मान्यप्राः ॥ १४ ॥ हꣳसश्शुचिष
द्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जा
गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतम्बृहत् ॥ १५ ॥ सीदत्वम्मातुरस्या उपस्थे विश्वा
न्यग्नेवयुनानि विद्वान् ॥ मैनान्तपसामार्चिषाभिशोचीरन्तरस्याꣳशुक्रज्योतिर्वि
भाहि ॥ १६ ॥ अन्तरग्ने रुचा त्वमुखायास्सदनेस्वे ॥ तस्यास्त्वꣳहरसा तप
ञ्जातवेदःशिवोभव ॥ १७ ॥ शिवोभूत्वा मह्यमग्ने अथो सीदशिवस्त्वम् ॥
शिवाः कृत्वा दिशस्सर्वास्स्वँय्योनिमिहासदः ॥ १८ ॥ १

दिवस्परि प्रथमञ्जज्ञे अग्निरस्मद्द्वितीयम्परि जातवेदाः ॥ तृतीयमप्सु नृम
णा अजस्त्रमिन्धान एनञ्जरते स्वाधीः ॥ १ ॥ विद्मातेअग्ने त्रेधा त्रयाणि विद्मात
धाम विभृता पुरुत्रा ॥ विद्माते नाम परमङ्गुहायद्विद्मा तमुत्सँय्यत आजग

न्थं ॥ २ ॥ समुद्रेत्वा नृमणा अप्स्वन्तर्नृचक्षा ईधे दिवोअग्न ऊधन् ॥ तृतीयेत्वा
रजांसि तस्थिवाᳪंसमपामुपस्थें महिषा अवर्धन् ॥ ३ ॥ अक्रन्ददग्निस्स्तनयन्निव
द्यौः क्षामारेरिह द्वीरुधस्समञ्जन् ॥ सद्योजज्ञानो विहीमिद्धोअख्यदारोदसी भानुना
भात्यन्तः ॥ ४ ॥ श्रीणामुदारो धरुणो रयीणाम्मनीषाणाम्प्रार्पणस्सोमगोपाः ॥
वसुस्सूनुस्सहसो अप्सुराजा विभात्यग्र उषसामिधानः ॥ ५ ॥ विश्वस्य केतुर्भुव
नस्य गर्भआरोदसी अपृणाज्जायमानः ॥ वीलुञ्चिदद्रिमभिनत्परायञ्जनायदग्निम
यजन्त पञ्च ॥ ६ ॥ उशिक्पावको अरतिस्सुमेधा मर्तेष्वग्निरमृतो निधायि ॥
इयर्ति धूममरुषम्भरिभ्रदुच्छुक्रेण शोचिषा द्यामिनक्षन् ॥ ७ ॥ दृशानो रुक्म
उर्व्या व्यद्यौद्दुर्मर्षमायुःश्रिये रुचानः ॥ अग्निरमृतो अभवद्वयोभिर्यदेनन्द्यौरजन
यत्सुरेताः ॥ ८ ॥ यस्ते अद्य कृणवद्भद्रशोचेऽपूपन्देव घृतवन्तमग्ने ॥ प्रतन्नय

प्रतरँव्वस्योअच्छाभिसुम्नन्देवभक्तँय्यविष्ठ ॥ ९ ॥ आतम्भजसौ श्रवसेष्वग्न उ
क्थउक्थ आभजशस्यमाने ॥ प्रियस्सूर्ये प्रियो अग्ना भवात्युज्जातेन भिनदद्दुज्ज
नित्वैः ॥ १० ॥ त्वामग्ने यजमाना अनुद्यून्विश्वा वसुदधिरे वार्याणि ॥ त्वया सह
द्रविणमिच्छमाना व्रजङ्गोमन्तमुशिजो विवव्रुः ॥ ११ ॥ अस्ताव्यग्निर्नराꣳसुशे
वो वैश्वानरऋषिभिस्सोमगोपाः ॥ अद्वेषेद्यावापृथिवी हुवेम देवा धत्त रयिमस्मे
सुवीरम् ॥ १२ ॥ २

समिधाग्निन्दुवस्यत घृतैर्बोधयतातिथिम् ॥ आस्मिन्हव्या जुहोतन ॥ १ ॥
उदुत्वा विश्वे देवा अग्ने भरन्तु चित्तिभिः ॥ सनो भव शिवस्त्वꣳसुप्रतीको
विभावसुः ॥ २ ॥ प्रेदग्ने ज्योतिष्मान्याहि शिवेभिरर्चिभिष्ट्वम् ॥ बृहद्भि
र्भानुभिर्भासन्माहिꣳसीस्तन्वा प्रजाः ॥ ३ ॥ अक्रन्ददग्निस्स्तनयन्निवद्यौः क्षा

मारेरिहद्वीरुधस्समञ्जन् ॥ सद्योजज्ञानो विहीमिद्धो अख्यदारोदसी भानुना

भात्यन्तः ॥ ४ ॥ प्रप्रायमग्निर्भरतस्य शृण्वे वियत्सूर्यो नरोचते बृहद्भाः ॥ अ

भियः पूरुम्पृतना सुतस्थौ दीदाय दैव्योअतिथिःशिवोनः ॥ ५ ॥ आपोदेवीः

प्रतिगृभ्णीत भस्मैतत्स्योनेकृणुध्वꣳसुरभा उलोके॥ तस्मै नमन्ताञ्जनयस्सुपत्नी

र्मातेवपुत्रम्बिभृताप्स्वेनत् ॥ ६ ॥ अप्स्वग्ने सधिष्ट वसौषधीरनु रुध्यसे ॥ ग

र्भे सञ्जायसे पुनः ॥ ७ ॥ गर्भो अस्यौषधीनाङ्गर्भो वनस्पतीनाम् ॥ गर्भो

विश्वस्य भूतस्याग्ने गर्भो अपामसि ॥ ८ ॥ प्रसद्यभस्मना योनिमपश्च पृथि

वीमग्ने ॥ सꣳसृज्य मातृभिष्ट्वञ्ज्योतिष्मान्पुनरासदः ॥ ९ ॥ पुनरासद्यस

दनमपश्च पृथिवीमग्ने ॥ शेषे मातुर्यथोपस्थेन्तरस्याꣳशिवतमः ॥ १० ॥ पु

नरूर्जा निवर्तस्व पुनरग्न इषायुषा ॥ पुनर्नः पाह्यꣳहसः ॥ ११ ॥ सहरय्या

निर्वर्तस्वाग्ने पिन्वस्वधारय ॥ विश्वपस्न्या विश्वतस्परि ॥ १२ ॥ बोधामे अ
स्यवचसो यविष्ठमꣳहिष्ठस्य प्रभृतस्य स्वधावः ॥ पीयतित्वो अनुत्वो गृणाति
वन्दारुष्टे तन्वꣳवन्दे अग्ने ॥ १३ ॥ सबोधि सूरिर्मघवा वसुपतेवसुदावन् ॥
युयोध्यस्मद्द्वेषाꣳसिविश्वकर्मणे स्वाहा ॥ १४ ॥ पुनस्त्वादित्या रुद्रा वसवस्स
मिन्धताम्पुनर्ब्रह्माणो वसुनीथ यज्ञैः ॥ घृतेन त्वन्तन्वꣳवर्धयस्व सत्यास्सन्तु
यजमानस्य कामास्स्वाहा ॥ १५ ॥ ३

अपेतवीतविचसर्पतातोयेऽत्रस्थ पुराणा येचनूतनाः ॥ अदाद्यमोऽवसानम्पृ
थिव्या अक्रन्निमम्पितरो लोकमस्मै ॥ १ ॥ संज्ञानमसि कामधरणम्मयिते का
मधरणम्भूयात् ॥ अग्नेर्भस्मास्यग्नेः पुरीषमसि ॥ चितस्थ परिचित ऊर्ध्वचि
तःश्रयध्वम् ॥ २ ॥ अयꣳसो अग्निर्यस्मिन्त्सोममिन्द्रस्सुतन्दधेजठरे वावशानः॥

सहस्रियँ॒वाजमत्यन्नसप्तिँ॒ ससवान्त्सन्त्स्तूयसे जातवेदः ॥ ३ ॥ अग्नेयत्तेदि॒
विवर्चः पृथिव्याँय्यदोषधीष्वप्स्वायजत्र ॥ येनान्तरिक्षमुर्वातितन्थ त्वेषस्सभा
नुरर्णवो नृचक्षाः ॥ ४ ॥ अग्ने दिवो अर्णमच्छाजिगास्यच्छा देवाँ२ऊचिषेधि
ष्ण्याये ॥ यारोचने परस्तात्सूर्यस्य याश्चावस्तादुपतिष्ठन्त आपः ॥ ५ ॥ पु
रीष्यासो अग्नयः प्रावणेभिस्सजोषसः ॥ जुषन्ताँय्यज्ञमद्रुहोऽनमीवा इषो महीः ॥६॥
इळामग्नेपुरुदँ॒सँ॒सनिङ्गोश्शश्वत्तमँ॒ हवमानाय साध ॥ स्यान्नस्सूनुस्तनयो
विजावाग्ने सातेसुमतिर्भूत्वस्मे ॥ ७ ॥ अयन्ते योनिर्ऋत्वियो यतोजातो अरोच
थाः ॥ तञ्जानन्नग्न आरोहाथानो वर्धयारयिम् ॥ ८ ॥ चिदसि तया देव
तयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ परिचिदसि तयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ ९ ॥ लो
कम्पृणच्छिद्रम्पृणाथो सीदध्रुवात्वम् ॥ इन्द्राग्नीत्वा बृहस्पतिरस्मिन्योनावसी

षदन् ॥ १० ॥ ताअस्य सूदंदोहसस्सोमंꣳश्रीणान्ति प्रश्नंयः ॥ जन्मंन्देवानाँव्वि
शंस्त्रिष्वारोचने दिवः ॥ ११ ॥ इन्द्रँव्विश्वा अवीवृधन्त्समुद्रव्व्यचसङ्गिरः ॥ रथी
तंमꣳरथीनाँव्वाजांनाꣳसत्पंतिम्पतिम् ॥ १२ ॥ समितꣳसङ्कल्पेथाꣳसम्प्रियौ रो
चिष्णू सुंमनस्यमांनौ ॥ इषमूर्जमभि सँव्वसांनौ ॥ १३ ॥ ॥ सँव्वाम्मनांꣳसि सँ
व्वृता समुंचित्तान्याकंरम् ॥ अग्नेपुरीष्याधिपा भंव त्वन्न इषमूर्जँय्यजंमानाय
धेहि ॥ १४ ॥ अग्ने त्वम्पुंरीष्यो रयिमान्पुंष्टिमाँ२असि ॥ शिवाः कृत्वा दिशस्स
र्वा स्स्वँय्योनिंमिहासंदः ॥ १५ ॥ भवंतन्नस्समंनसौ सचेंतसा अरेपसौ ॥ मायज्ञꣳ
हिꣳसिष्टम्मा यज्ञपंतिञ्जातवेदसौ शिवौभंवतमद्यनंः ॥ १६ ॥ मातेवं पुत्रम्पृथि
वी पुंरीष्यंमग्निꣳस्वेयोनांअभारुखा ॥ ताँव्विश्वैर्देवैर्ऋतुभिस्सँव्विदानः प्रजापंति
र्व्विश्वकंर्मा विमुंञ्चतु ॥ १७ ॥ ४

असुन्वन्तमयजमानमिच्छस्तेनस्येत्यामन्विहि तस्करस्य ॥ अन्यमस्मादि च्छसातइत्यानमो देवि निर्ऋते तुभ्यमस्तु ॥ १ ॥ नमस्सुते निर्ऋते तिग्मते जो यस्मयँविचृता बन्धमेतम् ॥ यमेनत्वँय्यम्या सँविदानोत्तमेनाके अधि रोहयैनम् ॥ २ ॥ यस्यास्ते घोर आसञ्जुहोम्येषाम्बन्धानामवसर्जनाय ॥ या न्त्वाजनो भूमिरिति प्रमन्दते निर्ऋतिन्त्वाहम्परि वेदविश्वतः ॥ ३ ॥ यन्ते देवी निर्ऋतिराबबन्ध पाशङ्ग्रीवास्वविचृत्यम् ॥ तन्ते विष्याम्यायुषो न मध्या दथैतम्पितुमद्धि प्रसूतः ॥ नमो भूत्यै येदञ्चकार ॥ ४ ॥ निवेशनस्सङ्गम नो वसूनाँविश्वा रूपाभिचष्टे शचीभिः ॥ देव इव सविता सत्य धर्मेन्द्रो न तस्थौ समरे पथीनाम् ॥ ५ ॥ सीरा युञ्जन्ति कवयो युगा वितन्वते पृथक् ॥ धीरा देवेषु सुम्नया ॥ ६ ॥ युनक्त सीरा वियुगा तनुध्वङ्कृते योनौ वपतेहबी

जम् ॥ गिरा चंश्रुष्टिस्सभंरा असंन्नो नेदीय इत्सृण्यंः पक्कमेयांत् ॥ ७ ॥ शु
न॑ᳯसुफाला विकृंषन्तु भूमि॑ᳯशुनङ्कीनाशा अभियंन्तु वाहैः ॥ शुनां सीरा ह
विषा तोशंमाना सुपिप्पला ओषंधीः कर्तमस्मे ॥ ८ ॥ घृतेन सीता मधुंनास
मंज्यताँविश्वैर्देवैरनुंमता मरुद्भिः ॥ ऊर्जस्वती पयंसा पिन्वंमानास्मान्त्सीते
पयंसाभ्याववृत्स्व ॥ ९ ॥ लाङ्गंलम्पवीरवत्सुशेवं॑ᳯसोमपित्संरु ॥ तदुद्वपति
गामविंम्प्रफर्व्यंञ्चपीवंरीम्प्रस्थावंद्रथवाहंणम् ॥ १० ॥ कामंङ्कामदुघे धुक्ष्व मि
त्राय वरुंणायच ॥ इन्द्रांयाश्विभ्यांम्पूषणे प्रजाभ्य ओषंधीभ्यः ॥ ११ ॥ वि
मुंच्यध्वमघ्न्यादेवयाना अगंन्मतमंसस्पारमस्य ॥ ज्योतिंरापाम ॥ १२ ॥ स
जूरब्दो अयंवोभिस्सजूरुषा अरुंणीभिः ॥ सजोषंसा अश्विनाद॑ᳯसोभिस्सजूस्सू
रएतंशेन सजूर्वैश्वानर इळंया घृतेन स्वाहां ॥ १३ ॥ ५

या ओषधीः पूर्वा जाता देवेभ्यस्त्रियुगम्पुरा॥ मनैनुबभ्रूणामह ँ शतन्धामा
नि सप्त च॥ १॥ शतँव्वो अम्बधामानि सहस्रमुतवो रुहः॥ अधा शतक्रत्वो
यूयमिमम्मे अगदङ्कृत॥ २॥ ओषधीः प्रति गृभ्णीत पुष्पवतीः प्रसूवरीः॥
अश्वाइव सजित्वरीर्वीरुधः पारयिष्ण्वः॥३॥ ओषधीरिति मातरस्तद्वो देवीरु
पब्रुवे॥ सनेयमश्वङ्गाँव्वास आत्मानन्तव पूरुष॥ ४॥ अश्वत्थेवो निषदनम्पर्णे
वो वसतिष्कृता॥ गोभाजइक्किलासथ यत्सनवथ पूरुषम्॥ ५॥ यत्रौषधीस्सम
ग्मत राजानस्समिता इव॥ विप्रस्स उच्यते भिषग्रक्षो हामीवचातनः॥ ६॥
अश्वावतीँ सोमावतीमूर्जयन्तीमुदोजसम्॥ आवित्सिसर्वा ओषधीरस्मा अरिष्ट
तातये॥ ७॥ उच्छुष्मा ओषधीनाङ्गावो गोष्ठादिवेरते॥ धनँ सनिष्यन्तीना
मात्मानन्तव पूरुष॥ ८॥इष्कृतिर्नामवो माताथो यूयँ स्थ निष्कृतीः॥ सीराः

पतत्रिणीं स्थनयदामयंतिनिष्कृथ ॥ ९ ॥ अति विश्वाः परिष्ठास्स्तेनइव व्रजमं
क्रमुः ॥ ओषंधीः प्राचुच्यवुर्यत्किञ्चं तन्वो रपः ॥ १० ॥ यदिमा वाजयन्नहमोषं
धीर्हस्तं आदधे ॥ आत्मा यक्ष्मंस्य नश्यतिपुरा जीवगृभो यथा ॥ ११ ॥ यस्यौ
षधीःप्रसर्पथाङ्गंमङ्गम्परुंष्परुः ॥ ततो यक्ष्मँव्विबाद्ध्व उग्रो मंध्यमशीरिंव ॥ १२ ॥
साकँय्यंक्ष्मप्रपंत चाषेंण किकिदीविना ॥ साकँव्वातंस्य ध्राज्या साकन्नंश्य निहा
कंया ॥ १३ ॥ अन्यावो अन्यामंवत्वन्यान्यस्या उपावत ॥ तास्सर्वास्सँव्विदाना
इदम्मे प्रावंतावचः ॥ १४ ॥ याः फलिनीर्याअंफला अंपुष्पायाश्चं पुष्पिणीः ॥
बृहस्पतिंप्रसूतास्तानो मुञ्चन्त्वꣳहंसः ॥ १५ ॥ मुञ्चन्तु मा शपथ्यादथो वरु
ण्यादुत ॥ अथो यमस्य पड्वींशात्सर्वंस्माद्देवकिल्बिषात् ॥ १६ ॥ अवयतीस्समं
वदन्त दिव ओषधयस्परिं ॥ यञ्जीवमश्नवामहै नस रिष्याति पूरुंषः ॥ १७ ॥

या ओषधीस्सोमराज्ञीर्बह्वीश्शतविचक्षणाः ॥ तासामसि त्वमुत्तमारङ्कामाय श
ꣳहृदे ॥ १८ ॥ याओषधीस्सोमराज्ञीर्विष्ठिताः पृथिवीमनु ॥ बृहस्पतिप्रसूता अस्यै
सन्दत्त वीर्यम् ॥ १९ ॥ याश्चेदमुपशृण्वन्ति याश्चदूरम्परागताः ॥ सर्वास्सङ्गत्य
वीरुधोऽस्यै सन्दत्तवीर्यम् ॥ २० ॥ नाशयित्री बलासस्यार्शस उपचितामसि ॥
अथो शतस्य यक्ष्माणाम्पाकारोरसि नाशनी ॥ २१ ॥ मावो रिषत्खनिता यस्मै
चाहङ्खनामिवः ॥ द्विपच्चतुष्पदस्माकꣳसर्वमस्त्वनातुरम् ॥ २२ ॥ ओषधयस्सँ
व्वदन्ते सोमेन सह राज्ञा ॥ यस्मै कृणोति ब्राह्मणस्तꣳराजन्पारयामसि ॥ २३ ॥
त्वाङ्गन्धर्वा अखनꣳस्त्वामिन्द्रस्त्वाम्बृहस्पतिः ॥ त्वामोषधे सोमो राजा विद्वा
न्यक्ष्मादमुच्यत ॥ २४ ॥ त्वमुत्तमास्योषधे तववृक्षा उपस्तयः ॥ उपस्तिरस्तु
सोऽस्माकँय्यो अस्माँ२अभिदासति ॥ २५ ॥ ६

मामा हिंसीज्जनिता यः पृथिव्या योवा दिवंसत्यधर्मा व्यानंट् ॥ यश्चा
पश्चन्द्राःप्रथमो जजान कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ १ ॥ अभ्यावर्तस्व पृथि
वि यज्ञेन पयसा सह ॥ वपान्ते अग्निरिषितो अरोहत् ॥ २ ॥ अग्ने यत्ते शु
क्रँय्यच्चन्द्रँय्यत्पूतँय्यच्च यज्ञियम् ॥ तद्देवेभ्यो भरामसि ॥ ३ ॥ इषमूर्जमह
मित आदमृतस्य योनिम्महिषस्य धाराम् ॥ आमा गोषु विशत्वातनूषु जहा
मि सेदिमनिराममीवाम् ॥ ४ ॥ अग्नेतव श्रवोवयो महि भ्राजन्ते अर्चयोविभा
वसो ॥ बृहद्भानो शवसा वाजमुक्थ्यन्दधासि दाशुषे कवे ॥ ५ ॥ पावकव
र्चाश्शुक्रवर्चा अनूनवर्चा उदियर्षि भानुना ॥ पुत्रोमातरा विचरन्नुपावसि पृ
णक्षि रोदसी उभे ॥ ६ ॥ ऊर्जोनपाज्जातवेदस्सुशस्तिभिर्मन्दस्व धीतिभिर्हितः ॥
त्वे इषस्सन्दधुर्भूरि वर्पसश्चित्रोतयो वामजाताः ॥ ७ ॥ इरज्यन्नग्ने प्रथयस्व

जन्तुभिरस्मे रायोअमर्त्य ॥ सर्दर्शतस्य वपुषो विरांजसि पृणाक्षि सानासिङ्क्र
तुम् ॥ ८ ॥ इष्कर्तारमध्वरस्य प्रचेतसङ्क्षयन्तꣳ राधसो महः ॥ रातिंव्वाम
स्यं सुभगांम्महीमिषन्दधासि सानासिꣳरयिम् ॥ ९ ॥ ऋतावानम्महिषंव्विश्व
दर्शतमग्निꣳ सुम्नायदधिरे पुरोजनाः ॥ श्रुत्कर्णꣳसप्रथस्तमन्त्वा गिरा दैव्यम्मा
नुषायुगा ॥ १० ॥ आप्यायस्व समेतुते विश्वतस्सोम वृष्ण्यम् ॥ भवा वा
जस्य सङ्गथे ॥ ११ ॥ सन्तेपयाꣳसि समुयन्तु वाजास्सँव्वृष्ण्यान्यभिमातिषा
हः ॥ आप्यायमानो अमृताय सोम दिविश्रवाꣳस्युत्तमानि धिष्व ॥ १२ ॥
आप्यायस्व मदिन्तम सोमविश्वेभिरꣳशुभिः ॥ भवानस्सप्रथस्तमस्सखावृधे ॥
१३ ॥ आते वत्सो मनो यमत्परमाच्चित्सधस्थात् ॥ अग्नेत्वाङ्कामया गिरा ॥
१४ ॥ तुभ्यन्ता अङ्गिरस्तमविश्वास्सुक्षितयः पृथक् ॥ अग्नेकामाय येमिरे ॥

१५ ॥ अग्निः प्रियेषु धामंसुकामों भूतस्य भव्यंस्य ॥ सम्राळेकोविराजति ॥
१६ ॥ ७ ॥ हरिःॐ

ईशानोऽष्टादश ॥ १८ ॥ दि्वस्परिद्वादश ॥ १२ ॥ सामिधाग्निम्पञ्चदश ॥ १५ ॥
अपेतसप्तदश ॥ १७ ॥ असुन्वन्तन्त्रयोदश ॥ १३ ॥ याओषधीःपञ्चविंशतिः ॥
२५ ॥ मामाषोळश ॥ १६ ॥ सप्तानुवाकेषुषोळशोत्तरशतम् ॥ ११६ ॥ इतिशुक्ल
यजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेत्रयोदशोऽध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिःॐ ॥ मयिं गृह्णाम्यग्रें अग्निᳪंरायस्पोषाय सुप्रजास्त्वायं सुवीर्याय ॥
मामु देवतांस्सचन्ताम् ॥ १ ॥ अपाम्पृष्ठमंसि योनिंरग्नेस्संमुद्रमभितः पिन्वं
मानम् ॥ वर्धमानो महाँ२आच पुष्कंरे दिवोमात्रंया वरिम्णा प्रथस्व ॥ २ ॥
ब्रह्मं जज्ञानम्प्रंथमम्पुरस्ताद्विसींमतस्सुरुचों वेन आंवः ॥ सबुध्न्यां उपमा अं

स्य विष्ठास्सतश्चयोनिमसंतश्चविवंः ॥ ३ ॥ हिरण्यगर्भस्समवर्तताग्रे भूतस्यं जा
तः पतिरेक आसीत् ॥ सदा धारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्मै देवायं हविषां विधे
म ॥ ४ ॥ द्रप्सश्चस्कन्द पृथिवीमनुद्यामिमञ्च योनिमनु यश्च पूर्वंः ॥ समा
नँय्योनिमनुं सञ्चरंन्तन्द्रप्सञ्जुंहोम्यनुं सप्त होत्राः ॥ ५ ॥ नमोऽस्तु सर्पेभ्यो
येकेचं पृथिवीमनुं ॥ येअन्तरिक्षेये दिवि तेभ्यंस्सर्पेभ्यो नमः ॥ ६ ॥ याइषं
वो यातु धानांनाँय्येवा वनस्पतीँरनुं ॥ येवांवटेषु शेरंते तेभ्यंस्सर्पेभ्यो नमः ॥
७ ॥ येवामी रोचने दिवो येवा सूर्यस्य रश्मिषुं ॥ येषांमप्सु सदंस्कृतन्तेभ्यं
स्सर्पेभ्यो नमः ॥ ८ ॥ कृणुष्व पाजः प्रसितिन्नपृथ्वीय्याहि राजेवाम वाँरइभे
न ॥ तृष्वीमनु प्रसितिन्द्रूणानोऽस्तांसिविध्यं रक्षसस्तापिष्ठैः ॥ ९ ॥ तवंभ्र
मास आशु यापतन्त्यनु स्पृशधृषता शोशुचानः ॥ तपूंङ्ष्यग्ने जुह्वा पतङ्गान

सन्दितो विसृज विष्वगुल्काः ॥ १० ॥ प्रतिस्पशो विसृजतूर्णितमो भवा पा
युर्विशो अस्या अदब्धः ॥ योनो दूरे अघशंसोयो अन्त्यग्ने माकिष्टे व्यथिरा
दधर्षीत् ॥ ११ ॥ उदग्ने तिष्ठ प्रत्यातनुष्वन्यमित्राँ२ओषतात्तिग्महेते ॥ योनो
अरातिंसमिधानचक्रे नीचा तन्धक्ष्यतसन्नशुष्कम् ॥ १२ ॥ ऊर्ध्वो भव प्रति
विध्याध्यस्मदाविष्कृणुष्व दैव्यान्यग्ने ॥ अवस्थिरा तनुहि यातुजूनाञ्जामिमजा
मिम्प्रमृणीहिशत्रून् ॥ १३ ॥ अग्नेष्ट्वातेजसा सादयामि ॥ अग्निर्मूर्धा दिवःककु
त्पतिः पृथिव्याअयम् ॥ अपारेतांसिजिन्वति ॥ इन्द्रस्यत्वौजसा सादया
मि ॥ १४ ॥ भुवो यज्ञस्य रजसश्चनेता यत्रानियुद्भिस्सचसे शिवाभिः ॥ दि
वि मूर्धानन्दाधिषे स्वर्षाञ्जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहम् ॥ १५ ॥ १

ध्रुवासि धरुणास्तृता विश्वकर्मणा ॥ मात्वा समुद्र उद्वधीन्मासुपर्णोऽव्यथ

माना पृथिवीन्दृंꣳह ॥ १ ॥ प्रजापतिष्ट्वा सादयत्वपाम्पृष्ठे समुद्रस्येमन् ॥ व्य
चस्वतीम्प्रथस्वतीम्प्रथस्व पृथिव्यसि ॥ २ ॥ भूरसि भूमिरस्यदितिरसि वि
श्वधाया विश्वस्य भुवनस्य धर्त्री ॥ पृथिवीय्यच्छ पृथिवीन्दृंꣳह पृथिवीम्माहि
ꣳसीः ॥ ३ ॥ विश्वस्मै प्राणायापानाय व्यानायोदानाय प्रतिष्ठायै चरित्राय ॥
अग्निष्ट्वाभिपातु मह्या स्वस्त्याच्छर्दिषा शन्तमेनतया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासी
द ॥ ४ ॥ काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती परुषः परुषस्परि ॥ एवानो दूर्वे प्रतनु
सहस्रेण शतेनच ॥ ५ ॥ याशतेन प्रतनोषि सहस्रेण विरोहसि ॥ तस्यास्ते
देवीष्टके विधेमहविषावयम् ॥ ६ ॥ यास्ते अग्ने सूर्ये रुचो दिवमातन्वन्तिरश्मि
भिः ॥ ताभिर्नो अद्यसर्वाभी रुचे जनाय नस्कृधि ॥ ७ ॥ यावो देवास्सूर्ये
रुचोगोष्वश्वेषु यारुचः ॥ इन्द्राग्नी ताभिस्सर्वाभी रुचन्नोधत्तबृहस्पते ॥ ८ ॥

विराड्ज्योतिरधारयत्स्वराड्ज्योतिरधारयत् ॥ प्रजापतिष्ट्वा सादयतु पृष्ठेपृ
थिव्या ज्योतिष्मतीम् ॥ ९ ॥ विश्वस्मै प्राणायापानाय व्यानाय विश्वञ्ज्यो
तिर्यच्छ ॥ अग्निष्टेधिपतिस्तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ १० ॥ मधुश्च
माधवश्च वासन्तिका ऋतू अग्नेरन्तःश्लेषोऽसि ॥ कल्पेतान्द्यावापृथिवी कल्प
न्तामाप ओषधयःकल्पन्तामग्नयःपृथङ्ममज्यैष्ठ्याय सव्रताः ॥ येअग्नयस्समं
नसोऽन्तरा द्यावापृथिवी इमे ॥ वासन्तिका ऋतू अभिकल्पमाना इन्द्रमिवदे
वा अभिसँविशन्तु तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ ११ ॥ अषाढ्ळासि
सहमाना सहस्वारातीस्सहस्व पृतनायतः ॥ सहस्रवीर्यासि सामाजिन्व ॥ १२ ॥
सहस्वेमा अभिमातीस्सहस्व पृतनायतः ॥ सहस्व सर्वस्पाप्मानꣳ सहमाना
स्योषधे ॥ १३ ॥ २

मधु वाता ऋतायते मधुक्षरन्ति सिन्धवः ॥ माध्वीर्नस्सन्त्वोषधीः ॥ १ ॥
मधुनक्तमुतोषसो मधुमत्पार्थिवꣳरजः ॥ मधुद्यौरस्तु नःपिता ॥ २ ॥ मधु
मान्नो वनस्पतिर्मधुमाँ२अस्तु सूर्यः ॥ माध्वीर्गावो भवन्तुनः ॥ ३ ॥ अपा
ङ्म्भन्त्सीदमात्वा सूर्योऽभिताप्सीन्माग्निर्वैश्वानरः ॥ अच्छिन्नपत्राः प्रजाअनु
वी क्षस्वानुत्वा दिव्या वृष्टिस्सचताम् ॥ ४ ॥ त्रीन्त्समुद्रान्त्समसृपत्स्वर्गानपा
म्पतिर्वृषभ इष्टकानाम् ॥ पुरीषँव्वसानस्सुकृतस्य लोके तत्र गच्छ यत्रपूर्वेपरे
ताः ॥ ५ ॥ महीद्यौः पृथिवीचन इमँय्यज्ञम्मिमिक्षताम् ॥ पिपृतान्नो भरी
मभिः ॥ ६ ॥ विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो व्रतानि पस्पशे ॥ इन्द्रस्य युज्य
स्सखा ॥ ७ ॥ ध्रुवासि धरुणेतोजज्ञे प्रथममेभ्यो योनिभ्यो अधिजातवेदाः ॥
सगायत्र्या त्रिष्टुभानुष्टुभाच देवेभ्यो हव्यँव्वहतु प्रजानन् ॥ ८ ॥ इषेरायेर

मस्व सहसे द्युम्न ऊर्जे अपत्याय ॥ सम्राळसि स्वराळसि सारस्वतौ त्वोत्सौ प्रावताम् ॥ ९ ॥ अग्ने युक्ष्वाहि ये तवाश्वासो देवसाधवः ॥ अरँव्वहन्ति म न्यवे ॥ १० ॥ युक्ष्वाहि देवहूतमाँ२ अश्वाँ२अग्ने रथीरिव ॥ निहोता पूर्व्य स्सदः ॥ ११ ॥ ३

सम्यक्स्रवन्ति सरितो नधेना अन्तर्हृदा मनसा पूयमानाः ॥ घृतस्य धारा अभि चाकशीमि हिरण्ययो वेतसो मध्ये अग्नेः ॥ १ ॥ ऋचेत्वा रुचेत्वा भासेत्वाज्योतिषेत्वा ॥ अभूदिदँव्विश्वस्य भुवनस्य वाजिनमग्नेर्वैश्वानरस्यच ॥ २ ॥ अग्निर्ज्योतिषा ज्योतिष्मान्रुक्मो वर्चसा वर्चस्वान् ॥ सहस्रदा असि सहस्रायत्वा ॥ ३ ॥ आदित्यङ्गर्भम्पयसा समङ्धिसहस्रस्य प्रतिमाँव्विश्वरूपम् ॥ परिवृङ्धि हरसामाभिमँस्थाश्शतायुषङ्कृणुहि चीयमानः ॥ ४ ॥ वाते

स्यजूतिंव्वरुणस्य नाभिमश्वंञ्जज्ञानꣳसरिरस्य मध्ये ॥ शिशुन्नदीनाꣳहरिमद्रिबु
ध्नमग्ने माहिꣳसीःपरमे व्व्योमन् ॥ ५ ॥ अजस्त्रमिन्दुमरुषम्भुरण्युमग्निमीळे पू
र्वचित्तिन्नमोभिः ॥ सपर्वभिर्ऋतुशःकल्पमानो गाम्माहिꣳसीरदितिंव्विराजम् ॥
६ ॥ वरूत्रीन्त्वष्टुर्वरुणस्य नाभिमविंञ्जज्ञानाꣳरजसःपरस्मात् ॥ महीꣳसाहस्त्री
मसुरस्य मायामग्ने माहिꣳसीः परमे व्व्योमन् ॥ ७ ॥ यो अग्निरग्नेरध्यजायत
शोकात्पृथिव्या उतवा दिवस्परि ॥ येनप्रजा विश्वकर्मा जजान तमग्ने हेळःप
रिते वृणक्तु ॥ ८ ॥ चित्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ॥
आप्राद्यावापृथिवी अन्तरिक्षꣳसूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥ ९ ॥ ४

इमम्माहिꣳसीर्द्विपादम्पशुꣳ सहस्राक्ष मेधाय चीयमानः ॥ मयुम्पशुम्मे
धमग्ने जुषस्वतेन चिन्वानस्तन्वो निषीद ॥ मयुन्ते शुगृच्छतु यन्द्विष्मस्तन्ते

शुग्ग्च्छतु ॥ १ ॥ इमम्माहिं॑ꣳसीरेकं शफम्पशुङ्कनिक्रदँव्वाजिनँव्वाजिनेषु ॥ गौरमारण्यमनुते दिशामितेन चिन्वानस्तन्वो निषीद ॥ गौरन्ते शुग्ग्च्छतु य न्द्विष्मस्तन्ते शुग्ग्च्छतु ॥ २ ॥ इमꣳसाहस्रꣳ शतधारमुत्सँव्व्यच्यमानꣳ सरिरस्य मध्ये ॥ घृतन्दुहानामदितिञ्जनायाग्ने माहिꣳसीः परमे व्योमन् ॥ गवयमारण्यमनुते दिशामितेन चिन्वानस्तन्वो निषीद ॥ गवयन्ते शुग्ग्च्छतु य न्द्विष्मस्तन्ते शुग्ग्च्छतु ॥ ३ ॥ इममूर्णायुँव्वरुणस्य नाभिन्त्वचम्पशूनान्द्विपदाञ्चतुष्पदाम् ॥ त्वष्टुः प्रजानाम्प्रथमञ्जनित्रमग्ने माहिꣳसीः परमे व्योमन् ॥ उष्ट्रमारण्यमनुते दिशामितेन चिन्वानस्तन्वो निषीद ॥ उष्ट्रन्ते शुग्ग्च्छतु य न्द्विष्मस्तन्ते शुग्ग्च्छतु ॥ ४ ॥ अजो ह्यग्नेरजनिष्टशोकात्सो अपश्यज्जनितारमग्रे ॥ तेनदेवादेवतामग्रमायꣳस्तेन रोहमायन्नुप मेध्यासः ॥ शरभमारण्य

मनुते दिशामितेनं चिन्वानस्तन्वो निषीद ॥ शरभन्ते शुगृच्छतु य. .न्त
न्ते शुगृच्छनु ॥ ५ ॥ त्वँय्यंविष्ठ दाशुषो नॄँःपांहि शृणुधी गिरंः ॥ रक्षांतो
कमुतत्मनां ॥ ६ ॥ ५

अपान्त्वेमंन्त्सादयाम्यपान्त्वोद्मंन्त्सादयाम्यपान्त्वा भस्मंन्त्सादयामि ॥ अपान्त्वा ज्योतिंषि सादयाम्यपान्त्वायंने सादयामि ॥ अर्णवेत्वा सदंने सादयामि समुद्रेत्वा सदंने सादयामि सरिरेत्वा सदंने सादयामि ॥ अपान्त्वा क्षयेंसादयाम्यपान्त्वा सधिंषि सादयामि ॥ अपान्त्वा सदंने सादयाम्यपान्त्वां सधस्थें सादयाम्यपान्त्वा योनौं सादयामि ॥ अपान्त्वापुरींषेसादयाम्यपान्त्वापाथंसिसादयामि ॥ गायत्रेणंत्वाच्छन्दंसासादयामित्रैष्टुंभेनत्वाच्छन्दंसासादयामि जागंतेनत्वा च्छन्दंसा सादयामि ॥ आनुंष्टुभेनत्वा च्छन्दंसा सादयामि पाङ्क्तेनत्वा च्छ

न्दंसा सादयामिं ॥१॥ ६

अयम्पुरो भुवस्तस्यं प्राणो भौवायनो वंसन्तः प्रांणायनः॥ गायत्री वांसन्ती ॥ १ ॥ गायत्र्यै गांयत्रङ्गांयत्रादुंपा॒ᳪशुरुंपा॒ᳪशोस्त्रिवृत्त्रिवृतों रथन्तरम् ॥ वसिष्ठऋषिः प्रजापंतिगृहीतया त्वयां प्राणङ्गृह्णामि प्रजाभ्यंः ॥ २ ॥ अयन्दंक्षिणा विश्वकंर्मा तस्य मनों वैश्वकर्मणम् ॥ ग्रीष्मो मांनसस्त्रिष्टुप्ग्रैष्मी ॥ ३ ॥ त्रिष्टुभंस्स्वार॒ᳪस्वारादंन्तर्यामोन्तर्यामात्पंञ्चदशः पंञ्चदशाद्बृहत् ॥ भरद्वांजऋषिंः प्रजापंतिगृहीतया त्वया मनोंगृह्णामि प्रजाभ्यंः ॥ ४ ॥ अयम्पश्चाद्विश्वव्यंचास्तस्यचक्षुर्वैश्वव्यचसम् ॥ वर्षाश्चां क्षुष्यो जगंती वार्षी ॥ ५ ॥ जगंत्याऋक्संममृक्संमाच्छुक्रश्शुक्रात्संप्तदशस्संप्तदशाद्वैरूपम् ॥ जमदंग्निर्ऋषिंः प्रजापंतिगृहीतया त्वया चक्षुर्गृह्णामि प्रजाभ्यंः ॥ ६ ॥ इदमुत्तरात्स्वस्तस्य श्रोत्र॒ᳪसौवम् ॥ शरच्छ्रौत्र्यंनु

ष्टुप्छारदी ॥ ७ ॥ अनुष्टुभं ऐळमैळान्मन्थी मन्थिनं एकविꣳश एकविꣳशाद्वैरा जम् ॥ विश्वामित्रऋषिः प्रजापतिगृहीतया त्वया श्रोत्रङ्गृह्णामि प्रजाभ्यः ॥ ८ ॥ इयमुपरि मतिस्तस्यै वाङ्मात्या ॥ हेमन्तो वाच्यः पङ्क्तिर्हैमन्ती ॥ ९ ॥ पङ्क्त्यै निधनंवन्निधनंवत आग्रयण आग्रयणात्त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौ त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशाभ्याꣳ शाक्वररैवते ॥ विश्वकर्मऋषिः प्रजापतिगृहीतया त्वया वाचङ्गृह्णामि प्रजाभ्यः ॥ लोकम्पृणताअस्येन्द्रँविश्वाः ॥ १० ॥ ७ ॥ हरिः ॐ

मयिगृह्णामिपञ्चदश ॥ १५ ॥ ध्रुवासित्रयोदश ॥ १३ ॥ मधुवाताएकादश ॥ ११ ॥ सम्यवस्त्रवन्तिनव ॥ ९ ॥ इमम्माषट् ॥ ६ ॥ अपान्त्वेक ॥ १ ॥ अयम्पुरोदश ॥ १० ॥ सप्तानुवाकेषुपञ्चषष्टिः ॥ ६५ ॥ इति शुक्लयजुर्वेदकाण्व सँहितापाठे चतुर्दशोऽध्यायः ॥ हरिः ॐ

हरिः ॐ ॥ ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिर्ध्रुवासि ध्रुवँय्योनिमासीद साधुया ॥ उख्यं
स्य केतुम्प्रथमञ्जुषाणाश्विनाध्वर्यू सादयतामिह त्वा ॥ १ ॥ कुलायिनी घृत
वती पुरन्धिस्स्योनेसीद सदने पृथिव्याः ॥ अभित्वा रुद्रा वसवो गृणन्त्विमा
ब्रह्मपीपिहि सौभगायाश्विनाध्वर्यूसादयतामिह त्वा ॥ २ ॥ स्वैर्दक्षैर्दक्षपितेह
सीद देवानाꣳसुम्ने बृहते रणाय ॥ पितेवैधि सूनव आसुशेवा स्वावेशा तन्वा
सँविशस्वाश्विनाध्वर्यू सादयतामिह त्वा ॥ ३ ॥ पृथिव्याःपुरीषमस्यप्सोना
मतान्त्वा विश्वे अभिगृणन्तु देवाः ॥ स्तोमपृष्ठा घृतवतीह सीद प्रजावदस्मे
द्रविणायजस्वाश्विनाध्वर्यू सादयतामिहत्वा ॥ ४ ॥ अदित्यास्त्वा पृष्ठेसादया
म्यन्तरिक्षस्य धर्त्रीँविष्टम्भनीन्दिशामाधिपत्नीम्भुवनानाम् ॥ ऊर्मिर्द्रप्सो अपा
मसि विश्वकर्मातऋषिरश्विनाध्वर्यू सादयतामिहत्वा ॥ शुक्रश्च शुचिश्चग्रैष्मा

ऋतू अग्नेरन्तः श्लेषोऽसि ॥ कल्पेतान्द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप ओषधयः कल्पन्तामग्नयः पृथङ्मम ज्यैष्ठ्याय सव्रताः ॥ येअग्नयस्समनसोऽन्तरा द्यावापृथिवी इमे ॥ ग्रैष्मावृतू अभिकल्पमाना इन्द्रमिव देवा अभिसँविशन्तु तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवे सीदतम् ॥ ५ ॥ १ ॥

सजूरृतुभिस्सजूर्विधाभिस्सजूर्देवैस्सजूर्देवैर्वयोनाधैः ॥ अग्नयेत्वा वैश्वानराय।श्विनाध्वर्यू सादयतामिहत्वा ॥ सजूरृतुभिस्सजूर्विधाभिस्सजूर्वसुभिस्सजूर्देवैर्वयोनाधैः ॥ अग्नयेत्वा वैश्वानराया।श्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्वा ॥ सजूरृतुभिस्सजूर्विधाभिस्सजू रुद्रैस्सजूर्देवैर्वयोनाधैः ॥ अग्नयेत्वा वैश्वानराया।श्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्वा ॥ सजूरृतुभिस्सजूर्विधाभिस्सजूरादित्यैस्सजूर्देवैर्वयोनाधैः ॥ अग्नयेत्वा वैश्वानराया।श्विनाध्वर्यू सादयतामिहत्वा ॥ सजूरृतुभि

स्सजूर्विधाभिस्सजूर्विश्वैर्देवैस्सजूर्देवैर्वयोनाधैः ॥ अग्नयेत्वा वैश्वानरायाश्विना
ध्वर्यू सादयतामिहत्वा ॥ १ ॥ प्राणम्मे पाह्यपानम्मे पाहि व्यानम्मे पाहि ॥
चक्षुर्म उर्व्याविभाहि श्रोत्रम्मे श्लोकय ॥ २ ॥ अपः पिन्वौषधीर्जिन्व द्विपाद
वचतुष्पात्पाहि ॥ दिवो वृष्टिमेरया ॥ ३ ॥ २ ॥

मूर्धा वयः प्रजापतिश्छन्दः क्षत्रँवयो मयन्दञ्छन्दः ॥ विष्टम्भो वयोऽधि प
तिश्छन्दो विश्वकर्मावयः परमेष्ठीच्छन्दः ॥ १ ॥ बस्तोवयो विवलञ्छन्दो वृष्णि
र्वयो विशालञ्छन्दः ॥ पुरुषो वयस्तन्द्रञ्छन्दो व्याघ्रोवयोनाधृष्टञ्छन्दः ॥ २ ॥
सिँहो वयश्छदिश्छन्दः पष्ठवाड्वयो बृहतीच्छन्दः ॥ उक्षावयः ककुप्छन्दऋ
षभो वयस्सतो बृहतीच्छन्दः ॥ ३ ॥ अनड्वान्वयः पङ्क्तिश्छन्दो धेनुर्वयो
जगतीच्छन्दः ॥ त्र्यविर्वयस्त्रिष्टुप्छन्दो दित्यवाड्वयोविराट्छन्दः ॥ ४ ॥ पञ्चा

विर्वयो गायत्रीच्छन्दस्त्रिवत्सो वयं उष्णिक् छन्दः ॥ तुर्यवाड्वयोऽनुष्टुप्छन्दो लोकम्पृणता अस्येन्द्रँ विश्वाः ॥ ५ ॥ ३ ॥

इन्द्राग्नी अव्यथमानामिष्टकान्दृँहतँय्युवम् ॥ पृष्ठेन द्यावापृथिवी अन्तरिक्षञ्चविबाधसे ॥ १ ॥ विश्वकर्मात्वा सादयत्वन्तरिक्षस्य पृष्ठे व्यचस्वतीम्प्रथस्वतीम् ॥ अन्तरिक्षँय्यच्छान्तरिक्षन्दृँहान्तरिक्षम्मा हिँसीः ॥ विश्वस्मै प्राणायापानाय व्यानायोदानाय प्रतिष्ठायै चरित्राय ॥ वायुष्ट्वाभिपातु मह्या स्वस्त्या च्छर्दिषा शन्तमेन तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ २ ॥ राज्ञ्यसिप्राची दिग्विराळसि दक्षिणादिक्सम्राळसि प्रतीची दिक्स्वराळस्युदीची दिगधिपत्न्यसि बृहतीदिक् ॥ विश्वकर्मात्वा सादयत्वन्तरिक्षस्य पृष्ठे ज्योतिष्मतीम् ॥ विश्वस्मै प्राणायापानाय व्यानाय विश्वञ्ज्योतिर्यच्छ ॥ वायुष्टेऽधिपतिस्तयादेव

तंयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ नभश्च नभस्यश्च वार्षिका ऋतू अग्नेरन्तः श्लेषोऽसि ॥ कल्पेतान्द्यावापृथिवीकल्पन्तामापओषधयः कल्पन्तामग्नयःपृथङ्ममज्यैष्ठ्याय सव्रताः ॥ येअग्नयस्समनसोऽन्तरा द्यावापृथिवी इमे ॥ वार्षिका ऋतू अभिकल्पमाना इन्द्रमिवदेवा अभिसँविशन्तुतया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ इषश्चोर्जश्च शारदा ऋतूअग्नेरन्तःश्लेषोऽसि ॥ कल्पेतान्द्यावापृथिवी कल्पन्तामापओषधयः कल्पन्तामग्नयःपृथङ्ममज्यैष्ठ्याय सव्रताः ॥ येअग्नयस्समनसोऽन्तराद्यावापृथिवी इमे ॥ शारदा ऋतू अभिकल्पमाना इन्द्रमिव देवा अभिसँविशन्तु तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवे सीदतम् ॥ ३ ॥ ४

आयुर्मेपाहिप्राणम्मेपाह्यपानम्मेपाहिव्यानम्मेपाहि॥ चक्षुर्मेपाहि श्रोत्रम्मेपाहि वाचम्मेपिन्वमनोमेजिन्वात्मानम्मेपाहिज्योतिर्मेयच्छ ॥ १ ॥ माच्छन्दः प्रमाच्छ

न्दः प्रतिमाच्छन्दो अस्त्री वयश्छन्दः ॥ पङ्क्तिश्छन्दउष्णिक्छन्दः ॥ २ ॥ बृहतीच्छन्दोऽनुष्टुप्छन्दो विराट्छन्दो गायत्रीच्छन्दः ॥ त्रिष्टुप्छन्दो जगतीच्छन्दः ॥ ३ ॥ पृथिवीच्छन्दोऽन्तरिक्षञ्छन्दो द्यौश्छन्दस्समाश्छन्दः ॥ नक्षत्राणिच्छन्दो वाक्छन्दः ॥ ४ ॥ मनश्छन्दः कृषिश्छन्दो हिरण्यञ्छन्दो गौश्छन्दः ॥ अजाच्छन्दोऽश्वश्छन्दः ॥ ५ ॥ अग्निर्देवता वातोदेवता सूर्योदेवता चन्द्रमादेवता ॥ वसवोदेवता रुद्रादेवता ॥ आदित्या देवता मरुतोदेवता विश्वेदेवादेवता बृहस्पतिर्देवता ॥ इन्द्रोदेवता वरुणोदेवता ॥ ६ ॥ ५

मूर्धासि राड्ध्रुवासि धरुणा धर्त्र्यसिधरणी ॥ आयुषेत्वा वर्चसेत्वा कृष्यैत्वा क्षेमायत्वा ॥ १ ॥ यन्त्रीराड्यन्त्र्यसि यमनी ध्रुवासि धरित्री ॥ इषेत्वोर्जेत्वा रय्यैत्वा पोषायत्वा ॥ लोकम्पृणता अस्येन्द्रंविश्वाः ॥ २ ॥ ६

आशुस्त्रिवृद्भान्तः पञ्चदशोव्योमा सप्तदशो धरुणं एकविꣳशः प्रतूर्तिरष्टाद
शः ॥ तपो नवदशोऽभीवर्तस्सं विꣳशो वर्चो द्वाविꣳशस्सम्भरणस्त्रयोविꣳशो
योनिश्चतुर्विꣳशः ॥ १ ॥ गर्भाः पञ्चविꣳश ओजस्त्रिणवः क्रतुरेकत्रिꣳशः प्रति
ष्ठात्रयस्त्रिꣳशो ब्रध्नस्यं विष्टपञ्चतुस्त्रिꣳशः ॥ नाकःषट्त्रिꣳशो विवर्तोऽष्टाचत्वारि
ꣳशो धर्त्रञ्चतुष्टोमः ॥ २ ॥ ७

अग्नेर्भागोऽसि दीक्षाया आधिपत्यम्ब्रह्मस्पृतन्त्रिवृत्स्तोमः ॥ इन्द्रस्य भा
गोऽसि विष्णोराधिपत्यङ्क्षत्रꣳस्पृतम्पञ्चदशस्तोमः ॥ १ ॥ नृचक्षसाम्भागोऽ
सि धातुराधिपत्यञ्जनित्रꣳस्पृतꣳसप्तदशस्तोमः ॥ मित्रस्य भागोऽसि वरुणस्या
धिपत्यन्दिवो वृष्टिर्वातस्पृत एकविꣳशस्तोमः ॥ २ ॥ वसूनाम्भागोऽसि रुद्रा
णामाधिपत्यञ्चतुष्पात्स्पृतञ्चतुर्विꣳशस्तोमः ॥ आदित्यानाम्भागोऽसि मरुता

माधिपत्यङ्गर्भास्पृताः पञ्चविꣳशस्तोमः ॥ ३ ॥ अदित्यैर्भागोऽसि पूष्ण आधि
पत्यमोजस्पृतन्त्रिणवस्तोमः ॥ देवस्य सवितुर्भागोऽसि बृहस्पतेराधिपत्यꣳ स
मीचीर्दिशस्पृताश्चतुष्टोमस्तोमः ॥ ४ ॥ यवानाम्भागोऽस्ययवानामाधिपत्यम्प्र
जास्पृताश्चतुश्चत्वारिꣳशस्तोमः ॥ ऋभूणाम्भागोऽसि विश्वेषान्देवानामाधिप
त्यम्भूतꣳस्पृतन्त्रयस्त्रिꣳशस्तोमः ॥ सहश्च सहस्यश्च हैमन्तिका ऋतूअग्नेरन्तः
श्लेषोऽसि ॥ कल्पेतान्द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप ओषधयः कल्पन्तामग्नयः पृ
थङ्मम ज्यैष्ठ्याय सव्रताः ॥ ये अग्नयस्समनसोऽन्तरा द्यावापृथिवी इमे ॥ हैम
न्तिका ऋतू अभिकल्पमाना इन्द्रमिव देवा अभिसँविशन्तु तया देवतयाङ्गि
रस्वद्ध्रुवे सीदतम् ॥ ५ ॥ ८

एकयास्तुवत प्रजाअधीयन्त प्रजापतिरधिपतिरासीत्तिसृभिरस्तुवत ब्रह्मासृ

ज्यत ब्रह्मणस्पतिरधिपतिरासीत् ॥ पञ्चभिरस्तुवत भूतान्यसृज्यन्त भूताना
म्पतिरधिपतिरासीत्सप्तभिरस्तुवत सप्तऋषयोऽसृज्यन्त धाताधिपतिरासीत् ॥ १ ॥
नवभिरस्तुवत पितरोऽसृज्यन्तादितिरधिपत्न्यासीदेकादशभिरस्तुवत ऋतवोऽसृ
ज्यन्तार्त्तवा अधिपतय आसन् ॥ त्रयोदशभिरस्तुवत मासा असृज्यन्त सँव्व
त्सरोऽधिपतिरासीत्पञ्चदशभिरस्तुवत क्षत्रमसृज्यतेन्द्रोऽधिपतिरासीत् ॥ २ ॥ स
प्तदशभिरस्तुवत ग्राम्याः पशवोऽसृज्यन्त बृहस्पतिरधिपतिरासीन्नवदशभिरस्तु
वत शूद्रार्यौ असृज्येतामहोरात्रे अधिपती आस्ताम् ॥ एकविꣳशत्यास्तुवतैक
शफाः पशवोऽसृज्यन्त वरुणोऽधिपतिरासीत्त्रयोविꣳशत्यास्तुवत क्षुद्राः पशवोऽसृ
ज्यन्त पूषाधिपतिरासीत् ॥ ३ ॥ पञ्चविꣳशत्यास्तुवतारण्याः पशवोऽसृज्यन्त
वायुरधिपतिरासीत्सप्तविꣳशत्यास्तुवत द्यावापृथिवी व्यैताँव्वसवो रुद्रा आदित्या

अनुव्यायꣳस्त एवाधिपतयआसन् ॥ नवविꣳशत्यास्तुवत वनस्पतयोऽसृज्यन्त सोमोऽधिपतिरासीदेकत्रिꣳशतास्तुवत प्रजाअसृज्यन्त यवाश्चाय वाश्चाधिपतय आसन् ॥ त्रयस्त्रिꣳशतास्तुवत भूतान्यशाम्यन्प्रजापतिः परमेष्ठ्यधिपतिरासी त् ॥ लोकम्पृणता अस्येन्द्रँविश्वाः ॥ ४ ॥ ९ ॥ हरिःॐ

ध्रुवाक्षितिःपञ्च ॥ ५ ॥ सजूर्ऋतुभिस्तिस्रः ॥ ३ ॥ मूर्धावयःपञ्च ॥ ५ ॥ इ न्द्राग्नीतिस्रः ॥ ३ ॥ आयुर्मेषट् ॥ ६ ॥ मूर्धासिद्वे ॥ २ ॥ आशुश्च ॥ २ ॥ अग्ने भर्गःपञ्च ॥ ५ ॥ एकयाचतस्रः ॥ ४ ॥ नवानुवाकेषुपञ्चत्रिꣳशत् ॥ ३५ ॥ इ तिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेपञ्चदशोऽध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिः ॐ ॥ अग्ने जातान्प्रणुदानस्सपत्नान्प्रत्यजाताञ्जातवेदोनुदस्व ॥ अ धिनो ब्रूहि सुमना अहेळꣳस्तवस्यामशर्मꣳस्त्रिवरूथ उद्भौ ॥ १ ॥ सहसा जा

तान्प्रणुदानस्सपत्नान्प्रत्यजातान्नुदजातवेदः ॥ आधिनो ब्रूहिसुमनस्यमानो वय
ँस्याम प्रणुदानस्सपत्नान् ॥ षोळशी स्तोम ओजो द्रविणञ्चतुश्चत्वारिँशस्तो
मोवर्चोद्रविणम्॥ २ ॥ अग्नेः पुरीषमस्यप्सोना मतान्त्वा विश्वे अभिगृणन्तुदेवाः॥
स्तोम पृष्ठा घृतवती हसीद प्रजावदस्मे द्रविणायजस्व ॥ ३ ॥ एवश्छन्दो वरि
वश्छन्दश्शम्भूश्छन्दः परिभूश्छन्दः ॥ आच्छच्छन्दो मनश्छन्दो व्यचश्छन्दः
॥ ४ ॥ सिन्धुश्छन्दस्समुद्रश्छन्दस्सरिरञ्छन्दः ॥ ककुप् छन्दस्त्रि ककुप् छन्दः
काव्यञ्छन्दो अङ्कुपञ्छन्दः ॥ ५ ॥ अक्षरपङ्क्तिश्छन्दः पदपङ्क्तिश्छन्दो विष्टा
रपङ्क्तिश्छन्दः क्षुरोभ्रजश्छन्दः ॥ आच्छच्छन्दःप्रच्छच्छन्दःसँयच्छन्दो वियच्छ
न्दः ॥ ६ ॥ बृहच्छन्दो रथन्तरञ्छन्दो निकायश्छन्दो विवधश्छन्दः ॥ गिरश्छ
न्दोभ्रजश्छन्दस्सँस्तुप् च्छन्दोऽनुष्टुप् छन्दः ॥७॥ एवश्छन्दो वरिवश्छन्दो

वयश्छन्दो वयस्कृच्छन्दः ॥ विष्पर्धाश्छन्दो विशालञ्छन्दश्छदिश्छन्दो दूरोहण
ञ्छन्दः ॥ तन्द्रञ्छन्दो अङ्काङ्कञ्छन्दः ॥ ८ ॥ १

रश्मिना सत्याय सत्याञ्जिन्वप्रेतिना धर्मणा धर्माञ्जिन्व ॥ अन्वित्यादिवा
दिवञ्जिन्व सन्धिनान्तरिक्षेणान्तरिक्षञ्जिन्व ॥ १ ॥ प्रतिधिना पृथिव्या पृथि
वीञ्जिन्वविष्टम्भेन वृष्ट्या वृष्टिञ्जिन्व ॥ प्रवयाह्नाहर्जिन्वानुयारात्र्या रात्रीञ्जि
न्व ॥ २ ॥ उशिजा वसुभ्यो वसूञ्जिन्व प्रकेतेनादित्येभ्यआदित्याञ्जिन्व ॥
तन्तुना रायस्पोषेण रायस्पोषञ्जिन्वसꣳ सर्पेण श्रुताय श्रुतञ्जिन्व ॥ ३ ॥
ऐडेनौषधीभिरोषधीर्जिन्वोत्तमेन तनूभिस्तनूर्जिन्व ॥ वयोधसाधीतेनाधीतञ्जि
न्वाभि जिता तेजसा तेजोजिन्व ॥ ४ ॥ प्रतिपदसि प्रति पदेत्वानुपदस्यनुपदे
त्वा ॥ सम्पदसि सम्पदेत्वा तेजोऽसि तेजसेत्वा ॥ ५ ॥ त्रिवृदसित्रिवृतेत्वा

प्रवृद॑सि प्रवृतै॑त्वा ॥ विवृद॑सि विवृतै॑त्वा सवृद॑सि सवृतै॑त्वा ॥ ६ ॥ आक्रमो॑ऽ
स्या क्रमाय॑त्वा सङ्क्रमो॑ऽसि सङ्क्रमाय॑त्वा ॥ उत्क्रमो॑ऽस्युत्क्रमाय त्वोत्क्रा॑
न्तिरस्युत्क्रा॑न्त्यैत्वा ॥ अधि॑पतिनो॒र्जोर्जि॑ञ्जिन्ववेषर्श्री॑ःक्षत्वाय॑क्षत्रञ्जि॑जन्व ॥ ७ ॥ २

राज्ञ्य॑सि प्राची दिग्वस॑वस्ते देवा अधि॑पतयः ॥ अग्निर्है॑तीनाम्प्र॑तिधर्ता ॥ १ ॥
त्रिवृत्त्वा स्तोम॑ः पृथिव्याᳫ॑श्रयत्वाज्य॑ मुक्थमव्य॑थायै स्तभ्नातु ॥ रथन्त
रᳫ॑साम प्रति॑ष्ठित्या अन्तरि॑क्षे ॥ २ ॥ ऋष॑यस्त्वा प्रथमजा देवेषु दिवो मात्र
यावरिम्णा प्र॑थन्तु ॥ विधर्ता चायमधि॑पतिश्चते त्वासर्वे॑ सँविदाना नाक॑स्य
पृष्ठे स्वर्गे लोके यज॑मानञ्च सादयन्तु ॥ ३ ॥ विराळ॑सि दक्षिणा दिग्रुद्रास्ते॑
देवा अधि॑पतयः ॥ इन्द्रो॑हेतीनाम्प्र॑तिधर्ता ॥ ४ ॥ पञ्चदशस्त्वा स्तोम॑ः पृथि
व्याᳫ॑श्रयतु प्रउ॑गमुक्थमव्य॑थायै स्तभ्नातु ॥ बृहत्साम प्रति॑ष्ठित्या अन्तरि॑

क्षे ॥ ५ ॥ ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु दिवो मात्रयावरिम्णा प्रथन्तु ॥ वि
धर्ता चायमधिपतिश्चते त्वासर्वें सँविदाना नाकस्य पृष्ठे स्वर्गे लोके यजमानञ्च
सादयन्तु ॥ ६ ॥ सम्राळसि प्रतीची दिगादित्यास्ते देवा अधिपतयः ॥ वरु
णो हेतीनाम्प्रतिधर्ता ॥ ७ ॥ सप्तदशस्त्वास्तोमः पृथिव्याꣳश्रयतु मरुत्वतीयमु
क्थमव्यथायै स्तभ्नातु ॥ वैरूपꣳ सामप्रतिष्ठित्या अन्तरिक्षे ॥ ८ ॥ ऋषयस्त्वा
प्रथमजादेवेषुदिवो मात्रयावरिम्णा प्रथन्तु ॥ विधर्ता चायमधिपतिश्चते त्वा
सर्वें सँविदाना नाकस्य पृष्ठे स्वर्गे लोके यजमानञ्च सादयन्तु ॥ ९ ॥ स्वराळ
स्युदीची दिङ्मरुतस्ते देवा अधिपतयः ॥ सोमो हेतीनाम्प्रतिधर्ता ॥ १० ॥ ए
कविꣳशस्त्वास्तोमः पृथिव्याꣳश्रयतु निष्केवल्य मुक्थमव्यथायै स्तभ्नातु ॥ वैरा
जꣳ सामप्रतिष्ठित्या अन्तरिक्षे ॥ ११ ॥ ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु दिवो मात्र

यावरिम्णा प्रथन्तु ॥ विधर्ता चायमधिपतिश्च तेत्वा सर्वेसँ्विदाना नाकस्य पृष्ठे स्वर्गेलोके यजमानञ्चसादयन्तु ॥ १२ ॥ अधि पन्त्यसि बृहती दिग्विश्वे ते देवाअधिपतयः ॥ बृहस्पतिर्हेतीनाम्प्रतिधर्ता ॥ १३ ॥ त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौ त्वास्तोमौ पृथिव्याꣳश्रयतांव्वैश्वदेवाग्निमारुते उक्थेअव्यथायै स्तभ्नीताम् ॥ शाक्वररैवते सामनी प्रतिष्ठित्याअन्तरिक्षे ॥ १४ ॥ ऋषयस्त्वा प्रथमजा देवेषु दिवोमात्रया वरिम्णाप्रथन्तु ॥ विधर्ता चायमधिपतिश्चते त्वासर्वे सँव्विदाना नाकस्य पृष्ठे स्वर्गे लोके यजमानञ्च सादयन्तु ॥ १५ ॥ ३

अयम्पुरो हरिकेशस्सूर्यरश्मिस्तस्य रथ गृत्सश्च रथौजाश्चसेनानग्रामण्यौ ॥ पुञ्जिकस्थलाच क्रतुस्थलाचाप्सरसौ दङ्क्ष्णवः पशवोहेतिः पौरुषेयो वधः प्रहेतिः ॥ १ ॥ तेभ्योनमो अस्तु तेनोमृळयन्तु तेनोवन्तु ॥ तेयान्द्विष्मोयश्च

नोद्वेष्टि तमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥ २ ॥ अयन्दक्षिणा विश्वकर्मा तस्यरथस्व नश्च रथे चित्रश्चसेनानीग्रामण्यौ ॥ मेनकाच सहजन्या चाप्सरसौ यातुधाना हेतीर क्षाꣳसि प्रहेतिः ॥३॥ तेभ्योनमो अस्तु तेनोमृळयन्तु तेनोवन्तु॥ तेयन्द्विष्मो य श्चनोद्वेष्टि तमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥४॥ अयम्पश्चाद्विश्वव्यचास्तस्य रथप्रोतश्चास मरथश्चसेनानीग्रामण्यौ ॥ प्रम्लोचन्तीचानुम्लोचन्तीचाप्सरसौ व्याघ्राहेतिः स र्पाःप्रहेतिः ॥५॥ तेभ्योनमो अस्तु तेनोमृळयन्तु तेनोवन्तु ॥ तेयन्द्विष्मो यश्च नोद्वेष्टि तमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥ ६ ॥ अयमुत्तरा त्संयद्वसुस्तस्यतार्क्ष्यश्चारिष्टने मिश्च सेनानीग्रामण्यौ ॥ विश्वाचीच घृताचीचाप्सरसा आपोहेतिर्वातः प्रहे तिः ॥ ७ ॥ तेभ्योनमो अस्तु तेनोमृळयन्तु तेनोवन्तु ॥ तेयन्द्विष्मो यश्च नोद्वेष्टि तमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥ ८ ॥ अयमुपर्यर्वाग्वसुस्तस्य सेनजिच्च सुषेणश्च

सेनानीग्रामण्यौं ॥ उर्वशीच पूर्वचित्तिश्चाप्सरसा अवस्फूर्जन्हेति विद्युत्प्रहे
तिः ॥ ९ ॥ तेभ्योनमों अस्तु तेनोंमृळयन्तु तेनोंऽवन्तु ॥ तेयन्द्विष्मो यश्च
नोद्वेष्टि तमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥ १० ॥ ४ ॥

अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम् ॥ अपाꣳ रेताꣳसि जिन्वति॥१॥
अयमग्निस्संहस्त्रिणो वाजस्य शतिनस्पतिः ॥ मूर्धाकवी रयीणाम् ॥ २ ॥ त्वाम
ग्ने पुष्करादध्यथर्वा निरमन्थत ॥ मूर्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥ ३ ॥ भुवोयज्ञ
स्य रजसश्चनेता यत्रां नियुद्भिस्सचसे शिवाभिः ॥ दिविमूर्धानन्दधिषे स्वर्षा
ञ्जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहम् ॥ ४ ॥ अबोध्यग्निस्समिधा जनानाम्प्रति धेनु
मिवायतीमुषासम् ॥ यह्वाइव प्रवयामुज्जिहानाः प्रभानवस्सिस्रते नाकमच्छ
॥ ५ ॥ अवोचाम कवये मेध्याय वचो वन्दारुवृषभाय वृष्णे ॥ गविष्ठिरो न

मंसा स्तोमंमग्नौ दि्वींव रुक्ममुंरुव्यञ्चंमश्रेत् ॥ ६ ॥ अयामिह प्रंथमोधांयिधा
तृभिर्होता यजिंष्ठो अध्वरेष्वीड्यंः ॥ यमप्नंवानो भृगंवो विरुरुचुर्वनेंषु चित्रँव्वि
भ्वँव्विशेविंशे ॥ ७ ॥ जनंस्य गोपा अंजनिष्ट जागृंवि रग्निस्सुदक्षंस्सुवितायन
व्यंसे ॥ घृतप्रंतीको बृहतादिंविस्पृशांद्युमद्विभांति भरतेभ्यःशुचिंः ॥ ८ ॥ त्वा
मंग्ने अङ्गिरसो गुहां हितमन्वंविन्दञ्छिश्रियाणँव्वनेंवने ॥ सजांयसे मथ्यमांन
स्सहों महत्त्वामांहुस्सहंसस्पुत्रमंङ्गिरः ॥ ९ ॥ सखांयस्सँव्वंस्सम्यञ्चमिषꣳ स्तों
मंञ्चाग्नयें ॥ वर्षिंष्ठाय क्षितीनामूर्जो नप्त्रे सहंस्वते ॥ १० ॥ सꣳसामिद्युंवसे
वृषन्नग्ने विश्वांन्यर्यआ ॥ इळस्पदे समिंध्यसे सनो वसून्याभंरा ॥ ११ ॥ त्वा
मंग्ने हविष्मंन्तो देवम्मर्तांस ईळते ॥ मन्येंत्वा जातवेंदसꣳ सहव्यावंक्ष्यानुष
क् ॥ १२ ॥ त्वाम्विंत्रश्रवस्तमहवंन्ते विक्षुजन्तवंः ॥ शोचिष्केंशम्पुरुप्रियाग्ने

हव्याय वोह्ळवे ॥ १३ ॥ एनावो अग्निन्नमसोर्जोनपातमाहुवे ॥ प्रियञ्चेति
ष्ठमरतिꣳ स्वध्वरँविश्वस्य दूतममृतम् ॥ १४ ॥ विश्वस्य दूतममृतँविश्वस्यदू
तममृतम् ॥ सयोजते अरुषा विश्वभोजसा सदुद्रवत्स्वाहुतः ॥ १५ ॥ सदु
द्रवत्स्वाहुतस्सदुद्रवत्स्वाहुतः ॥ सुब्रह्मा यज्ञस्सुशमी वसूनान्देवꣳराधो जना
नाम् ॥ १६ ॥ अग्ने वाजस्य गोमत ईशानस्सहसोयहो ॥ अस्मेधेहि जातवे
दो महिश्रवः ॥ १७ ॥ सइधानो वसुष्कविरग्निरीळेन्यो गिरा ॥ रेवदस्मभ्यं
म्पुर्वणीकदीदिहि ॥ १८ ॥ क्षपोराजन्नुत त्मनाग्नेवस्तोरुतोषसः ॥ सतिग्म
जम्भ रक्षसोदह प्रति ॥ १९ ॥ भद्रोनो अग्निराहुतो भद्रारातिस्सुभगभद्रोअ
ध्वरः ॥ भद्रा उतप्रशस्तयः ॥ २० ॥ भद्रा उतप्रशस्तयो भद्रम्मनः कृणुष्व
वृत्रतूर्यें ॥ येनासमत्सु सासहः ॥ २१ ॥ येना समत्सु सासहोऽवस्थिरा तनु

हि भूरिशर्धताम् ॥ वनेमाते अभिष्टिभिः ॥ २२ ॥ अग्निन्तम्मन्न्येयोवसुरस्तँ
य्यँय्यन्ति धेनवः ॥ अस्तमर्वन्त आशवोऽस्तन्नित्यासो वाजिन इषँस्तोतृभ्य
आभर ॥ २३ ॥ सोअग्निर्यो वसुर्गृणे सँय्यमायन्ति धेनवः ॥ समर्वन्तो रघु
द्रुवस्सँसुजातासस्सूरयइषँस्तोतृभ्य आभर ॥ २४ ॥ उभेसुश्चन्द्र सर्पिषोद
र्वीश्रीणीष आसनि ॥ उतोन उत्पुपूर्या उक्थेषु शवसस्पत इषँस्तोतृभ्य आ
भर ॥ २५ ॥ अग्नेतमद्या श्वन्नस्तोमैः क्रतुन्नभद्रँहृदिस्पृशम् ॥ ऋध्यामात
ओहैः ॥ २६ ॥ अधाह्यग्ने क्रतोर्भद्रस्य दक्षस्य साधोः ॥ रथीर्ऋतस्य बृहतो
बभूथ ॥ २७ ॥ एभिर्नो अर्कैर्भवानो अर्वाङ्स्वर्णज्योतिः ॥ अग्नेविश्वेभिस्सु
मनाअनीकैः ॥ २८ ॥ अग्निँहोतारम्मन्येदास्वन्तँव्वसुँसूनुँसहसो जातवे
दसँव्विप्रन्न जातवेदसम् ॥ यऊर्ध्वयास्वध्वरो देवो देवाच्या कृपा ॥ घृतस्य

विभ्रांष्टि मनुवाष्टि शोचिषा जुह्वानस्य सर्पिषः ॥ २९ ॥ अग्ने त्वन्नो अन्तम उ
त त्राता शिवोभवा वरूथ्यः ॥ वसुरग्निर्वसुश्रवाअच्छानक्षिद्युमत्तमꣳरयिन्दाः ॥
तन्त्वा शोचिष्ठदीदिवस्सुम्नाय नूनमीमहे सखिभ्यः ॥ ३० ॥ ५

येन ऋषय स्तपसा सत्रमायन्निन्धाना अग्निꣳस्वराभरन्तः॥ तस्मिन्नहान्निदधे
नाके अग्निय्यमाहुर्मनवस्तीर्णबर्हिषम् ॥ १ ॥ तम्पत्नीभिरनु गच्छेमदेवाः पुत्रै
र्भ्रातृभिरुतवा हिरण्यैः ॥ नाकङ्गृभ्णानास्सुकृतस्य लोके तृतीये पृष्ठे अधिरोच
ने दिवः ॥२॥ आवाचो मध्यमरुहद्भुरण्युरयमग्निस्सत्पतिश्चेकितानः ॥ पृष्ठे पृथि
व्या निहितो दविद्युतदधस्पदङ्कृणुताँय्ये पृतन्यवः ॥३॥ अयमग्निर्वीरतमो वयो
धास्सहस्रियो द्योततामप्रयुच्छन् ॥ विभ्राजमानस्सरिरस्य मध्य उपप्रया
हिदिव्यानि धाम ॥ ४ ॥ सम्प्रच्यवध्वमुप सम्प्रया ताग्ने पथोदेव याना

न्कृणुध्वम् ॥ पुनः कृण्वाना पितरा युवानान्वाताꣳसीत्त्वयि तन्तुमेत
म् ॥ ५ ॥ उद्बुध्यस्वाग्ने प्रति जागृहित्वमिष्टापूर्ते सꣳसृजेथा मयञ्च ॥ अस्मि
न्त्सधस्थे अध्युत्तरस्मिन्विश्वेदेवा यजमानश्च सीदत ॥ ६ ॥ येन वहसि सहस्त्र
य्येनाग्ने सर्ववेदसम् ॥ तेनेमं यज्ञन्नो नयस्स्वर्देवेषु गन्तवे ॥ ७ ॥ अयन्तेयो
निर्ऋत्वियो यतो जातोअरोचथाः ॥ तञ्जानन्नग्न आरोहाथानोवर्धयारयिम् ॥८॥६

तपश्च तपस्यश्च शैशिरा ऋतू अग्नेरन्तः श्लेषोऽसि ॥ कल्पेतान्द्यावा पृथिवी
कल्पन्तामाप ओषधयः कल्पन्तामग्नयः पृथङ्मम ज्यैष्ठ्याय सव्रताः ॥ ये अग्नय
स्समनसोऽन्तरा द्यावापृथिवी इमे ॥ शैशिरा ऋतू अभिकल्पमाना इन्द्रमिवदेवा
अभिसँविशन्तुतया देवतयाङ्गिरस्वद् ध्रुवेसीदतम् ॥ परमेष्ठी त्वा सादयतु दिव
स्पृष्ठे ज्योतिष्मतीम् ॥ विश्वस्मै प्राणायापानाय व्यानाय विश्वञ्ज्योतिर्यच्छ ॥ सू

यस्तेऽधिपतिस्तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ १ ॥ लोकम्पृण चिछद्रम्पृणाथो
सीद ध्रुवा त्वम् ॥ इन्द्राग्नी त्वा बृहस्पतिरस्मिन्योनावसीषदन् ॥ २ ॥ ताअस्य
सूददोहसस्सोमँ श्रीणन्ति पृश्नयः ॥ जन्मन्देवानाँविशस्त्रिष्वारोचने दिवः ॥३॥
इन्द्रँविश्वा अवीवृधन्त्समुद्रव्यचसङ्गिरः ॥ रथीतमँ रथीनाँवाजानाँ सत्प
तिम्पतिम् ॥ ४ ॥ प्रोथदश्वो नयवसेऽविष्यन्यदा महस्सँवरणाद्व्यस्थात् ॥ आद
स्य वातो अनुवाति शोचिरध स्म ते व्रजनङ्कृष्णमस्ति ॥ ५ ॥ आयोष्ट्वा सदने
सादयाम्यवतश्छायायाँ समुद्रस्य हृदये ॥ रश्मीवतीम्भास्वती माया द्याम्भा
स्या पृथिवीमोर्वन्तरिक्षम् ॥ परमेष्ठी त्वा सादयतु दिवस्पृष्ठे व्यचस्वतीम्प्र
थस्वतीम् ॥ दिवँयच्छ दिवन्दृँह दिवम्मा हिँसीः ॥ विश्वस्मै प्राणायापानाय
व्यानायोदानाय प्रतिष्ठायै चरित्राय ॥ सूर्यस्त्वाभिपातु मह्या स्वस्त्या च्छर्दिषा

शन्तमेनतया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम्॥६॥सहस्रस्य प्रमासि सहस्रस्य प्रतिमासि सहस्रस्योन्मासि॥ साहस्रोऽसि सहस्रायत्वा ॥ ७ ॥ ७ हरिः ॐ

अग्नेजातानष्ट ॥ ८ ॥ रश्मिनासत्यायसप्त ॥ ७ ॥ राज्ञ्यसिपञ्चदश ॥ १५ ॥ अयम्पुरोदश ॥ १० ॥ अग्निर्मूर्धात्रिंशत् ॥ ३० ॥ येन ऋषयोऽष्ट ॥ ८ ॥ तपश्च सप्त ॥ ७ ॥ सप्तानुवाकेषुपञ्चाशीतिः ॥ ८५ ॥ युञ्जानोऽग्नेजातान्पञ्चाशीतिः हरिः ॐ इति शुक्लयजुर्वेद काण्वसंहितापाठे षोळशोऽध्यायः

हरिः ॐ ॥ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः ॥ बाहुभ्यामुतते नमः॥१॥ या ते रुद्रशिवा तनूरघोरापापकाशिनी ॥ तया नस्तन्वाशन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि ॥ २ ॥ या मिषुङ्गिरिशन्त हस्ते बिभर्ष्यस्तवे ॥ शिवाङ्गिरित्रताङ्कुरु माहिंसीः पुरुषञ्जगत् ॥३॥ शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छा वदामसि ॥ यथा

नस्सर्वमिज्जगदयक्ष्मꣳ सुमना असत् ॥४॥ अध्यवोचदधि वक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक् ॥ अहीꣳश्च सर्वाञ्जम्भ यन्त्सर्वाश्च यातुधान्योऽधराचीःपरासुव ॥ ५ ॥ असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुस्सुमङ्गलः ॥ येचैनꣳ रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषाꣳ हेळईमहे ॥ ६ ॥ असौयोऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः ॥ उतैनङ्गोपा अदृश्रन्नदृश्रन्नुदहार्यस्सदृष्टोमृळयातिनः ॥७॥ नमोऽस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे ॥ अथो ये अस्य सत्वानो हन्तेभ्योऽकरन्नमः ॥ ८ ॥ प्रमुञ्च धन्व नस्त्वमुभयो रात्न्योर्ज्याम् ॥ याश्चते हस्त इषवः पराता भगवोवप ॥ ९ ॥ विज्यन्धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवाꣳउत ॥ अनेशन्नस्ययया इषव आभुरस्य निषङ्गधिः ॥ १० ॥ परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः ॥ अथो यइषुधिस्त वारे अस्मन्निधेहितम् ॥ ११ ॥ याते

हेतिर्मीढ्ष्टम हस्ते बभूव ते धनुः ॥ तयास्मान्विश्वत स्त्वमयक्ष्मया परि भुज ॥ १२ ॥ अवतत्य धनुष्ट्वꣳ सहस्राक्ष शतेषुधे ॥ निशीर्य शल्यानाम्मुखा शिवोनस्सुमना भव ॥ १३ ॥ नमस्त आयुधा यानाततताय धृष्णवे ॥ उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यान्तवधन्वने ॥ १४ ॥ मानो महान्तमुत मानो अर्भकम्मान उक्षन्त मुतमान उक्षितम् ॥ मानोवधीः पितरम्मोत मातरम्मा नः प्रियास्तन्वो रुद्ररीरिषः ॥ १५ ॥ मानस्तोकेतनयेमान आयुःषिमानोगोषु मानो अश्वेषुरीरिषः ॥ मानो वीरान्रुद्र भामिनो वधीर्हविष्मन्तस्सद मित्त्वा हवामहे ॥ १६ ॥ १ ॥

नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये दिशाञ्चपतये नमोनमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनाम्पतये नमः ॥ नमःशष्पिञ्जराय त्विषीमते पथीनाम्पतये नमोनमो

हरिकेशायोपवीतिने पुष्टानाम्पतये नमः ॥ १ ॥ नमोबभ्रुशायाव्याधिनेऽन्ना
नाम्पतये नमोनमो भवस्य हेत्यैजगताम्पतयेनमः ॥ नमोरुद्रायाततायिने क्षेत्राणा
म्पतये नमोनमस्सूतायाहन्त्यै वनानाम्पतये नमः ॥ २ ॥ नमोरोहिताय स्थप
तये वृक्षाणाम्पतये नमोनमो भुवन्तये वारिवस्कृतायौषधीनाम्पतये नमः ॥ नमो
मन्त्रिणे वाणिजाय कक्षाणाम्पतये नमोनम उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते पत्तीनाम्पतये
नमः ॥ ३ ॥ नमः कृत्स्नायताय धावते सत्वनाम्पतये नमोनमस्सहमानाय नि
व्याधिन आव्याधिनीनाम्पतये नमः ॥ नमः ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानाम्पतये
नमोनमो निचेरवे परिचरायारण्यानाम्पतये नमः ॥ ४ ॥ नमोवञ्चते परिवञ्च
ते स्तायूनाम्पतये नमोनमो निषङ्गिणे इषुधिमते तस्कराणाम्पतये नमः ॥ नम
स्सृकायिभ्यो जिघांसद्भ्यो मुषणताम्पतये नमोनमोऽसि मद्भ्योनक्तञ्चरद्भ्यो

विकृन्तानाम्पतये नमः ॥ ५ ॥ २

नम उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानाम्पतये नमोनमइषुमद्भ्यो धन्वायिभ्य
श्च वोनमः ॥ नमआतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वोनमोनम आयच्छद्भ्योऽ
स्यद्भ्यश्च वोनमः ॥ १ ॥ नमोविसृजद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वोनमोनमस्स्वपद्भ्यो
जाग्रद्भ्यश्च वोनमः ॥ नमः शयानेभ्य आसीनेभ्यश्च वोनमो नमस्तिष्ठद्भ्यो
धावद्भ्यश्चवोनमः ॥ २ ॥ नमस्सभाभ्यस्सभापतिभ्यश्च वोनमो नमोऽश्वेभ्योऽ
श्वपतिभ्यश्च वोनमः ॥ नम आव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वोनमोनम उ
गणाभ्यस्तृꣳ हतीभ्यश्च वोनमः ॥ ३ ॥ नमोगणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वोनमो
नमोव्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वोनमः ॥ नमोगृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वोनमो
नमोविरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्चवोनमः ॥ ४ ॥ नमस्सेनाभ्यस्सेनानिभ्यश्च वोनमो

नमो॑ रथिभ्यो॑ अरथेभ्य॑श्च वोनम॑: ॥ नम॑:क्षत्तृभ्य॑स्सङ्ग्रही तृभ्य॑श्च वोनमोनमो॑ महद्भ्यो॑ अर्भकेभ्य॑श्च वोनम॑: ॥ ५ ॥ ३ ॥

नम॒स्तक्ष॑भ्यो रथकारेभ्य॑श्च वोनमो नम॑:कुलालेभ्य: कर्मारेभ्यश्च वोनम॑: ॥ नमो॑निषादेभ्य॑: पुञ्जिष्टेभ्यश्च वोनमो नम॑:श्वनिभ्यो॑ मृगयुभ्य॑श्च वोनम॑: ॥ १ ॥ नम॑:श्वभ्य:श्वप॑तिभ्यश्च वोनमो नमो॑भवाय॑च रुद्राय॑च ॥ नम॑श्शर्वाय॑च पशुपत॑येच नमोनील॑ग्रीवायच शितिकण्ठायच ॥ २ ॥ नम॑:कपर्दिने॑च व्यु॑प्तकेशाय च नम॑स्सहस्राक्षाय॑च शतध॑न्वनेच ॥ नमो॑गिरिशाया॑च शिपिविष्टाय॑च नमो॑ मी॒ह्लुष्ट॑माय चेषु॑मतेच ॥ ३ ॥ नमो॑ह्रस्वाय॑च वामनाय॑च नमो॑बृहतेच वर्षी॑यसेच ॥ नमो॑वृद्धाय॑च सवृधे॑च नमोऽग्र्याय॑च प्रथमाय॑च ॥ ४ ॥ नम॑आ शवे॑चाजिराय॑च नमश्शीघ्र्याय॑च शीभ्याय॑च ॥ नमऊर्म्या॑यचावस्वन्याय॑च न

मौनादेयायच द्वीप्यायच ॥ ५ ॥ ४

नमोज्येष्ठायच कनिष्ठायच नमःपूर्वजायचापरजायच ॥ नमोमध्यमायचापगल्भायच नमोजघन्यायच बुध्न्यायच ॥१॥ नमस्सोभ्यायच प्रतिसर्यायच नमोयाम्यायच क्षेम्यायच ॥ नमः श्लोक्यायचावसान्यायच नमउर्वर्यायच खल्यायच ॥ २ ॥ नमोवन्यायच कक्ष्यायच नमः श्रवायच प्रतिश्रवायच ॥ नमआशुषेणायचाशुरथायच नमःशूरायचावभेदिनेच ॥ ३ ॥ नमोबिल्मिनेच कवचिनेच नमोवर्मिणेच वरूथिनेच ॥ नमः श्रुतायच श्रुतसेनायच नमोदुन्दुभ्यायचाहनन्यायच ॥ ४ ॥ नमोधृष्णवेच प्रमृशायच नमोनिषङ्गिणेचेषुधिमतेच ॥ नमस्तीक्ष्णेषवेचायुधिनेच नमस्स्वायुधायच सुधन्वनेच ॥ ५ ॥ ५

नमस्स्रुत्यायचपथ्यायच नमःकाट्यायच नीप्यायच ॥ नमःकुल्यायच सर

स्यांयच नमोंनादेयायंच वैशन्तायंच ॥ १ ॥ नमः कूप्यांयचावट्यांयच नमई
ध्र्यांयचातप्यांयच ॥ नमोमेघ्यांयच विद्युत्यांयच नमोवर्ष्यायचावर्ष्यायच ॥ २ ॥
नमोवात्यांयच रेष्म्यांयच नमोंवास्तव्यांयच वास्तुपायंच ॥ नमस्सोमायच रुद्रा
यंच नमंस्ताम्रायंचारुणायंच ॥ ३ ॥ नमंः शङ्गवेंच पशुपतंयेच नमंउग्रायंच भी
मायंच ॥ नमोंऽग्रेवधायंच दूरेवधायंच नमोंहन्त्रेच हनीयसेच ॥ ४ ॥ नमों
वृक्षेभ्यो हरिंकेशेभ्यो नमंस्तारायं ॥ नमंः शम्भवेंच मयोभवेंच नमंः शङ्करायंच
मयस्करायंच नमंः शिवायंच शिवतंरायच ॥ ५ ॥ ६ ॥

नमः पार्यायचावार्यायच नमंः प्रतरंणायचोत्तरंणायच ॥ नमस्तीर्थ्यायच कू
ल्यांयच नमश्शष्प्यांयच फेन्यांयच ॥ १ ॥ नमंस्सिकत्यांयच प्रवाह्यांयच न
मंः किंशिलायंच क्षयणायंच ॥ नमंः कपर्दिनेंच पुलस्तिनेंच नमंइरिण्यांयच

प्रपथ्यायच ॥ २ ॥ नमोकूल्यायच गोष्ठ्यायच नमस्तल्प्यायच गेह्यायच ॥ नमोहृद्यायच निवेष्प्यायच नमःकाट्यायच गह्वरेष्ठायच ॥ ३ ॥ नमःशुष्क्याय चहरित्यायच नमःपाꣳसव्यायच रजस्यायच ॥ नमोलोप्यायचोलप्यायच नम ऊर्व्यायच सूर्व्यायच ॥ ४ ॥ नमःपर्णायच पर्णशदायच नमउद्गुरमाणायचाभिघ्नतेच ॥ नमआखिदतेच प्रखिदतेच नमइषुकृद्भ्यो धनुष्कृद्भ्यश्च वोनमः ॥ नमोवःकिरिकेभ्यो देवानाꣳहृदयेभ्यो नमोविचिन्वत्केभ्यो नमोविक्षिणत्केभ्यो नमआनिर्हतेभ्यः ॥ ५ ॥ ७

द्रापे अन्धसस्पते दरिद्र नीललोहित ॥ आसाम्प्रजानामेषाम्पशूनाम्माभेर्मारोङ्मो चनःकिञ्चनाममत् ॥ १ ॥ इमा रुद्राय तवसे कपर्दिने क्षयद्वीराय प्रभरामहे मतीः ॥ यथाशमसद्द्विपदे चतुष्पदे विश्वम्पुष्टङ्ग्रामे अस्मिन्ननातु

रम् ॥ २ ॥ यातें रुद्रशिवा तनूश्शिवा विश्वाहा भेषजी ॥ शिव ऋतस्यं भेष
जी तयांनो मृळजीवसें ॥ ३ ॥ परिणो हेती रुद्रस्यं वृज्यातपरिंत्वेषस्यं दुर्मति
र्महीगांत् ॥ अवंस्थिरा मघवंद्भ्यस्तनुष्व मीढ्वंस्तोकाय तनंयायमृळ ॥ ४ ॥
मीढ्ढुंष्टम शिवंतम शिवो नंस्सुमनां भव ॥ परमे वृक्ष आयुंधन्निधाय कृत्तिं
व्वसांन आचंरापिनांकम्बिभ्रदागंहि ॥ ५ ॥ विकिंरिद्रविलोंहित नमंस्ते अस्तु
भगवः ॥ यास्तें सहस्त्रंँ हेतयो न्यमस्मन्निवं पन्तुताः ॥ ६ ॥ सहस्त्रांणिस
हस्त्रशो बाह्वोस्तवं हेतयंः ॥ तासामीशांनो भगवःपराचीना मुखांकृधि ॥ ७ ॥
असंङ्ख्याता सहस्त्रांणि येरुद्रा अधिभूम्यांम् ॥ तेषांँ सहस्त्रयोजनेऽवधन्वांनि
तन्मसि ॥ ८ ॥ अस्मिन्मंहत्यंर्णवेऽन्तरिंक्षे भवा अधिं ॥ तेषांँ सहस्त्रयोज
नेऽवधन्वांनि तन्मसि ॥ ९ ॥ नीलंग्रीवाः शितिकण्ठा दिवंँरुद्रा उपांश्रिताः ॥

तेषाँ॒ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ १० ॥ नीलग्रीवाश्शितिकण्ठाश्शर्वा
अधःक्षमा चराः ॥ तेषाँ॒ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ ११ ॥ येवृक्षेषु
शष्पिञ्जरा नीलग्रीवा विलोहिताः ॥ तेषाँ॒ सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि
॥ १२ ॥ येभूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः ॥ तेषाँ॒सहस्रयोजनेऽव
धन्वानि तन्मसि ॥ १३ ॥ ये पथाम्पथिरक्षिण ऐळ बृदा आयुर्युधः ॥ तेषाँ
॒ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ १४ ॥ येतीर्थानि प्रचरन्ति सृकाहस्ता
निषङ्गिणः ॥ तेषाँ॒ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ १५ ॥ येऽन्नेषु विवि
ध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् ॥ तेषाँ॒ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ १६ ॥
यएतावन्तश्च भूयाँ॒सश्च दिशोरुद्रावि तस्थिरे ॥ तेषाँ॒ सहस्रयोजनेऽवधन्वा
नितन्मसि ॥ १७ ॥ नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो येदिवि येषाँवर्षमिषवः ॥ तेभ्योदश

प्राचीर्दशं दक्षिणा दशं प्रतीचीर्दशोदीची र्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमों अस्तु तेनों मृळयन्तु तेनोंऽवन्तु ॥ तेयन्द्विष्मो यश्चंनो द्वेष्टितमेंषाञ्जम्भेंदध्मः ॥ नमोंऽस्तुरुद्रेभ्यो येऽन्तरिंक्षे येषाँव्वात इषंवः ॥ तेभ्योदश प्राचीर्दशं दक्षिणा दशं प्रतीची र्दशोदीची र्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमों अस्तु तेनोंमृळयन्तु तेनोंऽवन्तु ॥ तेयन्द्विष्मो यश्चंनो द्वेष्टितमेंषाञ्जम्भेंदध्मः ॥ नमोंऽस्तु रुद्रेभ्यो ये पृंथिव्याँय्येषामन्नमिषंवः ॥ तेभ्यो दशप्राचीर्दशं दक्षिणा दशं प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमों अस्तु तेनोंमृळयन्तु तेनोंऽवन्तु ॥ तेयन्द्विष्मो यश्चं नोद्वेष्टि तमेंषाञ्जम्भें दध्मः ॥ १८ ॥ ८ ॥ हरिःॐ

नमस्तेषोळश ॥ १६ ॥ नमोहिरण्यबाहवे ॥ ५ ॥ नमउष्णीषिणे ॥ ५ ॥ नमस्तक्षभ्यः ॥ ५ ॥ नमोज्येष्ठाय ॥ ५ ॥ नमस्स्रुत्याय ॥ ५ ॥ नमःपार्यायेति

पञ्चपञ्च ॥ ५ ॥ द्रापेअन्धसइत्यष्टादश ॥ १८ ॥ अष्टानुवाकेषुचतुःषष्टिः ॥६४॥
वृक्षो भूतः पथस्तीर्थं ह्यन्नञ्चैतावतोऽपिच ॥ नमोऽस्तु रुद्रंपूर्ववा उक्त्वा वाच्याः
क्रमाद्दिवि ॥ १ ॥ अन्तरिक्षे पृथिव्यांचाध्याये सप्तदशेतथा ॥ एवं यःपठते रुद्र
गणोभूत्वा वसेच्चिरम् ॥ २ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेसप्तदशोऽध्यायः

हरिःॐ अश्मन्नूर्जम्पर्वते शिश्रियाणामद्भ्य ओषधीभ्यो वनस्पतिभ्यो अधि
सम्भृतम्पयः ॥ तान्न इषमूर्जन्धत्त मरुतस्सꣳरराणा अश्मꣳस्ते क्षुन्मयित ऊ
र्य्यन्द्विष्मस्तन्ते शुगृच्छतु ॥ १ ॥ इमामे अग्नइष्टका धेनवस्सन्त्वेकाच दशच
दशच शतञ्च शतञ्च ॥ सहस्रञ्च सहस्रञ्चायुतञ्चायुतञ्च नियुतञ्च नियुत
ञ्च ॥ २ ॥ अर्बुदञ्च न्यर्बुदञ्च समुद्रश्च मध्यञ्चान्तश्च परार्धश्च ॥ एता
मे अग्नइष्टका धेनवस्सन्त्वमुत्रामुष्मिँल्लोके ॥ ३ ॥ ऋतवस्थ ऋतावृध ऋतु

ष्ठास्थं ऋतावृधः ॥ घृतश्च्युतो मधुश्च्युतो विराजोनाम कामदुघा अक्षीय
माणाः ॥ ४ ॥ समुद्रस्य त्वावकयाग्ने परिव्ययामसि ॥ पावको अस्मभ्यꣳ शि
वोभव ॥ ५ ॥ हिमस्यत्वा जरायुणाग्ने परिव्ययामसि ॥ पावको अस्मभ्यꣳशि
वोभव ॥ ६ ॥ उप ज्मन्नुप वेतसेऽवतरनदीष्वा ॥ अग्नेपित्तमपामसि मण्डूकिता
भिरागहि सेमन्नो यज्ञम्पावकवर्णꣳ शिवङ्कृधि ॥ ७ ॥ अपामिदन्ययनꣳ समुद्र
स्य निवेशनम् ॥ अन्याꣳस्ते अस्मत्तपन्तुहेतयः पावको अस्मभ्यꣳशिवोभव ॥८॥
अग्ने पावक रोचिषा मन्द्रयादेवजिह्वया ॥ आदेवान्वक्षि यक्षिच ॥ ९ ॥ सनः
पावकदीदिवोऽग्ने देवाँ२इहावह ॥ उप यज्ञꣳ हविश्चनः ॥ १० ॥ पावकयायाश्चित
यन्त्या कृपाक्षामन्रुरुच उषसोन भानुना ॥ तूर्वन्नया मन्नेतशस्यनूरण आयो घृ
णेन ततृषाणो अजरः ॥ ११ ॥ नमस्ते हरसे शोचिषे नमस्ते अस्त्वर्चिषे ॥

अन्याꣳस्ते अस्मत्तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्यꣳशिवोभव ॥ नृषदे वेळप्सुष
दे वेड्बर्हिषदे वेड्वनसदे वेट्स्वर्विदेवेट् ॥ १२ ॥ येदेवा देवानाँय्यज्ञियां य
ज्ञियानाꣳसँव्वत्सरीणमुप भागमासते ॥ अहुतादोहविषो यज्ञे अस्मिन्त्स्वय
म्पिबन्तु मधुनो घृतस्य ॥ १३ ॥ येदेवा देवेष्वधि देवत्वमायन्ये ब्रह्मणः पुर
एतारो अस्य ॥ येभ्योनऋते पवतेधा मकिञ्चनन्ते दिवोन पृथिव्या अधिस्नु
षु ॥ १४ ॥ प्राणदा अपानदा व्यानदा वर्चोदा वरिवोदाः ॥ अन्याꣳस्ते अ
स्मत्तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्यꣳ शिवोभव ॥ १५ ॥ १ ॥

अग्निस्तिग्मेन शोचिषा या सद्विश्वन्यत्रिणम् ॥ अग्निर्नो वनुते रयिम् ॥ १ ॥
यइमाविश्वा भुवनानि जुह्वदृषिर्होता न्यसीदत्पिता नः ॥ स आशिषा द्रविण
मिच्छमानः प्रथमच्छदवराँ२ आविवेश ॥ २ ॥ किꣳस्विदासीदधिष्ठानमारम्भणङ्क

तमास्विंत्कथासीत् ॥ यतो भूमिञ्जनयन्विश्वकर्मा विद्यामौर्णोन्महिना विश्वच
क्षाः ॥ ३ ॥ विश्वतश्चक्षुरुत विश्वतो मुखो विश्वतो बाहुरुत विश्वतस्पात् ॥ स
म्बाहुभ्यान्धमति सम्पतत्रै र्द्यावाभूमी जनयन्देव एकः ॥ ४ ॥ किंस्विद्वनङ्क
उसवृक्ष आसयतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः ॥ मनीषिणो मनसा पृच्छतेदुतद्यद
ध्यतिष्ठ द्भुवनानि धारयन् ॥ ५ ॥ याते धामानि परमाणि यावमायामध्यमा वि
श्वकर्मन्नुतेमा ॥ शिक्षा सखिभ्यो हविषिस्वधावस्स्व यँय्यजस्वतन्वँवृधानः ॥६॥
वाचस्पतिंविश्वकर्माणमूतये मनोजुवँवाजे अद्याहुवेम ॥ सनो विश्वानि हव
नानि जोषद्विश्वशम्भूरवसे साधुकर्मा ॥ ७ ॥ विश्वकर्मन्हविषा वा वृधानः
स्वयँय्यजस्व पृथिवीमुतद्याम् ॥ मुह्यन्त्वन्ये अभितस्सपत्ना इहास्माकम्मघवा
सूरिरस्तु ॥ ८ ॥ विश्वकर्मन्हविषा वर्धनेन त्रातारमिन्द्रमकृणोरयुध्यम् ॥

तस्मै विशस्समनमन्त पूर्वीरयमुग्रो विहव्यो यथासत् ॥ ९ ॥ २ ॥

चक्षुषः पितामनसा हिधीरो घृतमेने अजनन्नम्नमाने ॥ यदेदन्ता अदद्द
हन्त पूर्व आदिद्यावा पृथिवी अप्रथेताम् ॥ १ ॥ विश्वकर्मा विमना आद्विहा
या धाता विधाता परमोत सन्दृक् ॥ तेषामिष्टानि समिषामदन्ति यत्रा सप्त
ऋषीन्परएकमाहुः ॥ २ ॥ योनः पिताजनितायो विधाता धामानि वेद भुव
नानि विश्वा ॥ यो देवानान्नामधाएक एवतꣳ सम्प्रश्नम्भुवनायन्त्यन्या ॥ ३ ॥
तआयजन्त द्रविणꣳ समस्माऋषयः पूर्वे जरितारोनभूना ॥ असूर्ते सूर्ते रज
सि निषत्ते ये भूतानि समकृण्वन्निमानि ॥ ४ ॥ परो दिवा परएना पृथिव्या
परो देवेभिरसुरैर्यदस्ति ॥ कꣳस्विद्गर्भम्प्रथमन्दध्र आपो यत्र देवास्समपश्य
न्तपूर्वे ॥ ५ ॥ तमिद्गर्भम्प्रथमन्दध्रआपो यत्र देवास्समगच्छन्त विश्वे ॥

अजस्य नाभा अध्येकमर्पितँयस्मिन्विश्वानि भुवनानि तस्थुः ॥ ६ ॥ नतँविव
दाथय इमाजजानान्य द्युष्माकमन्तरम्बभूव ॥ नीहारेण प्रावृता जल्प्याचा
सुतृप उक्थशासश्चरन्ति ॥ ७ ॥ विश्वकर्मा ह्यजनिष्ट देव आदिद्गन्धर्वो अ
भवद्द्वितीयः ॥ तृतीयः पिता जनितौषधीनामपाङ्गर्भंव्यदधात्पुरुत्रा ॥ ८ ॥ ३ ॥
आशुःशिशानो वृषभोन भीमो घनाघनःक्षोभणश्चर्षणीनाम् ॥ सङ्क्रन्दनोऽ
निमिषएकवीरश्शतँसेना अजयत्साकमिन्द्रः ॥ १ ॥ सङ्क्रन्दनेनानि मिषे
ण जिष्णुना युत्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना ॥ तदिन्द्रेण जयत तत्सहध्वँयु
धो नरइषु हस्तेन वृष्णा ॥ २ ॥ सइषु हस्तैस्सनिषङ्गिभिर्वशीसँस्रष्टा सयु
धइन्द्रो गणेन ॥ सँसृष्टजित्सोमपा बाहु शर्ध्युग्रधन्वा प्रतिहिताभिरस्ता ॥ ३ ॥
बृहस्पते परिदीया रथेन रक्षोहा मित्राँ२अपबाधमानः ॥ प्रभञ्जन्त्सेनाः प्रमृणो

युधाजयंन्नस्माकंमेध्यविता रथांनाम् ॥ ४ ॥ बलविज्ञायस्थविंरःप्रवींरस्सहंस्वान्वाजी सहंमान उग्रः ॥ अभिवींरो अभिसंत्वा सहोजा जैत्रंमिन्द्ररथमातिष्ठ गोवित् ॥ ५ ॥ गोत्रभिदंङ्गोविदँव्वज्रंबाहुञ्जयंन्तमज्मंप्रमृणन्तमोजंसा ॥ इमꣳसंजाता अनुंवीरयध्वमिन्द्रꣳ सखायो अनुसꣳरंभध्वम् ॥ ६ ॥ अभि गोत्राणि सहंसागाहंमानोऽदयो वीरश्शतमंन्युरिन्द्रः ॥ दुश्च्यवनःपृतनाषाळं युध्योऽस्माकꣳ सेनां अवतु प्रयुत्सु ॥ ७ ॥ इन्द्रंआसान्नेता बृहस्पतिर्दक्षिणा यज्ञःपुरएंतु सोमंः ॥ देवसेनानांमभि भञ्जतीनाञ्जयंन्तीनाम्मरुतों यन्त्वग्रंम् ॥ ८ ॥ इन्द्रंस्यवृष्णो वरुंणस्य राज्ञं आदित्यानांम्मरुताꣳ शर्धंउग्रम् ॥ महामंनसाम्भुवनच्यवानाङ्घोषों देवानाञ्जयंतामुदंस्थात् ॥ ९ ॥ उद्धर्षय मघवन्नायुंधान्युत्सत्वंनाम्मा मकानाम्मनाꣳसि ॥ उद्वृत्रहन्वाजिनाँव्वाजिंनान्युद्रथांनाञ्जयंतांयन्तु घोषाः ॥

१० ॥ अस्माकमिन्द्रस्समृतेषु ध्वजेष्वस्माकँय्या इषवस्ता जयन्तु ॥ अस्मा
कँव्वीरा उत्तरे भवन्त्वस्माँ२उदेवा अवता हवेषु ॥ ११ ॥ अमीषाञ्चित्तम्प्रति
लोभयन्ती गृहाणाङ्गान्यप्वेपरेहि ॥ अभिप्रेहि निर्दहहृत्सुशोकैरन्धेना मित्रास्त
मसा सचन्ताम् ॥ १२ ॥ अवसृष्टा परापत शरव्ये ब्रह्म सꣳशिते ॥ गच्छा
मित्रान्प्रपद्यस्वमामीषाङ्कञ्चनोच्छिषः ॥ १३ ॥ प्रेता जयता नर इन्द्रोवश्शर्म
यच्छतु ॥ उग्रावस्सन्तु बाहवोऽनाधृष्या यथासथ ॥ १४ ॥ असौ यासेना
मरुतः परेषामभ्यैति नओजसा स्पर्धमाना ॥ ताङ्गूहततमसा पव्रते नयथा
मी अन्यो अन्यन्नजानन् ॥ १५ ॥ यत्र बाणा स्सम्पतन्ति कुमारा विशिखाइ
व ॥ तन्नइन्द्रो बृहस्पतिरदितिश्शर्म यच्छतु विश्वाहा शर्मयच्छतु ॥ १६ ॥
मर्माणिते वर्मणाच्छादयामि सोमस्त्वा राजा मृतेनानुवस्ताम् ॥ उरोर्वरीयोव

रुणस्तेकृणोतु जयन्तन्त्वानु देवामदन्तु ॥ १७ ॥ ४

उदेनमुत्तरान्नयाग्ने घृतेनाहुत ॥ रायस्पोषेण सꣳसृज प्रजयाच बहुङ्कृधि ॥ १ ॥ इन्द्रेमम्प्रतरान्नयसजातानामसद्वशी ॥ समेनꣳवर्चसा सृजदेवानाम्भागदाअसत् ॥ २ ॥ यस्य कुर्मो गृहे हविस्तमग्ने वर्धयात्वम् ॥ तस्मै देवा अधिब्रवन्नयञ्च ब्रह्मणस्पतिः ॥ ३ ॥ उदुत्वा विश्वे देवा अग्नेभरन्तु चित्तिभिः ॥ सनोभव शिवस्त्वꣳ सुप्रतीको विभावसुः ॥ ४ ॥ पञ्चदिशो दैवीर्यज्ञमवन्तु देवीरपामतिन्दुर्मतिम्बाधमानाः ॥ रायस्पोषे यज्ञपतिमाभजन्ती रायस्पोषे अधि यज्ञो अस्थात् ॥ ५ ॥ समिद्धे अग्ना अधिमामहान उक्थपत्र ईड्योगृभीतः ॥ तप्तङ्घर्मम्परिगृह्या यजन्तोर्जा यद्यज्ञमयजन्त देवाः ॥ ६ ॥ दैव्याय धर्त्रे जोष्ट्रे देवश्रीः श्रीमणाश्शतपयाः ॥ परिगृह्य देवा यज्ञमायन्देवा

देवेभ्यो अध्वर्यन्तो अस्थुः ॥ ७ ॥ वीतꣳ हविश्शमितꣳ शमिता यजध्यै तु
रीयो यज्ञो यत्र हव्यमेति ॥ ततोवाका आशिषोनो जुषन्ताम् ॥ ८ ॥ सूर्य
रश्मिर्हरिकेशः पुरस्तात्सविता ज्योतिरुद्याँ२अजस्त्रम् ॥ तस्य पूषा प्रसवेया
ति विद्वान्त्सम्पश्यन्विश्वा भुवनानि गोपाः ॥ ९ ॥ विमान एषादिवो मध्य
आस्त आपप्रिवान्रोदसी अन्तरिक्षम् ॥ सविश्वाचीरभिचष्टे घृताचीरन्तरा पू
र्वमपरञ्च केतुम् ॥ १० ॥ उक्षा समुद्रो अरुणस्सुपर्णः पूर्वस्ययोनिम्पितुरा वि
वेश ॥ मध्ये दिवो निहितः पृश्निरश्मा विचक्रमे रजसस्पात्यन्तौ ॥ ११ ॥
इन्द्रँविश्वा अवीवृधन्त्समुद्रव्यचसङ्गिरः ॥ रथीतमꣳ रथीनाँवाजानाꣳ स
त्पतिम्पतिम् ॥ १२ ॥ देवहूर्यज्ञ आचवक्षत्सुम्नहूर्यज्ञ आचवक्षत् ॥ यक्षदग्नि
र्देवो देवाँ२आचवक्षत् ॥ १३ ॥ वाजस्य माप्रसव उद्ग्राभेणोदग्रभीत् ॥ अ

धा॑ सपत्ना॑निन्द्रो॑मे नि॑ग्राभेणाध॑राँ२अकः ॥ १४ ॥ उद्ग्राभञ्च॑ निग्राभञ्च॑ ब्र॑ ह्मदे॒वा अ॑वीवृधन् ॥ अधा॑ सपत्ना॑निन्द्राग्नी॑मे॑ विषूचीनान्व्य॑स्यताम् ॥ १५ ॥ ५ ॥

क्रम॑ध्वमग्निनानाकमुख्य॑ᳪ॒ हस्ते॑षु बिभ्र॑तः ॥ दिवस्पृष्ठᳪ॒ स्व॑र्गत्वा मिश्रादे॒ वे॑भि॑राध्वम् ॥ १ ॥ प्राचीमनु॑ प्रदिशम्प्रेहि॑ विद्वानग्ने॑रग्ने॑ पुरो अ॑ग्निर्भ॑वेह ॥ वि श्वा आशा दीद्या॑नो विभाह्यूर्जन्नो धेहि द्विपदे॒ चतु॑ष्पदे ॥ २ ॥ पृथिव्या अह मुद॒न्तरि॑क्षमारु॑हमन्तरि॑क्षाद्दिवमारु॑हम् ॥ दिवो॑ नाक॑स्य पृष्ठात्स्वर्ज्यो॑ति॑रगाम हम् ॥ ३ ॥ स्वर्य॑न्तो नापे॑क्षन्त आद्याᳪ॒ रो॑हन्ति रोद॑सी ॥ यज्ञँय्ये विश्वतो॑ धारᳪ॒ सुवि॑द्वाᳪ॒ सो वि॑तेनिरे ॥ ४ ॥ अग्ने प्रेहि॑ प्रथमो दे॑व यताञ्चक्षु॑र्दे॑वाना॑मु तमर्त्या॑नाम् ॥ इय॑क्षमाणा भृगु॑भिस्सजोषास्स्व॑र्यन्तु यज॑मानास्स्वस्ति ॥ ५ ॥ नक्तोषासा सम॑नसा विरू॑पे धापये॑ते शिशुमेकᳪ॒ समीची ॥ द्यावाक्षामा॑रुक्मो

अन्तर्विभाति देवा अग्निन्धारयन्द्रविणोदाः ॥ ६ ॥ अग्ने सहस्राक्ष शतमूर्धञ्छ
तन्ते प्राणास्सहस्रंव्यानाः ॥ त्वꣳसाहस्रस्य रायईशिषे तस्मैते विधेम वाजाय
स्वाहा ॥ ७ ॥ सुपर्णोऽसि गरुत्मान्पृष्ठे पृथिव्यास्सीद ॥ भासान्तरिक्षमापृ
णज्योतिषा दिवमुत्तभान तेजसा दिश उद्दृꣳह ॥ ८ ॥ आजुह्वानस्सुप्रतीकः
पुरस्तादग्ने स्वंयोनिमासीद साधुया ॥ अस्मिन्त्सधस्थे अध्युत्तरस्मिन्विश्वे
देवा यजमानश्च सीदत ॥ ९ ॥ ताꣳसवितुर्वरेण्यस्यचित्रामाहंवृणेसुमतिंवि
श्वजन्याम् ॥ यामस्य कण्वो अदुहत्प्रपीनाꣳ सहस्रधाराम्पयसा महीङ्गाम् ॥
१० ॥ विधेमते परमे जन्मन्नग्ने विधेमस्तोमैरवरे सधस्थे ॥ यस्माद्योनेरुदा
रिथा यजेतम्प्रत्वे हवीꣳषिजुहुरे समिद्धे ॥ ११ ॥ प्रेद्धो अग्ने दीदिहि पुरोनो
जस्रया सूर्म्याय विष्ठ ॥ त्वाꣳशश्वन्त उपयन्ति वाजाः ॥ १२ ॥ अग्नेत म

घ्या श्वन्नस्तोमैः क्रतुन्न भद्रꣳ हृदिस्पृशम् ॥ ऋध्यामात ओहैः ॥ १३ ॥ चि
त्तिञ्जुहोमि मनसा घृतेन यथादेवा इहागमन्वीतिहोत्राऋतावृधः ॥ पत्येवि
श्वस्य भूमनो जुहोमि विश्वकर्मणे विश्वाहादाभ्यꣳहविः ॥ १४ ॥ सप्ततें अग्ने
समिधस्सप्त जिह्वास्सप्त ऋषयस्सप्त धाम प्रियाणि ॥ सप्तहोत्रास्सप्तधात्वा य
जन्ति सप्तयोनीरापृणस्व घृतेनस्वाहा ॥ १५ ॥ ६

शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च सत्यज्योतिश्च ज्योतिष्माꣳश्च ॥ शुक्रश्चऋत
पाश्चात्यꣳहाः ॥ १ ॥ ईदृङ्चान्यादृङ्च सदृङ्चप्रतिसदृङ्च ॥ मितश्च सम्मि
तश्च सभराः ॥ २ ॥ ऋतजिच्च सत्यजिच्च सेनजिच्च सुषेणश्च ॥ अन्तिमित्र
श्चदूरे अमित्रश्च गणः ॥ ३ ॥ ऋतश्च सत्यश्च ध्रुवश्च धरुणश्च ॥ धर्ताच वि
धर्ताच विधारयः ॥ ४ ॥ ईदृक्षास एतादृक्षास ऊषुणस्सदृक्षासः प्रतिसदृक्षास

एतंन ॥ मितासंश्च सम्मितासोनो अद्यसभंरसो मरुतौ यज्ञेअस्मिन् ॥ ५ ॥

स्वतंवाꣳश्च प्रघासीचं सान्तपनश्चं गृहमेधींचं ॥ क्रीळीचं शाकीचौंज्जेषी ॥ ६ ॥

इन्द्रन्दैवीर्विशों मरुतोऽनुंवर्त्मानोऽभवन्यथेन्द्रन्दैवीर्विशों मरुतोऽनुंवर्त्मानोऽभंव

न् ॥ एवमिमँय्यजंमानन्दैवींश्चविशोंमानुषींश्चानुंवर्त्मानोभूयासुः ॥ ७ ॥ ७ हरिःॐ

अश्मन्नूर्जम्पञ्चदश ॥ १५ ॥ अग्निस्तिग्मेननव ॥ ९ ॥ चक्षुषःपिताष्ट ॥ ८ ॥

आशुःशिशानस्सप्तदश ॥ १७ ॥ उदेनम्पञ्चदश ॥ १५ ॥ क्रमध्वमग्निनाच ॥ १५ ॥

शुक्रज्योतिश्चसप्त ॥ ७ ॥ सप्तानुवाकेषु षडशीतिः ॥ ८६ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदका

ण्वसँहितापाठेऽष्टादशोऽध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिःॐ ॥ इमꣳस्तनमूर्जस्वन्तन्धयापाम्प्रपीनमग्ने सरिरस्य मध्यें ॥ उत्संञ्जु

षस्व शतधांरमर्वन्त्समुद्रियꣳ सदंनमाविंशस्व ॥ १ ॥ घृताम्मिमिक्षे घृतमंस्य

योनिर्घृते श्रितो घृतम्वस्य धाम ॥ अनुष्वधमावह मादयस्वस्वाहाकृतँ॑वृषभ
वक्षि हव्यम् ॥ २ ॥ समुद्राद्दूर्मिर्मधुमाँ२उदारदुपाꣳशुना सममृतत्वमानट् ॥
घृतस्य नाम गुह्यँय्यदस्ति जिह्वा देवानाममृतस्यनाभिः ॥ ३ ॥ वयन्नामप्रब्र
वामा घृतस्यास्मिन्यज्ञे धारयामानमोभिः ॥ उपब्रह्मा शृणवच्छस्यमानञ्चतुःशृ
ङ्गोऽवमीद्गौरएतत् ॥ ४ ॥ चत्वारि शृङ्गा त्रयो अस्य पादाद्वे शीर्षे सप्तहस्ता
सोअस्य ॥ त्रिधा बद्धो वृषभो रोरवीति महोदेवो मर्त्याँ२आविवेश ॥ ५ ॥ त्रि
धा हितम्पणिभिर्गुह्यमानङ्गविदेवासो घृतमन्वविन्दन् ॥ इन्द्र एकꣳसूर्य एकं
जजान वेनादेकꣳस्वधया निष्टतक्षुः ॥ ६ ॥ एताअर्षन्ति हृद्यात्समुद्राच्छत
व्रजा रिपुणानावचक्षे ॥ घृतस्य धारा अभिचाकशीमि हिरण्ययो वेतसो मध्य
आसाम् ॥ सम्यक्स्रवन्ति सरितो नधेना अन्तर्हृदा मनसा पूयमानाः ॥

एते अर्षन्त्यूर्मयो घृतस्य मृगा इवक्षिपणोरीषमाणाः ॥ ७ ॥ सिन्धोरिव प्राध्व

नेशूघनासो वातप्रमियःपतयन्ति यह्वाः ॥ घृतस्य धारा अरुषोनवाजी काष्ठा

भिन्दन्नूर्मिभिः पिन्वमानः ॥ ८ ॥ अभिप्रवन्त समनेव योषाःकल्याण्यस्स्म

यमानासो अग्निम् ॥ घृतस्य धारास्समिधो नसन्तता जुषाणो हर्यतिजातवेदाः ॥

९ ॥ कन्याइव वहतुमेतवाउ अञ्ज्यञ्जाना अभिचाकशीमि ॥ यत्रसोमस्सू

यते यत्र यज्ञो घृतस्य धारा अभितत्पवन्ते ॥ १० ॥ अभ्यर्षत सुष्टुतिङ्गव्यमा

जिमस्मासु भद्राद्रविणानि धत्त ॥ इमँय्यज्ञन्नयत देवतानो घृतस्य धारामधु

मत्पवन्ते ॥ ११ ॥ धामन्ते विश्वम्भुवनमधि श्रितमन्तस्समुद्रे हृद्यन्तरायु

षि ॥ अपामनीके समिथेय आभृतस्तमश्या ममधुमन्तन्तऊर्मिम् ॥ १२ ॥ १

वाजश्चमे प्रसवश्चमे प्रयतिश्चमे प्रसितिश्चमे ॥ धीतिश्चमे क्रतुश्चमे स्वरश्च

मे श्लोकश्चमे ॥ श्रावश्चमे श्रुतिश्चमे ज्योतिश्चमे स्वश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १ ॥ प्राणश्चमेऽपानश्चमे व्यानश्चमेऽसुश्चमे ॥ चित्तञ्चम आधीतञ्चमे वाक्चमे मनश्चमे ॥ चक्षुश्चमे श्रोत्रञ्चमे दक्षश्चमे बलञ्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २ ॥ ओजश्चमे सहश्चम आत्माचमे तनूश्चमे ॥ शर्मचमे वर्मचमेऽङ्गानिचमेऽस्थीनिचमे ॥ परूꣳषिचमे शरीराणिचम आयुश्चमे जराचमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ ॥ ज्यैष्ठ्यञ्चम आधिपत्यञ्चमे मन्युश्चमे भामश्चमे ॥ अमश्चमेऽम्भश्चमे जेमाचमे महिमाचमे वरिमाचमे प्रथिमाचमे वर्षिमाचमे द्राघिमाचमे ॥ वृद्धञ्चमे वृद्धिश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ४ ॥ २

सत्यञ्चमे श्रद्धाचमे जगच्चमे धनञ्चमे ॥ विश्वञ्चमे महश्चमे क्रीळाचमेमोदश्चमे ॥ जातञ्चमे जनिष्यमाणञ्चमे सूक्तञ्चमे सुकृतञ्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १॥

वित्तञ्चमे वेद्यञ्चमे भूतञ्चमेभविष्यच्चमे ॥ सुगञ्चमे सुपथ्यञ्चमऋद्धञ्चम ऋद्धि
श्चमे ॥ कृतञ्चमे कृप्तिश्चमे मतिश्चमेसुमतिश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २ ॥ य
न्ताचमे धर्ताचमे क्षेमश्चमे धृतिश्चमे ॥ विश्वञ्चमे महश्चमे सँव्विच्चमे ज्ञात्र
ञ्चमे ॥ सीरञ्चमे लयश्चमे सूश्चमे प्रसूश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ शञ्च
मे मयश्चमे प्रियञ्चमेऽनुकामश्चमे ॥ कामश्चमे सौमनसश्चमे भगश्चमे द्रविण
श्चमे ॥ भद्रश्चमे श्रेयश्चमे वसीयश्चमे यशश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ४ ॥ ३

ऊर्क्चमे सूनृताचमे पयश्चमे रसश्चमे ॥ घृतश्चमे मधुचमे सग्धिश्चमे सपी
तिश्चमे ॥ कृषिश्चमे वृष्टिश्चमे जैत्रश्चम औद्भिद्यश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १ ॥
ऋतञ्चमेऽमृतञ्चमेऽयक्ष्मञ्चमेऽनामयच्चमे ॥ जीवातुश्चमे दीर्घायुत्वञ्चमेऽनमित्र
ञ्चमेऽभयञ्चमे ॥ सुगञ्चमे शयनञ्चमे सूषाश्चमे सुदिनञ्चमे यज्ञेनकल्पन्ता

मू ॥२ ॥ रयिश्चमे रायश्चमे पुष्टञ्चमे पुष्टिश्चमे ॥ विभुचमेप्रभुचमे पूर्णञ्चमे पूर्ण
तरञ्चमे ॥ कुयवश्चमेऽक्षितञ्चमेऽन्नञ्चमेऽक्षुच्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ व्रीहय
श्चमे यवाश्चमे माषाश्चमे तिलाश्चमे ॥ मुद्गाश्चमे खल्वाश्चमे प्रियङ्गवश्चमेऽणवश्चमे॥
श्यामाकाश्चमेनीवाराश्चमे गोधूमाश्चमे मसूराश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ४ ॥ ४
अश्माचमे मृत्तिकाचमे गिरयश्चमे पर्वताश्चमे ॥ सिकताश्चमे वनस्पतय
श्चमे हिरण्यञ्चमेऽयश्चमे ॥ सीसञ्चमे त्रपुचमे श्यामञ्चमे लोहञ्चमे यज्ञेन
कल्पन्ताम् ॥ १ ॥ अग्निश्चम आपश्चमे वीरुधश्चम ओषधयश्चमे ॥ कृष्टपच्या
श्चमेऽकृष्टपच्याश्चमे ग्राम्याश्चमे पशवआरण्याश्चमे ॥ वित्तञ्चमे वित्तिश्चमे भू
तञ्चमे भूतिश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २ ॥ वसुचमे वसतिश्चमे कर्मचमे शक्ति
श्चमे ॥ अर्थश्चमे यामश्चम इत्याचमे गतिश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥५

अग्निश्चम इन्द्रश्चमे सोमश्चम इन्द्रश्चमे ॥ सविताचम इन्द्रश्चमे सरस्वतीचम इन्द्रश्चमे ॥ पूषाचम इन्द्रश्चमे बृहस्पतिश्चम इन्द्रश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥१॥ मित्रश्चम इन्द्रश्चमे वरुणश्चम इन्द्रश्चमे ॥ धाताचम इन्द्रश्चमे त्वष्टाचम इन्द्रश्चमे ॥ मरुतश्चम इन्द्रश्चमे विश्वेचमे देवाइन्द्रश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २ ॥ पृथिवीचम इन्द्रश्चमेऽन्तरिक्षञ्चम इन्द्रश्चमे ॥ द्यौश्चम इन्द्रश्चमे समाश्चम इन्द्रश्चमे ॥ नक्षत्राणिचम इन्द्रश्चमे दिशश्चम इन्द्रश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ ६

अꣳशुश्चमे रश्मिश्चमेऽदाभ्यश्चमेऽधिपतिश्चमे॥उपाꣳशुश्चमेऽन्तर्यामश्चमऐन्द्रवायवश्चमे मैत्रावरुणश्चमे॥ आश्विनश्चमे प्रतिप्रस्थानश्चमे शुक्रश्चमे मन्थीचमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥१॥ आग्रयणश्चमे वैश्वदेवश्चमे ध्रुवश्चमे वैश्वानरश्चमे ॥ ऐन्द्राग्नश्चमे महावैश्वदेवश्चमे मरुत्वतीयाश्चमे निष्कैवल्यश्चमे ॥ सावित्रश्चमे सार

स्वतश्चमे पात्नीवतश्चमे हारियोजनश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २ ॥ स्रुचश्चमे चमसाश्चमे वायव्यानिचमे द्रोणकलशश्चमे ॥ ग्रावाणश्चमेऽधिषवणेचमे पूतभृच्चम आधवनीयश्चमे ॥ वेदिश्चमे बर्हिश्चमे स्वगाकारश्चमेऽवभृथश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ अग्निश्चमे घर्मश्चमेऽर्कश्चमे सूर्यश्चमे ॥ प्राणश्चमेऽश्वमेधश्चमे पृथिवीचमेऽदितिश्चमे ॥ दितिश्चमे द्यौश्चमेऽङ्गुलयः शक्वरयो दिशश्चमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ४ ॥ व्रतञ्चम ऋतवश्चमे सँवत्सरश्चमे तपश्चमे ॥ अहोरात्रे ऊर्वष्ठीवेबृहद्रथन्तरेचमे यज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ५ ॥ ७

एकाचमे तिस्रश्चमे तिस्रश्चमे पञ्चचमे पञ्चचमे सप्तचमे सप्तचमेनवचमे नवचम एकादशचमएकादश चमेत्रयोदशचमे त्रयोदशचमे ॥ पञ्चदशचमे पञ्चदशचमे सप्तदशचमे सप्तदशचमे नवदशचमेनवदशचम एकविँशतिश्चम एके

विँ॒शतिश्चमे त्रयोविँ॒शतिश्चमे त्रयोविँ॒शतिश्चमे ॥ पञ्चविँ॒शतिश्चमे पञ्चविँ॒शतिश्चमे सप्तविँ॒शतिश्चमे सप्तविँ॒शतिश्चमे नवविँ॒शतिश्चमे नवविँ॒शतिश्चम एकत्रिँ॒शच्चम एकत्रिँ॒शच्चमे त्रयस्त्रिँ॒शच्चमे यज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १ ॥ चतस्त्रश्चमेऽष्टौ चंमेऽष्टौचंमे द्वादशचमे द्वादशचमे षोळशचमे षोळशचमे विँ॒शतिश्चमे विँ॒शतिश्चमे चतुर्विँ॒शतिश्चमे चतुर्विँ॒शतिश्चमेऽष्टाविँ॒शतिश्चमेऽष्टाविँ॒शतिश्चमे ॥ द्वात्रिँ॒शच्चमे द्वात्रिँ॒शच्चमे षट्त्रिँ॒शच्चमे षट्त्रिँ॒शच्चमे चत्वारिँ॒शच्चमे चत्वारिँ॒शच्चमे चतुश्चत्वारिँ॒शच्चमे चतुश्चत्वारिँ॒शच्चमेऽष्टाचत्वारिँ॒शच्चमे यज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २ ॥ त्र्यविश्चमे त्र्यवीचंमे दित्यवाट्चंमे दित्यौहीचंमे ॥ पञ्चाविश्चमे पञ्चावीचंमे त्रिवत्सश्चंमे त्रिवत्साचंमे ॥ तुर्यवाट्चंमे तुर्यौहीचंमे यज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ पष्ठवाट्चंमे पष्ठौहीचंम उक्षाचंमे वशाचंमे ॥ ऋष

भश्वंमे वेहच्चंमेऽनड्वाꣳश्चंमे धेनुश्चंमे यज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ४ ॥ ८

वाजाय स्वाहा प्रसवाय स्वाहा पिजाय स्वाहा क्रतवे स्वाहा ॥ वसवे स्वाहा हर्पतये स्वाहा ॥ अह्नेमुग्धाय स्वाहा मुग्धायं वैनꣳशिनाय स्वाहा विनꣳशिनं आन्त्यायनाय स्वाहान्त्याय भौवनाय स्वाहा भुवंनस्यपतये स्वाहाधिपतये स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ॥ १ ॥ इयन्ते राण्मित्रायं यन्तासियमंनः ॥ ऊर्ज्जेत्वा वृष्टचैत्वा प्रजानान्त्वाधिपत्याय ॥ २ ॥ आयुर्यज्ञेनं कल्पताम्प्राणो यज्ञेनं कल्पताञ्चक्षुर्यज्ञेनं कल्पताꣳ श्रोत्रंय्यज्ञेनं कल्पताम् ॥ वाग्यज्ञेनं कल्पताम्मनो यज्ञेनं कल्पतामात्मा यज्ञेनं कल्पताम्पृष्ठँय्यज्ञेनं कल्पताम् ॥ ब्रह्मंयज्ञेनं कल्पताँय्यज्ञो यज्ञेनंकल्पताञ्ज्योतिर्यज्ञेनं कल्पताꣳ स्वर्यज्ञेनं कल्पताम् ॥ ३ ॥ स्तोमंश्च यजुंश्च ऋक्च सामंच बृहच्चंरथन्तरञ्चं ॥ स्वर्देवा अगन्मामृता अभूम प्रजापतेः प्रजा अंभूम वेट्

स्वाहा ॥ ४ ॥ ९ ॥ हरिःॐ

इमꣳस्तनन्द्वादश ॥ १२ ॥ वाजश्चतस्रः ॥ ४ ॥ सत्यम् ॥४॥ ऊर्क्चंच ॥ ४ ॥ अश्माचातिस्रः ॥ ३ ॥ द्वितीयोऽग्निश्च ॥ ३ ॥ अꣳशुःपञ्च ॥ ५ ॥ एकाच तस्रः ॥ ४ ॥ वाजायेतिच ॥ ४ ॥ नवानुवाकेषु त्रयश्चत्वारिꣳशत् ॥ ४३ ॥ देवसवितरिमꣳस्तनन्त्रयश्चत्वारिꣳशत् ॥ ४३ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेद काण्वसँहितापाठे एकोनविंशत्यध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

वाजःप्राणस्यु रोजश्च ज्यैष्ठ्यं सत्यं क्रमेणाहि ॥ वित्तं यन्ता शमूर्क्चंच ऋतंरयिस्तुव्रीहयः ॥ १ ॥ अश्माचाग्निर्वसूचाग्निर्मित्रोवै पृथिवीतथा ॥ अꣳशुस्त्वाग्रयणोहि स्रुचश्चाग्नि स्ततःपरम् ॥ २ ॥ व्रतञ्चैका चतस्रश्च ऽयविस्तु पष्ठवाट्चमे ॥ वाजायेयन्त आयुर्हि स्तोमोऽध्याये नवाधिके ॥ ४ ॥ दशैवं पठ

मानास्युर्यथासंख्यान्नरोऽपिये ॥ ते वै धन्यास्तु देवानामर्चनेनात्रसंशयः ॥ ४ ॥

हरिःॐ ॥ वाजस्यनु प्रसवे मातरम्महीमदितिन्नाम वचसा करामहे ॥ यस्यामि दँविश्वम्भुवनमाविवेश तस्यान्नो देवस्सविता धर्मसाविषक् ॥ १ ॥ विश्वे अद्यमरुतो विश्वऊती विश्वे भवन्त्वग्नयस्समिद्धाः ॥ विश्वेनो देवा अवसागमन्तु विश्वमस्तु द्रविणँव्वाजो अस्मे ॥ २ ॥ वाजो नस्सप्त प्रदिशश्चतस्रोवा परावतः ॥ वाजोनो विश्वैर्देवैर्धनसाता इहावतु ॥ ३ ॥ वाजोनो अद्य प्रसुवातिदानँव्वाजो देवाँऋतुभिः कल्पयाति ॥ वाजोहि मासर्वे वीरञ्चकार सर्वा आशा वाजपतिर्भवेयम् ॥ ४ ॥ वाजःपुरस्तादुतमध्यतो नोवाजोदेवान्हविषा वर्धयाति ॥ वाजोहिमा सर्ववीरञ्चकार विश्वा आशा वाजपतिर्जयेयम् ॥ ५ ॥ सम्मासृजामिपयसा पृथिव्यास्सम्मासृजाम्यद्भिरोषधीभिः ॥ सोहँव्वाजँ सनेयमग्ने ॥ ६ ॥

पयः॑पृथि॒व्याम्पय॒ ओष॑धीषु पयो॑ दि॒व्य॒न्तरि॑क्षे॒ पयो॑धाः ॥ पय॑स्वतीः प्र॒दिश॑स्स
न्तु मह्य॑म् ॥ दे॒वस्य॑त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वे॒ऽश्विनो॑र्बा॒हुभ्या॑म्पू॒ष्णो हस्ता॑भ्याम् ॥ स
र॑स्वत्यै वा॒चो य॒न्तुर्य॒न्त्रेणा॒ग्नेस्साम्रा॑ज्येना॒भिषि॑ञ्चामि ॥ ७ ॥ १

ऋ॒ता॒षा॒ळृ॒तधा॑मा॒ग्निर्ग॑न्ध॒र्वः ॥ तस्यौष॑धयो॒ऽप्स॒रसो॒ मु॒दो॒नाम॑ ॥ सन॑इ॒द
म्ब्रह्म॑क्ष॒त्रम्पा॑तु॒ तस्मै॒ स्वाहा॒ वाट्ता॒भ्य॒स्स्वाहा॑ ॥ १ ॥ सँ॒हि॒तो वि॒श्वसा॑मा॒ सू
र्यो॑ ग॒न्धर्वः ॥ तस्य॒मरी॑चयो॒ऽप्स॒रस॑ आयु॒वो नाम॑ ॥ सन॑ इ॒दम्ब्रह्म॑ क्ष॒त्रम्पा॑
तु॒ तस्मै॒ स्वाहा॒ वाट्ता॒भ्य॒स्स्वाहा॑ ॥ २ ॥ सु॒षु॒म्णस्सूर्य॑रश्मि॒श्चन्द्रमा॑ ग॒न्धर्वः ॥
तस्य॒ नक्ष॑त्रा॒ण्यप्स॒रसो॑ भे॒कुर॑यो॒ नाम॑ ॥ सन॑ इ॒दम्ब्रह्म॑ क्ष॒त्रम्पा॑तु॒ तस्मै॒ स्वा
हा॒वाट्ता॒भ्य॒स्स्वाहा॑ ॥ ३ ॥ इ॒षि॒रो वि॒श्वव्य॑चा॒ वातो॑ ग॒न्धर्वः ॥ तस्यापो॑ अप्स॒
रस॒ ऊर्जो॒ नाम॑ ॥ सन॑ इ॒दम्ब्रह्म॑ क्ष॒त्रम्पा॑तु॒ तस्मै॒ स्वाहा॒ वाट्ता॒भ्य॒स्स्वाहा॑॥ ४॥

भुज्युस्सुपर्णो यज्ञो गन्धर्वः ॥ तस्य दक्षिणा अप्सरसस्तावा नाम ॥ सन इ
दम्ब्रह्म क्षत्रम्पातु तस्मै स्वाहा वाट्ताभ्यस्स्वाहा ॥ ५ ॥ प्रजापतिर्विश्वकर्मा
मनो गन्धर्वः ॥ तस्य ऋक्सामान्यप्सरस एष्टयो नाम ॥ सन इदम्ब्रह्म क्ष
त्रम्पातु तस्मै स्वाहा वाट्ताभ्यस्स्वाहा ॥ ६ ॥ सनो भुवनस्यपते प्रजापते य
स्यत उपरि गृहायस्य वेह ॥ अस्मै ब्रह्मणेऽस्मै क्षत्राय महिशर्मयच्छ स्वाहा ॥७॥
समुद्रोऽसि नभस्वानार्द्रदानुश्शम्भूर्मयोभूरभिमा वाहि स्वाहा ॥ मारुतोऽसि
मरुताङ्गणश्शम्भूर्मयोभूरभिमावाहि स्वाहा ॥ अवस्यूरसिदुवस्वाञ्छम्भूर्मयोभू
रभिमावाहि स्वाहा ॥ ८ ॥ यास्ते अग्ने सूर्ये रुचो दिवमातन्वन्ति रश्मिभिः ॥
ताभिर्नो अद्यसर्वाभी रुचेजनाय नस्कृधि ॥ ९ ॥ यावो देवास्सूर्ये रुचोगोष्व
श्वेषु यारुचः ॥ इन्द्राग्नी ताभिस्सर्वाभी रुचन्नो धत्त बृहस्पते ॥ १० ॥ रुचन्नो

धेहि ब्राह्मणेषु रुचꣳ राजसुनस्कृधि ॥ रुचँविश्येषु शूद्रेषु मयि धेहि रुचारुचम् ॥ ११ ॥ तत्त्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः ॥ अहेळमानो वरुणेह बोध्युरुशꣳ समान आयुःप्रमोषीः ॥ १२ ॥ स्वर्ण घर्मस्स्वाहा स्वर्णार्कस्स्वाहा स्वर्णशुक्रस्स्वाहा ॥ स्वर्णज्योतिस्स्वाहा स्वर्णसूर्यस्स्वाहा ॥१३॥ २

अग्निंय्युनज्मि शवसा घृतेन दिव्यꣳसुपर्णँव्वयसा बृहन्तम् ॥ तेनगमेम ब्रध्नस्य विष्टपꣳस्वोरुहाणा अधिनाकमुत्तमम् ॥ १ ॥ इमौतेपक्षाअजरौ पतत्रिणो याभ्याꣳ रक्षाꣳस्यपहꣳस्यग्ने ॥ ताभ्यांम्पतेम सुकृतामुलोकँय्यत्र ऋषयो जग्मुः प्रथमजाः पुराणाः ॥ २ ॥ इन्दुर्दक्षःश्येन ऋतावा हिरण्यपक्षःशकुनो भुरण्युः ॥ महान्त्सधस्थे ध्रुवआनिषत्तो नमस्ते अस्तु मामा हिꣳसीः ॥ ३ ॥ दिवो मूर्धासि पृथिव्यानाभि रूर्गपामोषधीनाम् ॥ विश्वायुश्शर्म सप्रथा नमस्पथे ॥ ४ ॥ विश्वे

स्य मूर्धन्नधितिष्ठ सिश्रितस्ससमुद्रे ते हृदयमप्स्वायुरपो दत्तो दधिम्भिन्त ॥ दिव स्पर्जन्याद्न्तरिक्षात्पृथिव्यास्ततो नो वृष्ट्याव ॥ ५ ॥ इष्टोयज्ञो भृगुभिराशीर्दा वसुभिः ॥ तस्य न इष्टस्य प्रीतस्य द्रविणेहागमेः ॥ ६ ॥ इष्टो अग्निराहुतः पिपर्तुन इष्टꣳहविः ॥ स्वगेदन्देवेभ्यो नमः ॥ ७ ॥ ३

यदाकूतात्समसुस्रो हृदो वामनसो वासम्भृतञ्चक्षुषोवा ॥ तदनुप्रेत सुकृतामुलोकँय्यत्र ऋषयो जग्मुःप्रथमजाः पुराणाः ॥ १ ॥ एतꣳ सधस्थ परिते ददामि यमावहाच्छेवधिञ्जातवेदाः ॥ अन्वागन्ता यज्ञपतिर्वो अत्रतꣳ स्मजानीत परमे व्योमन् ॥ २ ॥ एतञ्जानाथ परमे व्योमन्देवास्सधस्था विदरूपमस्य ॥ यदा गच्छात्पथिभिर्देवयानैरिष्टापूर्ते कृणवथा विरस्मै ॥ ३ ॥ उद्बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृहि त्वमिष्टा पूर्ते सꣳसृजेथा मयञ्च ॥ अस्मिन्त्सधस्थे अध्युत्तरस्मिन्विश्वे

देवा यजमानश्च सीदत ॥ ४ ॥ येनवहसि सहस्रँय्येनाग्ने सर्व वेदसम् ॥ तेनेमँ

य्यज्ञन्नो नयस्वर्देवेषु गन्तवे ॥ ५ ॥ प्रस्तरेण परिधिना स्रुचा वेद्याच बर्हिषा

ऋचेमँय्यज्ञन्नो नयस्वर्देवेषुगन्तवे॥ ६ ॥ यद्दत्तँय्यत्परादानँय्यत्पूर्तय्याश्चदक्षिणाः॥

तदग्निर्वैश्वकर्मणस्स्वर्देवेषु नोदधत् ॥ ७ ॥ यत्रधारा अनपेता मधोर्घृतस्य च

याः ॥ तदग्निर्वैश्वकर्मण स्स्वर्देवेषु नोदधत् ॥ ८ ॥ ये अग्नयः पाञ्चजन्या अ

स्याम्पृथिव्यामधि ॥ तेषामसित्वमुत्तमः प्रनो जीवातवेसुव ॥ ९ ॥ ४

वार्त्रहत्याय शवसे पृतनाषाह्यायच ॥ इन्द्रत्वावर्तयामसि ॥ १ ॥ सहदा

नुम्पुरुहूत क्षियन्तमहस्तामिन्द्र सम्पिणक्कुणारुम् ॥ अभि वृत्रँव्वर्धमानम्पिया

रुमपाद सिन्द्र तवसाजघन्थ ॥ २ ॥ विन इन्द्र मृधो जहिनीचायच्छ पृतन्य

तः ॥ यो अस्माँ२अभिदा सत्यधरङ्गमया तमः ॥ ३ ॥ मृगोन भीमः कुच

रो गिरिष्ठाः परावत आजगन्था परस्याः ॥ सृकꣳ सꣳशाय पविमिन्द्रतिग्मँव्वि शत्रून्ताह्ळिविमृधो नुदस्व॥ ४ ॥ वैश्वानरोन ऊतय आप्रयातु परावतः ॥ अग्निर्नस्सुष्टुतीरुप ॥ ५ ॥ पृष्टो दिवि पृष्टो अग्निः पृथिव्याम्पृष्टो विश्वा ओषधी राविवेश ॥ वैश्वानरस्सहसा पृष्टो अग्निस्सनोदिवा सरिषस्पातु नक्तम् ॥ ६ ॥ अश्याम तङ्कामम्मग्ने तवोती अश्याम रयिꣳ रयिवस्सुवीरम् ॥ अश्याम वाजमभिवाजयन्तोऽश्याम द्युम्नमजराजरन्ते ॥ ७ ॥ वयन्ते अद्यररिमाहि काममुत्तानहस्ता नमसोपसद्य ॥ यजिष्ठेन मनसा यक्षिदेवानस्त्रेधतामन्मना विप्रो अग्ने ॥ ८ ॥ धामच्छदग्निरिन्द्रो ब्रह्मा देवो बृहस्पतिः ॥ सचेतसो विश्वेदेवा यज्ञम्प्रावन्तुनःशुभे ॥ ९ ॥ त्वँय्यविष्ठ दाशुषोनॄꣳःपाहि श्रृणुधी गिरः ॥ रक्षा तोकमुतत्मना ॥ १० ॥ ५ ॥ हरिःॐ

वाजस्यनुसप्त ॥ ७ ॥ ऋताषाट्त्रयोदश ॥ १३ ॥अग्निंय्युनज्मिसप्त ॥ ७ ॥ यदाकूतान्नव ॥ ९ ॥ वार्त्रहत्यायदश ॥ १० ॥ पञ्चानुवाकेषुषट्चत्वारिꣳशत् ॥ ४६ ॥ प्राणा वाजा होता यज्जा षट्चत्वारिꣳशत् ॥

ऋताषाड्वै चौषधयः संहितश्च मरीचयः ॥ सुषुम्णस्सूर्य रश्मिश्च नक्षत्रा णीषिरोह्यपः ॥ १ ॥ भुज्युस्सुपर्णो यज्ञश्च दक्षिणाचाप्सरसस्तथा ॥ प्रजाप तिश्च ऋक्सामानिसनो ज्ञेयुः क्रमादिति ॥ २ ॥

॥ इति द्वितीयोदशकःसमाप्तः ॥

॥ अथ तृतीयदशकप्रारंभः ॥

हरिःॐ स्वाद्वीन्त्वा स्वादुना तीव्रान्तीव्रेणामृताममृतेन ॥ मधुमतीम्मधुमता सृजामि सꣳ सोमेन ॥ सोमोऽस्यश्विभ्याम्पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय सुत्राम्णे पच्यस्व ॥ १ ॥ परीतोषिञ्चता सुतꣳ सोमो य उत्तमꣳ हविः ॥ दधन्वायो नर्यो अप्स्वन्तरा सुषाव सोममद्रिभिः ॥ २ ॥ वायोः पूतः पवित्रेण प्राङ्क्सोमोअतिद्रुतः ॥ इन्द्रस्य युज्यस्सखा ॥ वायोः पूतः पवित्रेण प्रत्यङ्क्सोमो अतिद्रुतः॥ इन्द्रस्य युज्यस्सखा ॥ ३ ॥ पुनातिते परिस्रुतꣳ सोमꣳ सूर्यस्य दुहिता ॥ वारेण शश्वता तना ॥ ४ ॥ ब्रह्म क्षत्रम्पवते तेज इन्द्रियꣳ सुरया सोमस्सुत आसुतो मदाय ॥ शुक्रेण देव देवताः पिपृग्धि रसेनान्नँयय जमानाय धेहि ॥ कुविदङ्गयवमन्तोयवञ्चिद्यथा दान्त्यनु पूर्वंव्वियूय ॥ इहेहैषाङ्कृणुहि भोजनानि येबर्हिषो नम उक्तिन्न जग्मुः ॥ उपयामगृहीतोऽस्य

श्विभ्यान्त्वा सरस्वत्यै त्वेन्द्रायत्वा सुत्राम्णे ॥ एषते योनिस्तेजसेत्वा वीर्याय
त्वाबलायत्वा ॥ ५ ॥ नानाहि वान्देवहितꣳ सदस्कृतम्मासꣳ सृक्षाथाम्परमे व्यो
मन् ॥ सुरा त्वमसि शुष्मिणी सोमएष मामा हिꣳसीस्स्वाँय्योनिमाविशन्ती
॥ ६ ॥ उपयामगृहीतोऽस्याश्विनन्तेजस्सारस्वतँव्वीर्यमैन्द्रम्बलम् ॥ एषते योनि
र्मोदायत्वा नन्दायत्वा महसेत्वा ॥ ७ ॥ तेजोऽसि तेजो मयि धेहि वीर्यमसि
वीर्यम्मयि धेहि बलमसि बलम्मयिधेह्योजोऽस्योजो मयि धेहि ॥ मन्युरसिम
न्युम्मयि धेहि सहोऽसि सहो मयि धेहि ॥ ८ ॥ या व्याघ्रँव्विषूचिकोभौ वृकं
च रक्षति ॥ श्येनम्पतत्रिणꣳ सिꣳहꣳ सेमम्पात्वꣳहसः ॥ ९ ॥ यदापिपेष
मातरम्पुत्रः प्रमुदितो धयन् ॥ एतत्तदग्ने अनृणो भवाम्यहतौ पितरौ मया ॥ १० ॥
सम्पृचस्थसम्मा भद्रेण पृङ्क्त ॥ विपृचस्थविमा पापेन पृङ्क्त ॥ ११ ॥ १

दे॒वा य॒ज्ञम॑तन्वत भेष॒जम्भि॒षजा॒श्विना॑ ॥ वा॒चा सर॑स्वती भि॒षगिन्द्रा॑येन्द्रि॒या णि॒द्धत॑ः ॥१॥ दी॒क्षायै॑ रू॒पꣳ शष्पा॑णि प्राय॒णी य॑स्य॒तोक्मा॑नि ॥ क्र॒यस्य॑ रू॒पꣳ सोम॑स्य ला॒जास्सो॑मा॒ꣳ शवो॒ मधु॑ ॥ २ ॥ आ॒ति॒थ्य॒रू॒पम्मास॑रम्महावी॒रस्य॑ न॒ग्न हु॑ः ॥ रू॒पमु॑प॒सदा॑मे॒तत्ति॒स्रो रात्री॒स्सुरासु॑ता ॥ ३ ॥ सोम॑स्य रू॒पङ्क्री॒तस्य॑ परि स्रु॒त्परि॑षिच्यते ॥ अ॒श्विभ्या॒न्दुग्धम्भे॑षजमिन्द्रा॑यैन्द्रꣳ॒ सर॑स्वत्या ॥ ४ ॥ आ॒स॒न्दी रू॒पꣳ रा॑जा स॒न्द्यै वे॒द्यै कु॒म्भीसु॑राधा॒नी ॥ अन्त॑र उत्तरवे॒द्या रू॒पङ्का॑रोत॒रो॑ भि॒ष क् ॥ ५ ॥ वे॒द्या वे॒दिस्सम॑ाप्यते ब॒र्हिषा॑ ब॒र्हिरि॑न्द्रि॒यम् ॥ यू॒पेन॑ यू॒प आ॑प्यते प्र णी॑तो अ॒ग्निर॒ग्निना॑ ॥ ६ ॥ ह॒वि॒र्धा॒नँय्य॒दश्वि॒नाग्नी॑ध्रँय्य॒त्सर॑स्वती ॥ इन्द्रा॑यैन्द्रꣳ सद॑स्कृ॒तम्पत्नी॑ शा॒लङ्गार्ह॑पत्यः ॥ ७ ॥ प्रै॒षेभि॑ः प्रै॒षाना॑प्नोत्या॒प्रीभि॑रा॒प्रीर्य॒ज्ञस्य॑ ॥ प्र॒या॒जेभि॑रनु या॒जान्व॑षट्का॒रेभि॑रा॒हुती॑ः ॥ ८ ॥ प॒शुभि॑ः प॒शूना॑प्नोति पुरो॒ळाशै॑

हवीँ्ष्या ॥ छन्दोभिस्सामिधेनीर्याज्याभिर्वषट्कारान् ॥९॥ धानाः करम्भस्सक्त
वः परीवापः पयो दधि ॥ सोमस्य रूपꣳहविष आमिक्षा वाजिनम्मधु ॥ १० ॥
धानानाꣳ रूपङ्कुवलम्परी वापस्य गोधूमाः ॥ सक्तूनाꣳ रूपम्बदरमुपवाकाः कर
म्भस्य ॥ ११ ॥ पयसो रूपँय्यद्यवा दध्नो रूपङ्कर्कन्धूनि ॥ सोमस्य रूपँव्वा
जिनꣳ सौम्यस्य रूपमामिक्षा ॥ १२ ॥ आश्रावयेतिस्तोत्रियाः प्रत्याश्रावो अनु
रूपः ॥ यजेतिधाय्या रूपम्प्रगाथाये यजामहाः ॥ १३ ॥ अर्धऋचैरुक्थानाꣳ रूप
म्पदैराप्नोति निविदः ॥ प्रणवैश्शस्त्राणाꣳ रूपम्पयसा सोम आप्यते ॥ १४ ॥
अश्विभ्याम्प्रातस्सवनमिन्द्रेणैन्द्रम्माध्यन्दिनम् ॥ वैश्वदेवꣳ सरस्वत्या तृतीयमा
प्तꣳ सवनम् ॥ १५ ॥ ॥ वायव्यै र्वायव्यान्याप्नोति सतेन द्रोणकलशम् ॥ कु
म्भीभ्यामम्भृणौसुते स्थालीभिस्थालीराप्नोति ॥ १६ ॥ यजुर्भिराप्यन्ते ग्रहाग्रहै

स्तोमांश्च विष्टुतीः ॥ छन्दोभिरुक्था शस्त्राणिसाम्नावभृथआप्यते ॥ १७ ॥ इळाभिर्भक्षानाप्नोति सूक्तवाकेनाशिषः ॥ शँय्युना पत्नी सँय्याजान्त्समिष्ट यजुषा सꣳस्थाम् ॥ १८ ॥ व्रतेन दीक्षामाप्नोति दीक्षयाप्नोतिदक्षिणाम्॥दक्षिणाश्रद्धामाप्नोति श्रद्धया सत्यमाप्यते ॥ १९ ॥ एतावद्रूपँय्यज्ञस्य यद्देवैर्ब्रह्मणाकृतम् ॥ तदेतत्सर्वमाप्नोति यज्ञेसौत्रामणीसुते ॥ २० ॥ २

सुरावन्तम्बर्हिषदꣳ सुवीरँय्यज्ञꣳ हिन्वन्ति महिषा नमोभिः ॥ दधानास्सोमन्दिवि देवतासु मदेमेन्द्रँय्यजमानास्स्वर्काः ॥ १ ॥ यस्ते रसस्सम्भृत ओषधीषु सोमस्य शुष्मस्सुरया सुतस्य ॥ तेन जिन्व यजमानम्मदेन सरस्वतीमश्विना इन्द्रमग्निम् ॥ २ ॥ यमश्विना नमुचेरासुरादधि सरस्वत्यसुनोदिन्द्रियाय ॥ इमन्तꣳ शुक्रम्मधुमन्तमिन्दुꣳ सोमꣳ राजानमिह भक्षयामि ॥ ३ ॥ यदत्र

रिप्तꣳ रसिनंस्सुतस्ययदिन्द्रो अपिबच्छचींभिः ॥ अहन्तदंस्य मनंसा शिवेन
सोमꣳ राजांनमिह भंक्षयामि ॥ ४॥ पितृभ्यंस्स्वधायिभ्यंस्स्वधानमंः पितामहे
भ्यंस्स्वधायिभ्यंस्स्वधानमंः ॥ प्रपिंतामहेभ्यस्स्वधायिभ्यंस्स्वधानमंः ॥ ५ ॥
अक्षंन्पितरोऽमींमदन्त पितरोऽतींतृपन्त पितंरः ॥ पितंरः शुन्धंध्वम् ॥ ६ ॥ पुन
न्तुंमा पितंरस्सोम्यासंःपुनन्तुंमा पितामहाःपुनन्तु प्रपिंतामहाः ॥ पवित्रेंण श
तायुंषा ॥ ७ ॥ पुनन्तुंमा पितामहाः पुनन्तु प्रपिंतामहाः ॥ पवित्रेंण शता
युंषा विश्वमायुर्व्यंश्नवै ॥ ८ ॥ अग्न आयूꣳषि पवस आसुवोर्जमिषंञ्चनः ॥
आरेबांधस्व दुच्छुनांम् ॥ ९ ॥ पुनन्तुंमा देवजनाः पुनन्तु मनंसाधियंः ॥ पुन
न्तुविश्वां भूतानि जातंवेदः पुनीहिमां ॥ १० ॥ पवित्रेंण पुनीहिमा शुक्रेणंदे
वदीद्यंत् ॥ अग्ने क्रत्वा क्रतूꣳरनुं ॥ ११ ॥ यत्तें पवित्रमर्चिष्यग्नेवितंतमन्तरा ॥

ब्रह्मतेने पुनातुमा ॥ १२ ॥ पवमानस्सो अद्यनः पवित्रेण विचर्षणिः ॥ यः
पोता सपुनातुमा ॥ १३ ॥ उभाभ्यान्देव सवितः पवित्रेण सवेनच ॥ माम्पु
नीहि विश्वतः ॥ १४ ॥ वैश्वदेवी पुनती देव्यागाद्यस्यामिमा वह्व्यस्तन्वो वी
तपृष्ठाः ॥ तया मदन्तस्सधमादेषु वयꣳस्याम पतयोरयीणाम् ॥ १५ ॥ येस
मानास्समनसः पितरो यमराज्ये ॥ तेषाँल्लोकस्स्वधानमो यज्ञो देवेषु कल्पताम् ॥
१६ ॥ ये समानास्समनसो जीवा जीवेषु मामकाः ॥ तेषाꣳ श्रीर्मयि कल्पता
मस्मिँल्लोके शतꣳ समाः ॥ १७ ॥ द्वेसृती अशृणवम्पितृणामहन्देवानामुतमर्त्या
नाम् ॥ ताभ्यामिदँविश्वमेजत्समेति यदन्तरा पितरम्मातरञ्च ॥ १८ ॥ इदꣳ
हविः प्रजननम्मे अस्तु दशवीरꣳ सर्वगणꣳ स्वस्तये ॥ आत्मसनि प्रजासनि प
शुसनि लोकसन्य भयसनि ॥ अग्निः प्रजाम्बहुलाम्मे करोत्वन्नम्पयो रेतो अ

स्मासुधत्त ॥ १९ ॥ ३

उदीरता मवर उत्परा स उन्मध्यमाः पितरस्सोम्यासः ॥ असुँय्य ईयुर वृका ऋतज्ञास्तेनोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥ १ ॥ त्वꣳसोम प्रचिकितो मनीषात्वꣳरजिष्ठ मनुनेषिपन्थाम् ॥ तवप्रणीती पितरो न इन्दोदेवेषु रत्नमभजन्तधीराः ॥ २ ॥ त्वया हिनः पितरस्सोम पूर्वे कर्माणि चक्रुःपवमान धीराः ॥ वन्वन्नवातः परिधी ꣳरपोर्णु वीरेभिरश्वैर्मघवा भवानः ॥ ३ ॥ त्वꣳसोम पितृभिस्सँविदानोऽनुद्या वापृथिवी आततन्थ ॥ तस्मै तइन्दो हविषा विधेम वयꣳस्याम पतयो रयीणाम् ॥ ४ ॥ बर्हिषदःपितर ऊत्यर्वागिमा वोहव्या चकृमाजुषध्वम् ॥ त आगता वंसा शन्तमेनाथा नश्शँय्योररपो दधात ॥ ५ ॥ उपहूताः पितरस्सोम्यासो बर्हिष्येषु निधिषु प्रियेषु ॥ त आगमन्तुत इह श्रुवन्त्वधिब्रुवन्तुतेऽवन्त्वस्मान् ॥ ६ ॥

आहम्पितृन्त्सु विदत्राँ२अविवित्सिन पातञ्च विक्रमणञ्च विष्णोः ॥ बर्हिषदो ये स्वधया सुतस्य भजन्त पित्वस्त इहागमिष्ठाः ॥ ७ ॥ अग्निष्वात्ताःपितर एहगच्छत सदस्सदस्सदत सुप्रणीतयः ॥ अत्ता हवीꣳषि प्रयतानि बर्हिष्य था रयिꣳ सर्ववीरन्दधातन ॥ ८ ॥ आयन्तुनः पितरस्सोम्यासोऽग्निष्वात्ताः प थिभिर्देवयानैः ॥ अस्मिन्यज्ञे स्वधया मदन्तोऽधि ब्रुवन्तु तेऽवन्त्वस्मान् ॥ ९ ॥ येअग्निष्वात्ता येअनग्निष्वात्ता मध्ये दिवस्स्वधया मादयन्ते ॥ तेभ्यस्स्वराळसुनी तिमेताँय्यथा वशन्तन्वङ्कल्पयाति ॥ १० ॥ अग्निष्वात्ता नृतुमतो हवामहे नारा शꣳसेसोम पीथँय्यआशुः ॥ तेनो विप्रासस्सुहवा भवन्तु वयꣳस्याम पतयोर यीणाम् ॥ ११ ॥ आच्या जानु दक्षिणतो निषद्येमँय्यज्ञमभिगृणीत विश्वे ॥ माहिꣳसिष्ट पितरः केन चिन्नो यद्व आगः पुरुषता कराम ॥ १२ ॥ आसीना

सो अरुणीनां मुपस्थे रयिन्धंत्त दाशुषे मर्त्यांय ॥ पुत्रेभ्यः पितरस्तस्य वस्वः
प्रयंच्छतत इहोर्जन्दधात ॥ १३ ॥ यमंग्ने कव्यवाह नत्वाग्निन्मन्यंसेरयिम् ॥
तन्नों गीर्भिः श्रवाय्यंन्देवत्रा पंनया युजंम् ॥ १४ ॥ यो अग्निः कंव्यवाहनः
पितॄन्यक्षं दृता वृधः ॥ प्रेदुंहव्यानिं वोचति देवेभ्यंश्च पितृभ्य आ ॥ १५ ॥
त्वमंग्न ईळितो जातवेदो वाड्ढव्यानिं सुरभीणि कृत्वी ॥ प्रादाःपितृभ्यंस्स्वध
या ते अंक्षन्नद्धि त्वन्देंव प्रयंता हवीꣳषिं ॥ १६ ॥ इदम्पितृभ्यो नमों अस्त्व
द्यये पूर्वासो य उपंरासईयुः ॥ ये पार्थिवे रजस्या निषंत्ताये वां नूनꣳ सुवृज
नां सुविक्षु ॥ ॥ १७ ॥ ये चेह पितरो ये चनेह याꣳश्चं विद्मयाँ२उं चनप्रं वि
द्म ॥ त्वँवेत्थ यतिते जातवेदस्स्वधाभिर्यज्ञꣳ सुकृतञ्जुषस्व ॥ १८ ॥ अधा
यथांनः पितरः परांसः प्रत्नासों अग्नऋतमांशुषाणाः ॥ शुचीदंयन्दीधिं तिमु

क्थ शासःक्षामांभिन्दन्तौं अरुणीरपं ब्रन् ॥ १९ ॥ उशन्तंस्त्वा निधींम ह्युश
न्तस्सर्मिंधीमहि ॥ उशन्नुं शत आवंह पितृन्हविषे अत्तंवे ॥ २० ॥ अपाम्फे
नेंन नमुंचेश्शिरं इन्द्रोदंवर्तयः ॥ विश्वायदजंयस्पृधः ॥ २१ ॥ ४

सोमो राजामृतंꣳ सुतऋं जीषेणांजहान्मृत्युम् ॥ ऋतेनं सत्यमिंन्द्रियँव्विपा
नंꣳ शुक्रमन्धंस इन्द्रंस्येन्द्रियमिदम्पयोऽमृतम्मधुं ॥ १ ॥ अद्भ्यःक्षीरँव्व्यंपिब
त्कुङ्ङांङ्गिरसो धिया ॥ ऋतेनं सत्यमिंन्द्रियँ व्विपानंꣳ शुक्रमन्धं स इन्द्र
स्येन्द्रियमिदम्पयोऽमृतम्मधुं ॥ सोमं मद्भ्यो व्व्यंपिब च्छन्दंसा
हꣳसःशुंचिषत् ॥ ऋतेनं सत्यमिंन्द्रियँव्विपानंꣳ शुक्रमन्धंस इन्द्रंस्येन्द्रि
यमिदम्पयोऽमृतम्मधुं ॥ अन्नांत्परि स्रुतो रसम्ब्रह्मणा व्व्यंपिबत्क्षत्रम्पयस्सो
मंम्प्रजापंतिः ॥ ऋतेनं सत्यमिंन्द्रियँव्विपानंꣳ शुक्रमन्धंस इन्द्रंस्येन्द्रियमिद

म्पयोऽमृतम्मधुं ॥ २ ॥ रेतो मूत्रँव्विजंहाति योनिम्प्रविशदिन्द्रियम् ॥ गर्भो जरायुणा वृत उल्बञ्जहाति जन्मना ॥ ऋतेन सत्यमिन्द्रियँव्विपानँ शुक्रमन्धस इन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोऽमृतम्मधुं ॥ ३ ॥ दृष्ट्वा रूपे व्याकरोत्सत्यानृते प्रजापतिः ॥ अश्रद्धामनृते दधाच्छ्रद्धाँ सत्ये प्रजापतिः ॥ ऋतेन सत्यमिन्द्रियँव्विपानँ शुक्रमन्धस इन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोऽमृतम्मधुं ॥ ४ ॥ वेदेन रूपे व्यपिबत्सुतासुतौ प्रजापतिः ॥ ऋतेन सत्यमिन्द्रियँव्विपानँ शुक्रमन्धस इन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोऽमृतम्मधुं ॥ दृष्ट्वा परिस्रुतो रसँ शुक्रेण शुक्रँव्व्यपिबत्पयस्सोमम्प्रजापतिः ॥ ऋतेन सत्यमिन्द्रियँव्विपानँ शुक्रमन्धस इन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोऽमृतम्मधुं ॥ ५ ॥ ५

सीसेनतन्त्रम्मनसामनीषिणऊर्णासूत्रेणकवयोवयन्ति ॥ अश्विनायज्ञँसविता

सरस्वतीन्द्रस्यरूपँव्वरुणो भिषज्यन् ॥१॥ तदस्य रूपममृतꣳ शचीभिस्तिस्रोदधु
देवतास्सꣳ रराणाः ॥ लोमानि शष्पैर्बहुधानतोक्मभिस्त्व गस्य माꣳ समभव
न्नलाजाः ॥ २ ॥ तदश्विना भिषजारुद्रवर्तनी सरस्वती वयाति पेशो अन्तरम् ॥
अस्थिमज्जा नम्मासरैः कारोतरेण दधतो गवान्त्वचि ॥ ३ ॥ सरस्वती मनसा
पेशलँव्वसुनासत्याभ्याँव्वयाति दर्शतँव्वपुः ॥ रसम्परिस्नुता नरोहितन्नग्नहुर्धीर
स्तसरन्नवेम ॥ ४ ॥ पयसा शुक्रममृतञ्जनित्वꣳ सुरया मूत्राज्जनयन्त रेतः ॥
अपामतिन्दुर्मतिम्बाधमाना ऊवध्यँव्वातꣳ सब्वन्तदारात् ॥ ५ ॥ इन्द्रस्सुता
माहृदयेन सत्यम्पुरोळाशेन सविता जजान ॥ यकृत्क्लोमानँव्वरुणोभिषज्यन्म
तस्ने वायव्यै र्नमिनाति पित्तम् ॥ ६ ॥ आन्त्राणि स्थालीर्मधु पिन्वमाना गु
दाःपात्राणि सुदुघान धेनुः ॥ श्येनस्य पत्रन्नप्लीहा शचीभिरासन्दीनाभिरुदरन्न

माता ॥ ७ ॥ कुम्भो वनिष्ठुर्जनिता शचीभिर्यस्मिन्नग्रे योन्याङ्गर्भौ अन्तः ॥ प्ला
शिर्व्यक्तश्शतधार उत्सोदुहेन कुम्भी स्वधाम्पितृभ्यः ॥ ८ ॥ मुखꣳ सदस्यशिर
इत्सतेन जिह्वापवित्रमश्विना सन्त्सरस्वती ॥ चप्पन्न पायुर्भिषगस्य वालो व
स्तिर्न शेपो हरसा तरस्वी ॥ ९ ॥ अश्विभ्याञ्चक्षुरमृतङ्ग्रहाभ्याञ्छागेन तेजो
हविषा श्रृतेन ॥ पक्ष्माणि गोधूमैः कुवलैरुतानि पेशोन शुक्रमसि तँव्वसा
ते ॥ १० ॥ अविर्न मेषो नासिवीर्याय प्राणस्य पन्था अमृतो ग्रहाभ्याम् ॥
सरस्वत्युपवाकैर्व्यानन्नस्यानि बर्हिर्बदरैर्जजान ॥ ११ ॥ इन्द्रस्य रूपमृषभो
बलाय कर्णाभ्याꣳ श्रोत्रममृतङ्ग्रहाभ्याम् ॥ यवान बर्हिर्भ्रुवि केसराणि कर्क
न्धु जज्ञे मधु सारघम्मुखात् ॥ १२ ॥ आत्मन्नुपस्थे न वृकस्य लोम मुखे श्म
श्रूणि नव्याघ्रलोम ॥ केशान शीर्ष न्यशसे श्रियै शिखा सिꣳहस्य लोमत्वि

षिरिन्द्रियाणि ॥ १३ ॥ अङ्गान्यात्मन्भिषजा तदश्विना त्मानमङ्गैस्समधात्सर
स्वती ॥ इन्द्रस्यरूपꣳशतमानमायुश्चन्द्रेण ज्योतिरमृतन्दधानाः ॥ १४ ॥ सर
स्वती योन्याङ्गर्भमन्तरश्विभ्याम्पत्नी सुकृतम्बिभर्ति ॥ अपाꣳ रसेन वरुणो न
साम्नेन्द्रꣳ श्रियै जनयन्नप्सुराजा ॥ १५ ॥ तेजःपशूनाꣳ हविरिन्द्रियावत्परिस्रु
ता पयसा सारघम्मधु ॥ अश्विभ्यान्दुग्ध म्भिषजा सरस्वत्या सुता सुताभ्यां
ममृतस्सोम इन्दुः ॥ १६ ॥ ६ ॥

क्षत्रस्य नाभिरसि क्षत्रस्य योनिरसि ॥ मात्वाहिꣳसीन्मामा हिꣳसीः ॥ निष
साद धृत व्रतो वरुणःपस्त्यास्वा ॥ साम्राज्याय सुक्रतुः ॥ मृत्योःपाहि विद्योत्पा
हि ॥ देवस्यत्वा सवितुःप्रसवेऽश्विनो र्बाहुभ्याम्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥ १ ॥ आश्वि
नोर्भैषज्येन तेजसे ब्रह्मवर्चसा याभिषिञ्चामि सरस्वत्यै भैषज्येन वीर्याया न्ना

द्यांया भिषिंञ्चामि ॥ इन्द्रंस्येन्द्रियेण बलांयाश्रियै यशंसेऽभिषिंञ्चामि ॥ २ ॥
कोंऽसि कतमोंऽसि कस्मैं त्वा कायंत्वा ॥ सुश्लोंक सुमंङ्गल सत्यंराजन् ॥ ३ ॥
शिरोंमे श्रीर्यशो मुखन्त्विषिः केशांश्चश्मश्रूंणि ॥ राजां मे प्राणो अमृतंꣳसम्रा
ट्चक्षुर्विराट्श्रोत्रंम् ॥ ४ ॥ जिह्वा मैं भद्रँ व्वाङ्महोमनों मन्युस्स्वराड्भामंः ॥
मोदांः प्रमोदा अङ्गुली रङ्गांनि मित्रम्मे सहंः ॥ ५ ॥ बाहूमे बलंमिन्द्रियꣳ ह
स्तौं मे कर्मं वीर्यंम् ॥ आत्मा क्षत्रमुरो ममं ॥ ६ ॥ पृष्ठी मैं राष्ट्रमुदरमꣳ सौ
ग्रीवाश्च श्रोणीं ॥ ऊरू अंरत्नी जानुंनी विशोमेऽङ्गांनिसर्वतंः ॥ ७ ॥ नाभिर्मे
चित्तँव्विज्ञानंम्पायुर्मेऽपंचितिर्भसत् ॥ आनन्दनन्दा आण्डौमे भगस्सौभाग्यम्प
संः ॥ ८ ॥ जङ्घाभ्याम्पद्भ्यान्धर्मोंऽस्मि विशिराजा प्रतिंष्ठितः ॥ प्रतिं क्षत्रे
प्रतिंतिष्ठामि राष्ट्रेप्रत्यश्वेंषु प्रतिंतिष्ठामि गोषुं ॥ ९ ॥ प्रत्यङ्गेंषु प्रतिंतिष्ठाम्यात्मन्प्र

तिं प्राणेषुप्रातिं तिष्ठामि पुष्टे ॥ प्रतिद्यावां पृथिव्योःप्रातिं तिष्ठामि यज्ञे ॥ १० ॥ त्रयादेवा एकांदश त्रयस्त्रिꣳशास्सुराधसः ॥ बृहस्पतिं पुरोहिता देवस्यं सवितु स्सवे ॥ देवादेवै रंवन्तुमा ॥ ११ ॥ प्रथमा द्वितीयैं द्विंतीयां स्तृतीयैं स्तृती यां स्सत्येनं ॥ सत्यँय्यज्ञेनं यज्ञो यजुंर्भि र्यजूꣳषि सामंभिः ॥१२॥ सामान्यृग्भिर्ऋ चंःपुरोऽनु वाक्यांभिःपुरोऽनुवाक्यां याज्यांभिर्याज्यां वषट्कारैः ॥ वषट्कारा आहु तिभि राहुंतयो मे कामान्त्समंर्ध यन्तु भूस्स्वाहां ॥ १३ ॥ लोमांनि प्रयंतिर्मम त्वङ्म आनंति रागंतिः ॥ माꣳसम्म उपनतिर्व स्वस्थिमज्जाम आनंतिः ॥ १४ ॥ ७ हरिःॐ॥

स्वाद्वीन्त्वैकादश ॥ ११ ॥ देवायज्ञँविंशतिः ॥ २० ॥ सुरावन्तमेकोनविंश तिः ॥ १९ ॥ उदीरतामेकविंशतिः ॥ २१ ॥ सोमोराजापञ्च ॥ ५ ॥ सीसेनतन्त्रं

षोळश ॥ १६ ॥ क्षत्रस्यनाभिश्चतुदश ॥ १४ ॥ सप्तानुवाकेषु षडुत्तरशत म् ॥ १०६ ॥ सोमोराजा त्वद्धयस्सोम मद्धयोन्नाद्रेत एवच ॥ दृष्ट्वा श्रद्धाचवेदे नदृष्ट्वापरि स्रुतोरसम् ॥ १ ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्व सँहिता पाठे एक विंश त्यध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिःॐ॥ यद्देवा देव हेळनन्देवाँ सश्चकृमा वयम् ॥ अग्निर्मातस्मा देनंसो विश्वान्मुञ्च त्वꣳहंसः ॥ १ ॥ यदि दिवा यदि नक्तमेनाꣳसि चकृमा वयम् ॥ वायुर्मा तस्मा देनंसो विश्वान्मुञ्च त्वꣳ हंसः ॥ २ ॥ यदि जाग्रद्यादि स्वप्न एनाꣳसि चकृमा वयम् ॥ सूर्यो मातस्मा देनंसो विश्वान्मुञ्च त्वꣳहंसः ॥ ३ ॥ यद्ग्रामे यदरण्ये यत्सभायाँ यदिन्द्रिये ॥ यच्छूद्रे यदर्ये यदेनश्च कृमावयम् ॥ यदेकस्याधि धर्मणि तस्या वयजं नमासि ॥ यदापो अघ्न्या इति वरुणे तिश

पां महे ततों वरुणनो मुञ्च ॥ अवंभृथ निचुम्पुण निचे रुरंसि निचुम्पुण ॥
अवंदेवैर्देव कृतमेनों यक्ष्य वमर्त्यैर्मर्त्यै कृतम्पुरु राठ्णों देवरि षस्पांहि ॥ समु
द्रे ते हृदंयमप्स्वन्तस्सन्त्वां विशन्त्वोषंधी रुतापः ॥ सुमित्रियान आप ओषं
धयस्सन्तु दुर्मित्रिया स्तस्मै सन्तु ॥ योऽस्मान्द्वेष्टियञ्च वयन्द्विष्मः ॥ ४ ॥
द्रुपदा दिवमुमुचान स्स्विन्नस्स्नातो मलांदिव ॥ पूतम्पवित्रेणेवाज्य मापश्शु
न्धन्तु मैनंसः ॥ ५ ॥ उद्व यन्तमं सस्परि स्वःपश्यंन्त उत्तंरम् ॥ देवन्देव
त्रासूर्य मगंन्मज्योतिरुत्तमम् ॥ ६ ॥ अपो अद्यान्वंचारिषꣳ रसेन समंसृक्ष्म
हि ॥ पर्यस्वानग्न आगंमन्त म्मासꣳ सृज वर्चसा प्रजयांचधनेनच ॥ एधोऽ
स्ये धिषीमहि समिदंसि तेजोऽसि तेजो मयिं धेहि ॥ ७ ॥ समावंवर्ति पृथि
वी समुषा स्समु सूर्यः ॥ समु विश्वमिदञ्जगंत् ॥ वैश्वानर ज्योतिर्भूयासँ

ठिवभून्कामान्व्यंक्षवै भूस्स्वाहा ॥ ८ ॥ १ ॥

अभ्यादधामि समिधमग्ने व्रतपते त्वयि ॥ व्रतञ्च श्रद्धाञ्चोपै मीन्धेत्वा दीक्षितो अहम् ॥१॥ यत्र ब्रह्म चक्षत्रञ्च सम्यञ्चौ चरतस्सह ॥ तँल्लोकम्पुण्यम्प्रज्ञेषँय्यत्र देवास्सहाग्निना ॥ २ ॥ यत्रेन्द्रश्च वायुश्च सम्यञ्चौ चरतस्सह ॥ तँल्लोकम्पुण्यम्प्रज्ञेषँय्यत्र सेदिर्न विद्यते ॥ ३ ॥ अꣳशुनाते अꣳशुः पृच्यताम्परुषापरुः ॥ गन्धस्ते सोममवतु मदाय रसो अच्युतः ॥ ४ ॥ सिञ्चन्ति परिषिञ्चन्त्युत्सिञ्चन्ति पुनन्तिच ॥ सुरायै बभ्रवै मदे किन्त्वो वदति किन्त्वः ॥ ५ ॥ धानावन्तङ्करम्भिणमपूपवन्तमुक्थिनम् ॥ इन्द्र प्रातर्जुषस्वनः ॥ ६ ॥ बृहदिन्द्राय गायत मरुतो वृत्रहन्तमम् ॥ येन ज्योतिरजं नयन्नृता वृधो देवन्देवाय जागृवि ॥ ७ ॥ अध्वर्यो अद्रिभिस्सुतꣳ सोमम्पवित्रआनय ॥ पुनीहीन्द्राय पा

तंवे ॥ ८ ॥ २

यो भूतानामधिपतिर्यस्मिँल्लोका अधिश्रिताः ॥ यईशे महतो महाꣳस्तेन गृह्णामि त्वामहम्मयि गृह्णामि त्वामहम् ॥ १ ॥ उपयामगृहीतोऽस्यश्विभ्यान्त्वा सरस्वत्यै त्वेन्द्रायत्वा सुत्राम्णे ॥ एषते योनिरश्विभ्यान्त्वा सरस्वत्यै त्वेन्द्रायत्वा सुत्राम्णे ॥ २ ॥ प्राणपामे अपानपाश्चक्षुष्पाः श्रोत्रपाश्चमे ॥ वाचोमे विश्वभेषजोमनसोऽसि विलायकः ॥३॥ अश्विनकृतस्यते सरस्वति कृतस्येन्द्रेण सुत्राम्णाकृतस्य ॥ उपहूत उपहूतस्य भक्षयामि ॥ ४ ॥ ३

समिद्ध इन्द्र उषसामनीके पुरोरुचा पूर्वकृद्वावृधानः ॥ त्रिभिर्देवैस्त्रिꣳशता वज्रबाहुर्जघान वृत्रँव्विदुरो ववार ॥ १ ॥ नराशꣳसःप्रति शूरो मिमानस्तनूनपात्प्रति यज्ञस्यधाम ॥ गोभिर्वपावान्मधुना समञ्जन् हिरण्यैश्चन्द्री यजति प्रचे

ताः ॥ २ ॥ ईळितो देवैर्हरिवाँ२अभिष्टिराजुह्वानोहविषाशर्द्धमानः ॥ पुरन्दरोगो त्रभिद्वज्रबाहुरायातु यज्ञमुपनो जुषाणः ॥ ३ ॥ जुषाणो बर्हिर्हरिवान्न इन्द्रः प्राचीनꣳ सीदत्प्रदिशा पृथिव्याः ॥ उरुप्रथाः प्रथमानꣳ स्योनमादित्यैरक्तँव्वसु भिस्सजोषाः ॥ ४ ॥ इन्द्रन्दुरः कवष्यो धावमाना वृषाणँय्यन्तु जनयस्सुपत्नीः ॥ द्वारो देवीरभितो विश्रयन्ताꣳसुवीरा वीरम्प्रथमानामहोभिः ॥ ५ ॥ उषासान क्ता बृहती बृहन्तम्पयस्वती सुदुघेशूरमिन्द्रम् ॥ तन्तुन्ततम्पेशसा सँव्वयन्ती दे वानान्देवँय्यजतस्सुरुक्मे ॥ ६ ॥ दैव्या मिमानामनुषः पुरुत्रा होतारा इन्द्रम्प्र थमा सुवाचा ॥ मूर्धन्यज्ञस्य मधुना दधाना प्राचीनञ्ज्योतिर्हविषा वृधातः॥७॥ तिस्रो देवीर्हविषा वर्धमाना इन्द्रञ्जुषाणा जनयो नपत्नीः ॥ अच्छिन्नन्तन्तुम्प यसा सरस्वतीळा देवीभारती विश्वतूर्तिः ॥ ८ ॥ त्वष्टा दधच्छुष्ममिन्द्राय वृ

ष्णेऽपाकोऽर्चिष्टुर्य्यशसे पुरूणि ॥ वृषा यजन्वृषणम्भूरिं रेता मूर्धन्यज्ञस्य समन्न

क्तु देवान् ॥ ९ ॥ वनस्पतिरवसृष्टो नपाशैस्त्मन्या समञ्जञ्छमितानदेवः ॥

इन्द्रस्य हव्यैर्जठरम्पृणानस्स्वदातियज्ञम्मधुनाघृतेन ॥ १० ॥ स्तोकानामिन्दुम्प्र

ति शूर इन्द्रो वृषायमाणो वृषभस्तुराषाट् ॥ घृतप्रुषा मनसामोदमानास्स्वाहा

देवा अमृतामादयन्ताम् ॥ ११ ॥ ४

आयात्विन्द्रोवस उपन इहस्तुतस्स धमादस्तु शूरः ॥ वावृधानस्तविषीर्य

स्य पूर्वीर्द्यौर्नक्षत्र माभिभूति पुष्यात् ॥ १ ॥ आन इन्द्रोदूरादान आसादभिष्टि

कृदवसे यासदुग्रः ॥ ओजिष्ठेभिर्नृपतिर्वज्रबाहुस्सङ्गे समत्सु तुर्वणिःपृतन्यून् ॥ २॥

आन इन्द्रो हरिभिर्यात्वच्छार्वाचीनोऽवसे राधसेच ॥ तिष्ठाति वज्री मघवावि

रप्शीमँय्यज्ञमनु नोवाजसातौ ॥ ३ ॥ त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रँ हवेहवेसुह

वꣳ शूरमिन्द्रम् ॥ ह्वयामि शक्रम्पुरुहूतमिन्द्रꣳ स्वस्तिनो मघवा धात्विन्द्रः ॥४॥ इन्द्रस्सुत्रामा स्ववाँ२अवोभिस्सुमृळीको भवतु विश्ववेदाः ॥ बाधतान्द्वेषो अभयङ्कृणोतु सुवीर्यस्य पतयस्स्याम ॥ ५ ॥ तस्य वयꣳ सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम ॥ स सुत्रामा स्ववाँ२इन्द्रो अस्मेआराच्चिद्द्वेषस्सनुतर्युयोतु ॥ ६ ॥ आमन्द्रैरिन्द्रहरिभिर्याहि मयूररोमभिः ॥ मात्वाकेचिन्नियमन्विन्नपाशिनोति धन्वेव ताँ२इहि ॥ ७ ॥ एवेदिन्द्रँव्वृषणँव्वज्रबाहुँव्वसिष्ठासोअभ्यर्चन्त्यर्कैः ॥ सनस्तुतो वीरवद्धातु गोमद्यूयम्पातस्वस्तिभिस्सदानः ॥ ८ ॥ ५

समिद्धो अग्निरश्विना तप्तो घर्मो विराट्सुतः ॥ दुहे धेनुस्सरस्वती सोमꣳ शुक्रमिहेन्द्रियम् ॥ १ ॥ तनूपा भिषजा सुतेऽश्विनोभा सरस्वती ॥ मध्वारजाꣳसीन्द्रियमिन्द्राय पथिभिर्वहान् ॥२॥ इन्द्रायेन्दुꣳ सरस्वती नराशꣳसेन नग्नहुम् ॥

अथातामश्विना मधु भेषजम्भिषजा सुते ॥ ३ ॥ आजुह्वाना सरस्वतीन्द्राये
न्द्रियाणि वीर्यम् ॥ इळाभिरश्विना इषꣳ समूर्जꣳ सꣳ रयिन्दधुः ॥ ४ ॥ अश्विना
नमुचेस्सुतꣳ सोमꣳ शुक्रम्परिस्रुता ॥ सरस्वती तमाभरद्बर्हिषेन्द्राय पातवे ॥ ५ ॥
कवष्यो नव्यचस्वतीराश्विभ्यान्नदुरो दिशः ॥ इन्द्रोन रोदसी उभेदुहे कामान्त्स
रस्वती ॥ ६ ॥ उषासानक्तमश्विनादिवेन्द्रꣳ सायमिन्द्रियैः ॥ सञ्जानाने सुपेशसा
समञ्जाते सरस्वत्या ॥ ७ ॥ पातन्नो अश्विनादिवा पाहि नक्तꣳ सरस्वती ॥ दै
व्या होतारा भिषजा पातमिन्द्रꣳ सचासुते ॥ ८ ॥ तिस्रस्त्रेधा सरस्वत्यश्विना
भारतीळा ॥ तीव्रम्परिस्रुता सोमामिन्द्राय सुषुवुर्मदम् ॥ ९ ॥ अश्विना भेषजम्म
धु भेषजन्नस्सरस्वती ॥ इन्द्रे त्वष्टा यशः श्रियꣳ रूपꣳ रूपमधुस्सुते ॥ १० ॥
ऋतुथेन्द्रो वनस्पतिश्शशमानःपरिस्रुता ॥ कीलालमश्विभ्याम्मधु दुहे धेनुस्सर

स्वती ॥ ११ ॥ गोभिर्न सोमंमश्विना मासंरेण परिस्रुतां ॥ समंधातꣳ सरंस्वत्या स्वाहेन्द्रे सुतम्मधुं ॥ १२ ॥ ६

अश्विनां हविरिंन्द्रियन्नमुंचेर्धिया सरंस्वती ॥ आशुक्रमांसुराद्वसुंमघमिन्द्राय जभ्रिरे ॥ १ ॥ यमाश्विना सरंस्वती हविषेन्द्रमवंर्द्धयन् ॥ सबिंभेद्बलम्मघन्नमुंचा आसुरे सचां ॥ २ ॥ तमिन्द्रंम्पशवस्सचाश्विनोभा सरंस्वती॥ दधांना अभ्यंनूषत हविषां यज्ञ इंन्द्रियैः ॥३॥ य इन्द्रं इन्द्रियन्दधुस्संविता वरुंणो भगंः ॥ स सुत्रामां हविष्पंतिर्यजंमानाय सश्चत ॥४॥ सविता वरुंणो दधद्यजंमानाय दाशुषें ॥ आदंत्तनमुंचेर्वसुं सुत्रामा बलंमिन्द्रियम् ॥५॥ वरुंणःक्षत्रमिंन्द्रियम्भगेंन सविता श्रियंम् ॥ सुत्रामा यशंसा बलन्दधांना यज्ञमांशत ॥६॥ अश्विना गोभिंरिन्द्रिय मश्वेंभिर्वीर्यम्बलंम् ॥ हविषेन्द्रꣳ सरंस्वती यजंमानमवर्द्धयन् ॥७॥

ताना सत्या सुपेशसा हिरण्य वर्तनी नरा ॥ सरस्वती हविष्मतीन्द्र कर्मसु नोऽ
वत ॥ ८ ॥ ताभिषजा सुकर्मणा सासुदुघा सरस्वती ॥ सवृत्रहा शतक्रतुरि
न्द्राय दधुरिन्द्रियम् ॥ ९ ॥ युवꣳ सुराममश्विना नमुचा आसुरे सचा ॥ विपि
पानास्सरस्वतीन्द्रङ्कर्मस्वावत ॥ १० ॥ पुत्रमिव पितरा अश्विनो भेन्द्रावथुःका
व्यैर्दꣳसनाभिः ॥ यत्सुरामँव्व्यपिबश्शचीभिस्सरस्वती त्वामघवन्नभिष्णक् ॥११॥
यस्मिन्नश्वास ऋषभासउक्षणो वशामेषा अवसृष्टास आहुताः ॥ कीलालपेसो
मपृष्ठाय वेधसे हृदामतिञ्जनयचारुमग्नये ॥ १२ ॥ अहाव्यग्ने हविरास्येते स्रुची
वघृतञ्चम्वीव सोमः ॥ वाजसनिꣳ रयिमस्मे सुवीरम्प्रशस्तन्धेहियशसम्बृहन्त
म् ॥ १३ ॥ ७

अश्विना तेजसा चक्षुः प्राणेन सरस्वती वीर्यम् ॥ वाचेन्द्रो बलेनेन्द्रायद

धुरिन्द्रियम् ॥ १ ॥ गोमद्दूषुणा सत्याश्वावद्यातमश्विना ॥वर्त्तीरुद्रानृपाय्यम् ॥ २ ॥
नयत्परोनान्तर आदधर्षद्वृषणवसू ॥ दुश्शꣳ सोमर्त्यौरिपुः ॥ ३ ॥ तान आ
वोह्ळमश्विना रयिम्पिशङ्ग सन्दृशम् ॥ धिष्ण्यावरिवोविदम् ॥ ४ ॥ पाव
कानस्सरस्वती वाजेभिर्वाजिनीवती ॥ यज्ञँवष्टुधियावसुः ॥ ५ ॥ चोदयित्री
सूनृतानाञ्चेतन्ती सुमतीनाम् ॥ यज्ञन्दधे सरस्वती ॥ ६ ॥ महो अर्णस्स
रस्वती प्रचेतयति केतुना ॥ धियो विश्वा विराजति ॥ ७ ॥ इन्द्रायाहि चि
त्रभानो सुता इमे त्वायवः ॥ अण्वीभिस्तना पूतासः ॥ ८ ॥ इन्द्रायाहिधि
येषितो विप्रजूतस्सुतावतः ॥ उपब्रह्माणि वाघतः ॥ ९ ॥ इन्द्रायाहि तूतुजा
नउपब्रह्माणि हरिवः ॥ सुते दधिष्व नश्चनः ॥ १० ॥ अश्विना पिबतास्मधु
सरस्वत्या सजोषसा ॥ इन्द्रस्सुत्रामा वृत्रहा जुषन्ताꣳ सोम्यम्मधु ॥११॥ ८

हरिः ॐ ॥

यद्देवाअष्ट ॥ ८ ॥ अभ्यादधामीतिच ॥८॥ योभूतानाञ्चतस्त्रः ॥ ४ ॥ समिद्धइन्द्रएकादश ॥ ११ ॥ आयात्वष्ट ॥ ८ ॥ समिद्धोअग्निर्द्वादश ॥ १२॥ अश्विनाहविस्त्रयोदश ॥ १३ ॥ अश्विना तेजसैकादश ॥ ११ ॥ अष्टानुवाकेषुपञ्चसप्ततिः ॥ ७५ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेद्वाविंशत्यध्यायः ॥ हरिः ॐ ॥

हरिः ॐ ॥ इमम्मे वरुण श्रुधीहवमद्याच मृळय ॥ त्वामवस्युराचके ॥ १ ॥ तत्त्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः ॥ अहेळमानो वरुणेह बोध्युरुशꣳ समान आयुः प्रमोषीः ॥ २ ॥ त्वन्नोअग्ने वरुणस्य विद्वान्देवस्य हेळो अवयासिसीष्ठाः ॥ यजिष्ठोवह्नितमश्शोशुचानो विश्वाद्वेषाꣳसि प्रमुमुग्ध्यस्मत् ॥ ३ ॥ सत्वन्नो अग्नेऽवमोभवोतीनेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ ॥ अ

वयक्ष्वनो वरुण ररांणोवी हिम्मृळीक सुहवोन एधि ॥ ४ ॥ महीमूषुमातर सुव्रतानांमृतस्य पत्नीमवंसे हुवेम ॥ तुविक्षत्रामजरंन्तीमुरूची सुशर्माणमदिंतिं सुप्रणीतिम् ॥ ५ ॥ सुत्रामांणम्पृथिवीन्द्यामनेहस सुशर्माणमदिंति सुप्रणीतिम् ॥ दैवीन्नाव स्वरित्रामनांगसमस्त्रवन्तीमारुहेमा स्वस्तयें ॥ ६ ॥ सुनावमारुहेयमस्त्रंवन्तीमनांगसम् ॥ शतारित्रा स्वस्तयें ॥ ७ ॥ आनोंमित्रावरुणा घृतैर्गव्यूंतिमुक्षतम् ॥ मध्वारजांसि सुक्रतू ॥ ८ ॥ प्रबाहवांसि स्नृतञ्जीवसेंन आनो गव्यूंतिमुक्षतङ्घृतेनं ॥ आमाजनेंश्रवयतय्युवानाश्रतम्मेंमित्रावरुणा हवेम ॥ ९ ॥ शन्नों भवन्तु वाजिनोहवेंषु देवतांतामितद्रंवस्स्वर्काः ॥ जम्भयन्तोऽहिंव्वृक रक्षांसि सनेम्यस्मद्युयवन्नमींवाः ॥ १० ॥ तेनोअर्वन्तो हवनश्रुतो हवँव्विश्वें श्रृण्वन्तु वाजिनों मितद्रंवः ॥ सहस्त्रसा मेधसांता इव

त्मना॑ म॒हो येधनं॑ᳲ सम॒िथेषु॑ जभ्रि॒रे ॥ ११ ॥ वाजे॑ वाजेऽवत वाजिनो नो॒धने॑

षुविप्राअमृता ऋतज्ञाः ॥ अ॒स्यमध्वः पिबतमा॒दय॑ध्वन्तृ॒प्तायात प॒थिभि॑र्दे॒वया

नैः ॥ १२ ॥ १

समिं॑द्धो अ॒ग्निस्स॒मिधा॒ सुसं॑मि॒द्धो वरे॑ण्यः ॥ गा॒य॒त्रीच्छन्द॑ इन्द्रि॒यन्त्र्य॒विर्गौ

र्वयोदधुः ॥ १ ॥ तनू॒नपा॒च्छुचिंव्रतस्त॒नूपा॒श्चसर॑स्वती ॥ उ॒ष्णिहा॒च्छन्द॑ इन्द्रि॒य

न्दि॒त्यवाड्गौर्वयो॑ दधुः ॥ २ ॥ इळाभिर॒ग्निरी॒ड्यस्सो॒मो॑ दे॒वो अम॑र्त्यः ॥ अ॒नु॒ष्टु

प्छन्द॑ इन्द्रि॒यम्पञ्चा॒विर्गौर्वयो॑ दधुः ॥ ३ ॥ सु॒ब॒र्हिरा॒ग्निः पू॒षण्वा॒न्त्स्तीर्णब॒र्हिर

मर्त्यः ॥ बृ॒ह॒तीच्छन्द॑ इ॒द्रियन्त्रि व॒त्सोगौर्वयो॑ दधुः ॥ ४ ॥ दुरो॑ दे॒वीर्दिशो॑ म॒ही

ब्र॒ह्मा दे॒वो बृ॒ह॒स्पतिः॥प॒ङ्क्तिश्छन्द॑ इ॒हेन्द्रि॒यन्तु॒र्य॒वाड्गौर्वयो॑ दधुः ॥ ५ ॥ उ॒षे

य॒ह्वी सु॒पेश॑सा विश्वे॑ दे॒वा अम॑र्त्याः ॥ त्रि॒ष्टुप्छन्द॑ इ॒हेन्द्रि॒यम्प॒ष्ठवाड्गौर्वयो॑

दधुः ॥ ६ ॥ दैव्या होतारा भिषजेन्द्रेण सयुजा युजा ॥ जगतीच्छन्द इन्द्रियमनड्वान्गौर्वयो दधुः ॥७॥ तिस्रइळा सरस्वती भारती मरुतो विशः ॥ विराट्छन्द इहेन्द्रियन्धेनुर्गौर्नवयो दधुः ॥ ८ ॥ त्वष्टा तुरीपो अद्भुत इन्द्राग्नी पुष्टिवर्धना ॥ द्विपदाच्छन्द इन्द्रियमुक्षागौर्नवयो दधुः ॥ ९ ॥ शमितानो वनस्पतिस्सविता प्रसुवन्भगम् ॥ ककुप् छन्द इहेन्द्रियँव्वशा वेहद्वयो दधुः ॥ १०॥ स्वाहा यज्ञँव्वरुणस्सुक्षत्रो भेषजङ्करत् ॥ अतिच्छन्दा इन्द्रियम्बृहदृषभोगौर्वयो दधुः ॥ ११ ॥ २

वसन्तेन ऋतुना देवा वसवस्त्रिवृता स्तुताः ॥ रथन्तरेण तेजसा हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ १ ॥ ग्रीष्मेण ऋतुना देवा रुद्राः पञ्चदशे स्तुताः ॥ बृहताय शसा बलꣳ हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ २ ॥ वर्षाभि ऋतुना दित्या स्तोमे सप्त

दशे स्तुताः ॥ वैरूपेणं विशौजसा हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ ३ ॥ शारदेनं ऋ
तुना देवा एंकविꣳश ऋभवं स्तुताः ॥ वैराजेनं श्रिया श्रियꣳ हविरिन्द्रे वयो
दधुः ॥ ४ ॥ हेमन्तेनं ऋतुना देवास्त्रिणवे मरुतं स्तुताः ॥ बलेन शक्करी
स्सहोहविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ ५ ॥ शैशिरेणं ऋतुना देवास्त्रय स्त्रिꣳशेऽ मृता
स्तुताः ॥ सत्येनं रेवतीः क्षत्रꣳ हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ ६ ॥ ३ ॥

होता यक्षत्सामि धाम्नि मिळस्पदेऽश्विनेन्द्रꣳ सरंस्वती मजो धूम्रोन गोधूमैः कुवलैर्भेषजम्मधु ॥ शष्पै र्न तेज इन्द्रिय म्पयस्सोमः परिस्रुता घृतम्मधु व्यन्त्वा ज्यंस्य होतर्यज ॥ १ ॥ होता यक्ष त्तनूनपा त्सरंस्वतीमविर्मेषो नभेषजम्पथा मधुंमता भरंन्नाश्विनेन्द्राय वीर्यम् ॥ बदरै रुपवाका भिर्भेषजन्तोक्मं भिः पयस्सोमः परिस्रुता घृतम्मधु व्यन्त्वा ज्यंस्य होतर्यज ॥ २ ॥ होता य

क्षन्नरा शꣳ सन्न नन्नहुम्पतिꣳ सुरया भेषजम्मेषस्सरस्वती भिषग्रथोन चन्द्र्य
श्विनौ वपा इन्द्रस्य वीर्यम् ॥ बदरै रुपवाकाभिर्भेषजन्तो क्र्मभिःपयस्सोमः
परिस्रुता घृतम्मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ३ ॥ होता यक्षदिळेळित आजु
ह्वा नस्सरस्वती मिन्द्रम्बलेन वर्धयन्नृषभेण गवेन्द्रियमश्विनेन्द्राय भेषजम् ॥
यवैःकर्कन्धुभिर्मधुलाजैर्नमासरम्पयस्सोमः परिस्रुता घृतम्मधु व्यन्त्वाज्यस्य
होतर्यज ॥ ४ ॥ होता यक्षद्बर्हि रूर्णम्रदा भिषङ्ना सत्या भिषजा श्विना
श्वाशिशुमती भिषग्धेनुस्सरस्वती भिषक् ॥ दुह इन्द्राय भेषज म्पयस्सोमः
परिस्रुता घृतम्मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ५ ॥ होता यक्षद्दुरो दिशः
कवष्योन व्यचस्वती रश्विभ्यान्न दुरो दिश इन्द्रोन रोदसी दुघे दुहे धेनुस्सर
स्वत्यश्विनेन्द्राय भेषजम् ॥ शुक्रन्न ज्योतिरिन्द्रियम्पयस्सोमःपरिस्रुता घृतम्म

धु व्यन्त्वा ज्यंस्य होतर्यजं ॥ ६ ॥ होतां यक्षत्सुपेशंसोषेनक्तन्दिवाश्विना
समंञ्जाते सरंस्वत्या त्विषिमिन्द्रेन भेंषजम् ॥ श्येनो न रजंसा हृदाश्रियान
मासं रम्पयस्सोमंःपरिस्त्रुतां घृतम्मधु व्यन्त्वा ज्यंस्य होतर्यजं ॥ ७ ॥ हो
तां यक्षद्दैव्या होतांरा भिषजाश्विनेन्द्रन्न जागृवि दिवानक्तन्नभेंषजैः ॥ शूषꣳ
सरंस्वती भिषक्सीसेंन दुह इन्द्रियम्पयस्सोमंःपरिस्त्रुतां घृतम्मधु व्यन्त्वा ज्यंस्य
होतर्यजं ॥ ८ ॥ होतां यक्षत्तिस्त्रो देवी नं भेंषजन्त्रयं स्त्रिधा तंवोपसों रूपमि
न्द्रें हिरण्ययं मश्विनेळा न भारंती ॥ वाचा सरंस्वती मह इन्द्रांय दुह इन्द्रि
यम्पय स्सोमंःपरिस्त्रुतां घृतम्मधु व्यन्त्वाज्यंस्य होतर्यजं ॥ ९ ॥ होतां यक्ष
त्सुरे तंस मृषभन्नयाँ प सन्त्वष्टांरमिन्द्र मश्विनां भिषजन्न सरंस्वती मोजो न
जूतिरिंन्द्रि यँव्वृको नरंभसो भिषक् ॥ यशस्सुरंया भेषजꣳ श्रिया न मासंर

स्पयस्सोमः परिस्रुता घृतम्मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ १० ॥ होता यक्षद्व
नस्पतिꣳ शमितारꣳ शतक्रतुम्भीमन्न मन्युꣳ राजानँ व्याघ्रन्नमसा श्विना ॥
भामꣳ सरस्वती भिषगिन्द्राय दुह इन्द्रियम्पयस्सोमः परिस्रुता घृतम्मधु व्य
न्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ११ ॥ होता यक्षदग्निꣳ स्वाहाज्यस्य स्तोकानाꣳ स्वा
हा मेदसाम्पृथक्स्वाहा च्छागमश्विभ्याꣳ स्वाहा मेषꣳ सरस्वत्यै ॥ स्वाहर्षभ
भ मिन्द्राय सिꣳहाय सहस इन्द्रियꣳ स्वाहाग्निन्न भेषजꣳ स्वाहा सोम मि
न्द्रियम् ॥ स्वाहेन्द्रꣳ सुत्रामाणꣳ सवितारँ वरुणम्भिषजाम्पतिꣳ स्वाहा वनस्प
तिम्प्रियम्पाथोन भेषजम् ॥ स्वाहा देवा आज्यपा जुषाणो अग्निर्भेषजम्पयस्सो
मः परिस्रुता घृतम्मधु व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ १२ ॥ ४

होता यक्षदश्विनौ छागस्य वपाया मेदसोजुषेताꣳ हविर्होतर्यज ॥ होता यक्ष

त्सरस्वतीम्मेषस्य वपायामेदसो जुषताँ हविर्होतर्यज ॥ होता यक्षदिन्द्रमृष
भस्य वपायामेदसो जुषताँ हविर्होतर्यज ॥ १ ॥ होता यक्षदश्विनौ सरस्वती
मिन्द्रँ सुत्रामाणमिमेसोमाः॥सुरामाणश्छागैर्नमेषै ऋषभैस्सुताः ॥ शष्पैर्नतोक्म
भिर्लाजैर्महस्वन्तो मदामासरेण परिष्कृताः ॥ शुक्राः पयस्वन्तोऽमृताः प्रस्थिता
वो मधुश्च्युतस्तानाश्विना सरस्वतीन्द्रस्सुत्रामा वृत्रहा जुषन्ताँ सोम्यम्मधु ॥
पिबन्तु मदन्तु व्यन्तु होतर्यज ॥ २ ॥ होता यक्षदश्विनौ छागस्य हविष
आत्ता मद्य मध्यतो मेद उद्भृतम्पुरा द्वेषोभ्यःपुरा पौरुषेय्यागृभः ॥ घस्तान्नू
नङ्घासे अज्राणाँय्यवस प्रथमानाँ सुमत्क्षराणाँ शत रुद्रियाणा मग्निष्वात्ताना
म्पीवो पवसनानाम् ॥ पार्श्वतःश्रोणितश्शिता मतउत्सादतोऽङ्गादङ्गादवत्तानाङ्क
रत एवाश्विनाजुषेताँ हविर्होतर्यज ॥ होता यक्षत्सरस्वतीम्मेषस्य हविष आव

य द्द्य मंध्यतो मेद उद्भृतम्पुरा द्वेषोंभ्यः पुरापौरुंषेय्याग्रभः ॥ घसंन्नूनङ्घासे अंज्राणाँय्यवंस प्रथमानाँ सुमत्क्षंराणाँ शत रुद्रियांणा मग्निष्वात्ता नाम्पीवों पवसनानाम् ॥ पार्श्वतःश्रोंणितश्शिता मतउंत्सादतोऽङ्गांदङ्गा दवंत्तानाङ्करंदेवँ सरंस्वती जुषतांँ हविर्होंतर्य्यजं ॥ होतां यक्षादिन्द्रंमृषभस्यं हविष आवंय द्द्य मंध्यतो मेद उद्भृतम्पुरा द्वेषोंभ्यःपुरा पौरुंषेय्याग्रभः ॥ घसंन्नूनङ्घासे अंज्राणाँय्यवंसप्रथमानाँ सुमत्क्षंराणाँशतरुद्रियांणा मग्निष्वात्तानाम्पीवों पवसनानाम् ॥ पार्श्वतःश्रोंणितश्शिता मतउंत्सादतोऽङ्गांदङ्गादवंत्तानाङ्करं देवमिन्द्रों जुषतांँ हविर्होंतर्य्यजं ॥ ३ ॥ होतां यक्षद्वनस्पतिं मभिहि पिष्टतंमया रभिंष्ठया रशनयाधिंत ॥ यत्राश्विनोश्छागंस्य हविषंःप्रिया धामांनि यत्र सरंस्वत्या मेषस्यं हविषंःप्रिया धामांनि यत्रेन्द्रंस्य ऋषभस्यं हविषंःप्रिया धामांनि ॥ यत्रा

ग्नेःप्रिया धामानि यत्र सोमस्य प्रिया धामानि यत्रेन्द्रस्य सुत्राम्णःप्रिया धामानि ॥
यत्र सवितुःप्रिया धामानि यत्र वरुणस्य प्रिया धामानि यत्र वनस्पतेःप्रिया पा
थाꣳसि ॥ यत्र देवानामाज्यपानाम्प्रिया धामानि यत्राग्नेर्होतुःप्रिया धामानि ॥ तत्रै
तान्प्रस्तुत्येवो पस्तुत्येवो पावं स्रक्षद्रभीं यस इव कृत्वी करं देवन्देवो वनस्पति
र्जुषताꣳ हविर्होतर्यज ॥ ४ ॥ होता यक्षदग्निꣳ स्विष्टकृतमयाळग्निरश्विनो श्छा
गस्य हविषः प्रियाधामान्ययाट् सरस्वत्या मेषस्य हविषः प्रियाधामान्ययाळि
न्द्रस्य ऋषभस्य हविषःप्रिया धामानि ॥ अयाळग्नेःप्रिया धामान्ययाट्सोम
स्य प्रिया धामान्ययाळिन्द्रस्य सुत्राम्णःप्रियाधामानि ॥ अयाट्सवितुःप्रिया
धामान्ययाड्वरुणस्य प्रिया धामान्ययाड्वनस्पतेःप्रिया पाथाꣳसि ॥ अयाड्देवा
नामाज्यपानाम्प्रिया धामानि यक्षदग्नेर्होतुःप्रिया धामानि ॥ यक्षत्स्वम्महिमान

मायं जतामेज्याइषः कृणोतु सो अध्वरा जातवेदा जुषतांᳫ हविर्होतर्यज ॥५॥ ५

देवम्बर्हिस्सरस्वती सुदेवमिन्द्रे अश्विना ॥ तेजोन चक्षुरक्ष्योर्बर्हिषा दधु रिन्द्रियँव्वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥ १ ॥ देवीर्द्वारो अश्विना भिषजेन्द्रे सरस्वती ॥ प्राणन्नवीर्यन्नसि द्वारो दधुरिन्द्रियँव्वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तुयज ॥ २ ॥ देवी उषासा अश्विना सुत्रामेन्द्रे सरस्वती ॥ बलन्नवाचे मास्य उ षाभ्यान्दधुरिन्द्रियँव्वसुवने वसु धेयस्य व्यन्तु यज ॥ ३ ॥ देवी जोष्ट्री सरस्व त्यश्विनेन्द्रमवर्द्धयन् ॥ श्रोत्रन्नकर्णयोर्यशो जोष्ट्रीभ्यान्दधुरिन्द्रियँव्वसुवने व सुधेयस्य व्यन्तु यज ॥ ४ ॥ देवी ऊर्जाहुती दुघे सुदुघेन्द्रे सरस्वत्याश्विनाभि षजावतः ॥ शुक्रन्नज्योतिस्तनयो राहुती धत्त इन्द्रियँव्वसुवने वसुधेयस्य व्य न्तुयज ॥ ५ ॥ देवा देवानाम्भिषजा होतारा इन्द्रमाश्विना वषट्कारैस्सरस्व

ती त्विषिन्न हृदये मतिम् ॥ होतृभ्यान्दधुरिन्द्रियँव्वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु
यजं ॥ ६ ॥ देवीस्तिस्रास्तिस्रो देवीरश्विनेळा सरस्वती ॥ शूषन्नमध्ये
नाभ्यामिन्द्राय दधुरिन्द्रियँव्वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यजं ॥ ७ ॥ देव इन्द्रो
नराशꣳ संस्त्रि वरूथस्सरस्वत्याश्विभ्यामीयते रथः ॥ रेतोन रूपममृतञ्जनित्र
मिन्द्राय त्वष्टा दधदिन्द्रियाणि वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यजं ॥ ८ ॥ देवो
देवैर्वनस्पतिर्हिरण्य पर्णो अश्विभ्याꣳ सरस्वत्या सुपिप्पल इन्द्राय पच्यते मधु ॥
ओजोन जूतिर्ऋषभो नभामँव्वनस्पतिर्नो दधदिन्द्रियाणि वसुवने वसुधेयस्यव्य
न्तु यजं ॥ ९ ॥ देवम्बर्हिर्वारितीना मध्वरे स्तीर्णमश्विभ्यामूर्णम्रदास्सरस्वत्या
स्योनमिन्द्रते सदः ॥ ईशायै मन्युꣳ राजानम्बर्हिषा दधुरिन्द्रियँव्वसुवने वसु
धेयस्य व्यन्तु यजं ॥ १० ॥ देवो अग्निस्स्विष्ट कृद्देवा न्यक्षद्यथा यथꣳ होतारा

इन्द्रमश्विना वाचा वाचꣳ सरस्वती मग्निꣳ सोमꣳ स्विष्टकृत् ॥ स्विष्टइन्द्रस्सु त्रामा सविता वरुणो भिषगिष्टो देवो वनस्पतिस्स्विष्टादेवा आज्यपाः ॥ स्विष्टो अग्निरग्निना होताहोत्रे स्विष्टकृद्यशो नदधदिन्द्रिय मूर्जमपचितिꣳ स्वधाँव्वसुव ने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥ ११ ॥ अग्निमद्यहोतारमवृणी तायँय्यजमानःपचन्प क्तीः पचन्पुरोळाशान्बध्नन्नाश्विभ्याञ्छागꣳ सरस्वत्यै मेषमिन्द्राय ऋषभम् ॥ सुन्वन्नाश्विभ्याꣳ सरस्वत्या इन्द्राय सुत्राम्णे सुरासोमान् ॥ १२ ॥ सूपस्थाअ द्यदेवो वनस्पतिरभवदाश्विभ्याञ्छागेन सरस्वत्यै मेषेणेन्द्राय ऋषभेण ॥ अक्ष ꣳस्तान्मेदस्तःप्रति पचताग्गृभीषतावी वृधन्त पुरोळाशैरपुरश्विना सरस्वतीन्द्रः स्सुत्रामा सुरासोमान् ॥ १३ ॥ त्वामद्य ऋषआर्षेय ऋषीणान्नपाद वृणीतायँ य्यजमानो बहुभ्य आसङ्गतेभ्य एषमे देवेषु वसुवार्यायक्ष्यतइति ॥ तायादेवा

देवदा नान्यदुस्तान्यस्मा आचशा स्वाचं गुरस्वेषितश्श्रं होतरसि भद्रवाच्यायप्रे
षितो मानुषस्सूक्त वाकायं सूक्ताब्रूहि ॥ १४ ॥ ६ ॥ हरिःॐ ॥

इमम्मे वरुण द्वादश ॥ १२ ॥ समिद्धो अग्निरेकादश ॥ ११ ॥ वसन्तेन
षट् ॥ ६ ॥ होतायक्षद्द्वादश ॥ १२ ॥ होतायक्षदश्विनौ छागस्य पञ्च ॥ ५ ॥
देवम्बर्हिश्चतुर्दश ॥ १४ ॥ षळनुवाकेषु षष्टिः ॥ ६० ॥ कृष्णइमम्मेषष्टिः

समिद्धोऽग्निर्गायत्री =यविस्वनून पोष्णिहाम् ॥ इळाभिरनुष्टुप्पञ्चा त्रिस्तुब
र्हिर्बृहत्यथ ॥ १ ॥ त्रिवत्सो हि दुरःपङ्क्ति श्छन्दो वै तुर्यवाट्तथा ॥ उषे त्रिष्टु
प्पष्ठवाट्च दैव्या वै जगत्यथ ॥ २ ॥ अनड्वाँस्तिस्त्रइळा विराड्धेनुस्ततःपरम् ॥
त्वष्टानु द्विपदा मुक्षा शमिताच ककुब्वशा ॥ ३ ॥ स्वाहा यज्ञ मतिच्छन्दा बृह
द्रोश्च वयोदधुः ॥ वसन्तेनच वसवो रथन्तर मितिस्मृताः ॥ ४ ॥ ग्रीष्मेण रुद्रा

बृहता वर्षादित्याःक्रमेणाहि ॥ वैरूपेणपुन र्बौध्याःशारदेनैकविंशः ॥ ५ ॥ वैरा जेनाथ हेमन्त स्त्रिणवोहिबलेनच ॥ शैशिरेण त्रयस्त्रिंशो सत्येन रेवतीस्तथा ॥ ६ ॥ होतायक्ष त्समिच्छषै स्तनूनपाहृदैरेरुप ॥ नरा शम्बदरै र्हीळे ळितश्चतु यवै स्ततः ॥ ७ ॥ कर्कम्बर्हिं र्दुहे वैहि दुरःशुक्रं सुपे श्यनः ॥ दैव्या शूषश्च तिस्त्रश्च वाचा सरस्वती महः ॥ ८ ॥ सुरेतसं यशो वैच वनस्पतिंहिभामितः ॥ अग्निंतु ऋषभ मिन्द्रं स्वाहा देवा वदेत्क्रमम् ॥ ९ ॥ होता यक्षदाश्विनौ छागस्याश्वि नौ सरस्वातिम् ॥ होतायक्षदाश्विनौचच्छागस्याथ वनस्पातिम् ॥ १० ॥ अग्निं स्विष्टकृतन्देवं बर्हिस्तेजोन चक्षुः ॥ देवीद्वारःप्राणन्देवी उषासा बलमतःपर म् ॥ ११ ॥ देवीजोष्ट्री श्रोत्रन्देवी ऊर्जाहुती दुघेतथा ॥ शुक्रश्च देवा देवा नां होता देवीस्तु तिस्त्रः ॥ १२ ॥ शूषश्च देव इन्द्रश्च रेतो देवश्च देवः ॥

ओजोन जूतिर्देवश्च बर्हिरीशा क्रमेणतु ॥ १३ ॥ देवोऽग्निस्विष्ट कृद्देवानाग्निम
द्यसु न्वन्यथा ॥ सूपस्था अद्यदेऽवोथा क्षंस्तान्मेद एवहि ॥ १४ ॥ त्वामद्यऋ
ष आर्षेय इतिनित्यं पठन्नरः ॥ स वाङ्मनिपुणोभूत्वा मोदतेहिसदा बुधः ॥ १५ ॥

हरिः ॐ ॥ तेजोऽसि शुक्रममृतमायुष्पाआयुर्मे पाहि ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्यामाददे ॥ १ ॥ इमामगृभ्णनरशनामृतस्य पूर्व आयुषि विदथेषु कव्या ॥ सानो अस्मिन्त्सुत आबभूव ऋतस्य सामन्त्सरमारपन्ती ॥ २ ॥ अभिधा असि भुवनमसियन्तासि धर्ता ॥ सत्वमग्निंवैश्वानरꣳ सप्रथ सङ्गच्छ स्वाहा कृतस्स्वगात्वा देवेभ्यः ॥ ३ ॥ प्रजापतये ब्रह्मन्नश्वम्भन्त्स्यामिदेवेभ्यःप्रजापतये तेन राध्यासम् ॥ तम्बधान देवेभ्यः प्रजापतये तेन राध्नुहि ॥ प्रजापतये त्वा जुष्टम्प्रोक्षामीन्द्राग्निभ्यान्त्वा जुष्टम्प्रोक्षामि वायवे

त्वा जुष्टम्प्रोक्षामि विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो जुष्टम्प्रोक्षामि सर्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो जुष्टम्प्रोक्षामि ॥ ४ ॥ यो अर्वन्ताञ्जिघांꣳ सतितमभ्यमीतिवरुणः ॥ परो मर्तः परःश्वा ॥ ५ ॥ १

अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा पाम्मोदाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा वायवे स्वाहा विष्णवे स्वाहा ॥ इन्द्राय स्वाहा बृहस्पतयेस्वाहा मित्राय स्वाहा वरुणाय स्वाहा ॥ १ ॥ २

हिङ्काराय स्वाहा हिङ्कृताय स्वाहा क्रन्दते स्वाहा वक्रन्दाय स्वाहा ॥ प्रोथते स्वाहा प्रप्रोथाय स्वाहा गन्धाय स्वाहा घ्राताय स्वाहा ॥ १ ॥ निविष्टाय स्वाहोपविष्टाय स्वाहा सन्दिताय स्वाहा वल्गते स्वाहा ॥ आसीनायस्वाहा शयानाय स्वाहा स्वपते स्वाहा जाग्रते स्वाहा ॥ २ ॥ कूजते स्वाहा

प्रबुद्धाय स्वाहा विजृम्भमाणाय स्वाहा विचृत्ताय स्वाहा ॥ सꣳहानाय स्वा
होपस्थिताय स्वाहा यनाय स्वाहा प्रायणाय स्वाहा ॥ ३ ॥ यते स्वाहा धावते
स्वाहोद्द्रावाय स्वाहोद्द्रुताय स्वाहा ॥ शूकाराय स्वाहा शूकृताय स्वाहा निषे
ण्णाय स्वाहोत्थिताय स्वाहा ॥ ४ ॥ जवाय स्वाहा बलाय स्वाहा विवर्तमा
नाय स्वाहा विवृत्ताय स्वाहा ॥ विधून्वानाय स्वाहा विधूताय स्वाहा शुश्रू
षमाणाय स्वाहा शृण्वते स्वाहा ॥ ५ ॥ ईक्षमाणाय स्वाहेक्षिताय स्वाहा वी
क्षिताय स्वाहा निमेषाय स्वाहा ॥ यदत्ति तस्मै स्वाहा यत्पिबति तस्मै स्वाहा
यन्मूत्रङ्करोति तस्मै स्वाहा कुर्वते स्वाहा कृताय स्वाहा ॥ ६ ॥ ३

तत्सवितुर्वरेण्यम्भर्गो देवस्य धीमहि ॥ धियो योनः प्रचोदयात् ॥ १ ॥
हिरण्यपाणि मूतये सवितार मुपह्वये ॥ सचेत्ता देवता पदम् ॥ २ ॥ देव

स्य चेतंतो महीम्ग्रसं वितुर्हवामहे ॥ सुमतिꣳ सत्यराधसम् ॥ ३ ॥ सुष्टुतिꣳ सुमती वृधो रातिꣳ संवितुरीमहे ॥ प्रदेवायं मतीविदें ॥ ४ ॥ रातिꣳ सत्पं तिम्महे संवितारमुपंह्वये ॥ आसवन्देववीतये ॥ ५ ॥ देवस्यं सवितुर्मतिमां सवँव्विश्वदेंव्यम् ॥ धियाभर्गम्मनामहे ॥ ६ ॥ अग्निꣳ स्तोमेन बोधय समि धानो अमर्त्यम् ॥ हव्या देवेषु नोदधत् ॥ ७ ॥ सहव्यवाळमर्त्य उशिग्दूत श्चनों हितः ॥ अग्निर्धिया समृण्वती ॥ ८ ॥ तन्त्वां घृतस्न ईमहे चित्रभानो स्वर्विदम् ॥ देवाँ२आवीतयें वह ॥ ९ ॥ अग्निन्दूतम्पुरो दधे हव्यवाह मुपं ब्रुवे ॥ देवाँ२आसादयादिह ॥ १० ॥ ४

अर्जी जनोहि पंवमानसूर्यंव्विधारेशक्मना पयः ॥ गोजीरयारꣳहमाणः पुरन्ध्या ॥ १ ॥ ५

विभूर्माता प्रभूःपित्राश्वोऽसि हयोऽस्यत्योऽसि मयोऽस्यर्वासि सतिरसि वाज्यं
सि वृषासि नृमणाअसि ॥ ययुर्नामासि शिशुर्नामास्यादित्यानाम्पत्वान्विहि
॥ १ ॥ देवा आशा पाला एतन्देवेभ्योऽश्वम्मेधाय प्रोक्षितꣳ रक्षत ॥ इहरन्ति
रिहरमता मिह धृतिरिहस्व धृतिस्स्वाहा ॥ २ ॥ ६

काय स्वाहा कस्मै स्वाहा कतमस्मै स्वाहा ॥ स्वाहाधिमाधीताय स्वाहा
मनःप्रजापतये स्वाहा चित्तँविज्ञाताय ॥१ ॥ अदित्यै स्वाहादित्यै मह्यैस्वाहादि
त्यै सुमृळीकायै स्वाहा ॥ सरस्वत्यै स्वाहा सरस्वत्यै पावकायै स्वाहा सरस्वत्यै
बृहत्यै स्वाहा ॥ २ ॥ पूषणे स्वाहा पूषणे प्रपथ्याय स्वाहा पूषणेन रन्धिषाय
स्वाहा ॥ त्वष्ट्रे स्वाहा त्वष्ट्रे तुरीपाय स्वाहा त्वष्ट्रे पुरुरूपाय स्वाहा ॥ विष्णवे
स्वाहा विष्णवे निभूयपाय स्वाहा विष्णवे शिपिविष्टाय स्वाहा ॥ ३ ॥ विश्वो

देवस्यं नेतुर्मर्तो वुरीत सख्यम् ॥ विश्वो रायइंषुध्यति द्युम्नँव्वृंणीत पुष्यसे स्वाहां ॥ ४ ॥ ७

आब्रह्मन्ब्राह्मणो ब्रंह्मवर्चसी जांयतामाराष्ट्रे रांजन्यंः ॥ शूरंइषव्योंतिव्याधी मंहारथो जांयताम् ॥ १ ॥ दोग्ध्रींधेनुर्वोढानड्वानाशुस्सप्तिः पुरंन्धिर्योषां ॥ जिष्णूरंथेष्ठास्सभेयो युवास्य यजंमानस्य वीरो जांयताम् ॥ २ ॥ निकामेनिंकामे नःपर्जन्यों वर्षतु फलंवत्योन ओषंधयःपच्यन्ताम् ॥ योगक्षेमोनंःकल्पताम् ॥३॥ ८

प्राणाय स्वाहांपानाय स्वाहां व्यानाय स्वाहां ॥ चक्षुंषे स्वाहा श्रोत्रांय स्वाहां वाचे स्वाहा मनंसे स्वाहां ॥ १ ॥ ९

प्राच्यैदिशे स्वाहार्वाच्यै दिशे स्वाहा दक्षिणायै दिशे स्वाहार्वाच्यै दिशे स्वाहां ॥ प्रतीच्यै दिशे स्वाहार्वाच्यै दिशे स्वाहोदींच्यै दिशे स्वाहार्वाच्यै

दिशे स्वाहा ॥ ऊर्ध्वायै दिशे स्वाहार्वाच्यै दिशे स्वाहावाच्यै दिशे स्वाहा
र्वाच्यै दिशे स्वाहा ॥ १ ॥ १० ॥

अद्भ्यस्स्वाहावार्भ्यस्स्वाहोदकाय स्वाहा तिष्ठन्तीभ्यस्स्वाहा स्रवन्तीभ्य स्स्वाहा स्यन्दमानाभ्यस्स्वाहा ॥ कूप्याभ्यस्स्वाहा सूद्याभ्यस्स्वाहा धार्याभ्य स्स्वाहार्णवाय स्वाहा समुद्राय स्वाहा सरिराय स्वाहा ॥ १ ॥ ११ ॥

वाताय स्वाहा धूमाय स्वाहाभ्राय स्वाहा मेघाय स्वाहा विद्योतमानाय स्वाहा स्तनयते स्वाहा ॥ अवस्फूर्जते स्वाहा वर्षते स्वाहा ववर्षते स्वाहो ग्रँवर्षते स्वाहा शीघ्रँवर्षते स्वाहोद्गृह्णते स्वाहोद्गृहीताय स्वाहा ॥ प्रुष्णते स्वाहा शीकाय ते स्वाहा प्रुष्वाभ्यस्स्वाहा ह्रादुनीभ्यस्स्वाहा नीहाराय स्वाहा ॥ १ ॥ १२ ॥

अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहेन्द्राय स्वाहा पृथिव्यै स्वाहान्तरिक्षाय स्वाहा ॥ दिवे स्वाहा दिग्भ्यस्स्वाहाशाभ्यस्स्वाहोर्व्यै दिशे स्वाहार्वाच्यै दिशे स्वाहा ॥ १ ॥ १३ ॥

नक्षत्रेभ्य स्स्वाहा नक्षत्रियेभ्यस्स्वाहाहोरात्रेभ्यस्स्वाहार्धमासेभ्यस्स्वाहा ॥ मासेभ्यस्स्वाहा ऋतुभ्यस्स्वाहार्तवेभ्यस्स्वाहा सँव्वत्सराय स्वाहा द्यावा पृथिवीभ्याँ स्वाहा ॥ १ ॥ चन्द्राय स्वाहा सूर्याय स्वाहा रश्मिभ्यस्स्वाहा वसुभ्यस्स्वाहा ॥ रुद्रेभ्यस्स्वाहादित्येभ्यस्स्वाहा मरुद्भ्यस्स्वाहा विश्वेभ्यो देवेभ्यस्स्वाहा ॥ २ ॥ १४ ॥

मूलेभ्यस्स्वाहा शाखाभ्यस्स्वाहा वनस्पतिभ्यस्स्वाहा ॥ पुष्पेभ्यस्स्वाहा फलेभ्यस्स्वाहौषधीभ्यस्स्वाहा ॥ १ ॥ १५ ॥

पृथिव्यै स्वाहान्तरिक्षाय स्वाहा दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा ॥ चन्द्राय स्वाहा नक्षत्रेभ्यस्स्वाहाद्भ्यस्स्वाहौषधीभ्यस्स्वाहा ॥ वनस्पतिभ्यस्स्वाहा परिप्लवेभ्यस्स्वाहा चराचरेभ्यस्स्वाहा सरीसृपेभ्यस्स्वाहा ॥ १ ॥ १६ ॥

असवे स्वाहा वसवे स्वाहा विभुवेस्वाहा विवस्वते स्वाहा ॥ गणश्रियेस्वाहा गणपतये स्वाहा भिभुवे स्वाहाधिपतये स्वाहा ॥ १ ॥ शूषायस्वाहा सꣳसर्पाय स्वाहा चन्द्राय स्वाहा ज्योतिषे स्वाहा ॥ मलिम्लुचाय स्वाहा दिवापतयेतेस्वाहा ॥ २ ॥ १७

मधवे स्वाहा माधवाय स्वाहा शुक्रायस्वाहा शुचये स्वाहा ॥ नभसेस्वाहा नभस्याय स्वाहेषाय स्वाहोर्जाय स्वाहा ॥ सहसे स्वाहा सहस्याय स्वाहा तपसे स्वाहा तपस्याय स्वाहाꣳहसस्पतये स्वाहा ॥ १ ॥ १८

वाजाय स्वाहा प्रसवाय स्वाहापिजाय स्वाहा क्रतवे स्वाहा ॥ स्वस्स्वाहामूर्ध्ने स्वाहा व्यश्नुविनेस्वाहा ॥ अन्त्याय स्वाहान्त्यायनाय स्वाहा भौवनाय स्वाहा भुवनस्य पतये स्वाहाधिपतये स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ॥ १ ॥ १९

आयुर्यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा प्राणोयज्ञेन कल्पताँ स्वाहापानोयज्ञेन कल्पताँ स्वाहा व्यानो यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा ॥ उदानो यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा समानो यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा चक्षुर्यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा श्रोत्रँय्यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा ॥ वाग्यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा मनोयज्ञेन कल्पताँ स्वाहात्मा यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा पृष्ठँय्यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा ॥ ब्रह्मयज्ञेन कल्पताँ स्वाहा यज्ञो यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा ज्योतिर्यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा स्वर्यज्ञेन कल्पताँ स्वाहा ॥ १ ॥ २०

एकस्मै स्वाहा द्वाभ्याᳪं स्वाहाशतायस्वाहैकं शताय स्वाहा ॥ व्युष्ट्यै स्वाहा स्वर्गाय स्वाहा ॥ १ ॥ २० ॥ हरिः ॐ

तेजोऽसिपञ्च ॥ ५ ॥ अग्नय एका ॥ १ ॥ हिङ्कारायषट् ॥ ६ ॥ तत्सवितुर्दश ॥ १० ॥ अजीजनोह्येका ॥ १ ॥ विभूर्द्वे ॥२॥ कायचतस्रः ॥ ४ ॥ आब्रह्मंस्तिस्रः ॥ ३ ॥ प्राणाय ॥ १ ॥ प्राच्यै ॥ १ ॥ अद्भ्यः ॥ १ ॥ वाताय ॥ १ ॥ अग्नय इत्येकैका ॥ १ ॥ नक्षत्रेभ्योद्वे ॥ २ ॥ मूलेभ्यः ॥ १ ॥पृथिव्या इत्येकैका ॥ १ ॥ असवेद्वे ॥ २ ॥ मघवे ॥ १ ॥ वाजाय ॥ १ ॥ आयुर्यज्ञेन ॥ १ ॥ एकस्मा इत्येकैका ॥ १ ॥ एकविंशत्यनुवाकेषु सप्तचत्वारिᳪंशत् ॥ ४७ ॥ एषते तेजोऽसीतिच सप्तचत्वारिᳪं शत् ॥ इति शुक्ल यजुर्वेद काण्व संहिता पाठे चतुर्विंशत्यध्यायः ॥ हरिः ॐ ॥

हरिःॐ ॥ हिरण्यगर्भस्समवर्तताग्रे भूतस्य जातःपतिरेक आसीत् ॥ सदा
धार पृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ १ ॥ उपयामगृहीतोऽसि
प्रजापतयेत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येषते योनिस्सूर्यस्ते महिमा ॥ यस्तेहन्त्सँव्वत्सरे म
हिमासम्बभूवयस्ते वाया अन्तरिक्षे महिमासम्बभूव॥ यस्ते दिविसूर्ये महिमास
म्बभूव तस्मैते महिम्ने प्रजापतये स्वाहा देवेभ्यः ॥ २ ॥ १

यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्राजा जगतो बभूव ॥ य ईशे अस्य
द्विपद श्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ १ ॥ उपयामगृहीतोऽसि प्रजा
पतयेत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येषते योनिश्चन्द्रमास्ते महिमा ॥ यस्ते रात्रौ सँव्वत्सरे
महिमासम्बभूव यस्ते पृथिव्या माग्नौमहिमा सम्बभूव ॥ यस्ते नक्षत्रेषु चन्द्र
मसि महिमा सम्बभूव तस्मैते महिम्ने प्रजापतये देवेभ्यस्स्वाहा ॥ २ ॥ २ ॥

युञ्जन्ति ब्रध्न मरुषञ्चरन्तम्परि तस्थुषः ॥ रोचन्ते रोचना दिवि ॥ १ ॥
युञ्जन्त्यस्य काम्या हरी विपक्षसा रथे ॥ शोणा धृष्णू नृवाहसा ॥ २ ॥ यद्वा
तो अपो अगनीगन्प्रियामिन्द्रस्य तन्वम् ॥ एतꣳ स्तोतरनेन पथा पुनरश्वमा
वर्त्तयासि नः ॥ ३ ॥ वसवस्त्वाञ्जन्तु गायत्रेण च्छन्दसा रुद्रास्त्वाञ्जन्तु त्रै
ष्टुभेन च्छन्दसा ॥ आदित्यास्त्वाञ्जन्तु जागतेन च्छन्दसा ॥ ४ ॥ भूर्भुव
स्स्व र्लाजी३ञ्छाची३न्यव्ये गव्ये ॥ एतदन्नं मत्त देवा एतदन्नं मद्धि प्रजा
पते ॥ ५ ॥ कस्स्विदेकाकी चरति क उस्विज्जायते पुनः ॥ किꣳ स्विद्धिमस्य
भेषजङ्किम्वा वपनम्महत् ॥ ६ ॥ सूर्य एकाकी चरति चन्द्रमा जायते पुनः ॥
अग्निर्हिमस्य भेषजम्भूमिरावपनम्महत् ॥ ७ ॥ कास्विदासीत्पूर्वचित्तिःकिꣳ
स्विदासीद्बृहद्वयः ॥ कास्विदासीत्पिलिप्पिला कास्विदासीत्पिशङ्गिला ॥ ८ ॥

द्यौरांसीत्पूर्वचित्तिरश्वं आसीद्बृहद्वयंः ॥ अविरासीत्पिलिप्पिला रात्रिरासीत्पि
शङ्गिला ॥ ९ ॥ ३

वायुष्ट्वां पचतैरंवत्वसितग्रीवश्छागैः ॥ न्यग्रोधश्चमसैश्शल्मलिर्वृध्यां ॥ १ ॥
एषस्यराथ्यो वृषा पड्भिश्चतुर्भिरेदंगन् ॥ ब्रह्माकृष्णश्चनोऽवतु नमोऽग्नयें ॥ २ ॥
सꣳशितो रश्मिना रथस्सꣳशितो रश्मिना हयंः ॥ सꣳशितो अप्स्वप्सुजा ब्रह्मा
सोमं पुरोगवः ॥ ३ ॥ स्वयँव्वाजिꣳस्तन्वङ्कल्पयस्व स्वयँय्यंजस्व स्वयञ्जुषस्व ॥
महिमातेऽन्येन नसन्नशें ॥४॥ नवाउंएतन्म्रियसे नरिष्यासि देवाँ२इदेंषि पथि
भिस्सुगेभिः ॥ यत्रासंते सुकृतो यत्रतेय युस्तत्रं त्वा देवस्संविता दधातु ॥५॥
अग्निः पशुरांसीत्तेनांयजन्त सएतँल्लोकमंजय द्यस्मिन्नग्निः ॥ सतें लोकोभंविष्य
ति तञ्जेष्यासि पिबैता अपः ॥ वायुः पशुरांसीत्तेनांयजन्त सएतँल्लोकमंजयद्यस्मि

न्वायुः ॥ सतेँ लोकोभंविष्यति तञ्जैष्यसि पिबैता अपः ॥ सूर्यैः पशुरासीत्तेना

यजन्त सएतँल्लोकमंजय द्यस्मिन्त्सूर्यैः ॥ सतेंलोको भंविष्यति तञ्जैष्यसि पिबै

ता अपः ॥ ६ ॥ ४

प्राणाय स्वाहांपानाय स्वाहा व्यानाय स्वाहा ॥ अम्बे अम्बिकेऽम्बांलिके

नमांनयति कश्चन ॥ ससंस्त्यश्वकस्सुभंद्रिकाङ्काम्पील वासिनींम् ॥ १ ॥ गणानां

न्त्वा गणपंतिँ हवामहे प्रियाणांन्त्वा प्रियपंतिँ हवामहे ॥ निधीनान्त्वां निधि

पतिँ हवामहे वसो मम ॥ २ ॥ आह मंजानि गर्भधमात्वमंजासि गर्भधम् ॥

ताउभौ चतुरः पदस्सम्प्रसांरयाव ॥ स्वर्गे लोके प्रोर्ण्वाथाँव्वृषांवाजी रेंतो धारे

तौं दधातु ॥ ३ ॥ ५

उत्संक्थ्या अवंगुदन्धैंहि समञ्जिश्चांरयावृषन् ॥ यस्त्रीणाञ्जीं वभोजंनः ॥ १ ॥

यका सकौशंकुन्तिकाहलगिति वञ्चति ॥ आहंन्ति गभेपसो निगंल्गलीतिधा रका ॥ २ ॥ यकोंसकौ शंकु न्तकआहलगिति वञ्चति ॥ विवंक्षत इवते मुखमध्वं र्यो मानस्त्वमभिभांषथाः ॥ ३ ॥ माताचंते पिताचतेऽग्रंव्वृक्षस्यंरोहतः॥ प्रति लामीतिंते पिता गभे मुष्टिमंतꣲ सयत् ॥ ४ ॥ माताचंते पिता चतेऽग्रे वृक्षस्य क्रीळतः ॥ विवंक्षत इवते मुखम्ब्रह्मन्मा त्वँव्वंदो बहु ॥ ५ ॥ ऊर्ध्वामेंनामु च्छ्रांपयगिरौ भारꣲ हरंन्निव ॥ अथांस्यै मध्यं मेधताꣲ शीते वाते पुनन्निव ॥ ६ ॥ ऊर्ध्वमेंनमुच्छ्रंयताद्गिरौ भारꣲ हरंन्निव ॥ अथांस्य मध्यमेजतु शीते वाते पुन न्निव ॥ ७ ॥ यदंस्या अꣳहुभेद्याः कृधुस्थूलमुपातंसत् ॥ मुष्का इदंस्या ए जतो गोशफे शंकुलाइव ॥ ८ ॥ यद्देवासो ललामं गुम्प्राविंष्टीमिनमाविषुः ॥ स क्थ्नादें दिश्यते नारी सत्यस्याक्षि भुवो यथा ॥ ९ ॥ यद्धंरिणो यव मत्तिन

पुष्ट स्पशु मन्यते ॥ शूद्रा यदर्यं जारा नपोषाय धनायाति ॥ १० ॥ यद्धरि
णो यव मत्तिन पुष्टम्बहु मन्यते ॥ शूद्रो यदर्यायै जारो नपोष मनुं मन्य
ते ॥ ११ ॥ दधि क्राव्णो अकारिषञ्जिष्णो रश्वस्य वाजिनः ॥ सुरभिनो मुखा
करत्प्रण आयूंषि तारिषत् ॥ १२ ॥ ६ ॥

गायत्री त्रिष्टुब्जगत्यनुष्टुप्पङ्क्त्यासह ॥ बृहत्युष्णिहा ककुप्सूचीभिश्शम्य
न्तु त्वा ॥ १ ॥ द्विपदाया श्चतुष्पदा स्त्रिपदायाश्च षट्पदाः ॥ विच्छन्दायाश्च
सच्छन्दास्सूचीभिश्शम्यन्तु त्वा ॥ २ ॥ महानाम्न्योरेवत्यो विश्वा आशाः प्रभू
वरीः ॥ मैघीर्विद्युतो वाचस्सूचीभिश्शम्यन्तु त्वा ॥ ३ ॥ नार्यस्ते पत्न्यो लोम
विचिन्वन्तु मनीषया ॥ देवानाम्पत्न्यो दिशस्सूचीभिश्शम्यन्तु त्वा ॥ ४ ॥ रज
ता हरिणीस्सीसा युजोयुज्यन्ते कर्मभिः ॥ अश्वस्यवाजिनस्त्वचिसिमाश्शम्यन्तु

शम्यन्तीः ॥ ५ ॥ कुविदङ्गयवमन्तो यवञ्चिद्यथादान्त्यनुपूर्वंविय्यूय ॥ इहेहैषा
ङ्कृणुहि भोजनानि ये बर्हिषो नमउक्तिन्न जग्मुः ॥ ६ ॥ ७

कस्त्वाच्छ्यतिकस्त्वा विशास्ति कस्ते गात्राणि शम्यति ॥ कउते शमिता
कविः ॥ १ ॥ ऋतवस्त ऋतुथा पर्व शमितारो विशासतु ॥ सँव्वत्सरस्य ते
जसा शमीभिश्शम्यन्तु त्वा ॥ २ ॥ अर्द्धमासाः परूँषि ते मासा आच्छ्य
न्तु शम्यन्तः ॥ अहोरात्राणि मरुतो विलिष्टँ सूदयन्तुते ॥ ३ ॥ दैव्या
अध्वर्य वस्त्वाच्छ्यन्तु विचंशासतु ॥ गात्राणि पर्व शस्ते सिमाः कृण्वन्तु
शम्यन्तीः ॥ ४ ॥ द्यौस्ते पृथिव्यन्तरिक्षँव्वायुश्छिद्रम्पृणातु ते ॥ सूर्यस्ते
नक्षत्रैस्सह लोकङ्कृणोतु साधुया ॥ ५ ॥ शन्ते परेभ्यो गात्रेभ्यश्शमस्त्ववं
रेभ्यः ॥ शमस्थभ्यो मज्जभ्यश्शम्वस्तु तन्वै तव ॥ ६ ॥ ८ ॥

कस्स्वि देकाकी चरति कऊस्विज्जायते पुनः ॥ किꣳस्विद्धिमस्य भेषजङ्किम्वा
वपनम्महत् ॥ १ ॥ सूर्य्य एकाकी चरति चन्द्रमा जायते पुनः ॥ अग्निर्हिमस्य
भेषजम्भूमिरावपनम्महत् ॥ २ ॥ किꣳस्वित्सूर्य्य समञ्ज्योतिः किꣳसमुद्र समꣳ
सरः ॥ किꣳस्वित्पृथिव्यै वर्षीयः कस्य मात्रा नविद्यते ॥ ३ ॥ ब्रह्म सूर्य्य सम
ञ्ज्योति द्यौस्समुद्र समꣳसरः ॥ इन्द्रः पृथिव्यै वर्षीयान्गोस्तु मात्रा नविद्यते ॥४॥
पृच्छामि त्वाचितये देव सखय दित्वमत्र मनसा जगन्थ ॥ येषु विष्णु स्त्रि
षुपदेष्वेष्टस्तेषु विश्वम्भुवन माविवेशा ॥ ५ ॥ अपि तेषु त्रिषुपदे ष्वस्मियेषु
विश्वम्भुवनमाविवेश ॥ सद्यः पर्य्येमि पृथिवी मुतद्या मेकेनाङ्गेन दिवो अस्य
पृष्ठम् ॥ ६ ॥ केष्वन्तः पुरुष आविवेश कान्यन्तः पुरुषे अर्पितानि ॥ एतद्
ब्रह्मन्नुप वल्हामसि त्वाकिꣳ स्विन्नः प्रतिवोचास्यत्र ॥ ७ ॥ पञ्चस्वन्तः पुरु

षआ विंशतान्यन्तः पुरुषे अर्पितानि ॥ एत त्वात्रं प्रतिमन्वानो अस्मिन मायया भवस्युत्तरोमत् ॥ ८ ॥ ९ ॥

का स्विदासीत्पूर्वचित्तिः किꣳ स्विदासीद्बृहद्वयः ॥ का स्विदासीत्पिलिप्पिला कास्विदासीत्पिशङ्गिला ॥ १ ॥ द्यौरासीत्पूर्व चित्तिरश्व आसीद्बृहद्वयः ॥ अविरासीत्पिलिप्पिला रात्रिरासीत्पिशङ्गिला ॥ २ ॥ का ईमरे पिशङ्गिला का ईङ्कुरु पिशङ्गिला ॥ क ईमास्कन्दं मर्षति क ईम्पन्थाँ व्वि सर्पति ॥ ३ ॥ अजारे पिशङ्गिला श्वावित्कुरु पिशङ्गिला ॥ शश आस्कन्दं मर्षत्यहिः पन्थाँ व्विसर्पति ॥ ४ ॥ कत्यस्य विष्ठाः कत्यक्षराणि कति होमासः कतिधा समिद्धः ॥ यज्ञस्य त्वा विदथा पृच्छमत्र कति होतार ऋतुशो यजन्ति ॥ ५ ॥ षळस्य विष्ठाश्शतमक्षराण्यशीतिर्होमास्सामिधो ह तिस्रः ॥

यज्ञस्यं ते विदथा प्रब्रवीमि सप्त होतार ऋतुशो यंजन्ति ॥ ६ ॥ को अस्य
वेंद भुवंनस्य नाभिङ्को द्यावां पृथिवी अन्तरिक्षम् ॥ कस्सूर्यंस्यवेदबृहतो ज
नित्रङ्को वेंद चन्द्रमंसँय्यतो जाः ॥ ७ ॥ वेदाहमस्य भुवंनस्य नाभिँव्वेद
द्यावां पृथिवी अन्तरिक्षम् ॥ वेद सूर्यस्य बृहतो जनित्रमथों वेद चन्द्रमंसँय्य
तो जाः ॥ ८ ॥ पृच्छामिं त्वा परमन्तम्पृथिव्याः पृच्छामि यत्र भुवंनस्य
नाभिः ॥ पृच्छामिं त्वा वृष्णो अश्वंस्य रेतः पृच्छामिं वाचः परमँव्व्योम ॥ ९ ॥
इयँव्वेदिः परो अन्तः पृथिव्या अयँय्यज्ञो भुवंनस्य नाभिः ॥ अयꣳ सोमो
वृष्णो अश्वंस्य रेतों ब्रह्मा यँव्वाचःपरमँव्व्योम ॥ १० ॥ सुभूस्स्वयम्भूः प्रथ
मोऽन्तर्महत्यर्णवे ॥ दधेह गर्भमृत्वियँय्यतो जातःप्रजापतिः ॥ ११ ॥ होतां
यक्षत्प्रजापतिꣳ सोमंस्य महिम्नः ॥ जुषताम्पिबतु सोमꣳ होतर्यज ॥ १२ ॥

प्रजापते नत्वदेतान्यन्यो विश्वा रूपाणि परिता बभूव ॥ यत्कामास्ते जुहुम स्तन्नो अस्तु वयꣳ स्याम पतयो रयीणाम् ॥ १३ ॥ १० ॥ हरिःॐ

हिरण्यगर्भोद्वे ॥ २ ॥ यःप्राणतश्च ॥ २ ॥ युञ्जन्ति नव ॥ ९ ॥ वायुष्ट्वा षट् ॥ ६ ॥ प्राणाय तिस्रः ॥ ३ ॥ उत्सक्थ्या द्वादश ॥ १२ ॥ गायत्री षट् ॥६॥ कस्त्वाच ॥ ६ ॥ कस्स्विदष्ट ॥ ८ ॥ कास्वित्त्रयोदश ॥ १३ ॥ दशानुवाकेषु सप्तषष्टिः ॥ ६७ ॥ द्विपदाया महानाम्न्यो नार्यस्ते रजतास्तथा ॥ कुविदंत्विहच ब्रूयाद्यथा क्रममनुस्मरन् ॥ १ ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्वसंहिता पाठे पञ्चविंश त्यध्यायः ॥ हरिः ॐ

हरिःॐ॥ अश्वस्तूपरोगो मृगस्ते प्राजापत्याः कृष्णग्रीव आग्नेयोरराटे ॥ पुर स्तात्सारस्वती मेष्यधस्ताद्धन्वोः ॥ १ ॥ आश्विना अधोरामौ बाह्वोस्सौमा पौष्ण

श्श्यामोनाभ्यांꣳ सौर्ययामौ॥ श्वेतश्च कृष्णश्च पार्श्वयोः ॥ २ ॥ त्वाष्ट्रौ लोमशस
क्थौ सक्थ्योर्वायव्यः श्वेतःपुच्छ इन्द्राय स्वपस्याय वेहद्वैष्णवो वामनः ॥ रोहि
तोधूम्ररोहितः कर्कन्धुरोहितस्ते सौम्या बभ्रुररुणबभ्रुश्शुकबभ्रुस्ते वारुणाः ॥३॥
शितिरन्ध्रोऽन्यतश्शितिरन्ध्रस्समन्त शितिरन्ध्रस्ते सावित्राश्शिति बाहुरन्यतश्शि
तिबाहुस्समन्ताशिति बाहुस्ते बार्हस्पत्याः ॥ पृषती क्षुद्रपृषतीस्थूलपृषतीतामै
त्रावरुण्यः ॥ ४ ॥ शुद्धवालस्सर्वशुद्ध वालोमणिवालस्त आश्विनाः ॥ श्येतश्श्ये
ताक्षोऽरुणस्ते रुद्राय पशुपतये कर्णायामाः ॥ ५ ॥ अवलिप्ता रौद्रा नभोरूपाः
पार्जन्याः ॥ पृश्निस्तिरश्चीनं पृश्निरूर्ध्वपृश्निस्ते मारुताः ॥ ६ ॥ फल्गूर्लोहितोर्णी
पलक्षीतास्सारस्वत्यः ॥ प्लीहाकर्णश्शुण्ठा कर्णोऽध्यालोहकर्णस्ते त्वाष्ट्राः ॥ ७ ॥
कृष्णग्रीवश्शिति कक्षोऽञ्जिसक्थस्त ऐन्द्राग्नाः॥कृष्णाञ्जिरल्पाञ्जिर्महाञ्जिस्त उ

षस्याः ॥ ८ ॥ शिल्पा वैश्वदेव्यो रोहिण्यस्त्र्यवयो वाचे विज्ञाता अदित्यै ॥ सरू
पा धात्रे वत्सतर्यो देवानाम्पत्नीभ्यः ॥ ९ ॥ १

कृष्णग्रीवा आग्नेया शितिभ्रवो वसूनाꣳ रोहिता रुद्राणाम् ॥ श्वेता अव
रोकिण आदित्यानान्नभो रूपाः पार्जन्याः ॥ १ ॥ उन्नत ऋषभो वामनस्त
ऐन्द्रा वैष्णवा उन्नतः शितिबाहुः शितिपृष्ठस्त ऐन्द्रा बार्हस्पत्याः ॥ शुकरूपा
वाजिनाः कल्माषा आग्निमारुताः श्यामाः पौष्णाः ॥ २ ॥ एता ऐन्द्राग्ना द्वि
रूपा अग्नीषोमीया वामना अनड्वाह आग्ना वैष्णवाः ॥ वशा मैत्रावरुण्योऽ
न्यत एन्यो मैत्र्यः ॥ ३ ॥ कृष्णग्रीवा आग्नेया बभ्रवः सौम्याः श्वेता वायव्या अ
विज्ञाता अदित्यै ॥ सरूपा धात्रे वत्सतर्यो देवानाम्पत्नीभ्यः ॥ ४ ॥ कृष्णा भौ
मा धूम्रा आन्तरिक्षा बृहन्तो दिव्याः ॥ शबला वैद्युताः सिध्मास्तारकाः ॥ ५ ॥ २

धूम्रान्वसन्तायालभते श्वेतान्ग्रीष्माय कृष्णान्वर्षाभ्योऽरुणाञ्छरदे ॥ पृषतो हेमन्ताय पिशङ्गाञ्छिशिराय ॥ १ ॥ त्र्यवयो गायत्र्यै पञ्चावयस्त्रिष्टुभे दित्यवाहो जगत्यै ॥ त्रिवत्सा अनुष्टुभे तुर्यवाहउष्णिहे ॥ २ ॥ पष्ठवाहो विराज उक्षाणो बृहत्या ऋषभाः ककुभे ॥ अनड्वाहः पङ्क्त्यै धेनवोऽतिच्छन्दसे ॥ ३ ॥ कृष्ण ग्रीवा आग्नेया बभ्रवस्सौम्या उपध्वस्तास्सावित्रा वत्सतर्यस्सारस्वत्यश्श्यामाः पौष्णाः ॥ पृश्नयो मारुता बहुरूपा वैश्वदेवा वशा द्यावापृथिवीयाः ॥ ४ ॥ उक्ता स्संञ्चरा एताऐन्द्राग्नाः ॥ कृष्णावारुणाः पृश्नयो मारुताः कायास्तूपराः ॥ ५ ॥३

अग्नयेऽनीकवते प्रथमजानालभते मरुद्भ्यस्सान्तपनेभ्यस्सवात्यान्मरुद्भ्यो गृहमेधिभ्यो बष्किहान् ॥ मरुद्भ्यः क्रीळिभ्यस्सꣳसृष्टान्मरुद्भ्यस्स्वतवद्भ्योऽनुसृष्टान् ॥ १ ॥ उक्तास्संञ्चरा एता ऐन्द्राग्नाः ॥ प्राशृङ्गामाहेन्द्राबहुरूपा

वैश्वकर्मणाः ॥ २ ॥ धूम्रा बभ्रुनीकाशाः पितृणाᳬ सोमवताम्बभ्रवो धूम्रनीकाशाः पितृणाम्बर्हिषदाम् ॥ कृष्णा बभ्रुनीकाशाः पितृणामग्निष्वात्तानाङ्कृष्णाःपृषन्तस्त्रैयम्बकाः ॥ ३ ॥ उक्तास्संञ्चरा एताऽशुनासीरीयाः ॥ श्वेता वायव्याःश्वेतास्सौर्याः ॥ ४ ॥ वसन्तायकपिञ्जलानालभते ग्रीष्मायकलविङ्कान्वर्षाभ्यस्तित्तिरीञ्छरदे वर्तिकाः ॥ हेमन्ताय ककराञ्छिशिराय विकंकरान् ॥ ५ ॥ ४ ॥

समुद्राय शिशुमारानालभते पर्जन्याय मण्डूकानद्भ्यो मत्स्यान् ॥ मित्राय कुलीपयान्वरुणाय नाक्रान् ॥ १ ॥ सोमाय हᳬसानालभते वायवे बलाका इन्द्राग्निभ्याङ्क्रुञ्चान् ॥ मित्राय मद्गून्वरुणायचक्रवाकान् ॥ २ ॥ अग्नये कुटरूनालभते वनस्पतिभ्य उलूकानग्नीषोमाभ्याञ्चाषान् ॥ अश्विभ्यांम्मयूरान्मित्रा वरु

णाभ्याङ्कपोतान् ॥ ३ ॥ सोमाय लबानालभतेत्वष्ट्रे कौलीकान्गोषादीर्देवानाम्प
लीभ्यः ॥ कुलीका देवजामिभ्योऽग्नये गृहपतये पारुष्णान् ॥ ४ ॥ अह्नेपारा वता
नालभते रात्र्यैसीचापूरहोरात्रयोस्सन्धिभ्यो जतूः ॥ मासेभ्यो दात्यौहान्त्संव
त्सराय महतस्सुपर्णान् ॥ ५ ॥ ५

भूम्या आखूनालभतेऽन्तरिक्षाय पाङ्क्त्रान्दिवेकशान् ॥ दिग्भ्यो नकुलान्ब
भ्रुकानवान्तरदिशाभ्यः ॥ १ ॥ वसुभ्य ऋश्यानालभते रुद्रेभ्यो रुरूना
दित्येभ्योन्यङ्कून् ॥ विश्वेभ्यो देवेभ्यःपृषतान्त्साध्येभ्यःकुलुङ्गान् ॥ २ ॥
ईशानाय परस्वत आलभते मित्राय गौरान्वरुणाय महिषान् ॥ बृहस्पतये गव
याँ स्त्वष्टुउष्ट्रान् ॥ ३ ॥ प्रजापतये पुरुषान्हस्तिन आलभते वाचेप्लुषीन् ॥
चक्षुषे मशकाञ्छ्रोत्राय भृङ्गाः ॥ ४ ॥ प्रजापतयेच वायवे च गोमृगो वरुणा

यारण्यो मेषोयमाय कृष्णो मनुष्यराजाय मर्कटः ॥ शार्दूलाय रोहिदृषभाय गवयीक्षिप्रश्येनाय वर्तिकानीलङ्गोः क्रिमिस्समुद्राय शिशुमारो हिमवते हस्ती ॥ ५ ॥ ६

मयुः प्राजापत्य उलोहलिक्ष्णो वृषदꣳशस्ते धात्रे दिशाङ्कङ्को धुङ्क्षाग्नेयी ॥ कलविङ्को लोहिताहिः पुष्कर सादस्तेत्वाष्ट्रा वाचे क्रुञ्चः ॥ १ ॥ सोमाय कुलुङ्ग आरण्योऽजोनकुलश्शकाते पौष्णाः क्रोष्टा मायोरिन्द्रस्यगौरमृगः ॥ पिद्वोन्यङ्कुः कक्कटस्तेऽनुमत्यै प्रतिश्रुत्कायै चक्रवाकः ॥ २ ॥ सौरी बलाका शार्गस्सृजयश्शया ण्डकस्ते मैत्रास्सरस्वत्यै शारिः पुरुषवाक्श्वाविद्भौमी ॥ शार्दूलो वृकः पृदाकुस्ते मन्यवे सरस्वते शुकः पुरुष वाक् ॥ ३ ॥ सुपर्णः पार्जन्य आतिर्वाहसोदार्विदाते वायवे बृहस्पतये वाचस्पतये पैङ्गराजोऽलजआन्तरिक्षः ॥ प्लवो मद्गुर्मत्स्यस्तेन

दीपतये द्यावापृथिवी यंःकूर्मः ॥ ४ ॥ पुरुषमृगश्चन्द्रमसो गोधा कालकादार्वा
घाटस्ते वनस्पतीनाङ्कृक वाकुंस्सावित्रो हँसोवातस्य ॥ नाक्रोमकरः कुलीपय
स्ते कूपारस्य ह्रियैशल्यकः ॥ ५ ॥ ७

एण्यह्नो मण्डूको मूषिका तित्तिरिस्तेसर्पाणाँल्लोपाश आश्विनः कृष्णो रात्र्यै ॥
ऋक्षो जतूस्सुषिलीकात इतर जनानाञ्जहका वैष्णवी ॥ १ ॥ अन्य वापोऽर्ध
मासानामृश्यो मयूरं स्सुपर्णस्ते गन्धर्वाणामपामुद्रो मासाङ्कश्यपः॥ रोहित्कुण्डृ
णाची गोलत्ति कातेऽप्सरसाम्मृत्यवेऽसितः ॥ २ ॥ वर्षा हू ऋतूनामाखुः कशो
मान्थालस्ते पितृणाम्बलांया जगरो वसूनाङ्कपिञ्जलः ॥ कपोत उलूकश्शशस्ते
निर्ऋत्यै वरुणायारण्यो मेषः ॥ ३ ॥ श्वित्र आदित्यानामुष्ट्रो घृणीवान्वार्ध्रीन
सस्ते मत्या अरण्याय सृमरोरुरू रौद्रः ॥ क्वयिः कुटरुं दात्यौ हस्ते वाजिना

ङ्गामाय पिकः ॥ ४ ॥ खड्गो वैश्वदेवश्श्वा कृष्णः कर्णो गर्दभस्तरक्षुस्ते रक्षसा मिन्द्राय सूकरः ॥ सिꣳहो मारुतः कृकलासःपिप्पकाशकुनिस्ते शरव्यायै विश्वेषान्देवानाम्पृषतः ॥ ५ ॥ ८ ॥ हरिःॐ

अश्वस्तू परो नव ॥ ९ ॥ कृष्ण ग्रीवाः पञ्च ॥ ५ ॥ धूम्रान्वसन्ताय ॥ ५ ॥ अग्नयेऽनीकवते ॥ ५ ॥ समुद्राय शिशुमारान् ॥ ५ ॥ भूम्याआखून् ॥५॥ मयुः प्राजापत्यः॥५॥ एण्यह्नइतिच पञ्च पञ्च ॥५॥ अष्टानुवाकेषु चतुश्चत्वारिंशत् ॥४४॥ शितिश्चवश्च श्वेतास्तूपध्वस्ता यथाक्रमम्॥ कृष्णस्तथाचप्राश्टङ्गाः शुनासीरी वदेद्बुधः ॥ १ ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्व संहितापाठे षड्विंशत्यध्यायः हरिः ॐ

हरिःॐ॥ शादन्दद्भिरवं कान्दन्तमूलैर्मृदम्बस्वैस्ते गान्दꣳष्ट्राभ्याꣳ सरस्वत्या अग्रजिह्वाञ्जिह्वायां उत्सादम्॥ अवक्रन्देन तालु वाजꣳ हनुभ्यामप आस्येन वृ

षंणमाण्डाभ्याम् ॥ १ ॥ आदित्याञ्छ्मश्रुभिः पन्थानम्भ्रूभ्यान्द्यावापृथिवी वर्तो
भ्याँविद्युतंङ्कनीनकाभ्याम् ॥ शुक्लाय स्वाहा कृष्णाय स्वाहा पार्याणि पक्ष्माण्य
वार्या इक्षवोऽवार्याणिपक्ष्माणिपार्या इक्षवः ॥ २ ॥ १

वातम्प्राणेनापानेन नासिके उपयाममधरेणौष्ठेन सदुत्तरेण ॥ प्रकाशेनान्तर
मनूकाशेन बाह्यन्निवेष्पम्मूर्द्धास्तन यित्नुन्निर्बाधेनाशनिंम्मस्तिष्केण विद्युतंङ्कनी
नकाभ्याम् ॥ १ ॥ कर्णाभ्याᳪं श्रोत्रᳪं श्रोत्राभ्याङ्कर्णौ तेदनीमधरकण्ठेनापःशु
ष्ककण्ठेन चित्तम्मन्याभिः ॥ अदितिᳪं शीर्ष्णा निर्ऋतिन्निर्जर्जल्येन शीर्ष्णासङ्
क्रोशैः प्राणान्रेष्माणᳪं स्तुपेन ॥ २ ॥ २

मशकान्केशैरिन्द्रᳪं स्वपसा वहेन बृहस्पतिᳪं शकुनि सादेन कूर्मान् ॥
शफैराक्रमणᳪं स्थूराभ्यामृक्षराभिःकपिञ्जलान् ॥ १ ॥ जवञ्जङ्घाभ्यामध्वानम्बा

हुभ्याञ्जाम्बीलेनारण्यमग्निर्मतिरुग्भ्याम् ॥ पूषणन्दोर्भ्यामश्विनाअꣳसाभ्याꣳ रुद्रꣳरोराभ्याम् ॥२॥ ३

अग्नेः पक्षतिर्वायोर्निपक्षतिरिन्द्रस्य तृतीया पाञ्चतुर्थी ॥ अदित्यै पञ्चमी न्द्राण्यै षष्ठी मरुताꣳसप्तमी बृहस्पतेरष्टमी ॥ अर्यम्णो नवमी धातुर्दशमीन्द्रस्यैकादशी वरुणस्य द्वादशी यमस्य त्रयोदशी ॥ १ ॥ ४ ॥

इन्द्राग्न्योः पक्षतिस्सरस्वत्यै निपक्षतिर्मित्रस्य तृतीया सोमस्य चतुर्थी ॥ निर्ऋत्यै पञ्चम्यग्नीषोमयोः षष्ठी सर्पाणाꣳसप्तमी विष्णोरष्टमी ॥ पूष्णो नवमी त्वष्टुर्दशमीन्द्रस्यैकादशी वरुणस्य द्वादशी यम्यै त्रयोदशी ॥ द्यावापृथिव्योर्दक्षिणम्पार्श्वंविश्वेषान्देवाना मुत्तरम् ॥ १ ॥ ५ ॥

मरुताꣳस्कन्धा विश्वेषान्देवानाम्प्रथमा कीकसा रुद्राणान्द्वितीया दित्याना

न्तृतीयांवायोः पुच्छं मग्नीषोमंयो र्भासंदौ ॥ क्रुञ्चौ श्रोणिंभ्यामिन्द्राबृहस्पती

ऊरुभ्यांम्मित्रावरुंणा अल्गाभ्यांमा क्रमंणꣳ स्थूराभ्याम्बलङ्कुष्ठांभ्याम् ॥ १ ॥ ६

पूषणंव्वनिष्ठुनांन्धाहीन्त्स्थूंल गुदयां सर्पान्गुदांभिर्विंहुतं आन्त्रैरपो व

स्तिना वृषंणमाण्डाभ्यांम् ॥ वाजिंनꣳ शेपेंन प्रजाꣳ रेतंसा चाषांन्पित्तेनं प्रद

रान्पायुनां कूश्माञ्छंकपिण्डैः ॥ १ ॥ ७ ॥

इन्द्रंस्य क्रोळोऽदिंत्यै पाजस्यंन्दिशाञ्जत्रवोऽदिंत्यै भसत् ॥ जीमूतांन्हृद

यौपशेनान्तरिंक्षम्पुरी ततां ॥ १ ॥ नभं उदर्यैंण चक्रवाकौ मतंस्नाभ्यान्दिवं

व्वृक्काभ्यांङ्गिरीन्प्लाशिभिः ॥ उपंलान्प्लीह्ना वल्मीकांन्क्लोमभिंर्ग्लौभिर्गुल्मांन्हि

राभिस्स्रवंन्तीः ॥ हृदान्कुक्षिभ्यांꣳ समुद्रमुदरेंण वैश्वानरम्भस्मंना ॥ २ ॥ ८

विधृंतिन्नाभ्यां घृतꣳ रसेंनापो यूष्णामरीचीर्विप्रुड्भिर्नीहारमूष्मणां शीनँव्वसं

याप्रष्वाअश्रुभिः ॥ ह्लादुनीर्दूषीकाभिरस्ना रक्षाꣳसि चित्राण्यङ्गैर्नक्षत्राणि रूपेण
पृथिवीन्त्वचा जुम्बकाय स्वाहा ॥ १ ॥ ९

हिरण्यगर्भस्समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ॥ सदाधार पृथि
वीन्द्यामुते माङ्कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ १ ॥ यः प्राणतो निमिषतो महित्वै
क इद्राजा जगतो बभूव ॥ य ईशेअस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा
विधेम ॥ २ ॥ यस्येमे हिमवन्तो महित्वा यस्य समुद्रꣳ रसया सहाहुः ॥ यस्ये
माः प्रदिशो यस्य बाहू कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ३ ॥ यआत्मदाबलदाय
स्य विश्व उपासते प्रशिषँय्यस्य देवाः ॥ यस्य च्छायामृतँय्यस्य मृत्युः कस्मै
देवाय हविषा विधेम ॥ ४ ॥ १०

आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतोऽदब्धासो अपरीता स उद्भिदः ॥ देवा

नो यथा सदमिद्वृधे असन्नप्रायुवो रक्षितारो दिवेदिवे ॥ १ ॥ देवानाम्भद्रा
सुमति ऋजूयतान्देवानाꣳ रातिरभि नो निवर्त्तताम् ॥ देवानाꣳ सख्यमुप से
दिमा वयन्देवा न आयुः प्रतिरन्तु जीवसे ॥ २ ॥ तान्पूर्वया निविदा हूमहे
वयम्भगम्मित्रमदितिन्दक्षमस्त्रिधम् ॥ अर्यमणँ व्वरुणꣳ सोममश्विना सर
स्वती नस्सुभगा मयस्करत् ॥ ३ ॥ तन्नो वातो मयोभुवातु भेषजन्तन्माता
पृथिवी तत्पिता द्यौः ॥ तद्ग्रावाणस्सोमसुतो मयोभुवस्तदश्विना शृणुतन्धि
ष्ण्या युवम् ॥ ४ ॥ तमीशानञ्जगतस्तस्थुषस्पतिन्धियञ्जिन्वमवसे हूमहे व
यम् ॥ पूषा नो यथा वेदसामसद्वृधे रक्षिता पायुरदब्धस्स्वस्तये ॥ ५ ॥
स्वस्तिन इन्द्रो वृद्धश्रवास्स्वस्तिनः पूषा विश्ववेदाः ॥ स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरि
ष्टनेमिस्स्वस्तिनो बृहस्पतिर्दधातु ॥ ६ ॥ पृषदश्वा मरुतः पृश्निमातरः शुभँय्या

वानो विदथेषु जग्मयः ॥ अग्नि जिह्वा मनवस्सूरचक्षसो विश्वेनो देवा अव
सागमन्निह ॥७॥ भद्रङ्कर्णेभिः शृणुयामदेवा भद्रम्पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ॥
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳसस्तनूभिर्व्यशेम देवहितँय्यदायुः ॥८॥ शत मिन्नु
शरदो आन्ति देवा यत्रानश्चक्राजरसन्तनूनाम् ॥ पुत्रासो यत्र पितरो
भवन्ति मानो मध्यारीरिषतायुर्गन्तोः ॥९॥ अदितिर्द्यौरदितिरन्तरिक्षमदिति
र्माता स पिता स पुत्रः ॥ विश्वे देवा अदितिः पञ्चजना अदितिर्जातमदिति
र्जनित्वम् ॥१०॥ ११

मानो मित्रो वरुणो अर्यमायुरिन्द्र ऋभुक्षा मरुतः परिख्यन् ॥ यद्वाजिनो
देव जातस्य सप्तेः प्रवक्ष्यामो विदथे वीर्याणि ॥ १ ॥ यन्निर्णिजा रेक्णसा प्रा
वृतस्य रातिङ्गृभीताम्मुखतो नयन्ति ॥ सुप्राङजो मेम्यद्विश्वरूप इन्द्रापूष्णोः

प्रियमप्येति पाथः ॥ २ ॥ एष च्छागः पुरो अश्वेन वाजिना पूष्णो भागो नी
यते विश्वदेव्यः ॥ अभिप्रियँय्यत्पुरोळाशमर्वतात्वष्टे देनꣳ सौश्रवसाय जिन्व
ति ॥ ३ ॥ यद्धविष्यमृतुशो देवयानन्त्रिर्मानुषाः पर्यश्वन्नयन्ति ॥ अत्रापूष्णः
प्रथमो भाग एति यज्ञन्देवेभ्यः प्रतिवेदयन्नजः ॥ ४ ॥ होताध्वर्युरावया अ
ग्निमिन्धो ग्रावग्राभ उतशꣳस्ता सुविप्रः ॥ तेन यज्ञेन स्वरङ्कृतेन स्विष्टेन वक्ष
णा आपृणध्वम् ॥ ५ ॥ यूपव्रस्काउत ये यूपवाहाश्चषालँय्ये अश्वयूपाय तक्ष
ति ॥ ये चार्वते पचनꣳ सम्भरन्त्युतो तेषामभिगूर्तिर्न इन्वतु ॥ ६ ॥ उप प्रा
गात्सुमन्मेधायि मन्म देवानामाशा उप वीतपृष्ठः ॥ अन्वेनँविप्रा ऋषयोम
दन्ति देवानाम्पुष्टे चकृमा सुबन्धुम् ॥ ७ ॥ यद्वाजिनो दाम सन्दानमर्वतो
या शीर्षण्या रशना रज्जुरस्य ॥ यद्वाघास्य प्रभृतमास्ये तृणꣳ सर्वा ता ते

अपि देवेष्वस्तु ॥८॥ १२

यदश्वस्य क्रविषो मक्षिकाशयद्वा स्वरौस्वधितौ रिप्तमस्ति ॥ यद्धस्तयोश्शमितुर्यन्नखेषु सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥ १ ॥ यदूवध्यमुदरस्यापवाति य आमस्य क्रविषो गन्धो अस्ति ॥ सुकृता तच्छमितारः कृण्वन्तूतमेधꣳ शृतपाकम्पचन्तु ॥ २ ॥ यत्ते गात्रादग्निना पच्यमानादभि शूलन्निहतस्यावधावति ॥ मा तद्भूम्यामाश्रिषन्मा तृणेषु देवेभ्यस्तदुशद्भ्यो रातमस्तु ॥३॥ ये वाजिनम्परिपश्यन्ति पक्वꣳय ईमाहुस्सुरभिर्निर्हरेति ॥ ये चार्वतो माꣳसभिक्षामुपासत उतो तेषामभि गूर्तिर्न इन्वतु ॥ ४ ॥ यन्नीक्षणम्माꣳस्पचन्या उखाया या पात्राणि यूष्ण आसेचनानि ॥ ऊष्मण्यापिधाना चरूणामङ्कास्सूनाः परिभूषन्त्यश्वम् ॥५॥ मा त्वाग्निर्ध्वनयीद्धूमगन्धिर्मोखा भ्राजन्त्यभि विक्त जघ्रिः ॥ इष्टꣳवीतमभिगूर्तं

व्वषट्कृतन्तन्देवासः प्रति गृभ्णन्त्यश्वम् ॥ ६ ॥ निक्रमणन्निषदनँव्विवर्तनँय्य
च्च पड्वीशमर्वतः ॥ यच्चपपौ यच्च घासिञ्जघास सर्वा ता ते अपिदेवे
ष्वस्तु ॥ ७ ॥ १३

यदश्वाय वास उपस्तृणन्त्यधीवासँय्याहिरण्यान्यस्मै ॥ सन्दानमर्वन्तम्प
ड्वीशम्प्रिया देवेष्वायामयन्ति ॥ १ ॥ १४ ॥

इमानु कम्भुवनासीषधामेन्द्रश्च विश्वेच देवाः ॥ आदित्यैरिन्द्रस्सगणो म
रुद्भिरस्मभ्यम्भेषजा करत् ॥ यज्ञञ्च नस्तन्वञ्च प्रजाञ्चादित्यैरिन्द्रस्सह सीष
धाति ॥ १ ॥ अग्ने त्वन्नो अन्तम उत त्राता शिवोभवावरूथ्यः ॥ वसुरग्नि
र्वसुश्रवा अच्छानाक्षिद्युमत्तमꣳ रयिन्दाः ॥ तन्त्वा शोचिष्ठ दीदिवस्सुम्नाय नू
नमीमहे सखिभ्यः ॥ २ ॥ १५ ॥ हरिःॐ

शादन्दद्भिर्द्वे ॥ २ ॥ वातम्प्राणेन ॥ २ ॥ मशकान्केशैरितिचद्वेद्वे ॥ २ ॥ अग्नेः पक्षतिरेका ॥ १ ॥ इन्द्राग्न्योःपक्षतिः ॥१॥ मरुताꣳस्कन्धाः ॥१॥ पूषणँव्वनिष्ठुनेत्येकैका ॥ १ ॥ इन्द्रस्यक्रोळोद्वे ॥२॥ विधृतिमेका ॥१॥ हिरण्यगर्भश्चतस्रः ॥४॥ आनोदश ॥ १० ॥ मानोऽष्ट ॥ ८ ॥ यदश्वस्यसप्त ॥ ७ ॥ यदश्वायैका ॥ १ ॥ इमानुकन्द्वे ॥ २ ॥ पञ्चदशानुवाकेषु पञ्चचत्वारिꣳशत् ॥४५॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठे सप्तविंशतितमोऽध्यायः ॥हरिः ॐ ॥

हरिः ॐ ॥ अग्निश्चं पृथिवी च सन्नंते ते मे सन्नंमतामदो वायुश्चान्तरिक्षञ्च सन्नंते ते मे सन्नंमतामद आंदित्यश्च द्यौश्च सन्नंते ते मे सन्नंमतामद आपंश्च वरुंणश्च सन्नंते ते मे सन्नंमतामदः ॥ सत सꣳसदों अष्टमी भूतसाधंनी ॥१॥ सकांमाँ२अध्वंनस्कुरु संज्ञानंमस्तु मेऽमुनां ॥ यथेमाँव्वाचंङ्कल्याणमावदांनि

जनेभ्यः ॥ २ ॥ ब्रह्मराजन्याभ्याꣳ शूद्राय चार्याय च स्वाय चारणाय च ॥
प्रियो देवानान्दक्षिणायै दातुरिह भूयासमयम्मे कामस्समृध्यता मुप मादो न
मतु ॥ ३ ॥ १

बृहस्पते अति यदर्यो अर्हाद्द्युमद्विभाति क्रतुमज्जनेषु ॥ यद्दीदयच्छवस
ऋतप्रजात तदस्मासु द्रविणन्धेहि चित्रम् ॥ उपयामगृहीतोऽसि बृहस्पतयेत्वैष
ते योनिर्बृहस्पतये त्वा ॥ १ ॥ २

इन्द्र गोमन्निहायाहि पिबा सोमꣳ शतक्रतो ॥ विद्यद्भिर्ग्रावभिस्सुतम् ॥
उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा गोमत एष ते योनिरिन्द्राय त्वा गोमते ॥ १ ॥ ३

ऋतावानव्वैश्वानरमृतस्य ज्योतिषस्पतिम् ॥ अजस्रङ्घर्ममीमहे ॥ उपयाम
गृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥ १ ॥ ४

वैश्वानरꣳ हवामह ऋतस्य ज्योतिषस्पतिम् ॥ अजस्रङ्घर्ममीमहे ॥ उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥ १ ॥ ५

वैश्वानरो न ऊतय आप्रयातु परावतः ॥ अग्निरुक्थेन वाहसा ॥ उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥ १ ॥ ६

वैश्वानरस्य सुमतौ स्याम राजा हि कम्भुवनानामभिश्रीः ॥ इतो जातो विश्वमिदँविचष्टे वैश्वानरो यतते सूर्येण ॥ उपयामगृहीतोऽसि वैश्वानराय त्वैष ते योनिर्वैश्वानराय त्वा ॥ १ ॥ ७

मरुत्वाँ२इन्द्र वृषभो रणाय पिबा सोममनुष्वधम्मदाय ॥ आसिञ्चस्व जठरे मध्व ऊर्मिन्त्वꣳ राजासि प्रतिपत्सुतानाम् ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा मरुत्वत एषते योनिरिन्द्रायत्वा मरुत्वते ॥ १ ॥ ८

महाँ२इन्द्रो वज्रहस्तःषोळशी शर्मयच्छतु ॥ हन्तु पाप्मानँय्योऽस्मान्द्वेष्टि ॥
उपयामगृहीतोऽसीन्द्रायत्वा षोळशिने एषते योनिरिन्द्रायत्वा षोळशिने ॥१॥ ९

अग्निर्ऋषिः पवमानःपाञ्चजन्यः पुरोहितः ॥ तमीमहे महागयम् ॥१॥ १०

अनु वीरैरनु पुष्यास्म गोभि रन्वश्वैरनु सर्वेण पुष्टैः ॥ अनु द्विपदानु चतु
ष्पदा वयन्देवा नो यज्ञमृतु थानयन्तु ॥ १ ॥ ११

आनो गोत्रा दर्द्दहि गोपते गास्समस्मभ्यंँ सनयो यन्तु वाजाः ॥ दिव
क्षा असि वृषभ सत्यशुष्मोऽस्मभ्युँ सुमघवन्बोधि गोदाः ॥ १ ॥१२॥ हरिःॐ॥

अग्निश्चतिस्रः ॥३॥ बृहस्पतएका ॥ १ ॥ इन्द्रगोमन् ॥१॥ ऋतावानम् ॥ १॥
वैश्वानरम् ॥ १ ॥ वैश्वानरः ॥ १ ॥ वैश्वानरस्यसुमतौ ॥१॥ मरुत्वाँ२इन्द्रः ॥१॥
महाँ२इन्द्रः ॥ १ ॥ अग्निर्ऋषिः ॥ १ ॥ अनुवीरैः ॥१॥ आनोगोत्राइत्येकैका ॥१॥

द्वादशानुवाकेषु चतुर्दश ॥१४॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेअष्टाविंशति तमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

हरिःॐ ॥ समा॑ स्त्वाग्न ऋतवो॑ वर्धयन्तुसँव्वत्सरा ऋषयो यानि सत्या ॥ सन्दिव्येनर्दीदिहि रोचनेन विश्वा आभाहि प्रदिशश्चतस्रः ॥१॥ सञ्चैध्यस्वाग्ने प्रचबोधयैनमुच्चातिष्ठ महते सौभगाय ॥ माच रिषदुपसत्तातें अग्ने ब्रह्माणस्ते य शसस्सन्तु मान्ये ॥ २ ॥ त्वामग्ने वृणते ब्राह्मणा इमे शिवो अग्ने सँव्वरणे भवा नः ॥ सपत्नहानो अभिमातिजिच्चस्वे गये जागृह्यप्रयुच्छन् ॥ ३ ॥ इहैवाग्ने अधि धारया रयिम्मात्वा निक्रन्पूर्वचितो निकारिणः ॥ क्षत्रमग्ने सुयममस्तु तुभ्यमुपसत्ता वर्धतान्ते अनिष्टृतः ॥ ४ ॥ क्षत्रेणाग्ने स्वायुस्सꣳरभस्व मित्रेणो ग्ने मित्रधेयेयतस्व ॥ सजातानाम्मध्यमस्था एधि राज्ञामग्ने विहव्यो दीदिहीह ॥५॥

अति निहो अति स्त्रिधोऽत्यचित्तिमत्यरातिमग्ने ॥ विश्वाह्यग्ने दुरिता सहस्वाथा
स्मभ्यꣳ सहवीरꣳ रयिन्दाः ॥ ६ ॥ अनाधृष्यो जातवेदा अनिष्टृतो विराळग्ने
क्षत्रभृद्दीदिहीह ॥ विश्वा आशाः प्रमुञ्चन्मानुषीर्भियश्शिवाभिरद्य परिपाहिनो
वृधे ॥ ७ ॥ बृहस्पते सवितर्बोधयैनꣳ सꣳशितञ्चित्सन्तराꣳ सꣳशिशाधि ॥
वर्धयैनम्महते सौभगाय विश्वे एनमनुमदन्तु देवाः ॥ ८ ॥ अमुत्रभूयादथय
द्यमस्य बृहस्पते अभिशस्तेरमुञ्चः ॥ प्रत्यौहतामश्विना मृत्युमस्माद्देवानामग्ने
भिषजा शचीभिः ॥ ९ ॥ उद्वयन्तमसस्परिस्वः पश्यन्त उत्तरम् ॥ देवन्देव
त्रा सूर्यमगन्मज्योतिरुत्तमम् ॥ १० ॥ १

ऊर्ध्वा अस्य समिधो भवन्त्यूर्ध्वा शुक्राशोचीꣳष्यग्नेः ॥ द्युमत्तमा सुप्रतीकस्य
सूनोः ॥ १ ॥ तनूनपादसुरो विश्ववेदा देवो देवेषु देवः ॥ पथो अनक्त मध्वा

घृतेन ॥ २ ॥ मध्वा यज्ञन्नक्षसे प्रीणानो नराशꣳसो अग्ने ॥ सुकृद्देवस्सविता
विश्ववारः ॥ ३ ॥ अच्छायमेति शवसा घृतेनेळानो वह्निर्नमसा ॥ अग्निꣳ स्रुचो
अध्वरेषु प्रयत्सु ॥ ४ ॥ स यक्षदस्य महिमानमग्नेस्सईम्मन्द्रा सुप्रयसः ॥ वसु
श्चेतिष्ठो वसुधातमश्च ॥ ५ ॥ द्वारोदेवीरन्वस्य विश्वे व्रता ददन्ते अग्नेः ॥ उरु
व्यचसो धाम्ना पत्यमानाः ॥ ६ ॥ ते अस्य योषणे दिव्ये नयोना उषासा
नक्ता ॥ इमँय्यज्ञमवतामध्वरन्नः ॥ ७ ॥ दैव्या होतारा ऊर्ध्वमध्वरन्नोऽग्नेर्जिह्वा
माभि गृणीतम् ॥ कृणु तन्नस्स्विष्टिम् ॥ ८ ॥ तिस्रो देवीर्बर्हिरेदꣳ सदन्त्विळा
सरस्वती भारती ॥ महीगृणाना ॥ ९ ॥ तन्नस्तुरीपमद्भुतम्पुरुक्षु त्वष्टा सुवीर
म् ॥ रायस्पोषँव्विष्यतु नाभिमस्मे ॥ १० ॥ वनस्पतेऽवसृजा रराणस्त्मना देवेषु ॥
अग्निर्हव्यꣳ शमिता सूदयाति ॥ ११ ॥ अग्ने स्वाहा कृणुहि जातवेद इन्द्राय ह

व्यम् ॥ विश्वेदेवा हविरिदञ्जुषन्ताम् ॥ १२ ॥ २

पीवो अन्नाराय वृधस्सुमेधाः श्वेतास्सिषक्ति नियुतामभिश्रीः ॥ ते वायवे समनसो वितस्थुर्विश्वेन्नरस्स्वपत्यानिचक्रुः ॥ १ ॥ राये नु यञ्जज्ञतूरोदसी मेराये देवी धिषणा धाति देवम् ॥ अध वायुन्नियुतस्सश्चत स्वा उतश्वेतंव्व सुं धितिन्निरेके ॥ २ ॥ वायुरग्रे गा यज्ञप्रीस्साकङ्गन्मनसा यज्ञम् ॥ शिवो नियुद्भिश्शिवाभिः ॥ ३ ॥ प्रयाभिर्यासि दाश्वाꣳसमच्छा नियुद्भिर्वाय इष्टये दुरोणे ॥ निनो रयिꣳ सु भोजसꣳय्युवस्व निवीरङ्गव्यमश्व्यञ्चराधः ॥४॥ वायो ये ते सहास्रिणो रथासस्तेभिरागहि ॥ नियु त्वा न्त्सोम पीतये ॥ ५ ॥ एके याच दशभिश्च स्वभूते द्वाभ्यामिष्टये विꣳशती च ॥ तिसृभिश्च वहसे त्रिꣳ शताचनियुद्भि र्वाय इहताविमुञ्च ॥ ६ ॥ नियुत्वान्वाय आग ह्ययꣳ शुक्रो

अंयामि ते ॥ गन्तासि सुन्वतो गृहम् ॥ ७ ॥ वायों शुक्रो अंयामिते मध्वो अग्रन्दिविंष्टिषु ॥ आयांहि सोमंपीतये स्पाहों देंव नियुत्वंता॥८॥ आ नो नियुद्धिं श्शातिनींभिरध्वरॅं सहस्रिणींभिरुपंयाहि यज्ञम् ॥ वायों अस्मिन्त्सवंने मादयस्व यूयम्पांत स्वस्तिभिस्सदां नः ॥ ९ ॥ तवं वायवृतस्पते त्वष्टुंर्जामातरद्भुत ॥ अवाॅंस्यावृंणीमहे ॥ १० ॥ ३

हिरण्य गर्भ इत्येषः ॥ ये नद्यौरुग्रा पृंथिवीचं दृह्ळा येन स्वंस्तभितँ य्येन नाकंः ॥ यो अन्तरिंक्षे रजंसो विमानः कस्मैं देवायं हविषां विधेम ॥ १ ॥ यङ्क्रन्दंसी अवंसा तस्तभाने अभ्यैक्षेंताम्मनंसा रेजंमाने ॥ यत्राधिसूर उदिं तो विभाति कस्मैं देवायं हविषां विधेम ॥ २ ॥ आपों हयद्बृंहतीर्विंश्वमाय न्गर्भन्दधांना जनयंन्तीरग्निम् ॥ ततों देवानाॅं समंवर्ततासुरेकः कस्मैं देवा

यं हविषां विधेम ॥ ३ ॥ यश्चिदापो महिना पर्यपश्यद्दक्षन्दधाना जनयन्तीर्य
ज्ञम् ॥ यो देवेष्वधि देव एक आसीत्कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ मानो
हिꣳसीज्जनिता यः पृथिव्या यो वादिवꣳ सत्यधर्मा जजान ॥ यश्चापश्चन्द्रा
बृहतीर्जजान कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ प्रजापते नत्वदेतान्यन्यो विश्वा
जातानि परिता बभूव ॥ यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तुवयꣳ स्यामपतयो र
यीणाम् ॥ ४ ॥ ४

अग्न आयूꣳषि पवस आसुवोर्जमिषञ्चनः ॥ आरेबाधस्व दुच्छुनाम् ॥१॥
अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वर्चस्सुवीर्यम् ॥ दधद्रयिम्मयिपोषम् ॥ २ ॥ अग्नि
र्ऋषिःपवमानः पाञ्चजन्यः पुरोहितः ॥ तमीमहे महागयम् ॥ ३ ॥ अभित्वा
शूरनोनुमोऽदुग्धा इव धेनवः ॥ ईशानमस्य जगतस्स्वर्दृशमीशानमिन्द्र तस्थु

षः ॥ ४ ॥ नत्वावाँ२अन्यो दि॒व्योन पार्थिवोन जातोन जनिष्यते ॥ अश्वा
यन्तो मघवन्निन्द्र वाजिनो गव्यन्तस्त्वा हवामहे ॥ ५ ॥ त्वामिद्धि हवामहे
सातौ वाजस्य कारवः ॥ त्वाँवृत्रेष्विन्द्र सत्पतिन्नरस्त्वाङ्काष्ठास्ववर्वतः ॥ ६ ॥
सत्वन्नश्चित्र वज्रहस्त धृष्णुया महस्तवानो अद्रिवः ॥ गामश्वँ रथ्यमिन्द्र स
ङ्किर सत्रावाजन्न जिग्युषे ॥ ७ ॥ कया नश्चित्र आभुवदूती सदावृधस्सखा ॥
कया शचिष्ठया वृता ॥ ८ ॥ कस्त्वा सत्यो मदानाम्मँहिष्ठो मत्सदन्धसः ॥
दृह्ळाचिदारु जेवसु ॥ ९ ॥ अभीषुणस्सखीनामविता जरितॄणाम् ॥ शतम्भ
वास्यूतये ॥ १० ॥ यज्ञायज्ञावो अग्नये गिरा गिरा चदक्षसे ॥ प्रप्रवयमम्
तञ्जातवेदसम्प्रियम्मित्रन्नशँसिषम् ॥ ११ ॥ ऊर्जो नपातँ सहिना यमस्म
युर्दाशेम हव्यदातये ॥ भुवद्वाजेष्वविता भुवद्वृध उतत्राता तनूनाम् ॥ १२ ॥ ५

सँव्वत्सरोऽसि परिवत्सरोऽसीदावत्सरोऽसीद्वत्सरोऽसि वत्सरोऽसि ॥ उष संस्ते कल्पन्तामहोरात्रास्ते कल्पन्तामर्धमासास्ते कल्पन्ताम्मासास्ते कल्पन्तामृतवस्ते कल्पन्ताॅं सँव्वत्सरस्ते कल्पताम् ॥ १ ॥ प्रेत्या एत्यै सञ्चाञ्च प्रचंसारय ॥ सुपर्णचिदसि तया देवतयाङ्गिर स्वद्ध्रुवस्सीद ॥ २ ॥ ६ ॥ हरिःॐ

समास्त्वा दश ॥ १० ॥ ऊर्ध्वा द्वादश ॥ १२ ॥ पीवो अन्नादश ॥ १० ॥ हिरण्यगर्भश्चतस्रः ॥ ४ ॥ अग्नआयूॅंषिद्वादश ॥ १२ ॥ सँव्वत्सरोद्वे ॥ २ ॥ षडनुवाकेषु पञ्चाशत् ॥ ५० ॥ इषेदेवस्य समाःपञ्चाशत् ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्व संहितापाठे एकोनविंशतितमोऽध्यायः ॥ हरिः ॐ ॥

हरिःॐ॥होतायक्षत्सामिधेन्द्रमिळस्पदे नाभा पृथिव्या अधि ॥ दिवो वर्ष्मन्त्समिध्यत ओजिष्ठश्चर्षणी सहाँ व्वे त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ १ ॥ होतायक्ष

त्तनूनपातमूतिभिर्जेतारमपराजितम् ॥ इन्द्रन्देवꣳ स्वर्विदम्पथिभिर्मधुमत्त
मैर्नराशꣳसेन तेजसा वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥२॥ होतायक्षदिळाभिरिन्द्रमीळितमा
जुह्वानममर्त्यम् ॥ देवो देवैस्सवीर्यो वज्रहस्तः पुरन्दरो वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥३॥
होता यक्षद्बर्हिषीन्द्रन्निषद्वरंवृषभन्नर्यापसम् ॥ वसुभी रुद्रैरादित्यैस्सयु
ग्भिर्बर्हिरासदद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ४ ॥ होता यक्षदोजोन वीर्यꣳ सहो द्वार
इन्द्रमवर्धयन् ॥ सुप्रायणा अस्मिन्यज्ञे विश्रयन्तामृतावृधो द्वार इन्द्राय मीढ्ढु
षे व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ५ ॥ होता यक्षदुषे इन्द्रस्य धेनू सुदुघे मातरा
मही ॥ स वातरौ न तेजसा वत्समिन्द्रमवर्धतांवीतामाज्यस्य होतर्यज ॥ ६ ॥
होतायक्षद्दैव्या होतारा भिषजा सखाया हविषेन्द्रम्भिषज्यतः ॥ कवी
देवौ प्रचेतसा इन्द्राय धत्त इन्द्रियँवीतामाज्यस्य होतर्यज ॥ ७ ॥ होता यक्ष

त्तिस्रो देवी र्न भेषजन्त्रयं स्त्रिधातंवोपस इळा सरस्वती भारती महीः ॥ इन्द्रं पत्नीर्हविष्मतीर्व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ८ ॥ होता यक्षत्त्वष्टारमिन्द्रन्देव म्भिषजꣳ सुयजङ्घृत श्रियम् ॥ पुरु रूपꣳ सुरेतसम्मघोन मिन्द्राय त्वष्टा द धदिन्द्रियाणि वे त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ९ ॥ होता यक्षद्वनस्पतिꣳ शमितारꣳ शतक्रतुन्धियो जोष्टारमिन्द्रियम् ॥ मध्वा समञ्जन्पथिभिस्सुगेभिस्स्वदाति य ज्ञम्मधुना घृतेन वे त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ १० ॥ होता यक्षदिन्द्रꣳ स्वाहाज्य स्य स्वाहा मेदसस्स्वाहा स्तोकानाꣳ स्वाहा स्वाहा कृतीनाꣳ स्वाहा हव्यसूक्ती नाम् ॥ स्वाहा देवा आज्यपाजुषाणा इन्द्र आज्यस्य व्यन्तु होतर्यज ॥ ११ ॥ १

देवम्बर्हिरिन्द्रꣳ सुदेवन्देवैर्वीरवत्स्तीर्णव्वेद्यामवर्धयत् ॥ वस्तो वृतम्प्राक्तो र्भृतꣳराया बर्हिष्मतोऽत्यगाद्वसु वने वसुधेयस्य वेतुयज ॥ १ ॥ देवीर्द्वार इन्द्रꣳ

सङ्घाते वीड्वीर्यामिन्द्रमवर्धयन् ॥ आवत्सेन तरुणेन कुमारेण च मीवता पार्वाणꣳ रेणुकंकाटन्नुदन्तांꣳवसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यजं ॥ २ ॥ देवी उषासा नक्ते न्द्रँ्यज्ञे प्रयत्यंह्वेताम् ॥ देवीर्विशः प्रायासिष्टाꣳ सुप्रीते सुधिते वसुवने वसुधे यस्य वीताँय्यजं ॥ ३ ॥ देवी जोष्ट्री वसुधिती देवमिन्द्रमवर्धताम् ॥ अयाव्य न्याघा द्वेषाꣳस्यान्यावक्षद्वसु वार्याणि यजमानाय शिक्षिते वसुवने वसुधेयस्य वीताँय्यजं ॥ ४ ॥ देवी ऊर्जाहुती दुघे सुदुघे पयसेन्द्रमवर्धताम् ॥ इषमूर्जमन्या वक्षत्साग्धिꣳ सपीतिमन्या नवेन पूर्वन्दयमाने पुराणेन नवमधातामूर्जमूर्जाहुती ऊर्जयमाने वसुवार्याणि यजमानाय शिक्षिते वसुवने वसुधेयस्य वीताँय्यजं ॥५॥ देवा दैव्या होतारा देवमिन्द्रमवर्धताम् ॥ हताघशꣳसा आभार्ष्टांꣳवसुवार्याणि यजमानाय शिक्षितो वसुवने वसुधेयस्य वीताँय्यजं ॥ ६ ॥ देवी स्तिस्त्रस्तिस्रो

देवीः पतिमिन्द्रमवर्धयन् ॥ अस्पृक्षन्द्वारंती दिवꣳ रुद्रैर्यज्ञꣳ सरंस्वतीळा वसुंम
ती गृहान्वंसुवनें वसुधेयंस्य व्यन्तु यजं ॥ ७ ॥ देवइन्द्रो नराशꣳसंस्त्रि वरूथ
स्त्रिबन्धुरो देवमिन्द्रमवर्धयत् ॥ शतेनं शितिपृष्ठानामाहिंतस्सहस्रेंण प्रवंर्तते मित्रा
वरुणेदंस्यहोत्रमर्हंतोबृहस्पतिस्तोत्रमाश्विनाध्वंर्यवꣳवसुवनें वसुधेयंस्यवेतुयजं ॥८॥
देवो देवैर्वनस्पतिर्हिरंण्यपर्णो मधुंशाखस्सुपिप्पलोदेवमिन्द्रमवर्धयत् ॥ दिवम
ग्रेणास्पृक्षदान्तरिंक्षम्पृथिवीमंदृꣳहीद्वसुवनें वसुधेयंस्य वेतुयजं ॥ ९ ॥ देवम्ब
र्हिर्वारिंतीनान्देवमिन्द्रमवर्धयत् ॥ स्वासस्थमिन्द्रेणासंन्नमन्या बर्हीꣳष्यभ्यंभू
द्वसुवनें वसुधेयंस्य वेतु यजं ॥ १० ॥ देवो अग्निस्स्विष्टकृद्देवमिन्द्रमवर्धयत् ॥
स्विष्टङ्कुर्वन्त्स्विष्टकृत्स्विष्टमद्य करोतुनो वसुवनें वसुधेयंस्य वेतु यजं ॥ ११ ॥
अग्निमद्य होतारमवृणीतायँय्यजमानः पचन्पक्तीः पचंन्पुरोळाशंम्बध्नन्निन्द्रांयच्छा

गम् ॥ सूपस्था अद्य देवो वनस्पतिरभवदिन्द्रायच्छागेन ॥ अघत्तम्मेदस्तः प्रति पचताग्रभीदवीवृधत पुरोळाशेन ॥ त्वामद्यऋषे ॥ १२ ॥ २

होता यक्षत्समिधानम्महद्यशस्सुसमिद्धँव्वरेण्यमग्निमिन्द्रँव्वयो धसम् ॥ गायत्रीञ्छन्द इन्द्रियन्त्र्यविङ्गाँव्वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ १ ॥ होताय क्षत्तनूनपातमुद्भिदँय्यङ्गर्भमदितिर्दधे शुचिमिन्द्रँव्वयोधसम् ॥ उष्णिहञ्छन्द इन्द्रियन्दित्यवाहङ्गाँव्वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ २ ॥ होता यक्षदीळेन्य मीळितँव्वृत्रहन्तमामिळाभिरीड्यꣳ सहस्सोममिन्द्रँव्वयो धसम् ॥ अनुष्टुभञ्छ न्द इन्द्रियम्पञ्चाविङ्गाँव्वयो दधद्वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ३ ॥ होता यक्षत्सुब र्हिषम्पूषण्वन्तममर्त्यꣳ सीदन्तम्बर्हिषि प्रियेऽमृतेन्द्रँव्वयोधसम् ॥ बृहतीञ्छ न्द इन्द्रियन्त्रिवत्सङ्गाँव्वयो दधद्वे त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ४ ॥ होता यक्षद्व्य

चंस्वतीस्सुप्रायणा ऋता वृधो द्वारो देवीर्हिरण्ययीर्ब्रह्माणमिन्द्रँव्वयोधसम् ॥ प
ङ्क्तिञ्छन्दइहेन्द्रियन्तुर्यंवाहङ्गाँव्वयोदधद्व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ५ ॥ होता
यक्षत्सुपेशसा सुशिल्पे बृहती उभेनक्तोषासान दर्शते विश्वामिन्द्रँव्वयोधसम् ॥
त्रिष्टुभञ्छन्द इहेन्द्रियम्पष्ठ वाहङ्गाँव्वयो दधद्वीतामाज्यस्य होतर्यज ॥ ६ ॥
होता यक्षत्प्रचेतसा देवानामुत्तमँय्यशो होतारा दैव्या कवी सयुजेन्द्रँव्वयोधस
म् ॥ जगतीञ्छन्द इन्द्रियमनड्वाहङ्गाँव्वयो दधद्वीतामाज्यस्य होतर्यज ॥ ७ ॥
होता यक्षत्पेशस्वतीस्तिस्रोदेवीर्हिरण्ययीर्भारतीर्बृहतीर्महीःपतिमिन्द्रँव्वयोधसम् ॥
विराजञ्छन्द इहेन्द्रियन्धेनुङ्गान्नवयो दधद्व्यन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ८ ॥ होता
यक्षत्सुरेतसन्त्वष्टारम्पुष्टिवर्धनꣳ रूपाणि बिभ्रतम्पृथक्पुष्टिमिन्द्रँव्वयोधसम् ॥
द्विपदञ्छन्द इन्द्रियमुक्षाणङ्गान्नवयो दधद्धे त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ ९ ॥

देवी जोष्ट्री वसुधिती देवमिन्द्रँव्वयोधसन्देवी देवमवर्धताम् ॥ बृहत्या च्छन्द
सेन्द्रियꣳश्रोत्रमिन्द्रेवयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य वीताँय्यज ॥ ४ ॥ देवी ऊर्जा
हुती दुघे सुदुघे पयसेन्द्रँव्वयो धसन्देवी देवमवर्धताम् ॥ पङ्क्त्या च्छन्दसे
न्द्रियꣳ शुक्रमिन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य वीताँय्यज ॥ ५ ॥ देवा दैव्या
होतारा देवमिन्द्रँव्वयो धसन्देवौ देवमवर्धताम् ॥ त्रिष्टुभाच्छन्दसेन्द्रियन्त्वि
षिमिन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसु धेयस्यवीताँय्यज ॥ ६ ॥ देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवी
र्वयो धसम्पतिमिन्द्रमवर्धयन् ॥ जगत्या च्छन्दसेन्द्रियꣳ शूषमिन्द्रे वयो दध
द्वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥ ७ ॥ देवो नराशꣳसो देवमिन्द्रँव्वयो धस
न्देवो देवमवर्धयत् ॥ विराजा च्छन्दसेन्द्रियꣳ रूपमिन्द्रे वयो दधद्वसुवने व
सुधेयस्य वेतु यज ॥ ८ ॥ देवो वनस्पतिर्देवमिन्द्रँव्वयो धसन्देवो देवमवर्ध

यत् ॥ द्विपदा च्छन्दसेन्द्रियम्भगमिन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ ९ ॥ देवम्बर्हिर्वारितीनान्देवमिन्द्रँव्वयो धसन्देवन्देवमवर्धयत् ॥ ककुभा च्छन्दसेन्द्रियँय्यश इन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ १० ॥ देवो अग्निस्स्विष्टकृद्देवमिन्द्रँव्वयो धसन्देवो देवमवर्धयत् ॥ अतिच्छन्दसा च्छन्दसेन्द्रियङ्क्षत्रमिन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ ११ ॥ अग्निमद्य होतारमवृणीतायँय्यजमानः पचन्पक्तीः पचन्पुरोळाशम्बध्नन्निन्द्राय वयो धसे छागम् ॥ सूपस्था अद्यदेवो वनस्पतिरभवदिन्द्राय वयो धसे छागेन ॥ अघत्तम्मेदस्तःप्रति पचताग्रभीदवी वृधतपुरोळाशेन ॥ त्वामद्य ऋषे ॥ १२ ॥ ४॥हरिः ॐ ॥

होतायक्षदेकादश ॥ ११ ॥ देवम्बर्हिर्द्वादश ॥ १२ ॥ होतायक्षदेकादश ॥११॥

देवम्बर्हिर्द्वादश ॥ १२ ॥ चतुरनुवाकेषु षट्चत्वारिंशत् ॥ ४६ ॥ प्राणाय वाजस्य होतायज्ञग्रतः षट्चत्वारिंशत् ॥ कारिकांतु प्रवक्ष्यामि जनानां हितकाम्यया ॥ आदावेतांच स्मृत्वाथ ब्रूयाद्येनं क्रमाद्बुधः ॥ १ ॥ होतायक्षत्समीद्वैवत नूनपातमूतिभिः ॥ इळाभिर्बर्हिर्षीन्द्रश्चचतुर्णावेतु विद्यते॥३॥ओजोव्यन्तुह्युषे दैव्यानयोर्वीतां वदेत्सदा ॥ तिस्रो व्यन्तुच त्वष्टारं वनस्पतिंवेतु कथ्यते ॥ २ ॥ इंद्रव्यंत्विवितिचब्रूयादनुवाकेप्रथमे तथा ॥ अर्धर्चाद्वितीयेतु वक्ष्यते प्रथमंपदम्॥४॥ देवंबर्हिर्वस्तोर्वेतु देवीर्द्वारावत्सयोस्तथा ॥ व्यंत्वाथ देवी उषासा नक्तादेवीर्विश्स्ततः ॥ ५ ॥ देवीजोष्ट्र्यथ चायावीदेवीऊर्जाहुतीतथा ॥ इषमूर्जं चापिदेवा दैव्याहताघशं सदा ॥६॥ चतुर्वीतामितिज्ञेयं देवीस्तिस्रोऽस्पृक्षदिह॥ देव इन्द्रश्शतेनाथ देवोदेवैर्दिवंतथा ॥ ७ ॥ देवंबर्हिश्च स्वासस्थं देवोऽग्निस्विष्टकृत्तथा ॥ स्वि

ष्टकुर्वंश्च पंचानामेतासां वेतुसर्वदा ॥ ८ ॥ अग्निमद्य सुपस्थाश्चाघ त्वामद्ययथाक्रमम् ॥ तृतीयेतु प्रवक्ष्यामि पुनरर्द्धर्चशः क्रमात् ॥ ९ ॥ होतायक्षत्समींहैव गायत्रींस-यवींततः ॥ तनूनपातमुष्णींहं दित्यवाहं यथाक्रमम् ॥ १० ॥ ईळेन्यंचानुष्टुभंतुसुपंचावीं सुबर्हिर्षम् ॥ बृहती त्रिवत्सांमध्येतु उक्त्वा वेतु चतुस्त्रषु ॥ ११ ॥ व्यचस्वतीं पंक्तिंचाथ तुर्यवाहंच व्यंतुहि ॥ सुपेशसा त्रिष्टुभंच पष्ठवाहसमंतथा ॥ १२ ॥ प्रचेतसाचजगतीमनड्वाहं तदुत्तरम् ॥ द्वयोर्वीतां चाधि गम्य पेशस्वतीश्चसर्वदा ॥ १३ ॥ विराजव्यंतु धेनुंहि सुरेतसमथापिच ॥ द्विपदं बोध्यमुक्षाणं वनस्पतिं ककुभंवशाम् ॥ १४ ॥ तयोस्तु वेत्विहब्रूयात्स्वाहा कृतीर्य थाक्रमम् ॥ व्यंत्वातिच्छन्दसंपूर्वमेवं ज्ञेयं तृतीयके ॥ १५ ॥ पुनरन्यं प्रवक्षामि ह्यनुवाकं चतुर्थकम् ॥ देवं बर्हिश्च गाय-या चक्षुर्वेतु सदाबुधः ॥ १६ ॥ देवीर्द्वा

रस्तूष्णिहाच प्राणंव्यंतु वदेत्क्रमम् ॥ देव्युषासानुष्टुभाच बलंवीतां वदेत्स
दा ॥ १७ ॥ देवी जोष्ट्रीबृहत्याथश्रोत्रंवीतांच कथ्यते ॥ देवीऊर्जाहुती पंक्त्या
शुक्रंवीतां क्रमेणतु ॥ १८ ॥ देवादैव्याश्च वीतांतु त्रिष्टुभाथ त्विषीहतु ॥ देवी
स्तिस्त्रःपतिं व्यंतु जगत्याशूषमुत्तरे ॥ १९ ॥ देवो नराशंवेत्वाथविराजारूपमित्य
पि ॥ देवो वनस्पतिर्वेतु द्विपदांचभगंस्मृतम् ॥ २० ॥ देवंबर्हिश्च ककुभा यशो
वेति क्रमेणच ॥ देवोऽग्निरतिच्छन्दसाक्षत्रं वेतुनित्यशः ॥ २१ ॥ अग्निमद्यसुप
स्थाश्चाघत्तात्त्वामृच एवहि ॥ एवं विंशतिमेऽध्यायेऽनुवाकेषु चतुस्त्रषु ॥ २२ ॥
यःस्मरोत्कारिकांप्रेक्ष्यवारंवारं बुधोयदा ॥ सनरो निश्चलोभूत्वा वक्तुं शक्नोतिसर्व
दा ॥ ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्व संहितापाठे विंशतिमोऽध्यायः ॥ हरिः ॐ

हरिः ॐ ॥ समिद्धो अञ्जन्कृदरम्मतीनाङ्घृतमंग्ने मधुमात्पिन्वमानः ॥ वाजी व
हन्वाजिनंञ्जातवेदो देवानाँव्वक्षि प्रियमा सधस्थम् ॥ १ ॥ घृतेनाञ्जन्त्सम्पथो
देवयानांन्प्रजानन्वाज्यप्येतु देवान् ॥ अनु त्वा सप्तेप्रदिशस्सचन्ताꣳ स्वधामस्मै
यजमानाय धेहि ॥ २ ॥ ईड्यश्चासि वन्द्यश्च वाजिन्नाशुश्चासि मेध्यश्च सप्ते ॥
अग्निष्ट्वा देवैर्वसुभिस्सजोषाःप्रीतँव्वह्निंव्वहतुजातवेदाः ॥ ३ ॥ स्तीर्णम्बर्हिस्सुष्ट
रीमा जुषाणोरु पृथुप्रथमानम्पृथिव्याम् ॥ देवेभिर्युक्तमदितिस्सजोषास्स्योनङ्कृ
ण्वाना सुविते दधातु ॥ ४ ॥ एता उवस्सुभगा विश्वरूपा विपक्षोभिश्श्रय
माणा उदातैः ॥ ऋष्वास्सतीः कवषश्शुम्भमाना द्वारोदेवीस्सुप्रायणा भव
न्तु ॥ ५ ॥ अन्तरा मित्रावरुणा चरन्ती मुखँय्यज्ञानामभि सँव्विदाने ॥ उ
षासा वाꣳसुहिरण्येसुशिल्पे ऋतस्य योना इह सादयामि ॥ ६ ॥ प्रथमा वाꣳ

सरथिना सुवर्णा देवौ पश्यन्तौ भुवनानि विश्वा ॥ अपिप्रयञ्चोदनावाम्मिमा

ना होतारा ज्योतिः प्रदिशा दिशन्ता ॥ ७ ॥ आदित्यै नो भारती वष्टु यज्ञꣳ

सरस्वती सह रुद्रैर्न आवीत् ॥ इळोपहूता वसुभिस्सजोषा यज्ञन्नो देवीरमृते

षु धत्त ॥ ८ ॥ त्वष्टा वीरन्देवकामञ्जजान त्वष्टुरर्वा जायत आशुरश्वः ॥

त्वष्टेदं विश्वम्भुवनञ्जजान बहोः कर्तारमिह यक्षिहोत : ॥ ९ ॥ अश्वो घृते

न त्मन्यासमक्त उप देवाँऋतुशः पाथ एतु ॥ वनस्पतिर्देवलोकम्प्रजानन्नग्नि

नाहव्या स्वदितानि वक्षत् ॥ १० ॥ प्रजापतेस्तपसा वावृधानस्सद्यो जातो दधि

षे यज्ञमग्ने ॥ स्वाहा कृतेन हविषापुरोगा याहिसाध्या हविरदन्तुदेवाः ॥११॥ १

केतुङ्कृण्वन्नकेतवे पेशो मर्या अपेशसे ॥ समुषाद्भिरजायथाः ॥ १ ॥ जीमूत

स्येव भवति प्रतीकँय्यद्वर्मी याति समदामुपस्थे ॥ अनाविद्धया तन्वा जयत्वꣳ

सत्वा वर्मणो महिमापिपर्तु ॥ २ ॥ धन्वना गा धन्वनाजिञ्जयेम धन्वना तीव्रा
स्समदो जयेम ॥ धनुश्शत्रोरपकामङ्कृणोति धन्वना सर्वाः प्रदिशो जयेम ॥३॥
ते आचरन्ती समनेव योषा मातेव पुत्रम्बिभृतामुपस्थे ॥ अप शत्रून्विध्यताꣳ
सँव्विदाने आर्त्नी इमे विष्फुरन्ती अमित्रान् ॥ ४ ॥ वक्ष्यन्ती वेदागनीगन्ति
कर्णम्प्रियꣳ सखायम्परिषस्वजाना ॥ योषेव शिङ्क्ते वितताधि धन्वञ्ज्या इ
यꣳ समने पारयन्ती ॥ ५ ॥ अहिरिव भोगैः पर्येति बाहुञ्ज्याया हेतिम्परिबा
धमानः ॥ हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि विद्वान्पुमान्पुमाꣳ सम्परिपातु विश्वतः ॥६॥
बह्वीनाम्पिता बहुरस्य पुत्रश्चिश्चाकृणोति समनावगत्य ॥ इषुधिस्सङ्काःपृतनाश्च
सर्वाः पृष्ठे निनद्धो जयति प्रसूतः ॥ ७ ॥ सुपर्णव्वस्तेमृगो अस्या दन्तो गो
भिस्सन्नद्धा पतति प्रसूता ॥ यत्रानरस्सञ्च वि च द्रवन्ति तत्रास्मभ्यमिषवश्श

स्यꣳसन् ॥ ८ ॥ वनस्पते वीड्वङ्गोहि भूया अस्मत्सखा प्रतरणस्सुवीरः ॥ गो
भिस्सन्नद्धो असिवीळयस्वास्थाताते जयतु जेत्वानि ॥ ९ ॥ रथे तिष्ठन्नयति वा
जिनःपुरो यत्रयत्र कामयते सुषारथिः ॥ अभी शूनाम्महिमानम्पनायत मनःप
श्चादनु यच्छन्ति रश्मयः ॥ १० ॥ आजङ्घन्ति सान्वेषाञ्जघनाँ२उपजिघ्नते ॥ अ
श्वाजनि प्रचेतसोऽश्वान्त्समत्सु चोदय ॥ ११ ॥ उपश्वासय पृथिवीमुतद्याम्पुरु
त्राते मनुताँविष्ठितञ्जगत् ॥ सदुन्दुभे सजूरिन्द्रेणदेवैर्दूराद्दवीयोअपसेधशत्रू
न् ॥ १२ ॥ २

यदक्रन्दः प्रथमञ्जायमान उद्यन्त्समुद्रादुतवा पुरीषात् ॥ श्येनस्य पक्षा
हरिणस्य बाहू उपस्तुत्यम्महि जातन्ते अर्वन् ॥ १ ॥ यमेन दत्तन्त्रितएनमा
युनगिन्द्र एणम्प्रथमो अध्यतिष्ठत् ॥ गन्धर्वो अस्य रशनामगृभ्णात्सूराद्श्वं

ठ्वसवो निरंतष्ट ॥ २ ॥ आसि यमो अस्यांदित्यो अंर्वन्नसि त्रितो गुह्येन व्रते

नं ॥ असि सोमेन समया विपृक्त आहुस्ते त्रीणिदिवि बन्धनानि ॥ ३ ॥

त्रीणि त आहुर्दिवि बन्धनानि त्रीण्यप्सुत्रीण्यन्तस्समुद्रे ॥ उतेवंमे वरुणश्छ

न्त्स्यर्वन्यत्रा त आहुःपरमञ्जनित्रम् ॥ ४ ॥ इमा ते वाजिन्नव मार्जनानीमा

शफानां ँ सनितुर्निधाना ॥ अत्रा ते भद्रा रशना अपश्यमृतस्ययया अभिरक्ष

न्ति गोपाः ॥ ५ ॥ आत्मानन्ते मनसारादजानामवो दिवा पतयन्तम्पतङ्गम् ॥

शिरो अपश्यम्पथिभिस्सुगेभिररेणुभिर्जेहमानम्पतात्रि ॥ ६ ॥ अत्रा ते रूपमुत्त

ममपश्याञ्जिगीषमाणामिष आ पदे गोः ॥ यदा ते मर्तो अनु भोगमानळा

दिद्ग्रसिष्ठ ओषधीरजीगः ॥ ७ ॥ अनु त्वा रथो अनु मर्यो अर्वन्ननु गावोऽ

नुभगः कनीनाम् ॥ अनु व्राता सस्तव सख्यमीयुरनुदेवा ममिरे वीर्यन्ते ॥ ८ ॥

हिरण्यशृङ्गोऽयो अस्य पादा मनो जवा अवर इन्द्र आसीत् ॥ देवा इदस्य
हविरद्यमायन्यो अर्वन्तम्प्रथमो अध्यतिष्ठत् ॥ ९ ॥ ईर्मान्तासः सिलिकमध्य
मासस्सꣳशूरणासो दिव्यासो अत्याः ॥ हꣳसा इव श्रेणिशो यतन्ते यदाक्षि
षुर्दिव्यमज्ममश्वाः ॥ १० ॥ तव शरीरम्पतयिष्ण्वर्वन्तव चित्तँव्वात इव ध्र
जीमान् ॥ तव शृङ्गाणि विष्ठिता पुरुत्रारण्येषु जर्भुराणाचरन्ति ॥ ११ ॥ उप
प्रागाच्छसनँव्वाज्यर्वा देवद्रीचा मनसा दीध्यानः ॥ अजः पुरोनीयते नाभिर
स्यानु पश्चात्कवयो यन्तिरेभाः ॥ १२ ॥ उप प्रागात्परमँय्यत्सधस्थमर्वाँ२अ
च्छा पितरम्मातरञ्च ॥ अद्या देवाञ्जुष्टतमो हि गम्या अथाशास्ते दाशुषे
वार्याणि ॥ १३ ॥ ३ ॥

समिद्धो अद्य मनुषो दुरोणे देवो देवान्यजसि जातवेदः ॥ आच वह मित्र

महाँअग्निश्चिकित्वान्त्वन्दूतः कविरसि प्रचेताः ॥ १ ॥ तनूनपात्पथ ऋतस्य यानान्म
ध्वां समञ्जन्त्स्वदयासुजिह्व ॥ मन्मानि धीभिरुत यज्ञमृन्धन्देवत्राचकृणुह्यध्वर
न्नः ॥ २ ॥ नराशꣳसस्य महिमानमेषामुप स्तोषाम यजतस्य यज्ञैः ॥ ये सुक्र
तवश्शुचयो धियन्धास्स्वदन्तिदेवा उभयानि हव्या ॥ ३ ॥ आजुह्वान ईड्यो
वन्द्यश्चायाह्यग्ने वसुभिस्सजोषाः ॥ त्वन्देवानामसि यह्व होता स एनान्यक्षी
षितो यजीयान् ॥ ४ ॥ प्राचीनम्बर्हिः प्रदिशा पृथिव्या वस्तो रस्या वृज्यते
अग्रे अह्नाम् ॥ व्युप्रथते वितरँव्वरीयो देवेभ्यो अदितये स्योनम् ॥ ५ ॥
व्यचस्वतीरुर्विया विश्रयन्ताम्पतिभ्यो नजनयश्शुम्भमानाः ॥ देवीर्द्वारो बृह
तीर्विश्वमिन्वा देवेभ्यो भवत सुप्रायणाः ॥ ६ ॥ आसुष्वयन्ती यजते उपाके
उषासानक्ता सदतान्नियोनौ ॥ दिव्ये योषणे बृहती सुरुक्मे अधिश्रियꣳशुक्र

पिशन्दधाने ॥ ७ ॥ दैव्या होतारा प्रथमा सुवाचामिमाना यज्ञम्मनुषो यजं
ध्यै ॥ प्रचोदयन्ता विदथेषु कारूप्राचीनञ्ज्योतिः प्रदिशा दिशन्ता ॥ ८ ॥
आनो यज्ञम्भारती तूयमेत्विळा मनुष्वदिह चेतयन्ती ॥ तिस्रो देवीर्ब
र्हिरेदꣳ स्योनꣳ सरस्वती स्वपसस्सदन्तु ॥ ९ ॥ यइमे द्यावापृथिवी
जनित्री रूपैरपिꣳशद्भुवनानि विश्वा ॥ तमद्य होतरिषितो यजीयान्दे
वन्त्वष्टारमिह यक्षिविद्वान् ॥ १० ॥ उपावसृज त्मन्या समञ्जन्देवा
नाम्पाथ ऋतुथा हवीꣳषि ॥ वनस्पतिश्शमिता देवो अग्निस्स्वदन्तु हव्यम्मधु
ना घृतेन ॥ ११ ॥ सद्यो जातो व्यमिमीत यज्ञमग्निर्देवानामभवत्पुरोगाः ॥ अ
स्यहोतुः प्रदिश्यृतस्यवाचिस्वाहा कृतꣳहविरदन्तुदेवाः ॥ १२ ॥ ४

अग्नये गायत्राय त्रिवृते राथन्तरायाष्टाकपाल इन्द्राय त्रैष्टुभाय पञ्चदशायबा

हैतायैकादशकपालो विश्वेभ्यो देवेभ्यो जागतेभ्यस्सप्तदशेभ्यो वैरूपेभ्यो द्वाद शकपालो मित्रावरुणाभ्यामानुष्टुभाभ्यामेकविꣳशाभ्यांँवैराजाभ्याम् ॥ पयस्या बृहस्पतये पाङ्क्ताय त्रिणवाय शाक्कराय चरुस्संवित औष्णिहाय त्रयस्त्रिꣳशाय रैवताय द्वादशकपालःप्राजापत्यश्चरुरदित्यै विष्णुपत्न्यै चरुरग्नये वैश्वानराय द्वा दशकपालोऽनुमत्या अष्टाकपालः ॥ १ ॥ ५

आग्नेयःकृष्णग्रीवस्सारस्वती मेषी बभ्रुस्सौम्यः पौष्णश्श्यामः शितिपृष्ठो बार्ह स्पत्यःशिल्पोवैश्वदेवः ॥ ऐन्द्रोऽरुणो मारुतः कल्माष ऐन्द्राग्नस्संꣳहितोऽधोरा मस्सावित्रो वारुणः कृष्ण एकशितिपात्पेत्वः ॥ १ ॥ ६

अग्नयेऽनीकवते रोहिताञ्जिरनड्वानधोरा मौसावित्रौ पौष्णौरजतनाभी वैश्व देवौ पिशङ्गौतूपरौ ॥ मारुतः कल्माष आग्नेयः कृष्णोऽजस्सारस्वतीमेषीवारुणः

पेत्वः ॥ १ ॥ ७ ॥ हरिःॐ ॥

समिद्धोअञ्जन्नेकादश ॥ ११ ॥ केतुङ्कृण्वन्द्वादश ॥ १२ ॥ यदक्रन्दस्त्रयोदश ॥ १३ ॥ समिद्धोअद्यद्वादश ॥ १२ ॥ अग्नयेगायत्राय ॥ १ ॥ आग्नेयःकृष्णग्रीवः ॥ १ ॥ अग्नयेऽनीकवतइत्येकैका ॥ १ ॥ सप्तानुवाकेष्वेकपञ्चाशत् ॥ ५१ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेएकत्रिंशातिमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

हरिःॐ ॥ अस्याजरासो दमामरित्रा अर्चद्धूमासो अग्नयःपावकाः ॥ श्वितीचयः श्वात्रासो भुरण्यवो वनर्षदो वायवो नसोमाः ॥ १ ॥ हरयो धूमकेतवो वातजूता उपद्यवि॥यतन्ते वृथगग्नयः ॥ २ ॥ यजानो मित्रावरुणा यजा देवाँ२ ऋतम्बृहत् ॥ अग्ने यक्षि स्वन्दमम् ॥ ३ ॥ युक्ष्वाहि देवहूतमाँ२अश्वाँ२अग्ने रथीरिव ॥ निहोता पूर्व्यस्सदः ॥ ४ ॥ द्वे विरूपे चरतस्स्वर्थे अन्यान्या वत्समुपधा

पयेते ॥ हरिरन्यस्याम्भवति स्वधावाञ्छुक्रो अन्यस्यान्ददृशे सुवर्चाः ॥ ५ ॥ अ
यमिह प्रथमो धायि धातृभिर्होता यजिष्ठो अध्वरेष्वीड्यः ॥ यमप्नवानो भृगवो
विरुरुचुर्वनेषु चित्रँविभ्वँविशेविशे ॥ ६ ॥ त्रीणि शतात्रीसहस्राण्यग्निन्त्रिँ श
च्चदेवा नवचासपर्यन् ॥ औक्षन्घृतैरस्तृणन्बर्हिरस्मा आदिद्धोतारन्यसादय
न्त ॥ ७ ॥ मूर्धानन्दिवो अरतिम्पृथिव्या वैश्वानरमृत आजातमग्निम् ॥ कविँ
सम्राजमतिथिञ्जनानामासन्नापात्रञ्जनयन्त देवाः ॥ ८ ॥ अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद्
द्रविणस्युर्विपन्यया ॥ समिद्धःशुक्रआहुतः ॥ ९ ॥ विश्वेभिस्सोम्यम्मध्वग्न इन्द्रे
ण वायुना ॥ पिबा मित्रस्य धामभिः ॥ १० ॥ आयदिषे नृपतिन्तेजआनट्शु
चिरेतो निषिक्तन्द्यौरभीके ॥ अग्निश्शर्धमनवद्यँयुवानँ स्वाध्यञ्जनयत्सूदय
च्च ॥ ११ ॥ अग्ने शर्धमहते सौभगाय तवद्युम्नान्युत्तमानि सन्तु ॥ सञ्जास्पत्यँ

सुयमस्माक्कृणुष्व शत्रूयतामभितिष्ठा महाᳪं᳭सि ॥ १२ ॥ त्वाᳪं᳭ हिमिन्द्रतंमस्मर्कंशो
कैर्वैवृमहे महिनःश्रोष्यंग्ने ॥ इन्द्रन्नत्वा शवंसा देवतां वायुम्पृंणन्ति राधंसानृत
माः ॥ १३ ॥ त्वेअंग्ने स्वाहुत प्रियासंस्सन्तु सूरयंः ॥ यन्ता रोये मघवांनो ज
नांना मूर्वान्दयंन्त गोनाम् ॥ १४ ॥ श्रुधि श्रुत्कर्ण वह्निभिर्देवैरंग्नेसयावंभिः ॥
आसींदन्तु बर्हिषिं मित्रो अंर्यमा प्रातर्यावांणो अध्वरम् ॥ १५ ॥ विश्वेषामदि
तिर्यज्ञियांनाँव्विश्वेषामतिंथिर्मानुंषाणाम् ॥ अग्निर्देवानामव आवृणानस्सुमृळी
को भंवतु जातवेंदाः ॥ १६ ॥ महो अग्नेस्संमिधानस्य शर्मण्यनांगा मित्रे वरुंणे
स्वस्तयें ॥ श्रेष्ठेस्याम सवितुस्सवींमनि तद्देवानामवों अद्यावृणीमहे ॥ १७ ॥ १

आपंश्चित्पिप्युस्तर्यो न गावो नक्षन्नृतञ्जंरिता रंस्त इन्द्र ॥ याहि वायुर्न नि
युतों नो अच्छात्वᳪं᳭ हिधीभिर्दयंसे विवाजान् ॥ १ ॥ गाव उपांवतावतम्मही य

विष्णो ॥ उभा नासत्या रुद्रो अध ग्नाःपूषाभगस्सरस्वती जुषन्त ॥ ५ ॥ इन्द्राग्नी मित्रावरुणादितिꣳ स्वः पृथिवीन्द्यामरुतःपर्वताँ२अपः ॥ हुवे विष्णुम्पूषणम्ब्रह्मणस्पतिम्भगन्नुशꣳ सꣳ सवितारमूतये ॥ ६ ॥ अस्मे रुद्रा मेहना पर्वतासो वृत्रहत्ये भरहूतौ सजोषाः ॥ यश्शꣳसते स्तुवते धायि पज्र इन्द्र ज्येष्ठा अस्माँ२अवन्तु देवाः ॥७॥ अर्वाञ्चो अद्या भवता यजत्रा आवो हार्दिभयमानोव्ययेयम् ॥ त्राध्वन्नो देवा निजुरो वृकस्य त्राध्वङ्कर्तादवपदो यजत्राः ॥ ८ ॥ विश्वे अद्य मरुतो विश्व ऊती विश्वे भवन्त्वग्नयस्समिद्धाः ॥ विश्वेनो देवा अवसागमन्तु विश्वमस्तुद्रविणँवाजो अस्मे ॥ ९ ॥ विश्वे देवाः शृणुतेमꣳ हवम्मेये अन्तरिक्षे य उपद्यविष्ठ ॥ ये अग्निजिह्वा उतवा यजत्रा आसद्यास्मिन्बर्हिषि मादयध्वम् ॥१०॥ देवेभ्योहि प्रथमँय्यज्ञियेभ्योऽमृतत्वꣳ सुवसि भागमुत्तमम् ॥ आदिद्दामानꣳ स

वितर्व्यूर्णुषे नूचीनाजीविता मानुषेभ्यः ॥ ११ ॥ ४

प्रवायुमच्छा बृहती मनीषा बृहद्रयिंविश्ववारꣳ रथप्राम् ॥ द्युत द्यामानियुतः पत्यमानः कविः कविमियक्षसि प्रयज्यो ॥ १ ॥ इन्द्रवायू इमे सुताउपप्रयोभिरागतम् ॥ इन्दवोवा मुशन्तिहि ॥ २ ॥ मित्रꣳ हुवे पूतदक्षँव्वरुणञ्चरिशादसम् ॥ धियङ्घृताचीꣳ साधन्ता ॥ ३ ॥ दस्रा युवाकवस्सुता नासत्या वृक्तबर्हिषः ॥ आयातꣳ रुद्रवर्तनी ॥ तम्प्रत्नथायँव्वेनश्चोदयत् ॥ ४ ॥ विदद्यदी सरमारुग्णमद्रेर्महि पाथः पूर्व्यꣳ सध्र्यक्कः ॥ अग्रन्नयत्सुपद्यक्षराणा मच्छारवम्प्रथमाजानतीगात् ॥ ५ ॥ नहि स्पशमविदन्नन्यमस्माद्वैश्वानरात्पुर एतारमग्नेः ॥ एमेनमवृधन्नमृता अमर्त्यँव्वैश्वानरङ्क्षैत्रजित्याय देवाः ॥ ६ ॥ उग्रा विघनिना मृधइन्द्राग्नी हवामहे ॥ तानो मृळात ईदृशे ॥ ७ ॥ उपास्मै गायता नरः पवमा

नायेन्द्वे ॥ अभिदेवाँ२इयंक्षते ॥ ८ ॥ ये त्वाहिहत्ये मघवन्नवर्धन्ये शाम्बरे ह
रिवो ये गइष्टौ ॥ येत्वा नूनमनुमदन्ति विप्राः पिबेन्द्र सोमꣳ सगणो मरुद्भिः
॥ ९ ॥ जनिष्ठा उग्रस्सहसे तुराय मन्द्र ओजिष्ठो बहुलाभिमानः ॥ अवर्धन्निन्द्रं
म्मरुतश्चिदत्र माता यद्वीरन्दधनद्धनिष्ठा ॥ १० ॥ आतूनं इन्द्र वृत्रहन्नस्माकम
र्धमागहि ॥ महान्महीभिरूतिभिः ॥ ११ ॥ त्वमिन्द्र प्रतूर्तिष्वभि विश्वा असि
स्पृधः ॥ अशस्तिहा जनिता विश्वतूरसि त्वन्तूर्य तरुष्यतः ॥ १२ ॥ अनुते शु
ष्मन्तुरयन्तमीयतुःक्षोणी शिशुन्नमातरा ॥ विश्वास्ते स्पृधः श्नथयन्त मन्यवेवृत्रँ
य्यदिन्द्र तूर्वसि ॥ १३ ॥ यज्ञो देवानाम्प्रत्येति सुम्नमादित्यासो भवता मृळय
न्तः ॥ आवोऽर्वाची सुमतिर्ववृत्यादꣳहोश्चिद्या वरिवो वित्तरासत् ॥१४॥ अदब्धे
भिस्सवितःपायुभिष्ट्वꣳ शिवेभिरद्य परिपाहिनो गयम् ॥ हिरण्यजिह्वस्सुविताय

नव्यंसे रक्षा माकिनों अघशंऽ सईशत ॥ १५ ॥ ५

प्रवीरया शुचयो दद्रिरेवामध्वर्युभिर्मधुं मन्तस्सुतासंः ॥ वह वायो नियुतो याह्यच्छा पिबा सुतस्यान्धंसो मदाय ॥ ॥ १ ॥ गाव उपावतावतम्मही यज्ञस्यं रप्सुदा ॥ उभा कर्णा हिरण्यया ॥२॥ काव्ययोराजानेषु क्रत्वा दक्षस्य दुरोणे ॥ रिशादंसा सधस्थआ ॥ ३ ॥ दैव्या अध्वर्यू आगतंऽ रथेन सूर्यत्वचा ॥ मध्वा यज्ञंऽ समंञ्जाथे ॥ तम्प्रत्नथायँऽवेनश्चोदयत् ॥४॥ तिरश्चीनो विततो रश्मिरेषा मधःस्विदासी३दुपरिस्विदासी३त्॥ रेतोधा आसन्महिमानं आसन्त्स्वधा अवस्ता त्प्रयतिः परस्तात् ॥ ५ ॥ आरोदंसी अपृणदा स्वर्महज्जातँयदेनमपसो अधार यन् ॥ सोअध्वराय परिणीयते कविरत्योन वाजसातये चनोहितः ॥ ६ ॥ उक्थे भिर्वृत्रहन्तं माया मन्दाना चिदा गिरा ॥ आङ्गूषैराविवासतः ॥ ७ ॥ उपन

स्सूनवो गिरः श्रृण्वन्त्वमृतस्य ये ॥ सुमृळीका भवन्तु नः ॥ ८ ॥ ब्रह्माणि मेमत
यश्शꣳ सुतासः शुष्म इयर्ति प्रभृतो मेअद्रिः ॥ आशासते प्रतिहर्यन्त्युक्थेमाहरी
वहतस्ता नोअच्छ ॥ ९ ॥ अनुत्तमाते मघवन्न किर्नुनत्वा वाँ२अस्ति देवताविदानः ॥ नजायमानो नशते न जातो यानि करिष्या कृणुहि प्रवृद्ध ॥ ॥ १० ॥
तदिदास भुवनेषु ज्येष्ठँय्यतो जज्ञउग्रस्त्वेष नृम्णः ॥ सद्यो जज्ञानो निरिणाति
शत्रूननुयँविश्वे मदन्त्यूमाः ॥११॥ इमा उत्वा पुरूवसो गिरो वर्धन्तु यामम ॥
पावकवर्णाः शुचयो विपश्चितोऽभिस्तोमैरनूषत ॥ १२ ॥ यस्यायँविश्व आर्यो
दासः शेवधिपा अरिः ॥ तिरश्चिदर्ये रुशमे पवीरवि तुभ्येत्सो अज्यते रयिः ॥१३॥
अयꣳ सहस्रमृषिभिस्सहस्कृतस्समुद्र इव पप्रथे ॥ सत्यस्सो अस्य महिमा गृणे
शवो यज्ञेषु विप्रराज्ये ॥ १४ ॥ अदब्धेभिस्सवितः पायुभिष्ट्वꣳ शिवेभिरद्यपरि

पाहिनो गयम् ॥ हिरण्यजिह्वस्सुवितायं नव्यसे रक्षामाकिर्नो अघशंꣳ सईश त ॥ १५ ॥ ६ ॥ हरिःॐ ॥

अस्याजरासस्सप्तदश ॥ १७ ॥ आपाश्चिद्द्वादश ॥१२॥ विभ्राड्चतुर्दश ॥१४॥ प्रवावृजएकादश ॥ ११ ॥ प्रवायुम्पञ्चदश ॥ १५ ॥ प्रवीरयेतिच ॥ १५ ॥ षडनुवाकेषुचतुरशीतिः ॥ ८४ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेद्वात्रिंशतितमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

हरिःॐ ॥ यज्जाग्रतो दूरमुदैति दैवन्तदु सुप्तस्य तथैवैति ॥ दूरङ्गमञ्ज्योतिषाञ्ज्योतिरेकन्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ १ ॥ पितुन्नुस्तोषम्महो धर्माणन्तविषीम् ॥ यस्य त्रितो व्योजसा वृत्राँव्विपर्वमर्दयत् ॥२॥ अन्विदनुमते त्वम्मन्यासैशञ्च नस्कृधि ॥ क्रत्वे दक्षाय नोहिनु प्रणआयूꣳषितारिषः ॥ ३ ॥ सिनीवा

लि पृथुष्टुके यादेवानामसि स्वसा ॥ जुषस्व हव्यमाहुतम्प्रजान्देविदिदिड्ढिनः ॥ ४ ॥ पञ्च नद्यस्सरस्वतीमपियन्ति सस्रोतसः ॥ सरस्वती तुपञ्चधासो देशेऽभवत्सरित् ॥ ५ ॥ त्वमग्ने प्रथमो अङ्गिराऋषिर्देवोदेवानामभवश्शिवस्सखा॥तव व्रते कवयो विद्मनापसोऽजायन्त मरुतो भ्राजदृष्टयः ॥ ६ ॥ त्वन्नोअग्ने तवदेव पायुभिर्मघोनो रक्षतन्वश्च वन्द्य ॥ त्राता तोकस्य तनये गवामस्यनिमेषꣳ रक्षमाणस्तव व्रते ॥ ७ ॥ उत्तानायामवभरा चिकित्वान्त्सद्यःप्रवीतावृषणञ्जजान ॥ अरुषस्तूपोरुशदस्य पाज इळायास्पुत्रो वयुनेऽजनिष्ट ॥ ८ ॥ इळायास्त्वा पदेव यन्नाभा पृथिव्या अधि ॥ जातवेदो निधीमह्यग्ने हव्याय वोह्ळवे ॥ ९ ॥ प्रमन्महेशवसानाय शूषमाङ्गूषङ्गिर्वणसे अङ्गिरस्वत् ॥ सुवृक्तिभिस्तुवत ऋग्मियायार्चामार्कन्नरे विश्रुताय ॥ १० ॥ प्रवो महे महिनमो भरध्वमाङ्गूष्यꣳ शवसाना

यसाम ॥ येनानःपूर्वे पितरः पदज्ञा अर्चन्तो अङ्गिरसोगा अविन्दन् ॥ ११ ॥ इ
च्छन्तित्वा सोम्यासस्सखायस्सुन्वन्ति सोमन्दधति प्रयाꣳसि ॥ तितिक्षन्ते अ
भिशस्तिञ्जनानामिन्द्र त्वदा कश्चन हिप्रकेतः ॥ १२ ॥ नते दूरे परमा
चिद्रजाꣳस्या तु प्रयाहि हरिवो हरिभ्याम् ॥ स्थिराय वृष्णे सवना
कृते मा युक्ता ग्रावाणस्समिधाने अग्नौ ॥ १३ ॥ अषाह्ळँय्युत्सु
पृतना सुपप्रिꣳ स्वर्षामप्साँव्वृजनस्य गोपाम् ॥ भरेषुजाꣳ सुक्षितिꣳ सुश्र
वसञ्जयन्तन्त्वामनुमदेम सोम ॥ १४ ॥ सोमो धेनुꣳ सोमो अर्वन्तमाशुꣳ
सोमो वीरङ्कर्मण्यन्ददाति ॥ सादन्यँव्विदथ्यꣳ सभेयम्पितृश्रवणँय्योददाश
दस्मै ॥ १५ ॥ त्वमिमा ओषधीस्सोम विश्वास्त्वमपो अजनयस्त्वङ्गाः ॥ त्वमात
तन्थोर्वन्तरिक्षन्त्वञ्ज्योतिषा वितमो ववर्थ ॥ १६ ॥ देवेन नोमनसा देवसोम

रायो भागꣳ सहसावन्नभियुध्य ॥ मात्वातंनदीशिषे वीर्यस्योभयेभ्यःप्रचिकित्सा गइंष्टौ ॥ १७ ॥ अष्टौ व्यख्यत्ककुभः पृथिव्यास्त्री धन्व योजना सप्त सिन्धून् ॥ हिरण्याक्षस्संविता देव आगाद्दधद्रत्नांदाशुषेवार्याणि॥१८॥हिरण्यपाणिस्सविता विचर्षणिरुभे द्यावापृथिवी अन्तरीयते ॥ अपामीवाम्बाधते वेतिसूर्यमभि कृष्णेन रजसा द्याम्रृणोति ॥ १९ ॥ हिरण्यहस्तो असुरस्सुनीथस्सुमृळीकस्स्ववां यात्ववांङ् ॥ अपसेधन्रक्षसो यातुधानानस्थाद्देवः प्रति दोषङ्गृणानः ॥२०॥ येते पन्थास्सवितःपूर्व्यासोऽरेणवस्सुकृता अन्तरिक्षे॥ तेभिर्नोअद्यपथिभिस्सुगेभीरक्षा चनो अधिच ब्रूहि देव ॥ २१ ॥ उभा पिबतमाश्विनो भानश्शर्म यच्छतम् ॥ अ विद्रियाभिरूतिभिः ॥ २२ ॥ अप्नस्वतीमश्विना वाचमस्मे कृतन्नो दस्रा वृषणा मनीषाम् ॥ अद्यूत्येऽवसेनिह्वये वाँव्वृधे चनो भवतँव्वाजसातौ ॥ २३ ॥ द्युभि

रक्तुभिः परिपातमस्मानरिष्टेभिरश्विना सौभगेभिः ॥ तन्नो मित्रो वरुणो माम
हन्तामदितिस्सिन्धुः पृथिवीउतद्यौः ॥ २४ ॥ आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेश
यन्नमृतम्मर्त्यञ्च ॥ हिरण्ययेनसविता रथेना देवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥२५॥१

आरात्रि पार्थिवꣳ रजः पितुरप्रायिधामभिः ॥ दिवस्सदाꣳसि बृहती विति
ष्ठस आत्वेषँव्वर्तते तमः ॥ १ ॥ उषस्तच्चित्रमाभरास्मभ्यँव्वाजिनीवति ॥ येन
तोकञ्च तनयञ्च धामहे ॥ २ ॥ प्रातर्जितम्भगमुग्रꣳ हुवेम वयम्पुत्रमदितेर्यो
विधर्ता ॥ आध्रश्चिद्यम्मन्यमानस्तुरश्चिद्राजा चिद्यम्भगम्भक्षीत्याह ॥ ३ ॥ पूष
न्तवव्रते वयन्नरिष्येम कदाचन ॥ स्तोतारस्त इहस्मसि ॥ ४ ॥ पथस्पथःपरि
पतिंव्वचस्या कामेन कृतो अभ्यानळर्कम् ॥ सनो रासच्छुरुधश्चन्द्राग्राधियन्धिय
ꣳसीषधाति प्रपूषा ॥ ५ ॥ त्रीणिपदा विचक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः ॥ अतो

धर्म्माणि धारयंन् ॥ ६ ॥ तद्विप्रांसो विपन्यवों जागृवाँ॒ सस्समिन्धते ॥ विष्णो
र्यत्परमम्पदम् ॥ ७ ॥ घृतवंती भुवंनानामभिश्रियोर्वी पृथ्वीमंधुदुघें सुपेशंसा ॥
द्यावांपृथिवीवरुंणस्य धर्मंणा विष्कंभिते अजरे भूरिरेतसा ॥ ८ ॥ ये नंस्सप
त्नाअपते भंवन्त्विन्द्राग्निभ्यामवं बाधामहे तान् ॥ वसंवो रुद्रा आंदित्या उंपरि
स्पृशंम्मोग्रञ्चेत्तांरमधिराजमंक्रन् ॥९॥ आनांसत्यात्रिभिरेंकादशैरिहदेवेभिर्यात
म्मधुपेयंमश्विना ॥ प्रायुस्तारिष्टन्नीरपांँ॒सि मृक्षतँ॒ सेधंतन्द्वेषो भवंतँ॒ सचा
भुवां ॥ १० ॥ एषवस्तोमों मरुत इयङ्गीर्मान्दार्यस्यं मान्यस्यं कारोः ॥ एषायां
सीष्ट तन्वें वयाँ॑ᳫ्विद्यामेषँ॑ᳫ्वृजनंञ्जीरदांनुम् ॥ ११ ॥ सहस्तोंमास्सहछंन्दसआ
वृतंस्सहप्रंमा ऋषंयस्सप्त दैव्याः॥पूर्वेंषाम्पन्थांमनुदृश्य धीरां अन्वालेंभिरे रथ्यो
नरश्मीन् ॥ १२ ॥ आयुष्यँ॑ᳫ्वर्चस्यँ॒ रायस्पोषमौद्भिंदम् ॥ इदँ॒ हिरंण्यँ॑ᳫ्वर्चस्व

ज्यैवायाविंशतादुमाम्॥१३॥नतद्रक्षांऽसिनपिशाचास्तरन्तिदेवानामोजःप्रथमजऽ
ह्येतत् ॥ योबिभर्तिदाक्षायणऽहिरण्यऽसदेवेषु कृणुते दीर्घमायुस्समनु
ष्येषु कृणुते दीर्घमायुः ॥ १४ ॥ यदाबध्नन्दाक्षायणाहिरण्यऽशतानीकाय सुम
नस्यमानाः ॥ तन्म आबध्नामि शतशारदायायुष्माञ्जरदष्टिर्यथासम् ॥१५॥ उत
नोऽहिर्बुध्न्यःशृणोत्वज एकपात्पृथिवी समुद्रः ॥ विश्वे देवा ऋतावृधोहुवानास्तु
तामन्त्राः कविशस्ता अवन्तु ॥ १६ ॥ इमा गिर आदित्येभ्यो घृतस्नूस्सनाद्राज
भ्यो जुह्वाजुहोमि ॥ शृणोतु मित्रो अर्यमा भगोनस्तुविजातो वरुणो दक्षो अऽ
शः ॥ १७ ॥ सप्त ऋषयः प्रतिहिताश्शरीरे सप्तरक्षन्ति सदमप्रमादम् ॥ सप्ता
पस्स्वपतो लोकमीयुस्तत्र जागृतो अस्वप्नजौ सत्रसदौच देवौ ॥ १८ ॥ उत्तिष्ठ
ब्रह्मणस्पते देवयन्तस्त्वेमहे॥उपप्रयन्तुमरुतस्सुदानव इन्द्रप्राशूर्भवा सचा॥१९॥

प्रनूनम्ब्रह्मणस्पतिर्मन्त्रंवदत्युक्थ्यम् ॥ यस्मिन्निन्द्रो वरुणो मित्रो अर्यमा देवा ओकांꣳसि चक्रिरे ॥ २० ॥ ब्रह्मणस्पते त्वमस्य यन्ता सूक्तस्य बोधितनयञ्च जिन्व ॥ विश्वन्तद्भद्रँय्यदवन्ति देवा बृहद्वदेम विदथेसुवीराः ॥ यइमाविश्वा विश्वकर्मायोनःपिताऽन्नपतेऽन्नस्य नोदेहि ॥ २१ ॥ २ हरिःॐ

यज्ञाग्रतःपञ्चविंशतिः ॥ २५ ॥ आराःयेकविंशतिः ॥ २१ ॥ द्वयोरनुवाकयोः षट्चत्वारिंशत् ॥ ४६ ॥ प्राणायवाजस्यहोतायज्ञाग्रतश्चषट्चत्वारिंशत् ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहितापाठेत्रयस्त्रिंशतिमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

हरिः ॐ॥देवं सवितः प्रसुव यज्ञम्प्रसुव यज्ञपतिम्भगाय ॥ दिव्यो गन्धर्वः केतपूः केतन्नः पुनातु वाचस्पतिर्वाचन्नस्स्वदतु ॥ १ ॥ तत्सवितुर्वरेण्यम्भर्गो देवस्य धीमहि ॥ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ २ ॥ विश्वानि देव सवि

तद्दुरितानिपरा सुव ॥ यद्भद्रन्तन्न आसुव ॥ ३ ॥ विभक्तारꣳ हवामहे वसोश्चि
त्रस्य राधसः ॥ सवितारन्नृचक्षसम् ॥ ४ ॥ ब्रह्मणे ब्राह्मणङ्क्षत्राय राजन्यम्मरु
द्भ्यो वैश्यन्तपसेशूद्रन्तमसे तस्करन्नारकाय वीरहणम् ॥ पाप्मने क्लीबमाक्रया
या अयोगूङ्कामाय पुꣳश्चलूमतिक्रुष्टाय मागधम् ॥ ५ ॥ नृत्ताय सूतङ्गीताय शै
लूषन्धर्माय सभाचरन्नरिष्ठायै भीमलम् ॥ नर्माय रेभꣳ हसाय कारिमानन्दाय
स्त्रीषखम्प्रमदे कुमारी पुत्रम्मेधायै रथकारन्धैर्याय तक्षाणम् ॥ ६ ॥ तपसे कौ
लालम्मायायै कर्मारꣳ रूपाय मणिकारꣳ शुभे वपꣳ शरव्यायाइषुकारꣳ हेत्यै
धनुष्कारम् ॥ कर्मणेज्याकारान्दिष्टाय रज्जुसर्जम्मृत्यवे मृगयुमन्तकाय श्वनिन
म् ॥ ७ ॥ नदीभ्यः पौञ्जिष्टमृक्षीकाभ्यो नैषादम्पुरुषव्याघ्रायदुर्मदङ्गन्धर्वाप्सरो
भ्यो व्रात्यम् ॥ प्रयुग्भ्य उन्मत्तꣳ सर्पदेवजनेभ्योऽप्रतिपदमयेभ्यः कितवमीर्यता

याअकितवम्पिशाचेभ्यो बिदलकारीय्यातुधानेभ्यः कण्टकीकारीम् ॥ ८ ॥ १

सन्धये जारङ्गेहायोपपतिमार्त्यै परिवित्तन्निर्ऋत्यै परिविविदानमराध्याएदिधिषुः पतिन्निष्कृत्यै पेशस्कारीᳪ सञ्ज्ञानाय स्मरकारीम् ॥ प्रकामोद्यायोपसदᳪवर्णायानुरुधम्बलायो पदाम् ॥१॥ उत्सादेभ्यः कुब्जम्प्रमुदे वामनन्द्वार्भ्यस्स्रामᳪ स्वप्नायान्धमधर्माय बधिरम्पवित्रायाभिषजंम् ॥ प्रज्ञानाय नक्षत्रदर्शमाशिक्षायै प्रश्निनमुपाशिक्षाया अभिप्रश्निनम्मर्यादायै प्रश्नविवाकम् ॥२॥ अर्मेभ्यो हस्तिपञ्जवायाश्वपम्पुष्ट्यै गोपालᳪवीर्यायाविपालन्तेजसेऽजपालमिरायै कीनाशम् ॥ कीलालाय सुराकारम्भद्राय गृहपᳪ श्रेयसे वित्तधमाध्यक्षायानुक्षत्तारम् ॥३॥ भायैदार्व्याहारम्प्रभायाअग्न्येधम्ब्रध्नस्यविष्टपायाभिषेक्तारᳪवर्षिष्ठायनाकाय परिवेष्टारम् ॥ देवलोकाय पेशितारम्मनुष्यलोकाय प्रकरितारᳪ सर्वेभ्यो लोकेभ्य उपसेक्तार

मर्व ऋत्यै वधायोपमन्थितारम्मेधाय वासः पल्पूलीम्प्रकामाय रजयित्रीम् ॥४॥
ऋतयै स्तेनहृदयँ्वैरहत्याय पिशुनँविविक्त्यै क्षत्तारमौपद्रष्ट्र्यायानुक्षत्तारम्ब
लायानु चरम्भूम्ने परिष्कन्दम् ॥ प्रियाय प्रियवादिनमरिष्ट्या अश्वसादँ स्व
र्गाय लोकाय भागदुघँ्वर्षिष्ठाय नाकाय परिवेष्टारम् ॥ ५ ॥ २

मन्यवेऽयस्तापङ्क्रोधाय निसरँय्योगाय योक्तारँ शोकायाभिसर्तारङ्क्षेमा
य विमोक्तारमुत्कूलनिकूलेभ्यस्त्रिष्ठिनम् ॥ वपुषे मानस्कृतँ शीलायाञ्जनीकारी
न्निर्ऋत्यैकोशकारीय्यमायासूम् ॥ १ ॥ यमाय यमसूमथर्वभ्योऽवतोकाँ सँव
त्सराय पर्यायिणीम्परिवत्सरायाविजातामिदावत्सरायातीत्वरीमिद्वत्सरायातिष्क
द्वरीम् ॥ वत्सराय विजर्जराँ सँवत्सराय पलिक्नीमृभुभ्योऽजिनसन्धँ साध्येभ्य
श्चर्मम्नम् ॥ २ ॥ सरोभ्यो धैवरमुपस्थावराभ्यो दाशँ्वैशन्ताभ्यो बैन्दन्नड्वला

भ्यः शौष्कलम् ॥ पारायं मार्गारमंवारायं कैवर्तं तीर्थेभ्यं आन्दं विषमेभ्यो मैनालम् ॥ स्वनेभ्यः पर्णकं गुहाभ्यः किरातꣳ सानुभ्यो जम्भकम्पर्वतेभ्यः किम्पूरुषम् ॥३॥ बीभत्सायै पौल्कसँव्वर्णाय हिरण्यकारन्तुलायै वाणिजम्पश्चादोषाय ग्लाविनँ विश्वेभ्यो भूतेभ्यः सिध्मलम् ॥ भूत्यै जागरणमभूत्यै स्वपनमार्त्यै जनवादिनँ व्यृद्ध्या अपगल्भꣳ संशराय प्रच्छिदम् ॥ ४ ॥ अक्षराजाय कितवङ्कृतायादिनवदर्शन्त्रेतायै कल्पिनन्द्वापरायाधिकल्पिनमास्कन्दाय सभास्थाणुम्मृत्यवे गोव्यच्छमन्तकाय गोघातम् ॥ क्षुधे यो गाँ विकृन्तन्तम्भिक्षमाण उपतिष्ठति दुष्कृताय चरकाचार्यम्पाप्मने सैलगम् ॥ ५ ॥ ३

प्रतिश्रुत्काया अर्तनङ्घोषाय भषमन्ताय बहुवादिनमनन्ताय मूकꣳ शब्दायाडम्बराघातम् ॥ महसे वीणावादङ्क्रोशाय तूणवध्ममवरस्पराय शङ्खध्मँव्व

नांय वनपमन्यतोऽरण्यायदावपम् ॥ १ ॥ नर्मायं पुꣳश्चलूꣳ हसायकारींय्यादंसे शाबल्याङ्ग्रांमण्यङ्गणंकमभि क्रोशंकन्तान्महसे ॥ वीणावादम्पाणिघ्नन्तूणवध्म न्तान्नृत्तायांनन्दायं तलवम् ॥ २ ॥ अग्नयेऽपीवांनम्पृथिव्यै पीठसर्पिणँव्वायवें चाण्डालमन्तारिंक्षायवꣳशनर्तिनंन्दिवेखंलतिꣳ सूर्याय हर्यक्षम् ॥ नक्षंत्रेभ्यः किर्मिरञ्चन्द्रमंसे किलासमह्नें शुक्लम्पिङ्गाक्षꣳ रात्र्यै कृष्णम्पिङ्गाक्षम् ॥ ३ ॥ अथै तानष्टौ विरूपानालंभतेतिं शुक्लञ्चातिं कृष्णञ्चातिं दीर्घञ्चातिं ह्रस्वञ्च॥ अतिं स्थूलञ्चातिं कृशञ्चातिं कुल्वञ्चातिं लोमशञ्चाशूंद्रा अब्राह्मणास्ते प्राजापत्याः॥ मागधःपुंꣳश्चलीक्लीबःकिंतवोऽशूंद्राअब्राह्मणास्ते प्राजापत्याः ॥४॥ ४ ॥ हरिःॐ

देवसवितरष्ट ॥ ८ ॥ सन्धयेजारम्पञ्च ॥५॥ मन्यवेच ॥ ५ ॥ प्रातिश्रुत्का यै चतस्रः ॥ ४ ॥ चतुरनुवाकेषु द्वाविंशतिः ॥ २२ ॥ इति शुक्लयजुर्वेदकाण्व

संहितापाठे चतुस्त्रिंशतिमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

हरिःॐ ॥ सहस्रशीर्षा पुरुषस्सहस्राक्षस्सहस्रपात् ॥ सभूमिꣳ सर्वतस्पृत्वा त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ १ ॥ पुरुष एवेदꣳ सर्वंय्यद्भूतंय्यच्च भाव्यम् ॥ उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति ॥ २ ॥ एतावानस्य महिमातो ज्यायाꣳश्चपूरुषः ॥ पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतन्दिवि ॥ ३ ॥ त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवत्पुनः ॥ ततो विष्वङ्व्यक्रामत्साशनानशने अभि ॥ ४ ॥ ततो विराळजायत विराजो अधि पूरुषः ॥ सजातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥५॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतस्सम्भृतम्पृषदाज्यम् ॥ पशूꣳस्ताꣳश्चक्रे वायव्यानारण्या ग्राम्याश्चये ॥ ६ ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतऋचस्सामानि जज्ञिरे ॥ छन्दाꣳसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत ॥ ७ ॥ तस्मादश्वा अजायन्त येके चोभयादतः ॥

गावौह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाता अंजावयंः ॥ ८ ॥ तँय्यज्ञम्बर्हिषि प्रौक्षन्पुरुष
ञ्जातमंग्रतः॥ तेनं देवा अंयजन्त साध्या ऋषंयश्चये ॥ ९ ॥ यत्पुरुषँव्व्यदंधुः क
तिधा व्यंकल्पयन् ॥ मुखङ्किमंस्यासीत्किम्बाहूकिमूरू पादा उच्येते ॥ १० ॥ ब्रा
ह्मणोऽस्य मुखंमासीद्बाहूराजन्यंःकृतः ॥ ऊरू तदंस्य यद्वैश्यंः पद्भ्याँ शूद्रोअं
जायत ॥ ११ ॥ चन्द्रमामनंसो जातश्चक्षोस्सूर्यो अजायत ॥ श्रोत्रांद्वायुश्च प्राण
श्चमुखादग्निरंजायत ॥ १२ ॥ नाभ्या आसीदन्तरिंक्षँ शीर्ष्णो द्यौस्समंवर्तत ॥
पद्भ्याम्भूमिर्दिशःश्रोत्रात्तथा लोकाँ२अंकल्पयन् ॥ १३ ॥ यत्पुरुषेण हविषांदेवा
यज्ञमतंन्वत॥ वसन्तोऽस्यासीदाज्यंङ्ग्रीष्म इध्मश्शरद्धविः ॥ १४ ॥ सप्तास्यांस
न्परिधयस्त्रिस्सप्त समिधंः कृताः॥ देवा यद्यज्ञन्तंन्वाना अबंध्नन्पुरुषम्पशुम्॥१५॥
यज्ञेनं यज्ञमंयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यांसन् ॥ तेह नाकंम्महिमानं

स्सचन्त यत्र पूर्वे साध्यास्सन्ति देवाः ॥ १६ ॥ १

अद्भ्यस्सम्भृतः पृथिव्यै रसाच्च विश्वकर्मणस्समवर्तताग्रे ॥ तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति तन्मर्त्यस्य देवत्वमाजानमग्रे ॥ १ ॥ वेदाहमेतम्पुरुषम्महान्तमादित्यवर्णन्तमसः परस्तात् ॥ तमेवविदित्वाति मृत्युमेति नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय ॥ २ ॥ प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तरजायमानो बहुधा विजायते ॥ तस्य योनिम्परिपश्यन्ति धीरास्तस्मिन्हतस्थुर्भुवनानि विश्वा ॥ ३ ॥ यो देवेभ्य आतपति यो देवानाम्पुरोहितः ॥ पूर्वो यो देवेभ्यो जातो नमो रुचाय ब्राह्मये ॥ ४ ॥ रुचम्ब्राह्मञ्जनयन्तो देवा अग्रे तदब्रुवन् ॥ यस्त्वैवम्ब्राह्मणो विद्यात्तस्य देवा असन्वशे ॥ ५ ॥ श्रीश्चते लक्ष्मीश्च पत्न्यावहोरात्रे पार्श्वे नक्षत्राणि रूपमश्विनौ व्यात्तम् ॥ इष्णन्निषाणामुम्म इषाण सर्वलोकम्म

इषाण ॥ ६ ॥ २ ॥

तदेवाग्निस्तदादित्यस्तद्वायुस्तदु चन्द्रमाः ॥ तदेव शुक्रन्तद्ब्रह्म तदापस्तत्प्रजापतिः ॥ १ ॥ सर्वेनिमेषा जज्ञिरे विद्युतः पुरुषादधि ॥ नैनमूर्ध्वन्नतिर्यञ्चन्न मध्ये परिजग्रभत् ॥ २ ॥ नतस्य प्रतिमा अस्ति यस्यनाम महद्यशः ॥ हिरण्य गर्भ इत्येषः॥३॥एषोहदेवः प्रदिशोऽनु सर्वाः पूर्वोह जातस्सउगर्भे अन्तः ॥ स एव जातस्सजनिष्यमाणः प्रत्यङ्जनास्तिष्ठति सर्वतो मुखः ॥ यस्मान्नजा तइत्येषः॥४॥वेनस्तत्पश्यन्निहितं तद्गुहा सद्यत्र विश्वम्भवत्येकनीळम् ॥ तस्मिन्निदं सञ्चविचैति सर्वं सओतःप्रोतश्च विभूःप्रजासु ॥ ५ ॥ प्रतद्वोचेदमृतन्नु विद्वान्गन्धर्वो धाम विभृतङ्गुहा सत् ॥ त्रीणि पदानि निहितागुहास्ययस्तानि वेद सपितुः पितासत् ॥ ६ ॥ सनो बन्धुर्जनिता सविधाता धामानि वेद भुव

नानि विश्वा ॥ यत्रदेवा अमृतमानशानास्तृतीये धामन्नध्यैरयन्त ॥ ७ ॥ परी
त्यभूतानि परीत्य लोकान्परीत्यसर्वाःप्रदिशोदिशश्च ॥ उपस्थाय प्रथमजा मृत
स्यात्मनात्मानमभिसँविवेश ॥ ८ ॥ परिद्यावापृथिवी सद्यइत्वा परिलोकान्परि
दिशःपरिस्वः ॥ ऋतस्य तन्तुंविततंविचृत्य तदपश्यत्तदभवत्तदासीत् ॥ ९ ॥
सदसस्पति मद्भुतम्प्रियमिन्द्रस्य काम्यम् ॥ सनिम्मेधामयासिषꣳ स्वाहा ॥१०॥
याम्मेधान्देवगणाः पितरश्चोपासते ॥ तयामामद्य मेधयाग्ने मेधाविनङ्कुरु स्वा
हा ॥ ११ ॥ इदम्मे ब्रह्मच क्षत्रञ्चोभे श्रियमश्नुताम् ॥ मयि देवा दधतुश्रिय
मुत्तमान्तस्यैते स्वाहा ॥ १२ ॥ ३

अपेतो यन्तु पणयोऽसुम्ना देवपीयवः ॥ अस्य लोकस्सुतावतः ॥ १ ॥ द्युभि
रहोभिरक्तुभिर्व्यक्तँय्यमो ददात्ववसानमस्मै ॥ सविता ते शरीरेभ्यः पृथिव्याँ

ल्लोकमिच्छतु ॥ तस्मै युज्यन्तामुस्रियाः ॥ २ ॥ वायुः पुनातु सविता पुना
त्वग्नेर्भ्राजसा सूर्यस्य वर्चसा ॥ विमुच्यन्तामुस्रियाः ॥ ३ ॥ अश्वत्थेवो नि
षदनम्पर्णेवो वसतिष्कृता ॥ गोभाज इत्किलासथ यत्सनवथ पूरुषम् ॥ ४ ॥
सविता ते शरीराणि मातुरुपस्थ आवपतु ॥ तस्मै पृथिवि शम्भव ॥ प्रजा
पतौ त्वा देवतायामुपोदके लोके निदधाम्यसौ ॥ ५ ॥ परम्मृत्यो अनुपरे
हि पन्थाँस्यस्तेअन्य इतरो देवयानात् ॥ चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मानः
प्रजाꣳ रीरिषो मोत वीरान् ॥ ६ ॥ शँव्वातश्शꣳ हिते घृणिश्शन्ते भवन्त्विष्ट
काः ॥ शन्ते भवन्त्वग्नयः पार्थिवासो मात्वाभि शूशुचन् ॥ ७ ॥ कल्पन्ता
न्ते दिशस्तुभ्यमापःशिवतमास्तुभ्यम्भवतु सिन्धवः ॥ अन्तरिक्षꣳ शिवन्तुभ्य
ङ्कल्पन्तान्ते दिशस्सर्वाः ॥ ८ ॥ अश्मन्वती रीयते सꣳरभध्वमुत्तिष्ठत प्रतर

तासखायः ॥ अवा जहीमोऽशिवाये असंञ्छिवान्वयमुत्तरेमाभिवाजान् ॥९॥अपा
घमप किल्बिषमपकृत्यामपो रपः ॥ अपा मार्ग त्वमस्मदप दुःष्वप्न्यᳪं सुव॥१०॥
सुमित्रियान आप ओषधयस्सन्तु दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु ॥ योऽस्मान्द्वेष्टि यञ्च
वयन्द्विष्मः ॥ ११ ॥ अनड्वाहमन्वारभामहे स्वस्तये ॥ सन इन्द्रइव देवेभ्यो
वह्निस्सन्तारणो भव ॥ १२ ॥ उद्वयन्तमसस्परिस्वः पश्यन्तउत्तरम् ॥ देवन्देवत्रा
सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥ १३ ॥ अग्नआयूᳪंषि पवस आसुवोर्जमिषञ्चनः ॥
आरे बाधस्वदुच्छुनाम् ॥ १४ ॥ आयुष्मानग्ने हविषा वृधानो घृतप्रतीको घृतयो
निरेधि ॥ घृतम्पीत्वा मधुचारु गव्यम्पितेव पुत्रमभिरक्षतादिमान्स्वाहा ॥१५॥
इमञ्जीवेभ्यः परिधिन्दधामि मैषान्नु गादपरो अर्थमेतम् ॥ शतञ्जीवन्तुशरदः
पुरूचीरन्तर्मृत्युन्दधताम्पर्वतेन ॥ १६ ॥ परीमे गामनेषत पर्यग्निमहृषत ॥ देवे

ष्वंक्रत श्रवःकइमाँ२आदंधर्षति ॥ १७ ॥ क्रव्यादंमग्निम्प्रहिंणोमिदूरँय्यंमराज्यं ङ्गच्छतु रिप्रवाहः॥इहैवायमितंरो जातवेदा देवेभ्यो हव्यँव्वंहतु प्रजानन् ॥१८॥ वहंवपाञ्जांतवेदः पितृभ्यो यत्रैं नान्वेत्थ निहिंतान्पराके ॥ मेदंसःकुल्या उपता न्स्स्रंवन्तु सत्या एंषामाशिषंस्सन्तु कामास्स्वाहा ॥ १९॥ स्योनापृंथिविनो भवा नृक्षरा निवेशंनी ॥ यच्छांनश्शर्मं सप्रथाः ॥ अपंनश्शोशुंचदघम् ॥२०॥ अस्मा त्त्वमधिं जातोऽसि त्वदयञ्जांयताम्पुनंः ॥ असौ स्वर्गायं लोकाय स्वाहां ॥ अपं नश्शोशुंचदघम् ॥ २१ ॥ ४ ॥ हरिःॐ

सहस्रशीर्षाषोडश ॥ १६ ॥ अद्भयस्सम्भृतःषट् ॥ ६॥ तदेवाग्निर्द्वादश ॥१२॥ अपेतोयन्त्वेकविंशतिः ॥२१॥ चतुरनुवाकेषुपञ्चपञ्चाशत् ॥५५॥ अग्नेस्तनूरसि सहस्रशीर्षाचपञ्चपञ्चाशत् ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्वसँहितापाठेपञ्चत्रिंशति

तमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ

हरिःॐ ॥ ऋचँवाचम्प्रपद्ये मनो यजुः प्रपद्ये साम प्राणम्प्रपद्ये चक्षुःश्रोत्र म्प्रपद्ये ॥ वागोजस्सहोजो मयि प्राणापानौ ॥ १ ॥ यन्मे छिद्रञ्चक्षुषो हृदय स्यमनसो वातितृण्णम्बृहस्पतिर्मे तद्दधातु ॥ शन्नोभवतु भुवनस्य यस्पतिः ॥२॥ भूर्भुवस्स्वः ॥ तत्सवितुर्वरेण्यम्भर्गोदेवस्य धीमहि ॥ धियोयोनः प्रचोदयात् ॥३॥ कयानश्चित्र आभुवदूती सदावृधस्सखा ॥ कया शचिष्ठया वृता ॥४॥ कस्त्वासत्यो मदानाम्मꣳहिष्ठो मत्सदन्धसः ॥ दृह्ळाचिं दारुजेवसु ॥ ५ ॥ अभीषुणस्सखीं नामविता जरितृणाम् ॥ शतम्भवास्यूतिभिः ॥ ६ ॥ कया त्वन्न ऊत्याभि प्रम न्दसे वृषन् ॥ कया स्तोतृभ्य आभर ॥ ७ ॥ इन्द्रो विश्वस्य राजति ॥ शन्नो अस्तु द्विपदे शञ्चतुष्पदे ॥ ८ ॥ शन्नो मित्रश्शँवरुणश्शन्नो भवत्वर्यमा ॥ श

न्नइन्द्रो बृहस्पतिश्शन्नो विष्णुरुरुक्रमः ॥ ९ ॥ शन्नो वातः पवताᳩशन्नस्तपतु सूर्यः ॥ शन्नःकनिक्रदद्देवः पर्जन्यो अभि वर्षतु ॥ १० ॥ अहानि शम्भवन्तु न इशᳩरात्रिःप्रतिधीयताम् ॥ शन्न इन्द्राग्नी भवतामवोभिश्शन्न इन्द्रावरुणा रातहव्या ॥ शन्न इन्द्रापूषणा वाजसातौ शमिन्द्रासोमा सुविताय शँय्योः ॥ ११ ॥ शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये ॥ शँय्योरभिस्रवन्तुनः ॥ १२ ॥ स्योना पृथिविनो भवानृक्षरा निवेशनी ॥ यच्छानश्शर्म सप्रथाः ॥ १३ ॥ आपोहिष्ठा मयोभुवस्तान ऊर्जे दधातन ॥ महे रणाय चक्षसे ॥ १४ ॥ योवश्शिवतमोरसस्तस्य भाजयतेहनः ॥ उशतीरिव मातरः ॥ १५ ॥ तस्मा अरङ्गमामवो यस्यक्षयाय जिन्वथ ॥ आपोजनयथाचनः ॥१६॥ द्यौश्शान्तिरन्तरिक्षᳩ शान्तिःपृथिवी शान्तिरापश्शान्तिरोषधयश्शान्तिः ॥ वनस्पतयश्शान्तिश्शान्तिरेवशान्तिः ॥१७॥

दृतेदृꣳहंमामित्रस्यं माचक्षुंषा सर्वांणि भूतानि समींक्षन्ताम् ॥ मित्रस्याहञ्चक्षुं
षासर्वांणि भूतानि समींक्षे ॥ मित्रस्य चक्षुंषा समींक्षामहे ॥१८॥ दृतेदृꣳहंमा ॥
ज्योक्ते सन्दृशिं जीव्यासञ्ज्योक्ते सन्दृशिंजीव्यासम् ॥ १९ ॥ नमंस्ते हरंसे शो
चिषेनमंस्ते अस्त्वर्चिषें ॥ अन्याꣳस्तें अस्मत्तंपन्तु हेतयंःपावको अस्मभ्यꣳ शि
वोभंव ॥ २० ॥ नमंस्ते अस्तु विद्युते नमंस्तेस्तनयित्नवें ॥ नमंस्ते भगवन्नस्तु
यतस्स्वंस्समीहंसे ॥ २१ ॥ यतों यतस्समीहंसे ततोंनो अभंयङ्कुरु ॥ शन्नंःकुरु
प्रजाभ्योऽभंयन्नः पशुभ्यंः ॥ २२ ॥ सुमित्रियान आप ओषंधयस्सन्तुदुर्मित्रिया
स्तस्मैं सन्तु ॥ योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चं वयन्द्विष्मः ॥२३॥ तच्चक्षुंर्देवहिंतम्पुरस्तांच्छु
क्रमुच्चरंत् ॥ पश्येंम शरदंश्शतञ्जीवेंम शरदंश्शतꣳ शृणुंयामशरदंश्शतम् ॥२४॥
॥१॥ हरिःॐ ॥

ऋचँव्वाचमित्येकानुवाकेचतुर्विंशातिः ॥ २४ ॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहिता पाठे षट्त्रिंशातितमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ॥

हरिःॐ ॥ देवस्यं त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनों बाहुभ्याम्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥ आदंदे नारिरसि ॥ १ ॥ युञ्जते मनं उत युञ्जते धियो विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः ॥ विहोत्रां दधे वयुनाविदेक इन्मही देवस्यं सवितुःपरिष्टुतिः ॥ २ ॥ देवीं द्यावा पृथिवी मखस्यं वामद्यशिरों राध्यासन्देवयजंने पृथिव्याः ॥ मखायंत्वा मखस्यं त्वा शीर्ष्णे ॥ ३ ॥ देव्यों वम्रियो भूतस्यं प्रथमजा मखस्यं वोऽद्य शिरों राध्यासन्देव यजंने पृथिव्याः ॥ मखायं त्वा मखस्यं त्वा शीर्ष्णे ॥ ४ ॥ इयत्यग्रं आसीर्मखस्यं तेऽद्यशिरों राध्यासन्देवयजंने पृथिव्याः ॥ मखायं त्वा मखस्यं त्वा शीर्ष्णे ॥ ५ ॥ इन्द्रस्यौजंस्थ म

खस्य॑ वोऽद्यशिरो॑ राध्यासन्दे॒वयज॑ने पृथि॒व्याः ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒
र्ष्णे ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥ ६ ॥
प्रै॒तु ब्रह्म॑णस्पतिः प्रदे॒व्ये॑तु सू॒नृता॑ ॥ अच्छा॑वी॒रन्नर्य॑म्प॒ङ्क्तिरा॑धसन्दे॒वा य॒ज्ञ
न्न॑यन्तुनः ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा
शी॒र्ष्णे ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥ ७ ॥ म॒खस्य॒ शिरो॑ऽसि ॥ म॒
खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥ म॒खस्य॒ शिरो॑ऽसि ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑
त्वा शी॒र्ष्णे ॥ म॒खस्य॒ शिरो॑ऽसि ॥ म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥ म॒खा
य॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑
त्वा शी॒र्ष्णे ॥ ८ ॥ अश्व॑स्य त्वा॒ वृष्ण॑श्शक्ना धू॑पयामि दे॒वयज॑ने पृथि॒व्याः ॥
म॒खाय॑ त्वा म॒खस्य॑ त्वा शी॒र्ष्णे ॥ अश्व॑स्य त्वा॒ वृष्ण॑श्शक्ना धू॑पयामि दे॒वय

जने पृथिव्याः ॥ मखायं त्वा मखस्यं त्वा शीर्ष्णे ॥ अश्वंस्य त्वा वृषणंश्श क्ना धूंपयामि देवयजंने पृथिव्याः ॥ मखायं त्वा मखस्यं त्वा शीर्ष्णे ॥ मखा यं त्वा मखस्यं त्वा शीर्ष्णे मखायं त्वा मखस्यं त्वा शीर्ष्णे मखायं त्वा मखस्यं त्वाशीर्ष्णे ॥ ९ ॥ ऋजवेंत्वा साधवेंत्वा सुक्षित्यैत्वां ॥ मखायंत्वा मखस्यंत्वा शी र्ष्णे ॥ मखायंत्वा मखस्यंत्वा शीर्ष्णे॥मखायंत्वा मखस्यंत्वा शीर्ष्णे ॥१०॥ १

यमायं त्वा मखायं त्वा सूर्यंस्य त्वा तपंसे ॥ देवस्त्वां सविता मध्वांनक्तु पृथिव्यास्सꣳ स्पृशंस्पाहि ॥ अर्चिरंसि शोचिरंसि तपोंऽसि ॥ १ ॥ अनांधृ ष्टा पुरस्तांदग्नेराधिंपत्य आयुर्मेंदाः पुत्रवंती दक्षिणत इन्द्रस्याधिंपत्ये प्रजाम्में दाः ॥ सुषदांपश्चाद्देवस्यं सवितुराधिंपत्ये चक्षुर्मेंदा आश्रुंतिरुत्तरतो धातुराधिं पत्ये रायस्पोषंम्मेदाः ॥ विधृंतिरुपरिंष्टाद्बृहस्पते राधिंपत्य ओजोंमेदा विश्वां

भ्यो मानाष्ट्रभ्यं स्पाहिमनो रश्वांसि ॥ २ ॥ स्वाहा मरुद्भिः परिश्रीयस्व दि॒वस्सꣳ स्पृशस्पाहि॥मधु मधु मधु ॥ ३ ॥ २

गर्भो देवानाम्पिता मतीनाम्पतिःप्रजानाम् ॥ सन्देवो देवेन सवित्रागतसꣳ सूर्येण रोचते ॥ १ ॥ समग्निरग्निनागत सन्दैवेन सवित्रासꣳ सूर्येणारोचिष्ट ॥ स्वाहा समग्निस्तपसागत सन्दैव्येन सवित्रासꣳ सूर्येणारूरुचत ॥ २ ॥ धर्ता दिवो विभाति तपसस्पृथिव्यान्धर्ता देवो देवानाममर्त्यस्तपोजाः ॥ वाचमस्मे नियच्छ देवायुवम् ॥३॥ अपश्यङ्गोपामनिपद्यमानमाचपराच पथिभिश्चरन्तम् ॥ सस्रध्रीचीस्सविषूचीर्वसान आवरीवर्ति भुवनेष्वन्तः ॥ ४ ॥ विश्वासाम्भुवाम्पते विश्वस्य मनसस्पते विश्वस्य वचसस्पते सर्वस्य वचसस्पते ॥ देवश्रुत्त्वन्देवघर्म देवो देवान्पाह्यत्रप्रावीरनु वान्देव वीतये ॥ मधु माध्वीभ्यामम्मधुमाधूचीभ्याम् ॥

हृदे त्वा मनसे त्वा दिवे त्वा सूर्याय त्वा ॥ ऊर्ध्वो अध्वरन्दिवि देवेषु
धेहि ॥ ५ ॥ पिता नोऽसि पिता नो बोधि नमस्ते अस्तु मामा हिꣳसीः ॥
त्वष्टृमन्तस्त्वा सपेम पुत्रान्पशून्मयि धेह्यरिष्टाहꣳ सहपत्या भूयासम् ॥ ६ ॥
अहः केतुना जुषताꣳ सुज्योतिर्ज्योतिषा स्वाहा ॥ रात्रिः केतुना जुषताꣳ सु
ज्योतिर्ज्योतिषा स्वाहा ॥ ७ ॥ ३ ॥ हरिःॐ ॥

देवस्य त्वा दश ॥१०॥ यमाय तिस्रः ॥ ३ ॥ गर्भोदेवानां सप्त ॥ ७ ॥
=यनुवाकेषु विंशतिः ॥ २० ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्व संहितापाठे सप्तत्रिंश
तितमोऽध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

हरिःॐ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥
आददेऽदित्यै रास्नासि ॥ १ ॥ इळ एह्यदित एहि सरस्वत्येहि ॥ असावेह्य

सावेह्यसावेहि ॥ २ ॥ अदित्यै रास्नासीन्द्राण्या उष्णीषः ॥ पूषासि घर्माय
दीष्व ॥ ३ ॥ अश्विभ्याम्पिन्वस्व सरस्वत्यै पिन्वस्वेन्द्राय पिन्वस्व ॥ स्वाहे
न्द्रवत्स्वाहेन्द्रवत्स्वाहेन्द्रवत् ॥ ४ ॥ यस्ते स्तनश्शशयो योमयोभूर्योरत्नधा वसु
विद्यस्सुदत्रः ॥ येन विश्वा पुष्यसि वार्याणि सरस्वातितामिह धातवेऽकः ॥ उर्व
न्तरिक्षमन्वेमि ॥ ५ ॥ गायत्रञ्छन्दोऽसि त्रैष्टुभञ्छन्दोऽसि द्यावापृथिवीभ्यान्त्वा
परिगृह्णाम्यन्तरिक्षेणोपयच्छामि ॥ इन्द्राश्विना मधुनस्सारघस्य घर्मम्पात वस
वोयजतवाट् ॥ स्वाहा सूर्यस्य रश्मये वृष्टिवनये ॥ ६ ॥ १

समुद्रायत्वा वाताय स्वाहा सरिरायत्वा वाताय स्वाहा ॥ अनाधृष्यायत्वा
वाताय स्वाहा प्रतिधृष्यायत्वा वाताय स्वाहा ॥ अवस्यवेत्वा वाताय स्वाहा शि
मिदायत्वा वाताय स्वाहा ॥ १ ॥ इन्द्रायत्वा वसुमते रुद्रवते स्वाहेन्द्रायत्वादि

त्यवंते स्वाहा ॥ इन्द्रायत्वाभिमातिघ्ने स्वाहा सवित्रेत्व ऋभुमते विभुमते वाज वतेस्वाहा बृहस्पतयेत्वा विश्वदेंऽव्यावते स्वाहा ॥ २ ॥ यमाय त्वाङ्गिरस्वते पितृ मतेस्वाहा ॥ स्वाहा घर्माय स्वाहा घर्मःपित्रे ॥ ३ ॥ विश्वा आशा दक्षिणसत्स र्वान्देवानयाळिह ॥ स्वाहा कृतस्य घर्मस्य मधोः पिबतमश्विना ॥ ४ ॥ दिवि धाइमँय्यज्ञमिमँय्यज्ञन्दिवि धाः॥स्वाहाग्नयेयज्ञियायशँय्यजुर्भ्यः।५।अश्विनाघर्मम्पा तꣳ हार्द्दानमहर्दिवाभिरूतिभिः ॥ तन्त्रायिणे नमो द्यावापृथिवीभ्याम् ॥६॥ अ पातामश्विना घर्ममनुद्यावापृथिवी अमꣳसाताम् ॥ इहैवरातयस्सन्तु ॥ ७ ॥ इ षे पिन्वस्वोर्जे पिन्वस्व ब्रह्मणे पिन्वस्व क्षत्राय पिन्वस्व द्यावापृथिवीभ्याम्पिन्व स्व ॥ धर्मासि सुधर्मामेन्यस्मे नृम्णानि धारय ब्रह्म धारय क्षत्रन्धारय विशन्धा रय ॥ ८ ॥ २

स्वाहा॑ पू॒ष्णे श॒र॑से॒ स्वाहा॒ ग्राव॑भ्य॒स्स्वाहा॑ प्रति॒रवे॑भ्यः ॥ स्वाहा॑ पि॒तृभ्य॑ ऊ॒
र्ध्वब॑र्हिभ्यो घ॒र्म॑पाव॑भ्य॒स्स्वाहा॒ द्यावा॑पृथि॒वीभ्या॒ꣳ स्वाहा॒ विश्वे॑भ्यो दे॒वेभ्य॑ः ॥१॥
स्वाहा॑ रु॒द्राय॑ रु॒द्रहू॑तये॒ स्वाहा॒ सञ्ज्योति॑षा॒ज्योति॑ः ॥ अह॑ः के॒तुना॑जुषता॒ꣳ सु॒
ज्योति॒र्ज्योति॑षा॒स्वाहा॒रात्रिः॑के॒तुना॑जुषता॒ꣳ सु॒ज्योति॒र्ज्योति॑षा॒स्वाहा॑ ॥ मधु॑ हु॒त
मिन्द्र॑तमे अ॒ग्ना अ॒श्याम॑ते दे॒वघ॒र्म नम॑स्ते अ॒स्तुमामा॑ हि॒ꣳसीः ॥ २ ॥ ३

अ॒भी॒मम्म॑हि॒मा दि॒वँ॒विप्रो॑ बभूव स॒प्रथा॑ः ॥ उ॒तश्रव॑सा पृथि॒वीꣳ सꣳसी॑द
स्व॒मह॒ाँ२अ॑सि॒ रोच॑स्वदे॒व वीत॑मः ॥ वि॒धूमम॑ग्ने अ॒रुषम्मि॑येध्य सृ॒जप्र॑शस्त
द॒र्शतम् ॥ १ ॥ ४

याते॑ घर्म दि॒व्या शुग्या गा॑य॒त्र्याꣳ ह॑वि॒र्धाने॑ ॥ सात॒ आप्या॑यता॒न्निष्ट्या॑य
ता॒न्तस्यै॑ ते॒ स्वाहा॑ ॥ याते॑ घ॒र्मान्तरि॑क्षे॒ शुग्या त्रि॒ष्टुभ्याग्नी॑ध्रे ॥ सात॒ आप्या॑य

तान्निष्ट्यायतान्तस्यै ते स्वाहा ॥ याते घर्मपृथिव्याꣳ शुग्याजगत्याꣳ सदस्या ॥
सात आप्यायतान्निष्ट्यायतान्तस्यै ते स्वाहा ॥ १ ॥ क्षत्रस्यत्वा परस्पाय ब्रह्मण
स्तन्वम्पाहि ॥ विशस्त्वा धर्मणा वयमनुक्रामाम सुविताय नव्यसे ॥ २ ॥ चतु
स्स्त्राक्तिर्नाभिर्ऋतस्य सप्रथास्सनो विश्वायुस्सप्रथास्सनस्सर्वायुस्सप्रथाः ॥ अपद्वे
षोअपह्वरोऽन्यव्रतस्य सश्चिम ॥ ३ ॥ घर्मैतत्ते पुरीषन्तेन वर्धस्वचा चप्यायस्व॥
वर्धिषीमहिच वयमाचप्यासिषीमहि ॥ ४ ॥ अचिक्रदद्वृषा हरिर्महान्मित्रो नर्द
र्शतः ॥ सꣳसूर्येण दिद्युतदुदधिर्निधिः ॥ ५ ॥ सुमित्रियान आपओषधयस्सन्तु
दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु ॥ योऽस्मान्द्वेष्टि यञ्च वयन्द्विष्मः ॥ ६ ॥ उद्वयन्तमसस्प
रिस्वः पश्यन्त उत्तरम् ॥ देवन्देवत्रा सूर्यमगन्मज्योतिरुत्तमम् ॥ एधोऽस्येधिषी
महि समिदसि तेजोऽसि तेजो मयि धेहि ॥ ७ ॥ ५

यावंती द्यावां पृथिवी यावंच्च सप्त सिन्धंवो वितस्थिरे ॥ तावंन्तमिन्द्र ते ग्रहंमूर्ज्जा गृह्णाम्यक्षिं तम्मयिं गृह्णाम्यक्षितम् ॥ १ ॥ मयि त्यादिंन्द्रियम्बृहन्म यि दक्षोमयि क्रतुंः ॥ घर्मस्त्रिशुग्विरांजति विराजाज्योतिंषा सह ब्रह्मंणा तेजं सा सह ॥ पयंसो रेत आभृंतन्तस्य दोहंमशीमह्युत्तंरामुत्तराᳪं समांम् ॥ २ ॥ ६

त्विषंस्सँव्वृक्क्रत्वे दक्षंस्य ते सुषुम्णस्यं ते सुषुम्णाग्निहुतः ॥ इन्द्रं पीतस्य प्रजापंति भक्षितस्य मधुंमत उपंहूत उपंहूतस्य भक्षयामि ॥ १ ॥ ७ ॥ हरिःॐ

देवस्य त्वा षट् ॥ ६ ॥ समुद्रायत्वाष्ट ॥ ८ ॥ स्वाहापूष्णेद्वे ॥ २ ॥ अ भीममेका ॥ १ ॥ याते सप्त ॥ ७ ॥ यावती द्वे ॥ २ ॥ त्विषस्सँव्वृगेका ॥ १ ॥ सप्तानुवाकेषु सप्तविंशतिः ॥ २७ ॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्व संहितापाठे अष्टा त्रिंशोऽध्यायः ॥ हरिःॐ ॥

हरिः ॐ ॥ स्वाहा प्राणेभ्यस्साधिपतिकेभ्यः पृथिव्यै स्वाहाग्नये स्वाहान्तरिक्षाय स्वाहा वायवे स्वाहा दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा ॥ दिग्भ्यस्स्वाहा चन्द्राय स्वाहा नक्षत्रेभ्यस्स्वाहाद्भ्यस्स्वाहा वरुणाय स्वाहा ॥ नाभ्यै स्वाहा पूताय स्वाहा ॥ १ ॥ १

वाचे स्वाहा प्राणाय स्वाहा प्राणाय स्वाहा ॥ चक्षुषे स्वाहा चक्षुषे स्वाहा श्रोत्राय स्वाहा श्रोत्राय स्वाहा ॥ १ ॥ मनसः काममाकूतिं वाचस्सत्यमशीय ॥ पशूनाꣳ रूपमन्नस्य रसो यशः श्रीः श्रयताम्मयि स्वाहा ॥ २ ॥ २

प्रजापतिस्सम्भ्रियमाणस्सम्राट्सम्भृतो वैश्वदेवस्सꣳसन्नो घर्मः प्रवृक्तस्तेज उद्यत आश्विनः पयस्यानीयमाने पूषा विष्यन्दमाने मारुतः क्कथन् ॥ मैत्रश्शरसि सन्ताय्यमाने वायव्यो ह्रियमाण आग्नेयो हूयमानो वाग्घुतः ॥ १ ॥ ३ ॥

यस्तद्वेदो भयंꣳ सह ॥ विनाशेनं मृत्युन्तीर्त्वा सम्भूंत्यामृतंमश्नुते ॥ १४ ॥ हि
रण्मयेंन पात्रेंण सत्यस्यापिंहितम्मुखंम् ॥ तत्त्वम्पूंषन्नपावृंणु सत्य धंर्माय दृष्ट
यें ॥ १५ ॥ पूर्षन्नेकर्षेयमसूर्य प्राजापत्य व्यूंहरश्मीन्त्समूंह तेजो यत्तें रूपङ्क
ल्याणतमन्तत्तें पश्यामि ॥ योऽसावसौपुरुंषस्सोऽहमंस्मि ॥ १६॥ वायुरनिंलमम्
तमथेदम्भस्मान्तꣳ शरीरम् ॥ ॐ३क्रतोस्मरं कृतꣳ स्मरक्रतो स्मरं कृतꣳ स्मर ॥
१७॥ अग्ने नयं सुपथा राये अस्मान्विश्वानि देव वयुनांनि विद्वान् ॥ युयोध्यस्म
ज्जुंहुराणमेनो भूयिंष्ठान्ते नमं उक्तिंविधेम ॥१८॥ १ हरिः ॐ॥

ईशावास्यमित्येकानुवाके अष्टादश ॥१८॥ इति शुक्लयजुर्वेद काण्वसँहिता पाठे चत्वारिंशातितमोऽध्यायः ॥ हरिः ॐ ॥

॥ इतिशुक्लयजुर्वेदकाण्वसँहिता समाप्ता. ॥

इयं सँहिता वे.शा.रा.रा. सुब्रह्मण्यशास्त्री,घनपाठी,वेदशालाध्यापकः,आनन्दवन;
वे. शा. रा. रा. सुब्रह्मण्यशास्त्री, घनपाठी, वेदशालाध्यापकः, कंची;वे.शा.
रा.रा. चिदंबरशास्त्री,घनपाठी, इंजिकोल्ले;वे.शा.रा.रा.गुरुनाथभट्ट
ऐनापूर,मुरगोड; वे.शा.रा.रा. शंकरावधानी हावनूर, वेद
शालाद्वितीयाध्यापकः, आनन्दवन; वे. शा. रा. रा.
नारायणशास्त्री शाडंबीकर, संस्कृतशालाद्विती-
याध्यापकः, आनन्दवन, इत्येतैः
संस्कृता–संशोधिताच.
सा-आनन्दवन–अगड्यां "श्री शेषाचल" मुद्रणालये
यल्लो गुड्डो कुलकर्णी, एतैः मुद्रयित्वा प्रकाशिता.
शकाब्दाः १८३६. सन् 1915.
मौल्यं—रूप्यचतुष्टयम् (४–०–०).

॥ इति शुक्लयजुर्वेदकाण्वसंहिता ॥